

Era ENERGIEI MOLECULARE

● Ne-au sprijinit mulți. Unii discret ● Bucuroși sîntem noi de succesele altora, însă nu în dauna noastră ●

Vă mai amintiți? În FLACĂRA nr. 13 din 1982 anunțam descoperirea fraților Stănășilă ca pe o fascinantă șansă a termodinamicii și a civilizației umane, o descoperire prin care surse inepuizabile de energie, cvasigratuite, vor fi în curînd la îndemîna omului. Cei doi sînt ing. dr. Corneliu Stănășilă și prof. univ. dr. Octavian Stănășilă. Scriam atunci că «sîntem în fața unei comunicări de excepție, a unei descoperiri științifice cu uriașe aplicații și implicații posibile», «cu efecte deocamdată greu de estimat». Și mai menționam că acest lucru «intră de azi în istoria marilor descoperiri științifice ale lumii». Pentru toate acestea, precum și pentru alte motive după cum se va vedea mai jos, dar și ca să aflăm ce soartă a avut de atunci descoperirea lor, am purtat de curînd o discuție cu acești doi reprezentanți ai gândirii românești în acțiune.

„Dacă treaba asta se poate face, ăștia o fac!”

— Anul trecut ați anunțat în revista FLACĂRA că ați pus la punct o explicație și modelul matematic pentru un fenomen (efectul Ranque), considerat pînă atunci ca fiind neexplicat satisfăcător. Cititorilor le reamintim că era vorba de divizarea unui gaz la temperatura ambiantă, chiar a aerului, în două fluxuri — unul mai cald, altul mai rece. Reieșea că, pe calea conversiei căldurii în lucru mecanic, sînt de așteptat utilizări spectaculoase. Trebuie să înțelegem că ne aflăm în fața utilizării unei noi forme de energie?

— Se vorbește frecvent de consum de energie, dar eronat s-a tot crezut că se consumă ceva care, în realitate, se conservă. Energia există, de fapt, și după ce este preluată sub formă termică — socotită formă inferioară, degradată a energiei — de către mediul ambiant. Ea

este transformată firesc în energie mecanică a moleculelor. Ceea ce facem noi este o reciclare a energiei din acest depozit. Faptul se realizează printr-o grupare selectivă a moleculelor, prin introducerea unei ordini dirijate la nivel microscopic și la scară macroscopică. Se conferă astfel căldurii statutul de energie la fel de nobilă ca și celelalte. Așa se face că, alături de voga energiei atomice, putem vorbi acum despre energia moleculară. Ea nu afectează elementul fundamental — molecula — al nici unei substanțe, e perfect nepoluantă, iar după folosire o regăsim tot acolo de unde am luat-o, gata pentru a fi pusă iar la lucru. În nici un caz ambianța nu mai poate fi privită ca un mormînt ci mai degrabă ca o închisoare pentru energia ajunsă în forma termică.

— Cît privește aplicațiile tehnice posi-

bile, faceți data trecută afirmația că „primele mașini — cu sprijin real și organizare optimă — le-am putea avea într-un an”. Ce s-a întimplat de atunci, fiindcă, din 2 aprilie 1982, anul acela a trecut de mult?

— Am fost invitați după două zile la foruri superioare care ne-au asigurat de sprijinul necesar.

— A fost așteptatul sprijin real?

— Am putut prezenta, în mai multe rânduri, problema teoretică și schitele instalațiilor experimentale ce urmau să confirme tehnic teoria. Apoi s-a perfectat un contract de cercetare.

— După cît timp?

— Trecuse aproape un an.

— Adică tocmai anul în care ar fi putut fi gata acele mașini. Ați respectat pînă acum termenele stabilite în cercetarea respectivă?

— Da.

— Cum decurge ea?

— Experimentările din etapele parcurse au confirmat prevederile, iar experimentarea instalațiilor esențiale va fi gata în câteva luni.

— Ce înseamnă aceste instalații?

— Sînt, de fapt, noutăți absolute, cu o geometrie neobișnuită, create în așa fel încît să permită desfășurarea de procese conforme cu teoria, în condiții energetice net superioare tubului-virtej (Ranque).

— Poate v-ați vîrbit tulburat încă liniștea cercetării, dar, iată, revista sovietică „Tehnica molodioji”, din noiembrie 1983, vorbește despre aceeași descoperire anunțată, repet, de frații Stănășilă în România, la 2 aprilie 1982 în revista FLACĂRA, prezentînd-o ca pe o realizare („cu mare viitor”) a unui întreg institut de conversie energetică, vizînd prioritatea.

— Da, știm. Vă referiți la pasajul care, pe românește, sună așa: „Dacă separarea componentelor fierbinți ale aerului de cele reci (moleculele rapide de cele lente) cu ajutorul demonilor maxwellieni care deschid, în vase cu pereți despărțitori, uși în fața moleculelor rapide era imposibilă, iată, cu ajutorul turbinei-virtej, în cercetarea căreia merite mari are membrul institutului ENIN, A.I. Azarov, aceasta s-a realizat. Este vorba de un dispozitiv-tigareță în care se introduce aer obișnuit în virtej, iar în afara ies două jeturi — fierbinte și rece. În fața acestei turbine fără părți mișcătoare se află un mare viitor. Se consideră că, folosind principiile «pompelor termice» coeficientul de transformare a energiei în astfel de dispozitive poate fi mai mare decît unitatea».

— Ați citit?

— Da, poate noi am fost chiar mai reținuți. Oricum, prioritatea teoriei ne aparține și, în mod firesc, ne-o apărăm, mai ales că nu mai este de mult doar o problemă personală a noastră. Ideile, descoperirile și munca noastră sînt închinată oamenilor acestui pămînt și binelui lor. Urăm tuturor celor interesați de ele să le folosească și cu înțeleală și cu generozitate, dar, aproape cum spunea cronicarul, bucurîndu-se sîntem noi de succesele altora însă nu în dauna noastră. Tocmai de aceea considerăm util să publicăm, cît mai repede posibil teoria în detalii necesare și suficiente pentru ca orice bun profesionist al domeniului să o înțeleagă și s-o poată valorifica. Așa încît, chiar dacă unora le va părea în afara canoanelor, a uzanțelor academice, și dat fiind că noi considerăm că problema depășește interesele oricărei colectivități restrînte, ea implicînd în fond interesele și prestigiul Țării, cutezăm să solicităm revistei FLACĂRA publicarea textului respectiv.

— După timpul scurs de la momentul de revelație pe care vi l-a prilejuit noutatea, ați putea privi cu un pic de detașare, ba, dacă nu cer prea mult, chiar din unghi filozofic zorii epocii energiei moleculare pe care ați deschis-o?

— Este adevărat că ne-am obișnuit cu intrarea în era energiei moleculare — și în curînd vor fi stabilite prin cercetare condițiile cele mai avantajoase de aplicare — dar detașarea pe care o cereți nu e ușoară. Ceea ce putem spune este că Natura realizează cu discreție pentru marele ei echilibru, la scară cosmică, asemenea separări de energii moleculare, infirmînd „moartea termică a universului”.

— Cam ce a însemnat pentru dumneavoastră munca de pînă acum?

— De doi ani, tot timpul nostru liber și chiar dincolo de el, viața noastră a fost, de fapt, această cercetare.

— Pe cine ați avut alături mai cu seamă?

— Ne-au sprijinit mulți. Unii discret.

— Dintre elogiile primite pînă azi, care v-a încălzit mai tare?

— Unul anonim, nu știm cine l-a formulat. A zis așa: „Dacă treaba asta se poate face, ăștia o fac.”

— Acum, în pragul Anului nou 1984 și în pragul erei energiei moleculare, urăm ca acest an și această epocă să deschidă oamenilor posibilități noi de a trăi în pace și bunăstare pe planeta Pămînt, iar fraților Stănășilă le urăm tot succesul la care îi îndreptățește descoperirea lor.

Oh, zăpadă a copilăriei / te-ai topit ca zahărul... — Petru Vintilă

a fost deschisă de români

Prioritate
românească

• Eronat s-a crezut că se consumă ceva care se conservă •

Dacă înțelegeți, e foarte simplu!

Publicăm mai jos textul comunicării fraților Stănășilă :
SEPARAREA DUPĂ VALORI A ENERGIEI KINETICE
MOLECULARE ESTE IMINENTĂ

Repartiția moleculelor unui gaz între vitezele de agitație termică este bine re-dată de cunoscuta relație a lui Maxwell. Dacă printr-un mijloc oarecare gazul ar putea fi împărțit în componente care să conțină numai moleculele cu vitezele cu-prinse între anumite valori, se poate cal-cula temperatura T a fiecărei componente (știind că energia cinetică medie de trans-lație a moleculelor este $3kT/2$; k =con-stanta lui Boltzmann). Cu particularitatea că moleculele diferitelor componente își schimbă mereu vitezele și trec frecvent dintr-o componentă în alta, oricare gaz reprezintă un permanent amestec de două sau mai multe mase cu temperaturi dife-rite, fiecare cu valori statistic constante ale masei, ale vitezei medii pătratice și ale temperaturii. Spre exemplificare, ori-care specialist poate calcula că 61% din aerul aflat la $+15^{\circ}\text{C}$ are temperatura de -130°C , iar restul de 39% are $+240^{\circ}\text{C}$ sau că 43,34 și respectiv 23% au -170 , $+15$ și $+355^{\circ}\text{C}$ etc. În aerul atmosferic, ca și în oricare alt gaz, coexistă surse de căldură cu temperaturi diferite. Procesele la nivel molecular au un pronunțat carac-ter aleator care, macroscopic, este prac-tic continuu și așa îl com. considera.

Dacă am dispune de o posibilitate de a ordona spațial distribuția energiei cine-tice a moleculelor unui gaz, prin inter-mediul lui vom obține din oricare sub-stanță surse de căldură la temperaturi diferite, cu respectarea strictă a ambelor principii ale termodinamicii: primul deoa-rece energia se conservă (temperatura amestecului componentelor este cit cea a gazului), iar al doilea fiindcă neuniformi-tatea temperaturilor componentelor gazu-lui nu se creează ci preexistă; sursele con-siderate până acum monoterme nu sînt monoterme în intimitatea lor. Perspecti-vele separării energiilor cinetice mari ale moleculelor unui gaz de cele mici au și astăzi aceeași șansă nulă dacă s-ar baza pe activitatea unui demon ca acela înze-strat în urmă cu peste 100 de ani de către Maxwell cu însuși miraculoase; în sta-diul actual se produc dispozitive ultrami-niaturizate, capabile de performanțe excep-tionale, dar unele care să execute sarcinile demonului lui Maxwell sînt o imposibilitate certă, deoarece ar fi prea mari dacă nu ar avea dimensiuni molecu-lare (ar acționa asupra unei colectivități haotice de molecule și nu asupra unei molecule), cînd ar fi prea mici pentru a fi mai precise (ele însele fiind supuse agi-tației termice). Funcțiile unei mari mulțimi de demoni pot fi însă îndeplinite, așa cum vom arăta, de un cîmp adecvat de forțe cu măriri progresiv crescătoare în lungul liniilor de cîmp care să fie curbe stabile, neînchise în limitele volumului ocupat de gaz. În punctul de abscisă x (măsurată de la o origine fixată pe linia de cîmp), oricărei molecule i se imprimă o accelerație A crescătoare progresiv cu x ($d^2A/dx^2 > 0$). În orice microzonă, o moleculă cu viteza termică v este însoțită (simultan sau aproape simultan) de o alta cu viteza $-v$ (gruparea în perechi a mole-culelor, conformă cu haosul molecular, simplifică prezentarea și calculul). La se-pararea de energii cinetice moleculare preconizată poate participa numai pro-iecția v_a a vitezei v pe direcția accele-rației A . Oricărei valori $v_a > 0$ (în sensul crescător al lui x) îi corespunde o alta $-v_a$. Ciocnirile dintre molecule determi-nă noi repartiții ale acelorași viteze; vi-tezele v_a și $-v_a$ se regăsesc la alte mole-cule, care continuă mișcarea paralel cu linia de cîmp pe care ar fi avut-o mole-culele pe care le-au ciocnit; durata cioc-nirii fiind neglijabilă în raport cu durata de zbor între două ciocniri consecutive, se formează două „echipe de ștafetă”, una într-un sens și alta în celălalt, în care șta-feta ($\pm v_a$) se predă fără a fi afectată. Dependența de timpul t a absciselor x_+ și x_- ale unei perechi de molecule cu vitezele inițiale v_{a0} și $-v_{a0}$, supuse unei accelerații A crescătoare progresiv cu x , este redată prin linii continue subțiri în figura 1 (unde ca repere pentru trasa-rea curbelor $x=x(t)$ se prezintă prin linii punctate situațiile cu $A=0$ și respectiv $A=\text{constantă nenulă}$). Distanța parcursă într-un timp t de molecula cu viteza v_{a0}

(de fapt de șirul de molecule care preiau ștafeta de la prima) este diferența $\Delta x_+ = x_+ - x_-$. Cu cit v_{a0} este mai mare, cu atît mai mare este Δx_+ și deci cu atît mai mare este accelerația A a moleculei, fapt care contribuie la accen-tuarea creșterii lui Δx_+ . În același timp z molecula cu $-v_{a0}$ este deplasată spre valori x mai mici ca x_0 , cu valori inferioare pentru A ; cu cit v_{a0} este mai mare, cu atît mai mare este modulul deplasării Δx_- și deci cu atît mai mică este accele-rația moleculei, atenuindu-se astfel im-piedicarea creșterii în modul a lui Δx_- . Efectul combinat al accelerației progresiv crescătoare cu x și al vitezei v_{a0} nu este același pentru Δx_- și Δx_+ ; este firesc ca efectul să depindă de v_{a0} , dacă ac-celerația A îndeplinește anumite cerințe. Această dependență este însă utilă numai dacă deplasarea $\Delta x_c = (\Delta x_+ + \Delta x_-)/2$ a centrului de masă al celor două mole-cule-pereche este influențată de v_{a0} , singura posibilitate ca redistribuirea ener-giilor cinetice moleculare în spațiul ocu-pat de gaz să permită selectarea lor după v_{a0} . În figura 2 se redau curbele $x=x_+(t)$, $x=x_-(t)$ și $x=x_c(t)$; pentru perechea 1 de molecule prin linie punctată, iar pentru perechea 2 prin linie conti-nuă (am considerat $v_{a01} > v_{a02}$). De-plasarea relativă a perechii 2 este $l_{12} = \Delta x_{c1} - \Delta x_{c2}$. Condiția ca gazul să continue să ocupe volumul care i-a fost rezervat impune deplasarea centrului de masă al unei perechi oarecare de mole-cule numai pe distanța $l = \Delta x_{c1} - \Delta x_{c2}$, fiind media deplasărilor Δx_c ale tuturor moleculelor gazului. Nenumăratele ciocniri fac ca orice v_a să treacă prin aceleași valori cuprinse între 0 și v în orice micro-zonă. Un exercițiu ușor de calcul integral arată că simetria sferică a vitezei termice v , în lipsa oricărei direcții preferențiale, implică pentru media proiecțiilor v_a pe direcția accelerației A valoarea $v/2$. Cunoscînd dependența deplasării Δx_c de v_a și deci de v , se deduce formula (1) (din centralizatorul de formule și figuri).

Dacă $A=c+c'x$, unde c, c' sînt con-stante, cu c' pozitivă și dacă pentru $t=0$, $x=x_0$ și $x=v_{a0}$, atunci rezultă (2); în acest caz avem $d^2A/dx^2=0$, situa-ție în care Δx_c nu depinde de v (deși Δx_+ , Δx_- depind), iar $l=0$ și nu este posibilă nici o discriminare după v a energiilor cinetice ale moleculelor. Dacă toate perechile de molecule tind să aibă aceeași deplasare Δx_c și deplasarea lor (a întregii mase de gaz) nu este permisă de condiția ca gazul să ocupe un același anumit spațiu, atunci singura manifestare constă în instaurarea unui nou cîmp de presiuni mai crescătoare în sensul depla-sării Δx_c decît ar fi fost cu $\Delta x_c=0$. Au loc relațiile (3), unde $\ddot{A}, \ddot{A}_+, \dots$ sînt derivatele accelerației A în raport cu timpul la momentul inițial; prin calcul direct, rezul-tă (4), unde $A', A'', \dots$ sînt derivatele în raport cu x . Unele calcule preliminare

$$(1) \quad l \approx \frac{d}{dv} (\Delta x_c)_m \cdot \Delta v$$

$$(2) \quad \begin{cases} \Delta x_{\pm} = (x_0 + \frac{c}{c'} \pm \frac{v_0}{\sqrt{c'}}) e^{\pm \sqrt{c'} x} + (x_0 + \frac{c}{c'} \mp \frac{v_0}{\sqrt{c'}}) e^{-\pm \sqrt{c'} x} - x_0 \\ \Delta x_c = (x_0 + \frac{c}{c'}) \cdot \cosh(\pm \sqrt{c'} x) - x_0; \quad l=0 \end{cases}$$

$$(3) \quad \begin{cases} \Delta x_{\pm} = x_0 \pm v_0 z + \frac{A_0 z^2}{2!} \pm \frac{\ddot{A}_0 z^3}{3!} + \frac{\ddot{\ddot{A}}_0 z^4}{4!} \pm \dots \\ \Delta x_c = x_0 + \frac{A_0 z^2}{2!} + \frac{\ddot{A}_0 z^4}{4!} + \dots \end{cases}$$

$$(4) \quad \ddot{A}_0 = v_{a0} A'; \quad \ddot{\ddot{A}}_0 = v_{a0}^2 A'' + A A'; \quad \ddot{\ddot{\ddot{A}}}_0 = v_{a0}^3 A''' + v_{a0} (3 A A'' + A'^2) \text{ etc.}$$

$$(5) \quad \ddot{A} = v_{a0}^n A^{(n)}$$

$$(6) \quad \Delta x_c = x_0 + \frac{A_0 z^2}{2!} + \frac{v_{a0}^2 A'' z^4}{4!} + \dots; \quad l = \frac{v z^4}{24} [A'' + \frac{(v z)^2}{60} A^{(4)} + \dots] \Delta v$$

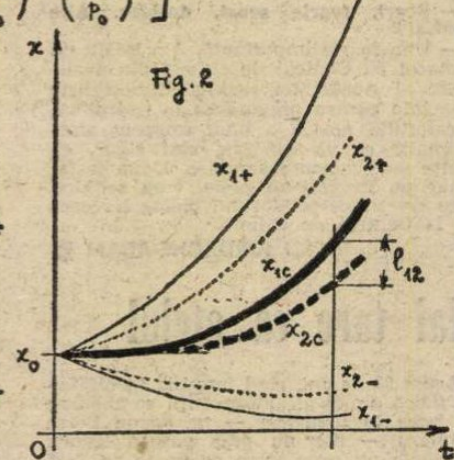
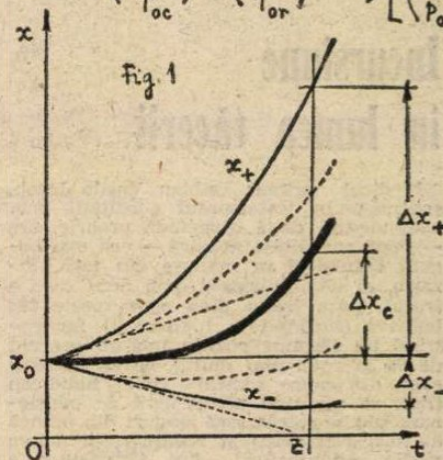
$$(7) \quad l \approx \frac{v z^4 A'' \Delta v}{24}$$

$$(8) \quad \ddot{A} = 2a g_{\text{adg}}$$

$$(9) \quad E = N_c \int_{x_0}^{x_{\text{max}}} m \cdot A \cdot dx + N_r \int_{x_0}^{x_{\text{min}}} m \cdot A \cdot dx = m_c A_{mc} \Delta x_c - m_r A_{mr} \Delta x_r$$

$$(10) \quad \Delta S = \Delta S_c + \Delta S_r = n_c (C_p \ln \frac{T_c}{T_0} - R \ln \frac{p_c}{p_0}) + n_r (C_p \ln \frac{T_r}{T_0} - R \ln \frac{p_r}{p_0}) \geq 0$$

$$(11) \quad \left(\frac{T_c}{T_0}\right)^{n_c} \left(\frac{T_r}{T_0}\right)^{n_r} \geq \left[\left(\frac{p_c}{p_0}\right)^{n_c} \left(\frac{p_r}{p_0}\right)^{n_r}\right]^{R/C_p}$$

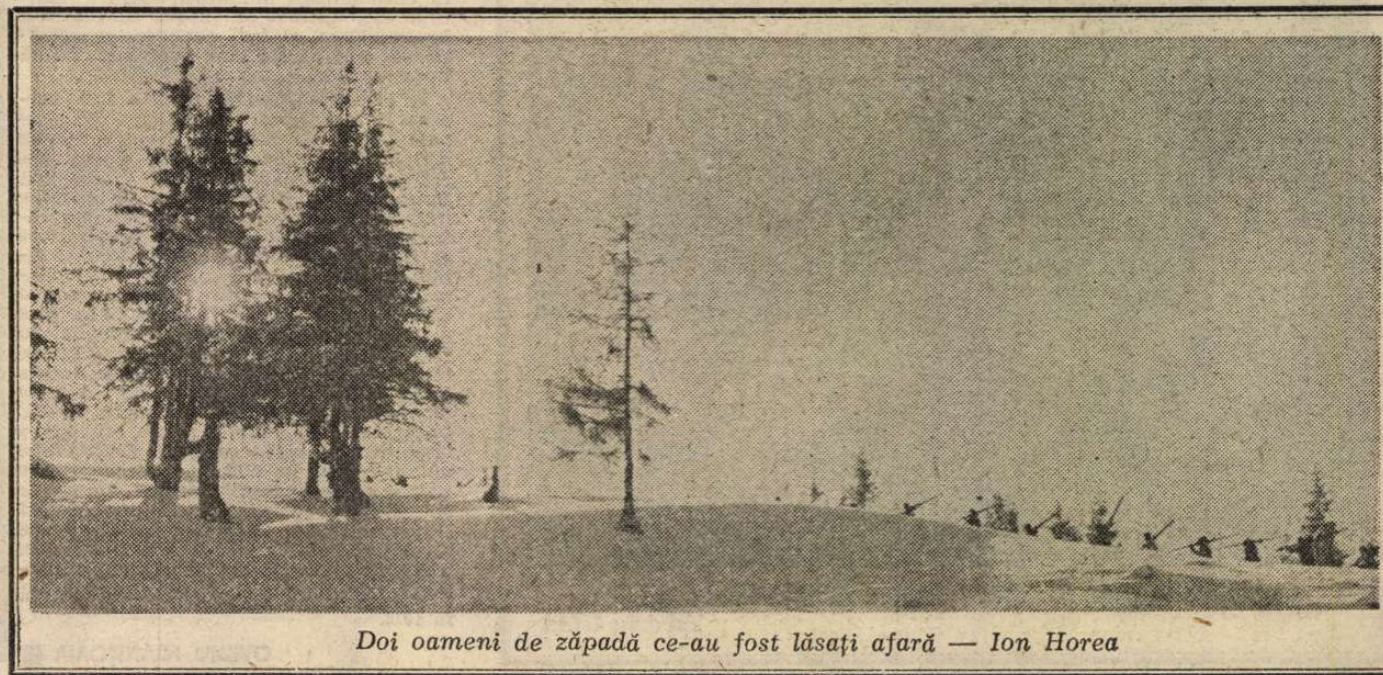

arată că într-o primă aproximare se poate considera valabilă relația (5) și rezul-tă (6). Creșterea relativă medie a vi-tezei inițiale v_{a0} (raportată la v_0) nu depășește 20%, astfel că am acceptat că $v_a \approx v_{a0}$ și $v \approx v_0$. În unele situații spe-ciale (de exemplu, la separarea unui gaz cu masa moleculară relativă mare, într-un proces aproape izoterm, cînd A și deriva-tele sale au valori foarte mari) sînt sufici-enți primii cîțiva termeni ai seriei care exprimă l . Respectînd doar ordinul de mă-rime al necunoscutelor și cu o acoperire pe care o evaluăm pînă la 100% pentru timpul z de separare, adoptăm relația (7).

Din cele prezentate rezultă că atîta timp cit sînt mai rapide, moleculele au

prioritate de deplasare în sensul pozitiv al abscisei x , iar dacă devin mai lente decît media moleculelor, ele se deplasează în sens contrar (formula 7 arată că l și Δv au același semn). Nu se separă decî moleculele (care își schimbă viteza după fiecare ciocnire), nu se separă acești nenumărați purtători de energii cinetice pe distanțe și durate infime, ci energiile cinetice mari se propagă într-un sens, iar cele mici în celălalt. În avalul liniilor de cîmp se concentrează molecule rapide, iar în amonte lente, ca ultiimi purtători ai energiilor cinetice respective. Deci în ava-lul liniilor de cîmp ale accelerației A se

(Continuare în pag. 22)

Doi oameni de zăpadă ce-au fost lăsați afară — Ion Horea

Inteligență românească în acțiune

Să ne cultivăm, să ne protejăm ideile

• Vești bune de la Timișoara • Ce își mai dorește un inimos medic sibian •

Laboratorul „Alcis” funcționează

— Alo, Timișoara? Ce mai faceți, doctore Ionel V. Dinu? Ce se mai aude cu alergenii dumneavoastră?

— Am deschis, de o lună, laboratorul de microproducție „Alcis”, în strada Gri-gorescu nr. 1. Deschis în colaborare cu Spitalul județean și Centrul de igienă și sănătate publică Timișoara. Producem și livrăm, deocamdată, trei dintre alergenii noștri brevetati și pe care revista „Flacăra” i-a susținut, fapt pentru care vă mulțumim. Au primit, în sfârșit, avizele necesare de la Comisia pentru controlul de stat al medicamentului Acarienii, Candida și Mucegaiurile, trusă completă, atât pentru diagnostic, cât și pentru tratament.

— Tot la fel vin bolnavii din toată țara la dumneavoastră? S-a reglementat ori nu sistemul firește de comandă din partea oficiilor farmaceutice pentru ca pacienții să găsească alergenii la farmaciile din județele lor?

— În parte da, în parte nu. Multe oficii, precum Iași, Constanța etc., care au fost multă vreme nereceptive la produsele noastre, le comandă. Bucureștiul ne refuză în continuare, dar nu din cauza de receptivitate și interes a oficiului farmaceutic, ci pentru că, ni se spune, nu există solicitări din partea unor medici și clinici. Capitala continuă să dea bolnavilor rețete cu alergenii din import de mil de lei, dar pacienții îi cam evită, venind în exod la Timișoara. La mine acum e sezon: am început tratamentele pentru cei cu alergii la polenuri, pentru ca anotimpul florilor să-i găsească desensibilizați.

— Scurt, foarte scurt, doctore. Alte noutăți?

— Una foarte importantă. Am înscălit un protocol cu Centrul de chimie din Timișoara al Academiei Republicii Socialiste România pentru prepararea în cadrul laboratorului nostru a unui unguent anti-reumatic ce va concura, sint sigur, cu multe medicamente similare. L-am testat chiar pe propria-mi piele, cum se zice. Este creația cercetătorului biolog Iercescu de la Centrul de chimie.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Mai tare ca oțelul

Acum 30 de ani, când termina facultatea de fizică din Iași, „absolvenții se zbăteau să intre în industrie — ne spune Petre Croitoru — dar nu prea găseau locuri. Fabricile nu prea aveau ce poate să facă un fizician în producție”. Lucrurile acum s-au inversat, dar asta e o altă chestiune. Fizicianul Petre Croitoru neavind încotro

a ajuns în cercetare, la Institutul central de fizică de pe platforma Măgurele, cam prin vremea când fizica românească pune la punct, simultan cu primele cercetări mondiale, laserii. Acolo s-a format, și-a desăvîrșit formația profesională. Astăzi, este șeful laboratorului de plasmă și optică, precum și autorul mai multor invenții importante prin care fizica pune la îndemina industriei tehnologii excepționale. După ani, își regăsește vocația — de a fi aproape de industrie. Autorul instalației de nitrurare ionică — INID — de concepție originală românească, o tehnologie fină de durificare a unor piese pentru construcția de mașini prin descărcări în gaze, procedează pe care îl deținea în lume o singură firmă — Klöckner Ikonon — din R.F.G., și despre care am scris în numărul nostru din 15 august, pune la îndemina industriei noastre un alt procedeu de vîrf pentru durificarea unor piese metalice. Borurarea. Procedeul pentru care lumea cheltuiește de 20 de ani și mai cheltuiește încă multă inteligență, bani, forțe materiale și de cercetare. „Procedeul Croitoru” este comunicat aproape simultan — și independent — cu prima realizare pe plan internațional ce a avut loc în S.U.A., la firma Hughes. Materialul obținut se cheamă „Pulbor” și s-a materializat în durificarea unor sape de foraj la mare adîncime și în roci foarte dure, care pînă acum se realiza din stelit, un aliaj adus din import și nu chiar cu performanțele cele mai înalte, cerute de tehnica actuală a forajelor. Testate în Schela Boldești, sapele durificate prin borurare tip Croitoru au dat rezultatele așteptate. O veste de ultimă oră ne aduce la cunoștință că reputata uzină de utilaj petrolier românesc de la Ploiești le-a introdus în fabricație.

C.I. ADAM ■

Incursiune în lumea tăcerii

Medicul primar sibian Vasile Iacob, specializat în tratamentul surdității prin acupunctură după o metodă proprie, are — după cunoștința noastră — cea mai bogată cauzistică în materie din țară. Fi-rește, el și-a îmbogățit-o în anul care a trecut. „Am tratat pînă acum peste 500 bolnavi (surdități și hipoacuzii) înregistrînd un răspuns pozitiv într-un procent de 70 la sută. Mai mult, cîțiva pacienți care, din cauza acestui grav handicap fizic, se aflau în perspectivă de pensio-nare sau se retrăseseră singuri din muncă au fost recuperați și redați vieții active grație acupuncturii. Am înregistrat, e drept, și unele eșecuri (fapt desul de obișnuit în orice fel de tratament medical), dar în majoritatea cazurilor, bolnavii

nu numai și-au recăștigat, parțial sau total, auzul, dar și-au simțit sporită capacitatea de muncă și au redobîndit starea de confort general.

Inconvenientul major, constatat și în 1983 de către doctorul Vasile Iacob, a constat în imposibilitatea practică de a finaliza tratamentul în surditățile grave și mijloeci, care implică un număr mare de sedințe și necesitatea respectării pauzelor de zece zile între ele; se adaugă distanțele mari pe care bolnavii trebuie să le parcurgă de fiecare dată din diferite colțuri ale țării pînă la Sibiu, precum și, inexplicabil, neacordarea de concedii medicale pentru astfel de tratamente. Toate aceste dificultăți îl obligă pe mulți bolnavi să „abandoneze” la jumătate de drum. Înființarea de cabinete de acupunctură cu profil ORL cel puțin, pentru început, în cîteva mari orașe ar scuti bolnavii de pierderea de timp și de cheltuielile legate de deplasări periodice la Sibiu. Iată, așadar, ce își dorește inimosul medic sibian — și ce dorim și noi — pentru anul ce vine.

LIONEL NIȚESCU ■

Motorul „Milu”

Zilele acestea a intrat în probe de stand cel de al 3-lea motor axial (generația a III-a), conceput, proiectat și realizat la Institutul de motoare termice de către inventatorul Petru Milu. Piesă de mare originalitate, cu performanțe și soluții constructive inegalate pe plan mondial, motorul „Milu” a fost brevetat și în străinătate: Anglia, Franța, R.F.G., Austria, Elveția, Suedia, U.R.S.S., Japonia, Luxemburg și se află în curs de brevetare în Statele Unite ale Americii.

Motorul se caracterizează, în principal, prin puteri mari la gabarit și greutate reduse. Acest lucru îl recomandă pentru multiple utilizări, în aviație, pentru autovehicule terestre sau ca factor propulsor în diferite ambarcații. Pînă în prezent performanțele s-au dovedit la înălțimea așteptărilor. După modelul funcțional, care a trecut cu bine examenul de verificare a mecanismelor, modelul funcțional își propune să verifice consumul și creșterile de putere. Urmează realizarea prototipului, propus să suporte încercările pentru omologare și, în sfârșit, executarea seriei zero, care va fi supusă tuturor probelor practice în teren.

Mai multe amănunte, la data cînd motorul „Milu” va intra în dotarea aviației sau a altor vehicule cu autopropulsie. Oricum, el se dovedește încă de pe acum una dintre cele mai originale creații pe plan mondial în domeniul motoarelor cu ardere internă.

Homeosiniatria

A fost un an bun, apreciază însuși dr. Teodor Caba, șeful secției de acupunctură (singura din țară) de la Spitalul orașenesc Călan, județul Hunedoara. Argumente? Mai întîi că, sprijinit plenar de organele locale, doctorul Caba și-a continuat în tihnă activitatea, tratînd — prin acupunctură, homeopatie sau homeosiniatria (vom explica îndată) — un număr mereu în creștere de bolnavi, sosiți din toate colțurile țării. Fără a intra în detalii (vom reveni), să amintim că la Călan, prin metodele doctorului Caba, cel mai adesea noi, originale, plasate la granița dintre homeopatie și acupunctură, aceasta fiind și definiția homeosiniatriei, sînt învinse tot felul de maladii grave, ca encefalopatii infantile, scleroze multiple etc, tratîndu-se acolo, cu rezultate încurajatoare, și boli genetice, cu condiția ca gena să fie doar represată, nu să lipsească total.

În luna mai, Teodor Caba a fost prezent la Congresul internațional de acupunctură de la Sofia, unde a prezentat mai multe comunicări, una dintre ele, realizată în colaborare cu farmacistul Horia Bucur din Sebes, stîrnind un mare interes. A fost vorba despre tratarea coxartrozelor (indeobște) prin acupunctură și gemmaterapie, metode care au evidențiat, în temeiul unei cauzistici abundente, rezultate terapeutice dintre cele mai eficiente. Tot în 1983, Teodor Caba și-a publicat, de data aceasta împreună cu fiul său Marius, student al Facultății de medicină din Timișoara, cea de a opta carte, intitulată „Homeosiniatria” de fapt dezvoltarea ideilor sale mai vechi privind medicina energetică („prima funcție a organismului este cea energetică”), idei anunțate încă în 1973, în „Introducere în practica acupuncturii”, primul volum de specialitate tipărit la noi. În paranteză fie spus, Teodor Caba și-a trecut numele și pe cea dintîi carte de homeopatie din literatura noastră de specialitate, „Elemente de practică homeopatică”, apărută în 1976.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Dacă înțelegi, e foarte simplu

(Urmare din pag. 21)

grupează gaz cald, iar în amonte rece, din gazul care inițial avea o temperatură medie uniformă.

Prezentăm acum un cîmp de forțe care îndeplinește cerințele realizării separării după valori a energiilor cinetice moleculare. Considerăm un volum ocupat de un gaz real în care, printr-un mijloc oarecare, densitatea p este neuniformă. Asupra moleculelor dintr-un volum elementar Sdx , mărginit de două porțiuni (de arie S) ale unor suprafețe de nivel ale densității, înfinezimal apropiate (la distanța dx), acționează o rezultantă dF a forțelor de atracție intermoleculară, datorată diferenței de concentrații de molecule între cele două regiuni separate de volumul elementar considerat. Excedentul de presiune cauzat de forțele intermoleculare fiind notat cu p_{im} , rezultă că $dF = Sdp_{im}$. Pentru un gaz van der Waals avem $p_{im} = ap^2$, astfel încît $dF = 2aSdp$. În volumul Sdx cu masa $Spdx$ se află $Spdx/m$ molecule (m fiind masa unei molecule). Ca atare, forța care acționează asupra unei singure molecule este $dF/(Spdx/m) = 2amd p/dx$, iar accelerația la care este supusă molecula este dată de formula (8), unde a este una din constantele van der Waals. Această accelerație corespunde exigenței noastre dacă lîgrad p crește progresiv în lungul liniilor de cîmp.

Considerațiile anterioare ne conduc la următoarea lege:

Intr-un gaz, în lungul liniilor de cîmp ale gradientului densității, crescător nelinear cu distanța, forțele de atracție intermoleculară impun moleculelor o prioritate de deplasare în același sens cu gradientul, crescătoare cu viteza de ogație termică, ceea ce determină separarea energiilor cinetice moleculare mari de cele mici și deci divizarea gazului în două (sau mai multe) părți, una mai caldă și alta mai rece, cu respectarea ambelor principii ale termodinamicii.

În diferite domenii ale științei s-au stabilit reguli, principii sau legi care particularizează pentru domeniul respectiv ceea ce s-a generalizat prin cunoscutul precept „efectul se opune cauzei”: regula lui Lenz pentru electricitate, legea acțiunii și reacțiunii a lui Newton pentru mecanică, principiul lui LeChatelier pentru chimie etc. Constatăm că efectul se opune cauzei și în problema separării energiilor cinetice ale moleculelor: creșterea temperaturii în avalul accelerației A și scăderea în amonte tînd să reducă densitățile mari ale gazului și să le crească pe cele mici, apropiînd de liniaritate variația densității gazului și prin aceasta să se reducă mărimea lui A . În gazul cald, ca și în cel rece rezultat din concentrarea de energii cinetice mici separat de cele mari, ciocnirile dintre molecule apropiate în timp distribuția vitezelor de cea maxwelliană, generîndu-se noi energii mici în gazul cald și mari în gazul rece; separarea încetează pe măsură ce raportul dintre temperatură și presiune (deci p) se uniformizează.

Separarea preconizată necesită participarea energiei E dată de formula (9), unde indicii c și r arată apartenența mărimilor din aceste relații la partea caldă sau rece; A_m este accelerația medie imprimată moleculelor de forțele van der Waals, m masa unei molecule, m_c (respectiv m_r) masa gazului cald (respectiv rece). Energia E poate fi foarte mică.

Procesele dintr-o instalație sînt plauzibile numai dacă se verifică relația $\Delta S \geq 0$. În cazul separării de energii cinetice moleculare, dacă se introduc n moli de gaz cu temperatura T_0 și presiunea p_0 și se scot n_c și n_r moli respectiv cu temperaturile T_c , T_r și presiunile p_c , p_r ($n_c + n_r = n$), pentru transformările din instalație, cunoscuta sau nu, este necesar să fie îndeplinită relația (10). Din cele prezentate, rezultă însă că T_0 este media unor valori T_{0c} și T_{0r} și T_{0c} mult mai mare decît T_{0r} , astfel încît scrierea corectă a relației de mai sus, cu notațiile uzuale, revine la condiția (11), care este îndeplinită. Separarea nu încalcă deci cel de al doilea principiu al termodinamicii, ci valorifică posibilitatea arătată în prezenta lucrare de a stratifica cu „consum” de energie modest largul avantaj de energii moleculare ale fluide-lor compresibile.

CORNELIU STĂNAȘILA ■
OCTAVIAN STĂNAȘILA ■

O pădure-i iarna, Iza mea / un drum cu sania, în copilărie
Tiberiu Uta

Frumusețea lumii vii

Inteligența
românească
în acțiune

• O premieră științifică: Vizualizarea unor structuri ale apei antagonice și ale celei biologice •

Dincolo de aparențe:

Florile apei

În prag de An nou 1984, primul nostru gând, adică respectuos, se îndreaptă spre conducerea partidului și a statului, personal către tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul partidului și statului nostru, către tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, prim viceprim-ministru al guvernului și președintele C.N.S.T., cărora noi, cei care activăm în cadrul acestui program științific și tehnologic, le datorăm întreaga recunoștință pentru sprijinul nemijlocit și încrederea cu care am fost onorați. De aceea, ne permitem a le dori, din tot sufletul, deplin succes în înaltele și istoricele dumealor misiuni, fericire, sănătate și „La mulți ani!”

Există astăzi, în întreaga lume, un consens al cercetătorilor care se ocupă de fenomenele vieții. Acest consens, la care subscriem cu totul, a fost rezumat, sintetic și splendid, de către dr. Elisabeth Kubler-Ross, cunoscut medic-cercetător din Illinois (S.U.A.), în chipul următor: „trebuie să avem curajul de a deschide porți noi și a admite că instrumentele noastre științifice de astăzi nu mai sunt potrivite pentru noile cercetări... mai ales dacă dorim să-i ajutăm pe toți oamenii care au nevoie, mai degrabă, să cunoască decât să creadă”.

Așadar, consecvenți cu acest principiu — motor al străpunerilor pe care omul le realizează prin bezna perdelelor care îl închid necunoscutul fără sfârșit, ne permitem ca, la încheierea unui an — 1983 — deosebit de bun pentru noi, în roade științifice și tehnologice, e drept, cu prețul unui efort ieșit din comun, să înfățișăm, din nou, prin mijlocirea revistei Flacăra, câteva din ultimele structuri superbe — premiere științifice absolute — pe care ni le-au dezvăluit apa antagonică și apa biologică.

Dacă „Piramidele apei” (a se vedea

revista Flacăra nr. 48 din 1983) ne-au permis să formulăm doar timide aprecieri generale, acum, prin intermediul fotografiilor alăturate — obținute la microscop, într-un număr imens și perfect reproductibile! — sintem în măsură să propunem spre verificare tuturor colegilor din țară și din lume, deschiși noului și neafectat de scleroza automulțumirii, o ipoteză științifică cu implicații majore, poate intuită și de alții, dar fără bucuria de a o vedea, ca și noi, cei doi români — subsemnatul și Gheorghe Lucaci — care am avut șansa și poate inspirația de a descoperi spiralele, rozetele, piramidele și florile apei, confirmată în mij și mii de ipostaze concrete. Același banal sulfat de cupru — precum și alte substanțe care cristalizează, incorporând în structura lor molecule de apă — ne-a permis să repetăm, pe lama de microscop, ceea ce apa biologică și apa antagonică structurează în miliarde de miliarde de miliarde de celule vii, în fiecare secundă în întreaga lume vie. Să ne oprim deci, câteva clipe asupra unui foarte scurt rezumat al operei pe care o înfăptuiesc neconștient cele trei forme de apă, pentru a clădi frumusețea lumii vii.

Să fie oare aceste structuri mișcătoare, pingulni înghesuți sau valuri staționare (foto nr. 1)? Am putea crede că sînt și

ființe învăluite în mantale, îndreptindu-se spre cine știe ce țintă. Nici una, nici alta: ne găsim în fața unor structuri pe care le-a realizat apa antagonică, într-o minunată arhitectonică proprie. Iată și floarea (foto nr. 2), cu petale carnoase, parcă abia explodată din matca înflorescenței. Și apa structurată își continuă superbu-l joc oferindu-ne, în continuare, o jerbă extraordinară (foto nr. 3) și apoi o rozetă magică (foto nr. 4) pe care a clădit piramide, frunze și flori, brațe de spirale și mai cite altele! În sfîrșit, fericul în dans al apei antagonice și biologice (foto nr. 5) se împlinește atunci cînd spiralele piramidale se închid — ca și pe un legendar covor persan — cuprinzînd în interiorul lor alte și alte spirale închise, așa cum se întimplă și atunci cînd se nasc celulele vii cu membrane, citoplasmă și organe.

A devenit limpede, stimați cititori, că întreaga lume vie, nesfîrșitele ei forme, structuri și frumuseți sînt, de fapt, rodul conlucrării, extrem de complexe, dintre organizator (codul genetic), apele structurate (tiparul concret) — antagonică, biologică și neutrală — și elementele-suport (peste 60 de elemente chimice, împreună cu combinațiile lor, care participă la structurarea a tot ce este viu). Dacă apa antagonică și cea biologică nu ar exista,

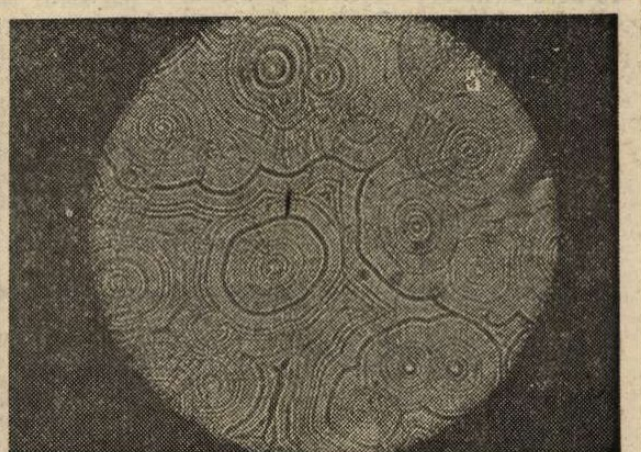
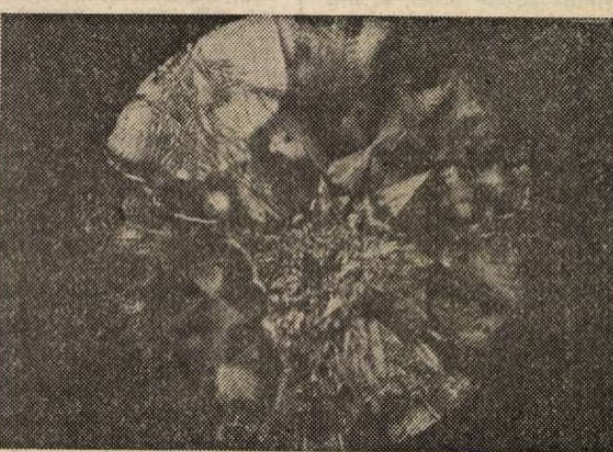
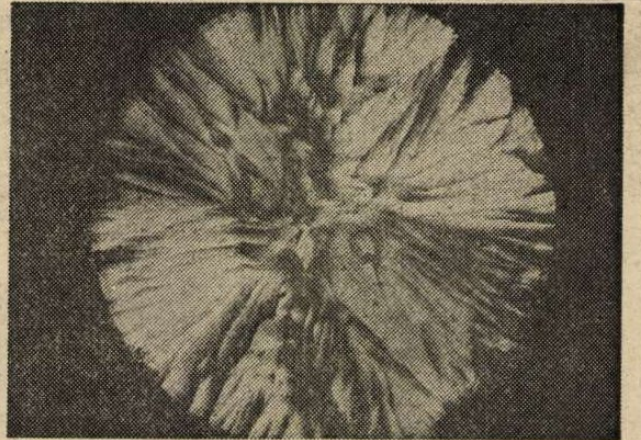
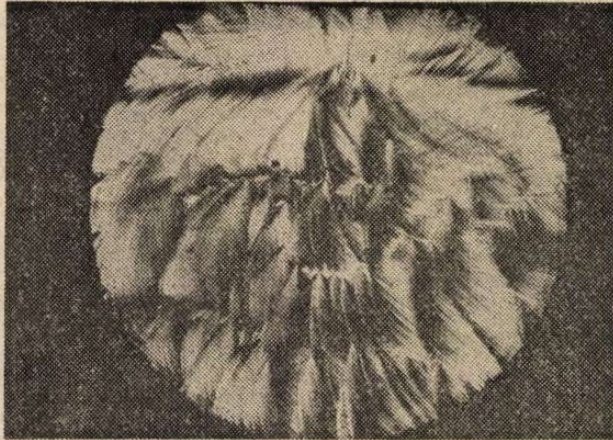
deci dacă apa nu ar avea, în anumite condiții, structuri specifice de la care pleacă viul, nu ar exista nici paleta infinită de structuri proprii vieții, nu ar fi apărut varietatea și infinita gamă de organizări superbe, de la moluscă și frunză, pînă la flori și oameni, după cum nu am fi existat noi înșine!...

Munca noastră din acest an a fost încurajată și sprijinită, neînterupt, de către conducerea C.N.S.T., Ministerului Industriei Chimice și Centralei Industriale de medicamente-București, ca și de mulți alți colaboratori direcți, cărora ne îngăduim a le transmite, și pe această cale, bucuria unor împliniri și calde mulțumiri.

Un loc deosebit ocupă în gândurile și inimile noastre revista Flacăra, prin mijlocirea căreia am putut transmite prompt marelui nostru public o seamă de descoperiri științifice și tehnologice care se înscriu în grandioasa operă de clădire a omului nou și a unei lumi superioare.

Iar celor foarte apropiați, care ne-au suportat existența mai mult absentă, adesea perturbatoare, nervii încordați sau bucuriile explozive, nu avem altceva să le spunem decît „mulțumim cu dragoste și An nou fericit!”

Prof. dr. ION MĂNZATU

Mîine-poimîine: Almanahul Flacăra — 1984

Mai greu, mai încet, mai tîrziu, dar pînă la urmă, adică în aceste ultime zile ale anului, Almanahul Flacăra este, totuși, prezent la înfîlțirea cu cititorii săi care, sîntem siguri, l-au așteptat cu aceeași nerăbdare ca și în anii trecuți. Va fi oare acest Almanah Flacăra la fel de bun precum cele din anii trecuți? Noi zicem că da. Ba, mai mult decît atît, noi ne-numețăm a zice că este mai bun. Dar adevăratul răspuns la această întrebare îl veți da dumneavoastră, stimați cititori și dragi oameni buni. Firește, vom fi de-a dreptul fericiti să aflăm că răspunsul dumneavoastră va confirma speranțele noastre, dar, pînă atunci, fără a exagera cituși de puțin, vă aducem la cunoștință că Almanahul Flacăra este, din punctul nostru de vedere, un almanah tînăr. Adică un almanah viu, curios, interesant, curajos, frenetic, echilibrat, vesel, sentimental, suav, sprînțar, con-

secvent, intransigent, sobru, jovial, pontos, zbanghiu, incitant, informat, complet, total, insinuant, insidios, aluziv, tăios, coroziv, blînd, gales, zimbitor, încrunțat, aspru, bărbătesc, sportiv, turistic, istoric, captivant, fascinant, fabulos, real, concret, exact, matematic, geometric, algebric, electronic, muzical, literar, dramatic, tragic, impecabil, excepțional, copilăresc, duos, sensibil, senzațional, terifiant, visător, politicos, reverențios, demn, solemn, ferm și, ca să punem punct, frumos.

Dar pentru că, desigur, nu putem fi crezuți numai pe cuvînt, vă invităm să luați aminte asupra citorva din paginile almanahului:

• Ample fotoreportaje ilustrînd marile evenimente economice ale anului: Canalul Dunăre — Marea Neagră și Metroul • O sinteză cuprinzătoare în cronica politică a anului 1983 • Multipretuții și multiubitul poet Tudor Arghezi într-o postură mai puțin cunoscută, de diplomat • Marin Preda văzut și comentat de foștii săi

prieteni de copilărie, fărani din Silistea-Gumești • O palpitantă relatare a curselor de formula 1 din acest an • Un senzațional fotoreportaj despre cei ce-nfruntă, cu sine rece, riscul meseriei lor, cascadorii • O relatare asupra puciului ratat de Hitler în 1921 • Căzul și necazul Strömberg • Ultimele vești de pe frontul împotriva cancerului sub titlul „Chemăm în judecată cancerul” • Marile meciuri de șah ale anului în relatarea proaspetei campioane naționale de șah Margareta Mureșan • Tot despre șah, adică despre un copil teribil al acestui fantastic sport, Bobby Fischer • După Vietnam, de unde a relatat în calitate de reporter de front, Ilie Purcaru semnează un jurnal de călătorie în China • Memoriile lui Laurence Olivier, actorul ce s-a acoperit de glorie interpretîndu-l pe nefericitul prinț Hamlet al Danemarcei • În exclusivitate pentru revista noastră, un interviu cu „tatăl” comisarului Maigret, adică reputatul scriitor Georges Simenon • Un roman polițist, Dragoste la prima vedere, de Mickey Spillane • Grație memoriei unei benzi de magnetofon, cu Tudor Mazilu despre fotbal și fotbalisti • Un poem pe o coajă de nucă, de Fănuș Neagu • Ce e nou, în lume, pe piața automobilului • Caricaturi,

caricaturi, caricaturi • Despre surisul și tristețea monumentelor din Veneția, Katmandu și Philae • Jocuri, cuvinte încrucișate, umor • Eminescu, traducător al operei lui Hurmuzaki și oaspete al Olteniei • Anul sportiv internațional • Acupunctura între istorie și legendă • Anul arheologic 1983 • Din nou despre Decebalus per Scorilo • Hoții de mașini și lupta împotriva lor • O întrebare mereu la ordinea zilei: vă doriți o fată sau un băiat? • Un reportaj inedit din lumea ciobanilor din Apuseni: Mocanii • Cum s-a născut la Jibou o excepțională grădină botanică • Noi ipoteze despre lumea dăcilor • Un interviu cu Alberto Moravia • Victor Hugo, Eminescu și Goethe sub semnul aceluiasi mare sentiment numit totuși, iubirea.

Dar, prin titlurile de mai sus, nu înseamnă că am epuizat sumarul Almanahului Flacăra. Vă așteptăm în cuprinsul său alte și alte atractive pagini, intrucit Almanahul Flacăra este un almanah pentru toți, un almanah despre tot și despre toate.

Și, în loc de oricare altă încheiere, repetăm: vom fi de-a dreptul fericiti dacă, după ce-l veți citi, veți spune că Almanahul Flacăra 1984 este mai bun decît cele din anii trecuți. Dar, ca să-l puteți citi, trebuie să reușiți să-l cumpărați. Și ca să-l cumpărați, trebuie să-l solicitați la primele ore de la apariția sa.

VICTOR NIȚA

Istoria noastră, viața noastră

Mărturii-document, mărturii ale acelei generații eroice

● 65 de ani de la făurirea Unirii celei Mari — sărbătoarea unei țări care se afirmă prin voința de a trăi mereu liberă și suverană ●

„Sintem unul din cele mai vechi popoare ale Europei și cel mai vechi din sud-estul european. Strămoșii noștri, Dacii sau Geții, locuiau acest pământ cu optsprezece veacuri înainte de Christos. Istoria nu le cunoaște altă patrie decât aceea în care trăiesc și astăzi urmașii lor. «Noi sintem de aici», în timp ce toți vecinii noștri au venit mult mai târziu în țările pe care le ocupă acum. Dar nu-i numai vechimea. Dacii sau Geții au fost și un popor de elită al antichității, pomenit cu laude chiar de la început de către «părințele istoriei», Herodot. (...) Sintem, în sfârșit, singurul popor din această parte a Europei care a izbutit să aibă o viață politică fără întrerupere, de la întemeierea statului până astăzi» — scrie marele istoric Constantin C. Giurescu.

De la Burebista la 1 Decembrie 1918, faptele cruciale și chiar cele mai obișnuite ale vieții poporului român sînt dovezile prin veacuri (probate cu izvoare, documente și mărturii de necontestat) ale unității sale permanente între fruntariile teritoriului moștenit de la strămoși, apărut cu riuri de sînge împotriva celor ce l-au rivnit de atîtea ori de-a lungul timpurilor, reușind doar, din vreme în vreme, să-l despartă în „țări” și provincii și principate aparte, dar niciodată să-l dizolve, să-l facă să dispară. Avînd comun Totul — pămînt, strămoși, limbă, cultură, artă, spiritualitate, idealuri. Popor pașnic dintotdeauna, și niciodată cotropitor, luptele sale de milenii și veacuri, de la cele mai crîncene,

cu armele în mîini și cu tributul celor mai aprige sacrificii, pînă la cele mai subtile și inteligente ale diplomației, s-au dat mereu și mereu pentru singurul și același țel. Un țel ce poate înălța orice popor. A fi. A trăi laolaltă. Liber, Suveran, Demn, Independent între fruntariile proprii sale țări. Apărîndu-și hotarele și ființa națională, nu o dată în istorie, a apărut cu trupul său existența și ființa altor popoare și țări.

Marii săi bărbați, marii săi principii și conducători nu au voit altceva prin faptele și actele lor decât ceea ce a voit poporul în fruntea căruia s-au ridicat. 1 Decembrie 1918 nu este astfel decât actul ce trebuia să vie. Actul Dreptății Istoriei. Nu oferit ca dar din partea cuiva din afară. Ci cucerit. Au murit pentru el milioane de români anonimi pe cîmpurile de luptă ale unei istorii de războaie, au suferit martirii săi, cei mai aleși fii ai săi. O istorie de eroi!

Anul 1983, cel de-al 65-lea an de la făurirea Unirii celei Mari, este așadar o sărbătoare a istoriei naționale, o sărbătoare a însăși ființei Poporului Român. Ea nu încapă în cuvinte, trăiește în suflète. Ea nu se exprimă în fraze, trăiește în faptele românilor de azi. Care își zidesc o patrie puternică, unită, a dăinuirii, a permanenței sale în timp și în spațiu. O Românie care se afirmă prin voința de pace, prin voința de bine a tuturor și a sa, prin voința de a trăi mereu liberă și suverană la ea acasă.

C.I. ADAM ■

Ecoul unui cîntec

Dezorganizîndu-se serviciul medical și de asistență socială, Consiliul Național Central a trebuit să intervină adeseori și în acest sens: din însemnările pe care le am de la Marea Unire, constat că doctorului Hincu, medic arhidiecezan, i s-a dat ordin să plece la Roșia, fiind acolo foarte mulți morboși care aveau neapărată nevoie de ajutor. Farmacistului Schiessel i se dă ordin să dea săracilor medicamente gratuit. În mai multe cazuri, celor săraci li s-au dat ajutoare bănești. În Blaj flinta un spital militar cu vreo 300 de paturi, ocupînd școala și internatul de fete. Spitalul Kamenica. De la începutul lui noiembrie, personalul spitalului, în majoritate croat și ceh, precum și bolnavii care mai puteau umbla, au început să plece. Consiliul Național a trebuit să intervină în îngrijirea bolnavilor, în asigurarea inventarului spitalului, pe care l-a predat apoi armatei române. Pe la mijlocul lui noiembrie n-au mai rămas în spital decât vreo 20-30 de bolnavi și răniți care n-au putut pleca. În ziua de 16 noiembrie am fost martorul unei scene pe care nu mă lasă inima să nu o amintesc: a sosit în gara Blaj un tren sanitar al Crucii Roșii, care strîngea, din spitalele auxiliare, bolnavii imobilizați, și îi ducea către alte spitale mai mari și mai organizate. Cîteva vehicule, rechiziționate în grabă de oamenii Consiliului Național, primeau pe bolnavii scoși din spital și îi duceau la gară. Atunci a apărut, adus pe o brancardă, acoperit cu o pătură, singurul român pe care îl știam rămas în spital. Un glont

îi sfărîmase șira spinării și de luni de zile zăcea paralizat în pat, fără să vadă cer și soare. Înainte de a-l așeza în căruță, brancardierul a coborît patul în poarta spitalului. Deodată, pe fața suptă și galbenă ca cea a omului s-au deschis doi ochi mari, mirați. După atîtea săptămîni de umbră, vedeau deodată piața mare a Blajului, inundată de soarele de toamnă și de steagurile românești care fluturau din turnurile catedralei și din toate casele din jur. Cu vădită efortare omul s-a ridicat puțin în coate și a rămas uimit cînd a privit în jur. Din ochi i-au izvorit lacrimi și dintr-o buzele întredeschise. S-a strecurat, înfil abia auzit, apoi tot mai tare străvechiul nostru cîntec: „Treii culori cunosc pe lume, / ce ne sînt de-un scump odor...” A fost apoi ridicat în car. Carul a pornit domol, în cîntecul de biruință care pentru cîteva clipe a învins durerea; a dispărut după colțul străduței, cînd au mai venit pînă la noi, abia auzit, ca din pragul altei lumi, nemuritoarele cuvinte de testament române: „Iar cînd fraților m-oi duce / de la voi și-o fi să mor / Pe mormînt atunci să-mi puneți / mindrul nostru tricolor”. Lingă mine, părințele Ștefan Roșianu și-a sters din barbă lacrimile sîroite acolo, și n-a putut să-mi răspundă la cuvintele mele murmurate de pieptul strîns de tristețe: „Oare va fi cine să împlinească această supremă dorință a sărmanului Vasile Luca, scos de vîltoarea războiului din satul lui, Sinpetruș Brașovului?” Cred că oameni de suflet și de bine s-au gîsit ca să-i împlinească visul!

IONEL POP ■

Drumul spre Alba Iulia

De la Arad ne-a sosit proclamația dată de Consiliul Național Român, prin care eram invitați, toți românii din Transilvania și părțile ungurene, să mergem, care putem, la Alba Iulia, pe data de 1 Decembrie 1918, pentru a declara în fața întregii lumi că: „Toți locuitorii Transilvaniei și ai locurilor ce ocupăm, ne unim cu țara, cu patria mamă România, și nu mai recunoaștem granița trasată vremelnice de dușmani pe Carpați, între frații de același neam”. În chemare se spunea:

„Românii din toate părțile Transilvaniei și din părțile ungurene să veniți prin delegați, ori pe cîruri teritoriale, individual ori cum puteți, călare, pe jos, cu căruțele, în cete, prin văzduh, prin orice vehicule, cu trenul, la Alba Iulia pe 1 Decembrie 1918, unde declarăm unirea Transilvaniei cu patria mamă România!” Astfel s-au ales 20 de delegați din comuna Solovăstru, județul Mureș, care să reprezinte comuna noastră la serbările unirii. Delegații, aleși de Garda Națională Română, erau cei oficiali. Dar la Alba Iulia au vrut să meargă mulți. Comandantul gărzilor naționale, Mihai Georghiță, spunea: „Sînt liberi să meargă, pe socoteala lor, cît vreau, pentru că trenul este foarte aglomerat”. Așa că în ziua de 30 noiembrie 1918, veneau pe drum șiruri de căruțe pline cu oameni, călăreți, toți către Alba Iulia. Aceștia nu erau trecuți în evidențele gărzilor naționale. Astfel, evidența gărzilor naționale stabilește, după notări, numărul participanților la 100.000 oameni, cîtă vreme noi, am fost la Alba Iulia, la proclamarea unirii, mai mulți. În ziua de 29 noiembrie 1918,

ne aflam la gara din Reghin tot satul Solovăstru. Noi, feciorandrii Ioan Pescăruș, Sandu Pescăruș, Vasile Butiu, Toderică Chiores și unii în care aveau încredere militanții Vasile B. Munteșescu și învățătorul Victor Bucsa, eram însărcinați să vedem și să nătam pe cei care se prezintă în gară, să plece la Alba Iulia. Cu mult înaintea sosirii trenului de la Toplița, eram acolo în haine de sărbătoare: sumane, și sub ele, cojoace și cămeșe românești, cum se poartă în sat. În picioare, unii aveau, care aveau, cioareci albi, buni. Alții, care nu aveau cioareci buni, au tras peste cioarecii vechi țări albi de vară. Căci bătea un vînt tăios și pe la munte era zăpadă. Din Reghin, de la gară, vedeam tot: cum veneau comunele cu steaguri tricolore și table, urmate de delegații stătești. Reghinul era bine organizat. Notele noastre se strîngeau la școala din sat. Cei din Valea Gurghiuului erau în frunte, conduși de învățătorii Lates, Cota și alții. Urmau cei din Hodăceni și Toaca, din satele aferente, conduși de Popa Petre, Fărcaș și alții: apoi cei din Ibănești, Isticea, Podul Runcului, din toate satele din munte. Tireul, Făcăciunița, Dulcea și altele, conduse de învățătorii Cofariu Dumitru, de Todoran Ilie a lui Irimie. Urma comuna Casva cu satele Fundoia, Larga, Pouloua și Glăjorie; Comuna Ursua și Ursua Pădure cu satele Cinches, Piatra Ursui, Cenușereșele. Apoi satele Jabenita, Adrian, și mai numeroase Solovăstru care este lingă Reghin. Ca un puhoi curgeam cu toții către Alba Iulia. Curgeam din munți și din Cîmpia Transilvaniei. Cîmpia era condusă foarte bine de Ioan Tredeanu, de Gora din Fărăgău, de Ion Chibulcutan din Cosma, de alții.

VASILE BUTIU ■

Unirea românilor văzută de la New York (IV)

Istoricul american Charles Upson Clark conchide în lucrarea sa „România Mare”, apărută în editura Dodd, Mead and Company în 1922, că dintre toate așa-numitele „state succesoare” de după primul război mondial, România este aceea care „face cel mai profund și mai dramatic apel la simpatia și cooperarea noastră”. Această concluzie el o formulează la capătul unei ample prezentări a istoriei românilor și a civilizației acestora în paginile cărora sînt reproduse și analizate principalele documente privind actul Unirii de la 1 decembrie 1918.

Același autor publică în editura menționată, în 1932, volumul semnat mai sus, într-o nouă ediție, sub un titlu care i s-a părut mai adecvat, „România Unită”. Autorul se prezintă ca membru al Academiei Române, iar în prefața cărții mulțumește lui Nicolae Titulescu și lui Vasile Stoica pentru sprijinul pe care i l-au acordat în pregătirea lucrării. Valoarea științifică a cărții lui Charles Upson Clark este dovedită și de republicarea ei, fără revizuirii, în 1971, de editura Arno Press din New York.

Charles Upson Clark subliniază, între altele, faptul că Adunarea Națională de la Alba Iulia s-a pronunțat în favoarea creării Ligii Națiunilor, al cărei obiectiv trebuia să fie asigurarea dreptății, libertății și egalității pentru toate națiunile, mici și mari, pentru că în viitor „războiul să poată să dispară ca mijloc de reglementare a relațiilor internaționale”. Referindu-se la hotărîrea de la 8 ianuarie 1919 a naționalității conlocuitorilor germane de a adera la Actul Marii Uniri, istoricul american arată că această naționalitate „a luat în considerare nu numai evoluția istorică, ci și drepturile fundamentale ale poporului român de a se uni și de a forma un stat unitar”.

Opinii similare celor dezvoltate de istoricul Charles Upson Clark întîlnim în volumul „Impresiile mele despre România”, semnată de omul de afaceri american William de Lignemare, apărută la New York în 1924, în editura Nicholas L. Brown. Autorul apreciază că România „a jucat un rol decisiv în primul război mondial și într-o perioadă crucială a fost de mare sprijin material pentru Aliați”. Pornind de la realitatea unității naționale și statale a României, William de Lignemare este de părere că această țară „are nevoie de foarte puțin pentru a fi una dintre cele mai importante țări din Europa. Această țară are un viitor minunat și prevăd ziua în care România va juca un rol proeminent în problemele europene, atât pe plan politic, cît și pe plan comercial”. În același timp, autorul american deploră faptul că nici Aliații, nici țările neutre nu au acordat României „atenția pe care o merită pentru eforturile ei admirabile pe care le-a făcut în lupta pentru revenirea la normalitate în vremuri critice pentru Europa”. Știind însă cît de mult trebuia să se facă pentru ca lupta românilor pentru înfăptuirea dreptului popoarelor de a-și hotărî singure soarta să fie larg cunoscută în întreaga lume, autorul consideră că „cea mai mare greșală pe care o face România este aceea că ea nu întreprinde cele necesare pentru ca lumea să cunoască faptele ei de vitejie, precum și marea ei jertfă, astfel încît ea să poată fi tratată în mod corespunzător”.

Acest accent critic din lucrarea lui William de Lignemare nu era întîmplător. Eforturile pentru informarea opiniei publice asupra realităților românești și mai ales asupra justetei cauzei pentru care lupta poporul român trebuiau să fie largite și intensificate, pe măsura însemnărilor istorice epocale a evenimentelor pe care le traversa statul român. Acestei necesități trebuia să-i răspundă volumul „Jertfa României” de senatorul Gogu Negulescu, apărut în 1918 la New York, în editura The Century Co. Volumul cuprinde o amplă prezentare a situației românilor din Transilvania și o stigmatizare documentată a politicii de deznationalizare

a populației române printr-o practică reprobabilă de constrîngere a românilor de a-și uita apartenența etnică, limba, religia și de a-și schimba chiar și numele. Adresîndu-se în mod special cititorilor americani, autorul arată: „Sper că poporul american dorește să știe că în Europa, la gurile Dunării, trăiește un popor de origine latină, viguros, care locuiește într-o țară bogată de la natură, un popor care are dreptul la libertate și la unitate națională, un popor care... privește cu încredere spre marile principii ale democrației, spre dreptul la viață al tuturor națiunilor, mari sau mici, spre dreptul lor de a-și hotărî singure soarta”.

La un deceniu de la publicarea acestor rînduri, istoricul american Walter Littlefield făcea o sinteză a luptei poporului român pentru materializarea dreptului de a dispune liber de destinele sale, reliefind rolul actului plebiscitar de la 1 decembrie 1918 în înfăptuirea firească a năzuințelor sale. Descifrînd pentru compatrioții săi mesajul istoriei zbuciumate, dar triumfătoare și demne a luptei pentru Marea Unire, Walter Littlefield a publicat în ianuarie 1929, în revista „România”, întemeiată de W. M. Nelson Cromwell la New York, articolul intitulat „Un ecou de la Alba Iulia”. După ce evidențiază însemnătatea Actului de la 1 decembrie în împlinirea aspirațiilor românilor din Transilvania, provincie calificată „leagăn al poporului român”, autorul arată că Adunarea Națională de la Alba Iulia, prin caracterul ei atât de larg reprezentativ „este probabil cea mai entuziasmată expresie de unitate națională cunoscută vreodată în lume. Prin aceeași mărturie tot acolo s-a înregistrat cel mai elocvent răspuns la oprirea maghiară”.

La New York Public Library se află un volum publicat în S.U.A. în 1917, în limba română, de Vasile Stoica, cu titlul „Sufărînțele din Ardeal”, în care oprirea austro-ungară este supusă unui aspru și documentat rechizitoriu și se relevă că „pentru neamul românesc singura putere îndrumătoare a fost nu sfaturile unora și altora, ci propriul său ideal de întregire”. În numele idealului Unirii, românii de pretutindeni trebuiau să-și intensifice

eforturile „fără deosebire de granițe meșteșugite ale diplomației vremurilor”. Opinia autorului este tranșantă și cutăzătoare, fiind animată de un profund patriotism: „S-au rostit istorici, geografi, diplomați, literați și cu toții constată că pentru existența în viitor a statului și poporului român e imperios necesar ca în cetățuia Ardealului neamul românesc să fie singur stăpîn”. Unirea trebuia să ducă la „un mare și puternic stat românesc, independent și democratic”. Aceste rînduri erau scrise în 1917, dar Vasile Stoica era sigur de adevărul afirmațiilor sale, „precum e sigur că riurile niciodată nu curg la deal spre virfurile munților”.

S-a reposedat lui Vasile Stoica (care în 1917 avea 28 de ani) de către unii politicieni americani că obiectivele pe care și le propunau liderii mișcării pentru Unire erau prea ambițioase. Aceștia Vasile Stoica le dă un răspuns de înaltă demnitate: „... o atitudine politică așa de mindră și de hotărîtă nu e rezultatul unor împrejurări vremelnice, ci e al unui întreg trecut, al unor veacuri întregi de suferință și zbucium”.

Această temă o regăsim dezvoltată în termeni similari în „The New York Times” din 23 martie 1919, într-un articol referitor la un memoriu al românilor din S.U.A. cu privire la suferințele neamului românesc. După prezentarea nedreptăților pe care le-a îndurat poporul român, în articol se arată: „Minunata vitalitate și calitățile remarcabile cu care este înzestrat poporul român oferă garanția că această națiune își va realiza cu fidelitate misiunea sa istorică și internațională de a constitui o sentinelă a culturii și civilizației latine în răsăritul Europei, în citadela Carpaților și la gurile Dunării, de a fi o apărătoare și o promotoare a libertății, democrației și dreptății, întemeiate pe fundamentul granitic al fraternității națiunilor demne de conviețuire”. Patrioții români dădeau astfel expresie idealurilor și vocației istorice a poporului lor în paginile celui mai răspîndit cotidian din S.U.A.

IOAN VOICU ■

Mama natură

Pentru
o medicină
integrală

● Cîteva reveniri necesare ● Elogiile nu pot crea statutul unui medicament ●

Homeopatia în tratamentul bolilor de ochi

Cu un an în urmă, la Policlinica universitară „Titan” din București, doctorul Aurel Rosin a introdus pentru întâia oară în țara noastră medicația homeopată la bolile de ochi. Am consemnat evenimentul la data respectivă, anunțind și primele rezultate încurajatoare. În vara lui 1983, în cadrul unei noi relatări, am putut înștiința publicul larg că experimentul devenise între timp o metodă curentă de tratament. Astfel, din 282 de pacienți, terapia homeopată a demonstrat efecte excelente în 46 de cazuri (sporiirea sensibilă a acuității vizuale), în alte 136 de cazuri s-au obținut ameliorări notabile, iar la 98 de bolnavi nu a dat nici un fel de rezultat.

De curind, răsfoind fișele medicale ale doctorului Aurel Rosin, am putut constata cu bucurie că rezultatele foarte bune și cele bune continuă să se mențină, ca să zicem așa, în fruntea clasamentului. Tratamentul homeopat a dovedit efecte surprinzătoare în 65 de cazuri, ameliorări sensibile în 173 de cazuri și efecte nule în 120 de cazuri. Dar aici este momentul să reamintim cititorilor noștri că marea majoritate a celor care au apelat la serviciile oftalmologului Rosin au făcut acest lucru numai după ce au colindat în prealabil numeroase alte cabinete de oftalmologie, sau chiar servicii chirurgicale de specialitate. De la caz la caz, homeopatia a dovedit, astfel, că poate constitui nu numai un simplu adjuvant al medicinei clasice ci, uneori, poate chiar depăși rezultatele obținute prin mijloacele bisturii sau ale celorlalte tratamente oculare. Iată ce ne scrie, de pildă, corespondentul nostru Ion Lucaci din București, Alea Calatis 10, bl. D-8: „În 1982 am putut constata o scădere alarmantă a vederii. Diagnostic: evoluția completă a cataractei la ochiul stîng și o scădere a vederii la ochiul drept. Am fost programat pentru intervenție chirurgicală. M-am adresat atunci doctorului Rosin. După trei luni de tratament homeopat am putut constata o revenire aproape normală a vederii la ochiul drept și o revenire spectaculoasă a vederii la ochiul stîng. Dorec din suflet să mulțumesc „Flăcării” și doctorului Rosin etc.” De menționat că în activitatea sa, doctorul Rosin a fost ajutat și încurajat toată vremea de doctorul Constantin Gorgos, directorul policlinicii.

Rezultatele cele mai neașteptate au fost obținute în miopia foarte progresivă, retinopatii (diabetice, hemoragice, degenerative, pigmentate — în fazele incipiente), în cheratiile degenerative, cataracte (incipiente) blefaro-conjunctivite. Despre toate acestea, cititorii noștri vor putea afla mai multe amănunte într-un viitor număr al revistei noastre. Pînă atunci datorăm totuși un răspuns celor care ne-au scris: pentru consultatii pacienții pot obține informații la telefon: 21.23.50.

LIVIU TIMBUS ■

Horia Bucur așteaptă propuneri concrete!

Deși am explicat cit se poate de limpede că farmacistul Horia Bucur nu are, nici nu poate să aibă — lucrează într-o farmacie cu profil general și nu într-o uzină și nici măcar la „Plafar” — materiile prime necesare și nici toate condițiile (laborator, spațiu, aparatură, personal) pentru a prepara medicamentele și remediile din extracte de plante pe care le-a pus la punct și, implicit, pentru a satisface toate cerințele, el este asaltat, pur și simplu sufocat, de bolnavi. Vin la Sebeș din toată țara, cu zecile, cu sutele oameni de toate vîrstele, cu sau fără rețete, cu diagnostice bine precizate ori nu, și se adresează cînd cu politețe, cînd cu insolență; dacă s-a scris în „Flacăra” trebuie să li se dea! Deși s-a așezat cu seriozitate la lucru, cu întreg colectivul farmaciei, deși muncește zi și noapte, pînă la extenuare, deși la în considerare numai solicitările celor cu un diagnostic ferm, precizat sub parafă unui medic de specialitate, numai pentru trusa „Cibotusina” (contra astmului bronșic) a ajuns cu programările pînă la 1 martie! Bolnavii trebuie să înțeleagă așa cum se cuvine sensul articolelor noastre. Nu oferăm o reclamă, milităm pentru o idee — și anume ca brevetele și medicamentele noi, de concepție originală, să-și afle cursul normal de testări, avizări și de introducere în fabricație, tocmai pentru a ajunge la timp în slujba sănătății publice. Și cu atât mai mult cele din plante medicinale mult mai puțin nocive și în care țara noastră deține un bogat și diversificat potențial. În ceea ce-l privește pe farmacistul Horia Bucur, promisiunile continuă să rămînă vagi. Promisiuni referitoare la înființarea în Sebeș, sub îndrumarea sa, a unui laborator fitoterapie care să poată prepara atît medicamente alopatice, cit și tincturi și diluții homeopatice. Speră, și sperăm, ca, totuși, industria să fie mai operativă. La scurtă vreme de la apariția articolului nostru, Horia Bucur a fost vizitat de directorul Întreprinderii de medicamente „Biofarm” din București, ing. chim. Iacob Bărbos (dealtfel, întreprinderea este titulara brevetului) în vederea unor discuții vizînd eventuala introducere a „Cibotusinei” în fabricație. Pe de altă parte, întreprinderea de produse cosmetice „Miraj” București i-a trimis o scrisoare politicoasă conținînd o propunere de colaborare. Farmacistul este de acord, dar în ce sens?

CICI IORDACHE-ADAM ■

Trebuie găsită o soluție!

În 3 rînduri, începînd din decembrie 1982, „Flacăra” a ridicat problema terapiei naturale folosite de autodidactul Nicolae Panait în tratamentul bolilor de piele al psoriazisului îndeobște, maladie a cărei etiologie continuă să rămînă o „necu-

noscută” a medicinei așa-zis clasice. Am produs, de fiecare dată, dovezi că Nicolae Panait izbutește să vindece sau măcar să amelioreze (într-un procent ridicat) boala respectivă, folosind remedii naturale, dietă, cealuri și soluții din plante etc., tînem la dispoziția amatorilor alte numeroase probe unele dintre ele clare, științifice, fotografii, analize etc., dar trebuie să precizăm că în pofida afirmațiilor noastre și a mulțimii de pacienți ce-și așteaptă rîndul pe Șoseaua Olteniței 396, nu s-a întreprins încă nimic concret pentru valorificarea terapiei în discuție, pentru punerea ei la dispoziția celor interesați. Și cum Panait e unul singur, și cum și posibilitățile sale de a prepara remedii sînt limitate, problema pare să fi intrat într-un unghi mort.

E drept, în primăvară, Ministerul Sănătății și Academia de Științe Medicale au dat unele semne, între reprezentanții ai acestor foruri și Nicolae Panait pîrîndu-se convorbiri. Dar, o spunem cu regret, n-a ieșit nimic, fiecare dintre părți crampo-nindu-se de un punct de vedere. În 27 mai, deci în urmă cu aproape 7 luni, Nicolae Panait a înaintat Academiei de Științe Medicale o propunere de colaborare (perfectibilă, sustinem noi), dar n-a primit nici un răspuns! Am mai spus-o și o repetăm: adevărul poate fi undeva la mijloc, dar în cazul și cazurile lui Nicolae Panait (care are pînă în prezent peste 200 de bolnavi de psoriazis vindecați) trebuie găsită o soluție! Se impune, și încă grabnic, o experimentare riguroasă, supravegheată a metodei sale, fără ca secretul acesteia (la care N. P. ține și e logic să țină, foarte mult) să fie dezvăluit. Gîndind așa, facem un nou apel către Ministerul Sănătății, către Academia de Științe Medicale, tot mai disponibile, să recunoaștem, la sugestiile din ultima vreme ale presei să întreprindă ceva, să caute o rezolvare, în așa fel încît de terapia Panait, care dă (din cite am constatat) rezultate deosebite, să beneficieze un număr cit mai mare de bolnavi.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Ce conțin plantele de la Virciorog?

Sub acest titlu, revista noastră a publicat o amplă relatare în numărul din 16 octombrie 1983. Ea a avut, după cum se știe, efectul unei bombe. De la o zi la alta, locuința doctorului Ladislav Elthes din Oradea a fost pur și simplu luată cu asalt. Mii de bolnavi sosiți din toată țara (la care se adaugă cei peste 10.000 suferinzi care s-au adresat prin mijlocirea poștei) s-au grăbit să solicite medicului orădean licoarea tîmăduitoare, preparată, așa cum arătam în precedentul articol, pe baza unor plante medicinale cu virtuți de excepție în terapia bolilor de ficat.

Sau altminteri spus: am dorit una și a ieșit alta! Intenția noastră a fost una singură: aceea de a aduce descoperirea în atenția forurilor medicale, ca pe această cale să se întreprindă toate demersurile necesare pentru ca plantele de la Virciorog, să cunoască o valorificare deplină. Această a fost dealtfel și dorința medicului

Elthes. Dar din păcate, pînă la ora actuală, nici un ajutor! Descoperirea este nevoită, se pare, să deuteze sub aceleași auspicii ca și alte invenții și descoperiri despre care „Flacăra” a scris în decursul anilor, pentru ca, mai devreme sau mai tîrziu, să se demonstreze că a avut dreptate! Iar aceasta tocmai în clipa în care omenirea își pune atît de multe speranțe în farmacia naturii și cînd în țara noastră, la indicațiile și recomandările conducerii superioare de partid, se întreprind măsuri variate pentru valorificarea acestui tezaur.

Între timp, plantele de la Virciorog și-au demonstrat în continuare calitățile curative. Într-un viitor număr al revistei noastre vom da cîvîntul unor medici și cercetători științifici care au verificat acest lucru în calitate de pacienți. Dar, evident, elogiile nu vor rezolva situația. Puterile doctorului Elthes sînt limitate și deocamdată el nu poate satisface decît cererile unui număr foarte restrîns de pacienți. Într-o ultimă convorbire, interlocutorul nostru ne-a declarat că e aproape la capătul puterilor și al răbdării și că este aproape hotărît să pună lăcătul la poartă și să-și piardă urma în vreun colț de țară. Noi nu l-am sfătuit să procedeze așa. Nu e drept și nici uman. L-am asigurat că, mai devreme sau mai tîrziu, descoperirea sa se va bucura de cuvenita atenție și recunoaștere oficială.

LIVIU TIMBUS ■

Apifitol T există!

Fiind noi acum, în preajma sfîrșitului de an 1983, în posesia cîtorva știri de ultimă oră, după părerea noastră îmbucurătoare, privind evoluția unor din numeroasele medicamente propuse de cercetătoarea Tamara Păunescu, șefa Laboratorului de apifitoterapie din cadrul Institutului de virusologie „Șt. S. Nicolae”, medicamente pentru a căror recunoaștere și promovare revista noastră a militat și militază în continuare, ne grăbim să le aducem la cunoștință marelui public, a tuturor celor interesați.

Astfel, vom transcrie concluziile unui amplu referat tehnic privind acțiunea medicamentului numit Apifitol T pastă (Ciploment) de uz intern, referat întocmit de dr. ing. Dumitru Georgescu, responsabil de temă, și dr. Romeo Gabriel Fecioru, responsabil de experiență. Precizăm că medicamentul a fost supus testărilor pe vițelii de la Institutul de cercetare și producție pentru creșterea bovinelor de la Balotești, plus secțiile aferente din Sighet și Săcueni. Dar iată concluziile: Apifitolul T pastă (Ciploment) administrat vițelor afectate de gastroenterită are un puternic efect curativ manifestat prin vindecarea vițelor bolnăvi după 2-3 administrări a unei doze de 30 grame pe zi pe cap de vițel. Administrarea de Ciploment este mai economică decît sistemele clasice de tratament ale gastroenteritelor. Astfel prețul de cost la un vițel tratat cu Ciploment este de 18 lei, față de 264 de lei costul tratamentului clasic al vițelor bolnăvi.

Mai sînt oare necesare și alte argumente pentru urgentarea tuturor demersurilor care să ducă în final la o deplină aprobare a acestui medicament? Noi credem că nu. Dar, așa cum am făcut-o și în alte cazuri, vom reveni și vom sprijini în continuare cercetările Tamarei Păunescu. Cu atît mai mult cu cit, iată, cel de-al treilea medicament asupra căruia ne vom opri și care face parte din aceeași familie, Apifitol T flacoane, destinat oamenilor, a trecut cu succes toate probele și poate fi găsit, începînd cu prima lună a anului 1984, în toate farmaciile, drept pentru care vom cita din prezentarea ce însoțește acest produs original românesc: „Acțiune farmacoterapică-biostimulator general cu efecte mielostimulatoare și cu acțiune tonică într-o serie de afecțiuni sistematice cu evoluție avansată; influențează favorabil troficitatea generală, stimulînd procesele locale de cicatrizare; preparatul are acțiune imunostimulantă nespecifică și fiind dotat de asemenea cu activitate antimicrobiană și antifungică. Indicații-insuficiență medulară prin aplazie și hipoplazie a măduvei osoase hematogene, de asemenea, consecutivă altor mielopatii cronice; afecțiuni sistematice debilitante în perioada avansată de evoluție; pentru prevenirea complicațiilor infecțioase la bolnavii de insuficiență medulară; pentru stimularea nespecifică a proceselor imunologice în afecțiuni virale și microbiene”.

În concluzie, dacă mai este nevoie de o concluzie, iată, pe frontul zilnic al sănătății noastre, produsele apicole, așa cum revista noastră a afirmat-o de atîtea ori, via, prin strădania și pasiunea unor cercetători ca Tamara Păunescu, cu un cuvînt din ce în ce mai hotărît.

VICTOR NIȚA ■

M-am întîlnit cu iarna la Predeal — Ion Minulescu

Flacăra martor ocular

• Problema ghiolului rămâne deschisă • Cine vinde pisici aristocrate •

Uzina de sănătate din Techirghiol

Sîmbătă, 10 decembrie. Obişnuit cu forfota din timpul verii, cu copiii zbenzindu-se în drum spre plajă, cu mulţimea de maşini ce se perindă într-un continuu du-te-ven, sînt surprins că Techirghiolul mi se înfăţişează acum aproape pustiu. Şi cerul înnourat, şi vîntul care s-a stîrnit amplifică, parcă, această impresie. Vreme tocmai bună pentru reumatism! Fără voie, îmi vine în minte o poantă a unui amic care, în ciuda vîrstei lui, pentru mine rămîne un adorabil poez. „Măi, băiete — îmi zice el într-o zi — am trăit să văd şi eu minunea minunilor. Am fost într-o staţiune din nordul ţării, unde bolnavi veniţi în cîrje, în mai puţin de 20 de zile plecau fără ele. Auzi, mă, era cineva pe-acolo care le fura!”

Trec, zîmbind, pragul sanatoriului balnear din Techirghiol. Remarc, încă de la intrare, faptul că pe coridoare înfilneşti cu mult mai mulţi oameni pe metru pătrat decît pe străzi. Asta înseamnă ceva: înseamnă că, şi acum, iarna, uzina de sănătate funcţionează din plin. E doar o presupunere. Să vedem concret însă cum stau lucrurile. În mai puţin de cinci minute, tov. dr. Cornelia Dăringă, directorul sanatoriului, este gata să-mi ofere detalii. Prima întrebare pe care i-o adresez o surprinde, dar observ că nu-i displace: — Dacă în clipa de faţă am accepta o substituţie şi dv. aţi fi în locul meu redactor, ce întrebări v-aţi adresa?

— O primă întrebare ar fi aceea referitoare la aportul colectivului nostru destinat îmbunătăţirii stării de sănătate a populaţiei din punct de vedere preventiv, educativ şi recuperator. Şi v-aş răspunde, mai întâi, că în acest an, în 16 serii de internare, am avut planificată 10 875 de pacienţi şi am putut interna 11 020; deci gradul de ocupare al unităţii a reprezentat un procent de 101,3 la sută. Este un procent foarte bun, nu? Şi gîndiţi-vă că, spre deosebire de alte unităţi similare de pe litoral, unde oamenii vin la tratament prin O.J.T., noi le asigurăm bolnavilor nu numai cazarea şi tratamentul, dar şi masa, aceasta presupunînd, deci, o preocupare în plus. Aş vrea să subliniez că realizarea acestui procent de 101,3 la sută se datorează în exclusivitate personalului

nostru, care şi-a situat mereu activitatea la cote maxime, aşa încît s-a ajuns la situaţia că, fără a beneficia de nici un fel de reclamă din partea nimănui, oamenii ne caută, ba chiar sîntem nevoiţi să recurgem la programări ale bolnavilor, şi asta pentru că ei au dus mai departe fama sanatoriului nostru. În ceea ce priveşte modul de structurare a unităţii noastre, avem o secţie sanatorială care deţine 790 de paturi şi o secţie de recuperare cu 52 de paturi, destinate tratamentului tuturor afecţiunilor reumatismale, posttraumatice şi neurologice. Procedurile la care recurgem sînt complexe. În primul rînd ne axăm pe folosirea la maximum a factorilor naturali, care totuşi rămîn, cu toate alterările produse în ultimul timp, de necomparat. Avem un bazin de chinetoterapie unde nămolul şi apa lacului îşi spun cuvîntul din plin în privinţa ameliorării stării de sănătate a bolnavilor, extrasul, sau mai bine-zis filtratul de nămol îl folosim în electroterapie pentru ionizare şi băi de ultrasunete, iar în plus, ne bazăm foarte mult pe chinetoterapia la sală. Avem o asemenea sală, realizată prin autodotare, cu aparatură adecvată recuperării prin gimnastică medicală. Am dezvoltat, de asemenea, masajul, masajul realizat ştiinţific, ale cărui efecte sînt de durată, şi nu numai atât, am înfiinţat o sală, de chineziterapie individuală, adică masaj asociat cu mişcare; o altă sală de terapie ocupaţională, în special pentru deficienţele manifestate la membrele superioare. Aici am instalat ghergheturi, diverse microaparate, jocuri, destinate recuperării mişcărilor minii, într-un cuvînt, un procedeu care este unic în ţară. Să nu omitem însă că avem şi colegi care practică acupunctura. Pînă acum erau trei, singurul specialist cu un curs făcut fiind doctorul Vlad Moraru, iar în prezent avem 7 sau 8 medici atestaţi în această specialitate în zilele trecute.

— Tovarăşă doctor Dăringă, conform convenţiei noastre iniţiale, să revenim la întrebările pe care... dumneavoastră vi le-aţi adresa.

— Trebuie să recunosc că ideea a fost inedită. Deci, aş încerca să aflu, în continuare, cite ceva despre gîndurile noastre de viitor. Avem un proiect, deja concretizat pe planşe, al unui parc terapeutic cu jocuri sportive adecvate ca dozare a efortului fizic depus de bolnav, în vederea recuperării. Vom face o pistă de ciclistism cu teren accidentat, unde bolnavii

vor folosi bicicleta cu două şi trei roţi, ne gîndim la o poartă de handbal, la un coş de baschet, adică vrem ca vara, în aer liber, să oferim posibilităţi de recuperare şi în afara unităţii noastre.

— Permiteţi-mi, vă rog, să vă adresez şi eu o întrebare. Am înţeles că afirmaţia dv. referitoare la folosirea maximă a factorilor naturali în tratamentul şi recuperarea bolnavilor este condiţionată în mare măsură de lacul din Techirghiol care în ultimul timp a suferit alterări serioase datorate infiltrărilor de apă dulce, ce i-au sporit debitul. Despre ce este vorba?

— Am mai spus-o şi o spun din nou, că diluţia apei ghiolului a început să împietzească asupra calităţii nămolului. Avem o notă de informare de la Institutul de medicină fizică, balneoclimatologie şi recuperare medicală privind situaţia lacului Techirghiol, din punct de vedere al chimismului, biologiei şi microbiologiei apelor şi nămolului, datînd din februarie 1981.

— Aş vrea să fiţi de acord să amintim citeva dintre concluziile la care s-a ajuns. Cităm: „Litoralul Mării Negre, prin prezenţa lacului Techirghiol, respectiv, a nămolului sapropelic şi a apei puternic mineralizate, capătă valoare de unicat terapeutic mondial, factorii naturali de litoral fiind potenţiali de factorii specifici lacului. Se realizează astfel o largă marcată a gamei indicaţiilor profilactice şi curative ale litoralului românesc, elemente fundamentale de eficienţă şi prestigiu medical, cu implicaţii cunoscute, atât pentru ocrotirea sănătăţii populaţiei, cît şi pentru promovarea turismului internaţional de cură. Lacul Techirghiol, care, în perioada anilor '70 prezenta nivelul oglinzii apei la cota de minus 0,03 m faţă de nivelul Mării Negre, a crescut în prezent la cota de plus 1,21 m, fenomen ce creează aproape imposibilitatea folosirii dotărilor balneare existente pe malul lacului, pentru balneabilitate şi onctiuni cu nămol. Mineralizaţia totală a apei lacului a scăzut faţă de anul 1967, an de referinţă, de la 85,8 g/l, la 60,6 g/l în anul 1979 şi la 56,9 g/l în anul 1980. Scăderea mineralizaţiei apei lacului, evidentiată în intervalul de timp menţionat, considerăm că ar fi putut să fie şi mai accentuată dacă nu s-ar fi produs antrenări de săruri minerale solubile din compoziţia nămolului lacului, în care, în aceeaşi perioadă de timp s-au produs scăderi în concentraţiile ionice hidrosolubile evidenţiate

prin analize chimice. Prezenţa, în apa lacului, a detergenţilor şi pesticidelor, au reprezentat noxe pentru crustaceul artemia salina, în concluzie, s-a produs o reducere substanţială a biomasei realizate anual de planctonul şi bentosul lacului, cu implicaţii directe asupra procesului de peloidogeneză. Din punct de vedere microbiologic se poate menţiona reducerea biomasei bacteriene, a unor specii, ce apare evidentă în anul 1980, îndeosebi în zonele litorale, unde, prin ridicarea nivelului lacului şi inundarea plajelor s-a constatat dispariţia biotopilor cu apă roz, unul dintre factorii cei mai activi şi productivi în geneza nămolului prin concentraţiile ridicate de bacterii sulfociste pe care le conţineau. Lipsa acestor biotopi atestă slaba productivitate a lacului, direct corelată cu scăderea biomasei producătorilor principali de substanţă organică: cladofora şi artemia salina. Din datele expuse rezultă că, deşi în etapa actuală nămolul lacului prezintă caracteristici fizico-chimice care îi permit utilizarea în terapie, există un proces continuu de modificare a acestuia, cu urmări de diluţie apei lacului, fenomen declanşator de perturbări la nivelul tuturor verigilor: biologice, microbiologice şi fizico-chimice, ce concură la peloidogeneză. Deci, în condiţiile critice actuale, o eventuală evacuare a unui volum de apă din lac ar elimina din sistem cantităţi importante de săruri minerale neînlocuibile şi ar produce numai o scădere temporară de nivel, întrucît, în realitate, continuarea cu acelaşi ritm a abtului de apă dulce în lac va duce în perioada următoare la o diluţie mai accentuată a apei acestuia.”

— Deci, afirmă dr. Cornelia Dăringă, trebuie barate toate drumurile care aduc apă dulce în ghiol şi lăsat ghiolul să se refacă singur. Aducînd din nou în discuţie problema stării critice a ghiolului, de care, implicit, depind în mare măsură procedurile aplicate în sanatoriu, asta nu înseamnă o antireclamă pentru activitatea dv.?

— Nu, nicidecum. În condiţiile actuale sîntem încă în măsură să asigurăm tratamentul bolnavilor în foarte bune condiţii. Dar problema ghiolului rămîne deocamdată deschisă, ea trebuie să constituie un semnal de alarmă pentru toţi aceia care pot pune umărul ca totul să revină la normal.

— De acord cu dumneavoastră!

CONSTANTIN BALACCIU

5 Micro anchete

1. Mielul care fluieră sau nu

O grămadă de jucării seamănă cu ceva extrem de serios. Mai multe grămezi cu jucării împachetate, fără nici un copil prin preajmă, au ceva trist, de lume inutilă şi părăsită. Subsolul magazinului Romarta copiilor e plin cu mii de jucării felurite şi suportă avalanşa bunicilor. Fiecare e bun de Moş Gerilă şi încercă să-mi imaginez cum ar arăta cu mustaţă din vată şi cu glugă ninsă. Cu cîţiva ani în urmă a trebuit să îmbrac un coşec întors pe dos, să mă ascund bine sub morman de vată şi să mă dau Moş Gerilă pentru băiatul unui văr de-al meu din Bistriţa. Cînd i-am spus celebrul dicton „Învăţăţi, învăţaţi, învăţaţi”, copilul a început să plîngă. N-a mai vrut nici jucării, nici bomboane, nici pusca automată cu care după o săptămînă urma să bage groaza în pisici. La Romarta copiilor, multe jucării sînt bune pentru acel soi de Moş Gerilă, bun să sperie copiii. Multe dintre ele au fantezia şi imaginaţia unui om morocănos, de parcă le-ar fi creat într-un moment de supărare. Culoarele unora sînt atît de mohorite încît nu sînt bune decît iarna pe zăpadă, pentru că abia atunci au pregnanţă cît de cît. O bătrînă se îngheşule la casă. Vrea să returneze o cutie cu luminări. Le crezuse pentru pom, iar în cutiută nu găsisse decît nişte luminări subţiri, cît băţul de chibrit, bune de înfip într-un tort făcut pentru un muribund. Se aprobă. La rafturi, viitorii Moşi Gerilă aleg pisici şi iepuraşi din plastic, dintre cei care fluieră cînd îi strîngi de mijloc. Unul strînge o pisică. Pisica tace. Unul strînge un iepure. Iepurele tace. Unul strînge un leu. Leul nu fluieră. Pînă la urmă unul strînge jucăria de gît şi-o aruncă înapoi în raft. Cîteva zeci, poate sute de pisici nu zic nici mic, ori le strîngi de mijloc, ori le strîngi de gît. Oricum, la parter se vînd şi genţi frigorifice, şi oale de voiaj, şi corturi de excursie, aşa că, dacă vrea, Moş Gerilă n-are decît să-şi deschidă punga. Mă mai învîrt pe la jucării. În magazin e oricum mai bine decît afară. Întreprinderea de confecţii Botoşani (sectorul jucării) a

produs un miel negru cu nr. 10012, o arătare pe post de sperietoare, bună de folosit în lecţiile de predare a animalelor. Mielul de la Botoşani poate fi prezentat copiilor şi pe post de capră, şi pe post de mîgăruş, poate fi dat şi pisică, şi altă orătanie. Oricum, el nu sperie chiar aşa tare cum poate să sperie articolul 18.040, ceva care se vrea cămilă şi arată ca un animal ştiinţifico-fantastic, îmbrăcat în material textil. Iau o genţiută rotundă şi pictată. Încerc s-o deschid ca pe un moft. Trag din toate părţile şi nu reuşesc. O rog pe o vinzătoare să mă ajute. Mă priveşte de 2 lei şi-mi răspunde că e toabă. O toabă de tablă! Se vede că-am îmbătrînit. Şi maşinutele sînt din tablă. Sefa de raion Luiza Badea, nouă în această postură, nu prea are cu ce se juca dacă la un moment dat ar simţi nevoia s-o facă. „Sînt cîteva jocuri de ani şi ani. Le ştiu din copilăria mea. Altele n-au mai prea apărut. Copiii vor jocuri ingenioase, care să le dezvolte diferite calităţi, să-i atragă, să fie interesante. Jucăriile au culori fide, sterse sau cenuşii. Ar trebui să aibă culori vii, calde, stridente. Pentru fetiţe nu putem oferi decît „Albă ca zăpada...” şi „Haiducii”. Cine vrea jocuri pentru fetiţe îi oferim ceva pentru băieţi şi, eventual, garnitură de bucatărie, garnitură de prăjituri, un pătuţ şi, eventual, o puşculiţă.”

Magazinul e ticsit de lume. Poate ceva mai ticsit decît Calea Victoriei de auto-turisme. Toată lumea vrea cubul ingenios, sfera şi „Ce ştii despre”. Copiii nu prea mai pot fi păcăliţi cu păpuşi. Dar tocmai păpuşi sînt, arată plăcut, trag şi cu ochiul şi sînt gata să intre singure în sac. Totuşi copiii vor jocuri. Jocurile se caută ca şi pinea. Unele dintre ele se vînd chiar mai abtîr. În sfîrşit, în îngheşuială şi ameteala cumpărăturilor, apare şi un copil. Poartă costum albastru cu glugă şi are la gît un fular alb. Mama lui se plimbă cu coşul de sîrmă pe lingă rafturi. Încearcă o pisică, un iepuraş, o maşinuţă. Copilul se uită mai mult pe pereţi. Şi deodată îşi dă drumul, se lasă spînzurat de mina mamei şi începe să scîncească.

— Mamă, vreau puşculiţă.

2. Să-ţi faci vara sanie şi iarna să nu umbli după lemne!

Am lăsat maşina undeva pe un trotuar şi-am luat-o pe jos. Vîntul bătea cu o putere că mă lipsea de ziduri. Era atît de frig încît, o clipă, am învîrtit toate ani-

malele care se nasc cu blană. Umblam pe gheaţă ca un copil care învaţă să patineze. Maşinile mergeau ca şerpii şi-n intersecţie la Luşerului s-a auzit un pocnet sec. Bucuria tînhicigilor. Depozitul de cărbuni 601 semăna cu un stadion părăsit. Undeva spre „peluza”, trei vagoane încărcate cu cărbuni. În faţa lor, trei căruţe cu cal. Bărbaţii îmbrăcaţi în pufoaice sau în şube iau bulgări mari şi negri şi-i aruncă în coşul căruţelor. Abia li se vede faţa de sub căciuliile ruseşti. Îndesate cu putere şi legate sub bărbie. Cărbunele acesta îngheţat nici măcar nu miroase a sub pămînt. Doar oamenii par ieşiţi din adîncurile de pe sub calea ferată. Au mişcările negre ca noaptea, faţa stropită cu praf de cărbuni, hainele negre, îmbrăcate cu praf de cărbuni. Şi calii par tăiaţi în cărbune, ieşiţi şi ei din pămîntul îngheţat. Căruţaşii i-au acoperit cu pături şi le-au pus la gură traista cu ovăz şi coji de pine. Sînt printre puţinii cal care au mai rămas în Bucureşti, atît de puţini încît trecerea unui cal pe un bulevard sau pe o stradă laterală devine o stranie şi tristă sărbătoare a privirii. Cît sînt de răi şi de aspri aceşti căruţaşi, cît te repede cînd le ceri ceva şi cît de mult bombăne ca răspuns la orice întrebare, pe atît sînt de grijulii cu calii. O clipă nu-i scapă din priviri. Preţul unui cal a sărit de 20.000. Legea a fixat un preţ, dar nimeni nu-ţi dă calul cu cît cer paragrafele de lege pentru simplul motiv că un paragraf nu ştie ce înseamnă să-l creşti, să-l păzeşti ca ochii din cap. Un căruţaş a intrat în curtea unui om să aranjeze locul pe unde să treacă şi unde să descarc combustibilul. Cînd a revenit în stradă căruţa era fără cal. Doar opritorile se mai legăneau lîngă rudă. Perechea lui de cal, singura lui sursă de venit, şi mijloc, şi meserie, şi casă de bani dispăruse şi în cîteva ore cine ştie ce culoare vor fi avut şi cum vor fi fost umflaţi cu pompa şi cu ventil instalat la unul din picioarele din faţă. Oricum, de cu toamnă toată lumea şi-a cumpărat porţia de cărbuni şi ce se descarcă acum sînt cărbuni suplimentari şi cine mai vrea depune o cerere, e programat, plăteşte şi aşteaptă acasă. La cărbuni necazul tîne de descărcat. Vin vagoanele seara sau la miez de noapte şi trebuie descărcate în 6 ore, altfel şeful depozitului plăteşte locaţie. Şi noaptea n-are oameni şi dacă are, încărcătorii-descărcătorii sînt fie oameni necăjiţi, fie oameni pe care nu l-a primit nimeni, veniţi de prin puşcării, de cine ştie unde, un fel de amărăşeni care

te lasă cînd ţi-e lumea mai dragă. Şeful depozitului, Dan Lucian, îmi spune ceva despre cei 11 000 lei care i-au fost imputaţi drept locaţie a vagoanelor nedescărcate la timp. Din cînd în cînd, în pauza dintre două cuvinte, se aud bufniturile tirnăoapelor care încearcă să spargă cărbunii îngheţaţi.

La depozitul de lemne 602 de pe Valea Cascadei se află un munte gălbui de lemne şi-un Renault 16 alb. Nici un camion şi nici o căruţă. Adică nimeni nu mai vrea combustibil. Pe frigul ăsta cumpălit nimeni nu cumpără. Nu ştiu de ce, dar îmi imaginez o mulţime de oameni care aşteaptă la intrare şi un depozit gol, fără nici o creangă. Cînd colo, un munte de lemne — cîteva mii de tone — şi nici un cumpărător. Şeful depozitului, Constantin Dinescu, s-a învîrtit toată vara ca să livreze toate cantităţile de lemne şi să aibă o iarnă mai uşoară şi a venit iarna şi nimeni nu mai cumpără, dar tocmai acum munca lui e socotită pe cît vinde şi pe cît stă. Drept pentru care toată lumea îşi poate cumpăra cantităţi suplimentare de lemne. Depune o cerere, plăteşte, şi-n contul banilor, lemnele sînt tăiate şi duse omului la poarta casei. Pot veni chiar locuitorii din comunele suburbane. Şi cu toate acestea nu vine nimeni. Doar şeful de depozit, închis într-o încăpăre, cu soba ticsită de lemne, aşteaptă să treacă vremea. Poate-poate o veni primăvara mai repede. Afară vîntul scheună la crăpătura uşii ca o pisică rebeagă care aşteaptă să l se dea drumul şi să se ascundă în sobă.

3. Unde patinaţi, copii?

Copiii vecinilor mei îşi iau patinele pe umăr şi pleacă la Floreasca la patinaj. Peste o oră şi jumătate se întorc bosumflaţi. Lasă patinele în hol şi cară apă cu găleata pe aleea din faţa blocului. Dacă n-au unde să patineze, să aibă măcar un derdeluş. Şi din cînd în cînd pe alee mai trece cite un pensionar care imediat începe să-i imite pe Irina Rodina sau pe Zaitsev.

Am sunat la I.A.P.I.T. Dumitru Păunescu, directorul întreprinderii, se codea să răspundă, ba că l-a criticat revista şi e necăjit, ba că n-ar fi bine, de parcă şi dînsul ar fi alergat pe o suprafaţă lustruită de gheaţă.

— Unde ar putea să patineze copiii bucureştenilor?

— Nicăieri!

— Cum adică?

— Păi patinoarul de la Floreasca e închis, patinoarul 23 August e închis şi el.

cu mare, cai și speranță

Flacăra
martor ocular

● Atenție, se mai vind lemne! ● „Haiducii” — un joc pentru fete ● Anul nou la un cămin de bătrini ●

GÎND DE VACANȚĂ

Joi, 22 decembrie 1983. În dimineața asta Bucureștiul s-a trezit din somn strins în brațe de un cer lăptos. E ceață peste orașul nostru amiral. Mașinile merg pe pipăite. Chipurile oamenilor apar și dispar într-un cerc mic de vizibilitate dincolo de care universul întreg s-a retras tiptil. Aud glasuri vesele și ris de copii, semn că am ajuns la școala pe care o caut: Liceul de științe ale naturii „C. A. Rosetti”. Înăuntrul lumii își redobândește claritatea imaginii. Cu amabilitatea sa irezistibilă, directorul Emil Stoica mă invită în biroul său.

Școala are un program de vacanță. Pentru elevii mai slabi s-a organizat pregătirea în vederea recuperării restanțelor la învățătură. Elevii buni vor putea face, de asemenea, în școală pregătire cu profesorii lor pentru concursurile pe discipline și în vederea admiterii în învățământul superior. Liceul are o frumoasă tradiție în rezultate bune la aceste concursuri din anii trecuți. Între antrenorii tinerilor performeri de aici, de ani de zile, s-a remarcat în mod strălucit profesoara de chimie Paraschiva Arsene. Directorul Emil Stoica stăruie să notez că dînsa a obținut mereu rezultate excelente și cu elevii pregătiți la loturile pentru Olimpiada Internațională de Chimie, distingîndu-se și ca pedagog, intrucît elevii selectați în aceste loturi pot să-și recuze antrenorii pe parcursul pregătirii. Dar tovarășul Emil Stoica mă roagă să rețin și alți profesori ce se disting prin dăruirea lor la catedră, prin rezultatele întregii activități. Scriu aici cu adinec respect și cu dragoste pentru acești împătimiti în iubirea lor pentru copiii țării numele profesorilor Ana Ispas, Oleg Milcov, Veronica Hoffman, Carmen Hășeganu, Natalia Iordăchescu, Gheorghe Brehariu, Simona Chirișescu,

Mă-nchin fie, zăpadă, cu cîntec de slavă — G. Călinescu

Maria Mureșanu, Rodica Gălățeanu.

Dar, cum elevii, oricît de silitori, rămîn totuși copii, iar vacanța e drept să fie totuși în primul rînd vacanță, tovarășele Ana Năstăsescu, director adjunct cu munca educativă U.T.C., și Maria Chera, director adjunct cu munca educativă la pionieri, s-au îngrijit de organizarea bucuriilor acestei vacanțe. Sub îndrumarea profesorilor, elevii vor vizita muzee, vor merge la spectacole, în tabere. Cel mici vor vizita orașul copiilor

din Obor, unde vor da și un spectacol. Clubul de vacanță al sectorului 2 le va sta la dispoziție. Dacă va fi zăpadă, se va ține concursul SĂNIUTA DE ARGINT în parcul Plumbuita din Colentina. S-au și distribuit, de ieri, bilete pentru filmele cerute de copii. Cîte două spectacole vor fi programate în continuare așa cum le-au cerut tinerii spectatori, de pildă „Moara cu noroc” și „Spartacus”; „O scrisoare pierdută” și „Războiul stelelor”; „Pe malul stîng al

Dunării albastre” și „De dragul tău, Anca”. Au mai fost luate deja bilete pentru spectacole de teatru la „Național”, la „Ion Creangă”, la „Bulandra”. Va fi o vacanță frumoasă pentru copiii acestei prestigioase școli din Capitală, cum merită și ei și toți ceilalți elevi. Tuturor profesorilor copiilor noștri, la acest început de vacanță — un gînd bun, cu dragoste.

DORIN GHERGHINESCU

Dar aș prefera să nu publicați nimic despre mine. Sînt destul de supărat. În ultimul număr al revistei...

— Așa-i viața, tovarășe director, una caldă, una rece. Cea rece a fost săptămîna trecută...

— Patinoarul Floreasca e în perfectă stare de funcționare, dar de trei săptămîni e închis. După cunoștințele mele, patinoarul 23 August e închis din cauza unor lucrări.

— Nu s-ar putea să se amenajeze și altele, pe diferite terenuri? E frig, de gheață nu ducem lipsă și s-ar rezolva o problemă.

— S-ar putea improviza. Sînt platforme și cu ajutorul frigului s-ar putea amenaja o mulțime de locuri. Întimplarea face ca patinoarul Floreasca să mai fie în administrația întreprinderii noastre. Inițial noi am avut diferite activități sportive dar la un moment dat ele au fost transferate altor instituții și acest patinoar a rămas la noi doar pe motiv că ține de agrement.

— Nu s-ar putea amenaja patinoare pe lacurile mai mici din diferite parcuri?

— Nuuu! E periculos! Dar n-aș vrea să mai apară nimic despre nimic. Și așa revista m-a criticat în numărul trecut. N-ai citit „Pedeapsă exemplară pentru toți vinovații”?

— Am citit, dar acum e vorba de patinaj!

— Întreprinderea pentru administrarea bazelor sportive sau cetățenii ar putea amenaja diferite platforme sau pe terenurile din curțile școlilor. Mie îmi pare rău de povestea aceea cu articolul din numărul trecut.

— Dumneavoastră aveți copii?

— Da!

— Și unde patinează?

— Nicăieri! Sufăr și eu alături de ei!

— Sînteți un om cu experiență. Care ar fi propunerea dumneavoastră? Cum ne-am putea da pe gheață?

— Sîți, în numărul trecut al revistei Flacăra eu am fost criticat...

— Tovarășe director...

— După părerea mea patinoarul Floreasca, în zilele cu frig puternic, ar putea funcționa fără pic de energie și bucurărilor ar avea unde patina. În plus, cu puțină apă, pe diferite platforme, s-ar putea amenaja altele. Ori cel de la bazele sportive, ori școlile, ori parcurile.

— Păi nici școlile, nici parcurile nu patinează și probabil nici cei de la bazele sportive.

— Da, de acord, dar eu am fost criticat...

— Oricum, revista Flacăra vă dorește o duminică plăcută, cu toate că lucră n-a

afiat unde ar putea patina copiii bucurărilor.

4. La revelion închinăți un pahar și pentru ei

De cînd mă știu, revelioanele mele au fost într-un fel de concurență cruntă, spre a deveni care mai de care mai stupide. Niciodată n-am avut parte de o noapte de Anul nou cît de cît mai acătării. Poate și pentru că de fiecare dată mi-am dorit sau mi-am imaginat prea multe și n-a ieșit nimic. Cei care nu-și doresc nimic, pînă la urmă se și bucură, poate chiar descoperă fericirea simplă de a respira liniștiți, de a se putea gîndi la ale lor. Adevărul e că pe măsură ce o mulțime îmbătrînește se mulțumește cu mai puține și mai mici bucurii. Bătrînii prea bătrîni ajung pînă la urmă să se bucure chiar și de faptul că se luminează de ziua.

La Căminul spital nr. 3 de pe „str. Barbu Delavrancea — scriitor român” sînt 120 de bătrîni. Media lor de vîrstă e în jur de 85 de ani. Unii sînt ceva mai tineri, au abia 70—75, alții au 95 sau chiar 100 de ani. Și pentru ei Anul nou e o sărbătoare. Parcă mai mică, parcă mai stingheră, fără multă lumină și muzică, fără mese opulente. Și totuși Anul nou vine și pentru ei, cuminte, blînd, cald, cu cîte o durere, dar și cu un mic program artistic, cu un mic cadou în care e un sampon, o sticlută de parfum și un prosop sau un capot, cu cîteva dulciuri și cu un pahar de șampanie. Ei sărbătorește Anul nou în măsura în care sărbătorește fiecare zi. De pe acum locatarii acestui cămin se pregătesc să doarmă mai mult, ca în noaptea de revelion să reziste măcar pînă spre miezul nopții în fața televizoarelor (o bătrînă de 85 de ani și-a adus de acasă un televizor Sport tranzistorizat). Bucuria lor cea mai mare e de fapt vizita celor din familie, deși sînt unii care nu mai au pe nimeni, n-au pe cine primi și n-au la cine pleca și pentru ei nu mai există drum de întoarcere; căminul e o cetate în care înfruntă mereu mica sau marea armată de zile care se prăvălește peste ei și comitetele de sprijin (admirabilă această solidaritate a celor puternici cu oamenii cărora anii le-au împunat trupul și l-au topit pe nesimțite) încearcă să facă din fiecare amănunt o mică lumină, o speranță, ca un vapor care nu va mai ajunge nicodată într-un port, dar care poate pluti în liniște, cu lumînile aprinse și cu puțină muzică, o muzică discretă, ca un pansament pentru suflete care preferă să-și aducă amînta,

5. „Hopuri, hopuri, hopurile / La mulți ani cu floricele”

E alt fel de frig și bate un vînt care-ți flutură prin oase. Parcă ți-e dor de un prieten ca să intri undeva să-ți scrii o scrisoare sau o felicitare de Anul nou. De pe Calea Victoriei am „luneat” în palatul telefoanelor. „Aveți legătura cu Buenos Aires”. Doamna, ce cald o fi pe acolo! „Cabina 11, legătura cu Napoli”. Parcă aș minca o portocală și m-aș oțări la un italian. „Convorbirea cu Stockholm, nu răspunde”. Brrr, or fi intrat slouirile de gheață în oraș și lumea a făcut din ele bărci. Nu știu nici un număr de telefon, dar tare aș cere un număr de la Capul Verde sau Capul Horn sau oricare alt cap. Cap să fie și să fie cald și să nu bată vîntul. Mă mut la Telegrama, mandate, scrisori recomandate. Le citesc pe toate și încerc să aleg. „La mulți ani! Alături de voi cu gîndul, vă urăm La mulți ani, sănătate și viață fericită”. Textele telegramelor lux sînt diferite. Poți să alegi în funcție de destinatar. Lux 5: „Vă dorim un An Nou fericit”. Lux 15: „Anul Nou să vă aducă împlinirea tuturor dorințelor”. Lux 11 e mai simplă: „Toate urările de bine și sănătate”. Lux 6 e mai la obiect: „Vă dorește sănătate, fericire și prosperitate Semnătura”. Lux 9 e de nuntă: „Multă fericire și prosperitate vă urează în easnicie X”. Formulele sînt atît de simple și de stupide încît dacă semnezi scapi de orice obligație. Și-apoi, în afara acestor texte, ce i-ai putea ura cuiva? Fericire. La mulți Ani și Sănătate, scrise de mină sau tipărite lux sînt tot Fericire, Sănătate. La mulți ani. Atîta doar că unele felicitări sînt simple și săracuțe, colorate cam fără gust, ca o sărbătoare prin care treci fără nici un chef, altele au crenguțe de brad, oameni de zăpadă, sănii și luminări. Calitatea e pe măsura prețului. La Fondul plastic dacă vrei un Happy New Year cu desen frumos dai 15—20 sau chiar 25 de lei. Dacă ai mai mulți prieteni, rămii fără chenzină. Pînă la urmă cea mai frumoasă urare e tot cea a bunicului lui Vasile Alecsandri care spunea „îți doresc tot ce-mi dorești tu cu gîndul, iar nu cu vorba”. Ies în stradă ca într-un bloc de gheață care mă cuprinde. Parcă mi-e dor de o vedere pe care să scrie „Cele mai sincere urări de Anul nou de pe frumoasele meleaguri ale Mării Negre”.

CORNEL NISTORESCU

Un dineu cu... cîntec

Deși apărut de puțină vreme în peisajul Capitalei, restaurantul „București” s-a situat încă din primele zile de la inaugurare pe o culme învidiată de celelalte unități, care făceau altădată faima Bucureștiului. Ca o noutate, conducerea I.T.H.R. a inițiat organizarea unor dineuri-spectacol care de la început s-au bucurat de aprecierea publicului conștient. Anul acesta conducerea I.T.H.R. a ridicat aceste dineuri-spectacol de la parter la mezanin în superba sală polivalentă. Zilele trecute am fost martori ai unei asemenea serii și trebuie să spunem că absolut totul a fost incîntător. La restaurantul „București”, ca să vorbim de curățenie și de calitatea bucatelor mi se pare un lucru inutil pentru că de multă vreme restaurantul și-a transformat numele în renume.

Vom spune cîteva cuvinte despre spectacol, care s-a desfășurat într-o atmosferă de înaltă artă datorită, fără discuție, trupe care evoluează seară de seară la barul „Melody”, condusă și îndrumată de competentul coregraf Cornel Patrîchi, dar care poate să-și arate adevăratele calități artistice datorită energicului Viorel Păunescu, un nume de rezonanță în ceea ce privește organizarea divertismentului nocturn bucureștean. Am văzut cu această ocazie cît de bine se poate organiza o seară unde bunul-simț, buna dispoziție și-au dat întîlnire pentru cîteva ore de necesară relaxare.

Sigur, am fi nedrepti dacă nu am menționa numele celor doi responsabili al restaurantului „București” — Gheorghe Apostol și Gheorghe Petrache, cei care din umbră, cu discreție și înaltă profesionalitate se ocupă în afara activității cotidiene și de perfectă organizare a dineurilor-spectacol din cadrul restaurantului pe care îl conduc.

Am putea vorbi foarte mult și despre excepționalii interpreți de muzică ușoară sau despre sonoritatea orchestrei, dar socotim că e mai bine să căutați din timp să vă procurați un loc, o dată la două săptămîni, la spectacolul-dineu organizat de restaurantul „București”.

DAN BIRLADEANU

Reveniți la anu'!

■ Sint țăranul Ion Urs, din comuna Sărcăița, județul Brașov, în vîrstă de 60 de ani. Pînă la această etate am trecut prin multe greutăți, dar acum cînd liniștea lumii și a noastră este vădit amenințată de un nou război nimicitor, mă alătur tuturor oamenilor României socialiste și tuturor oamenilor de bine și strig din toate puterile mele, din toată ființa mea: vrem PACE!

Vrem PACE, pentru noi, dar în primul rînd, vrem PACE pentru copiii noștri și pentru nepoții noștri!

Am și eu trei nepoțele și vreau să crească în liniște și pace; de aceea, din tot sufletul meu de țăran român, zic: PACE PENTRU COPIII NOȘTRI, PACE pentru noi toți, PACE pentru toată lumea și în toată lumea!

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Vasile Coman și Maria Bratislovanu din Tg. Jiu sint frați. Ei mai au ceva comun: a dat norocul peste ei! Vasile Coman și fiul minor al Mariei Bratislovanu s-au dus la oraș, într-o șuetă. În drum au extras un loz, cu seria 706. Mare noroc, mare: 2000 lei! Aici, e aici. Cine a extras lozul cîștigător? În loc să împartă, eventual, frățeste frumusețea sumă, acum se judecă. De la Administrația de Stat LOTOPRONOSPORT aflăm că, deocamdată, s-a dispus „sistarea plății cîștigului în conformitate cu prevederile regulamentului sistemului de joc Loz în plic”. Ce ține și cu norocul ăsta! Vă vom ține la curent cu soluționarea definitivă a litigiului dintre cei doi frați pe post de petiționari.

■ Colectivul de oameni ai muncii de la Balastiera, Slătioara, județul Olt, au construit o fîntînă în cîntea „Campioanei unei Mari iubiri”, Universitatea Craiova. Pe fîntînă sint gravate numele jucătorilor craioveni. Odată cu aceasta s-a rezolvat un deziderat mai vechi, deoarece oamenii care lucrează la balastieră și la C.A.P. Slătioara erau obligați să meargă la 2-3 km distanță pentru aprovizionarea cu apă potabilă. Vă trimitem alături o fotografie a fîntînii și autograful dat de căpitanele echipei naționale și al Universității Craiova, Costică Ștefănescu. (Victor Pilsoiu, Stănel Sirboiu, Balastiera Slătioara, județul Olt). Reproducăm autograful lui Costică Ștefănescu. Fotografia fîntînii însă este de slabă calitate și n-o putem reproduce.

Colectivul
de oameni ai muncii
cu un cadru frumos
pe „Craiova”

Cu multa inapatie

C. H. Păun

■ Mă numesc Florin June și am 9 ani. Locuiesc în Ropot Mare nr. 100, județul Hunedoara. Mama l-a părăsit pe taticul pe cînd eram eu mic, motivînd că este infirm și că umblă în crîrje. Cum necazurile nu vin de unele singure am avut și eu un accident grav. Acum, fiind bolnav și nenorocit, am tare mare nevoie de un suflet de mamă. I-am scris de cîteva ori mamei, dar ea nu mai vrea să audă de mine.

■ Încă un caz din multele cazuri vindecate de Iulică Voinea. Fratele meu Vasile Stoinea a fost operat la cap. Avea o scurgere tumorală. De la spitalul din Iași ne-a fost dat acasă într-o stare deprimantă. Nimeni nu mai spera în vindecarea bolii fără leac. Am fost îndrumați spre Iulică Voinea la Arad, a cărui tratament l-a urmat 11 luni. Iată că acum fratele meu se simte bine. (M. Rebegea, Bacău).

■ Din anul 1979 blocul 78 din str. Amurgului, micro VI Timișoara, nu are apă potabilă la nivelele 3 și 4. Deci, nu e o problemă recentă, și-n consecință, ne-am adresat tuturor factorilor de resort care puteau face ceva, dar fără vreun rezultat concret. Au trecut, așadar, 5 ani buni și nu avem apă la nivelele 3 și 4. (Andrei Marin, om al muncii la uzinele de utilaj petrolier Tirgoviște). Cu răbdarea treci marea, se spune în popor. Dar locatarii din Amurgului 78 și-au pierdut răbdarea și nădejdea că într-o bună zi nu apa de mare, ci apa potabilă va răzbi, în sfîrșit și la nivelele respective.

■ În revista nr. 41 a apărut un interesant articol despre plantele tradiționale. După spusele acestor medici populari ceaiurile din plante se consumă cu zahăr tos, cubic, cu miere de albine, suc de zmeură etc., în funcție și de afecțiunile avute. Socot că nu ar strica măcar la bolile mai frecvente să existe un rețetar al ceaiurilor importante utilizabile, cit și al modului de folosință. (Mihailuță Marcu, str. Silozului

O semnificativă scrisoare de recunoștință

Stimate tovarășe doctor Constantin Băcanu, anul trecut mi-ați făcut și mie vaccinul multifuncțional. M-am conformat întocmai indicațiilor prescrise de dumneavoastră și rezultatele obținute sint senzaționale. În primul rînd, mi-a revenit pofta de mincare. Apoi, nu mai am probleme cu rinichii. În ceea ce privește reumatismul, am obținut, de asemenea, rezultate imbucurătoare. Mi-am revenit destul de bine și cu anemia. De cînd am luat autovaccinul multifuncțional, eu, care eram ca un schelet, m-am îngrășat cu 10 kg. Înainte luam, spre exemplu, foarte mult Voltaren împotriva reumatismului, medicament care-mi producea retenții de apă și bineînțeles edeme. Așa cum mi-ați spus, reducînd treptat doza, am ajuns acum la rezultatul formidabil: nu mai iau nici o bugată din medicamentul amintit pe zi. Edemele s-au retras încetul cu încetul. Doar glesna de la piciorul sting se mai umflă uneori și-mi cauzează greutate în mers. V-am scris deoarece știu că vă interesează pacienții dumneavoastră și să vă asigur că autovaccinul m-a făcut în mare măsură bine. Vă mulțumesc pentru tratamentul minunat pe care mi l-ați acordat și pentru omenia de care ați dat dovadă în cazul meu.

OLIMPIA MEȘTER,
str. Ecaterina Teodorescu nr. 64, ap. 1, Oradea

bloc S 8 Galați). Ideea nu e rea.

■ Am 20 de ani de cînd sint suferind. Am folosit felurite medicamente și am făcut și cure balneare. Sufăr de cardiopatie ischemică, poliartrită la ambele miini, la umeri și la coate, artroză la ambele picioare și cu deosebire la genunchi, discopatie etc. Am citit în revistă unele rezultate bune în acupunctură. Pentru a-mi recăpăta sănătatea v-aș ruga să mă sprijiniți într-o intervenție pe lângă spitalul din Craiova în vederea unei internări și a tratamentului adecvat. (Aurel Stîrcu, str. Brazda lui Novac, Craiova, bl. G., ap. 85, județul Dolj). Sintem convinși că veți primi vești bune în preajma Anului Nou chiar de la spitalul craiovean.

■ 12 cetățeni din Sărațeni, județul Mureș ne scriu că operațiunea de executare a șanțurilor de scurgere a apei stagnante din sat a fost oprită în locul cel mai important. Unele fundații și pereții caselor crapă, iar apele în exces și mocirloase se preling în fîntînă, înfestind astfel apa potabilă. Acum e mai rău ca înainte.

■ Dețin aprobarea consiliului popular Gilău și a Ocolului silvic Gilău, județul Cluj pentru 2,5 m.c. lemne de foc. Am plătit lemnele. De asemenea, am predat miere și nuci, deși nu am nici albine și nici nucii în grădină. Am, în schimb, doi copii mici, care au nevoie de căldură. Am plătit atelaje pentru transport și 3-4 oameni care să-mi dea o mină de ajutor. N-a fost chip să-l întîlnesc pe pădurarul Giurgiu din Gilău în cîteva dați la rînd. (Topan Vasile, Gilău, Cluj). Pe unde o umbla pădurarul?

■ Sint mamă a 8 copii. Din cauza greutăților pe Robert am fost nevoită să-l încredințez Școlii ajutoare din Rătești (județul Satu Mare). Acum copilul se află din nou la mine. Rog a mă ajuta să primesc dosarul copilului de la respectiva școală în vederea stabilirii corecte a ajutorului social cuvenit. (Ana Maria Didici, str. Negru Vodă nr. 1, bloc C, ap. 31 Mangalia).

■ Fără-ndoială că emisiunile la televiziune pentru naționalitățile conlocuitoare sint deosebit de instructive. Fac propunerea ca măcar la desenele animate, filme, piese de teatru etc. textul să fie tradus din germană și maghiară și în limba română. (Ioan Păun Toiaga, b-dul Metalurgiei nr. 13, ap. 31 București).

■ V-am mai scris despre monumentul din lemn de stejar masiv din comuna Bozovici, ridicat în cîntea eroilor care au căzut în primul război mondial pe plaiurile almajene. Ar trebui refăcut negreșit acest monument distrus de răufăcători. (Florin Buracu, b-dul Armata Poporului nr. 23-25 Arad). În cartea profesorului Liviu Smeu „Contribuții la istoria Almajului” este vorba în adevăr, și despre acest monument. Tot cu acest prilej am găsit frumoasa inițiativă a celor din Bozovici, care au strămutat osemintele lui Eftimie Murgu dintr-un cimitir din Budapesta în cel din Lugoj.

pa, Geoagiu Sat, bloc 5, județul Hunedoara).

■ I.C.R.A.L. Vitan ne înștiințează: solicitarea Mariei Nicolescu din str. Schitului nr. 2 s-a rezolvat favorabil, în sensul că i s-a returnat suma de 328 lei despre care era vorba în sesizarea adresată revistei dv.

■ Primim de la Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Sibiu: cu data de 1 decembrie 1983 i s-a aprobat lui Hans Grum trecerea de la secția hidropneumatice la magazie, cu menținerea drepturilor prevăzute de lege.

■ Primim de la Direcția sanitară a județului Giurgiu: urmare scrisorii adresate „Flacărei” de către numitul Ion Mocofanu, din comuna Mirsa, vă informăm că s-a dispus reintre-

girea normei, începînd cu data de 1 decembrie curent.

■ Pe data de 26 ianuarie 1945 am născut, la spitalul Filantropia din București, un băiat. Eram grav bolnavă și nu știam de mine nimic. În acele clipe mi s-a luat, pur și simplu, băiatul și nu am aflat nici pînă azi de către cine, deși m-am adresat cu rugăminți repetate factorilor de răspundere. (Eli-sabeta Prunescu, str. Laptelui nr. 20, sector 3, București). A trecut cam multă apă pe Dimbovița de la acel nenorocit eveniment. Să tragem, totuși, nădejdi că cineva din fostul personal al Filantropiei din vremea respectivă își mai amintește ceva.

Pagină realizată de
DORIN SALAJAN

Poșta redacției

■ Marin Mangu — Constanța: Durata timpului de muncă este de 8 ore pe zi. Orela în care se prestează muncă peste durata normală a timpului de lucru sint ore suplimentare care nu sint luate în considerare la stabilirea vechimii în muncă în raport de care se calculează drepturile de concediu de odihnă și de pensie. ■ Vasile Gh. Păun — Sascul (Bacău): Sucursala județeană Buzău a C.E.C. ne-a informat că în situația în care dv. puteți prezenta recipisa de consemnare sau cel puțin numărul acesteia, vă poate elibera imediat suma consemnată. ■ Ion Vilecf — București: Doar copiii urmași care înainte de implinirea vîrstei de 16 ani au devenit invalizi de gr. I sau II, au dreptul ca după încetarea plății pensiei de urmaș să primească un ajutor lunar. ■ Mihai Varga — Oradea: Adresați-vă Editurii Kriterion. ■ Mihai Ciochină — Timișoara: Cu numai 8 ani vechime în muncă (în care a realizat normele stabilite), nu-i dă dreptul de a fi înscris la pensie. ■ Maria Radu — Ploiești: În situația în care un urmaș pierde dreptul la pensie, ceilalți urmași primesc în continuare partea de pensie care li s-a cuvenit pînă la acea dată. ■ Didina

Lazăr — București: Nu se acordă transfer în interesul serviciului membrilor cooperatori din cadrul cooperăției meșteșugărești în sectorul de stat. ■ Petru Ferescu — Orșova: Pentru orele lucrate de dv. peste program, unitatea este obligată să vă acorde timp corespunzător în perioadele următoare în condițiile legii. ■ Neculai Tașcă — Tecuci: Toți meșteșugarii care exercită meseria pe cont propriu sint asigurați obligatoriu în sistemul asigurărilor sociale din cooperăția meșteșugărească, plătiind o cotizație calculată la venitul profesional anual impozabil. ■ Lucreția Solovastru — Rucăr (Arges): Pensia a fost corect calculată. ■ Vasile Purcaru — București: În perioada la care vă referiți, (1949) pe baza Legii nr. 10/1949, sudorii care se încadrau în grupa a III-a de muncă, puteau fi pensionați la vîrsta de 60 de ani, dacă aveau o vechime în muncă de cel puțin 25 de ani. ■ Ion Vlad — Roșiori de Vede: Pensionarii C.A.P. își păstrează dreptul de folosință asupra lotului pe care l-au deținut la data pensionării, condiționat însă de faptul de a fi lucrat de titular personal sau ajutat de membrii familiei, de a nu-i schimba destinația agricolă și de a nu-l înstrăina altor persoane.

MARGA NEDELEA

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.

Minune rece, sculptat albastru — Alfred Margul Sperber

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Poezii frumoase

G. Bacovia

Decembre

Te uită cum ninge decembre,
Spre geamuri, iubito, privește —
Mai spune s-aducă jăratec
Și focul s-aud cum trosnește.

Și mină fotoliul spre sobă,
La horn să ascult vijelia,
Sau zilele mele — totuna —
Aș vrea să le-nvăț simfonia.

Mai spune s-aducă și ceaiul,
Și vino și tu mai aproape, —
Citește-mi ceva de la poluci,
Și ningă... zăpada ne-ngroape.

Ce cald e alcea la tine.
Și toate din casă mi-s sfinte, —
Te uită cum ninge decembre...
Nu ride... citește-nainte,

E ziuă și ce întineric...
Mai spune s-aducă și lampa —
Te uită, zăpada-i cit gardul,
Și-a prins promoroacă și clampa

Eu nu mă mai duc azi acasă...
Potop e-napoi și-nainte,
Te uită cum ninge decembre,
Nu ride, citește-nainte.

Sint la Hamburg. Ieri am fost la Lübeck, să văd casa fraților Heinrich și Thomas Mann. Colcăie-n ea birouri comerciale — prin urmare am azvirlit cu pietre în Marea Nordului. Acum sint vesel. Fiindcă-am dormit bine și-am avut un vis de eremit (perfidie sau iarbă neagră?). Se făcea că icoanele dintr-o biserică au prins suflet și, pentru că ușa era zăvorâtă bine, au spart un perete și-au ieșit afară. Dar afară era zloată și bătea un vânt urit. S-au întors în biserică și-au refăcut spărturile. Incomplet, fiindcă pierduseră o cărămidă. Spre ziuă, s-a asternut de primăvară și prin crăpătură a prins să curgă vânt fraged. Sfinții mucenici au căzut în somn cald, fecioarele au întinerit cu cite-un an și s-au strins sub un portocal, ca să miroasă flori... Acum stau și mă întreb: cui i-ar trebui această poveste scoasă dintr-o tolbă cu fragi? Nimănui, oricât aș socoti, decât lui Emil Brumaru. De cînd îl știu, el susține că umblă prin lume tras de-o lebădă și-un crin. (Ultă că la Marea Neagră ne-am tirit vreo citiva kilometri, într-o teleguță, cărată de-un măgar). Adevărul e că și eu, cînd nu-l cunosteam, îl vedeam într-o calească de pătrunjel, împinsă cu umărul de doi valeți de scortisoară, îndrăgostiți pînă-n virful unghiilor de Turturica-Diamant și visînd să se așeze, împreună cu poetul și înveliți în foi de dafin, la streasina bucatăriei de la un internat de fete, sub un coviltir de morcovi pe care topăie o sută de iepuri de cîmp. Dar, trăsnaie cu mirodeneii, Emil Brumaru e un detectiv particular (il puteți numi Arthur) care impuneă veritetele în gură cu mieji de nucă, seara și la culcă pistolul în ceai de ismă și la omul de zăpadă din curte și-l culcă pe briul sobei. Spunînd asta, facem închinare mică pe o toartă de samovar din care țîșnesc porți de mănăstire moldovenească fugărită prin pajști și pe ulițele Iașului de-o flotilă de cărăbuși pirogavați cu acul înmuiat în fulgere și de-un ciopor de libelule din

Pădurea de argint, iscusit născute din rcoă și basme aliotimane și spovedite la fluturile Apatura iris din familia Nymphalide, care-a dat atîția episcopi de pomi fructiferi. Și fiindcă sint la Hamburg, în inima cartierului Sant Paoli unde, pe ușa mai fiecărui cabaret joacă în mil de culori a-nunturi că se caută numaidecît zeci și sute de girls, imi vin în minte versuri din Cîntec naiv:

Bătut de whisky și de vînt /
Ieri am umblat prin tîrg desculț.
Era-n amurg și ingeri mulți
M-au răsfățat ca pe un sfînt...

Și imediat trebuie să vi-l pîrască pe Emil Brumaru, care e și medic, că

A doua carte cu prieteni

Jur pe Vanessa atalanta...

mă descintă cu laur, leuștean, singele voinicului, floare de colț, lăptuci, lemnul vîntului, lemnul domnului, bûsioc și nălbă creată, ca să nu-i simți poftele ce-l cotoresc, poftă de argintică de pădure, și să nu-l dau în vileag că, cel puțin prin latura aceasta, se aseamănă (numai proștii nu văd și se supără) cu marele povestitor humuleștean, atunci cînd zice:

De-aș avea o sumă fabuloasă / Mi-aș lua o mie de calești / Înhamînd, la fiecare, șase / Dragi femei cu sinii dumnezeiești. / / Și-aș porni bezmețic la plimbare / Hătuind voios coapsele mari / Sfichiuite, ca din intimplare, / Cu biciușca-mi fină de măr...

Pentru că locuiește în Iași, în timpul bătrîn și dulce, unde clopotele-n fie-

care ceas nasc și aruncă vulturi aurii peste toată Moldova, unde iarna are mereu bobotează și vara mari tilhării de struguri pe lingă care cresc în solduri văduve pentru bulbucul hanurilor spre Suceava și Roman, imi place să cred că trăiește așa cum scrie: sparge lemne, cară apă, visează-n pridvor, cu ochii spre Văratec și Agapia, se dă cu copiii cu sania în Dealul Copoului, cioplește fluier de soc și căsuțe pentru sturzi, se închină în fața cailor legați la colțul circumei, hrănește motanii cu nucsoară, aprinde focul cu surcele dintr-un poem care n-a ieșit cum trebuie, noaptea se plimbă prin casă călare pe un păun, vinerea e bolnav de Dimov, simbăta de Nichita, duminica de Oborul Bucureștilor și e tot timpul bălțat și smălțuit de dorul de Tamara (De dimineată pînă seară / Visez la soldul tău Tamara) și de-o avea o grădină în care să cultive hamei pentru bere și niscaiva cereale pentru vodcă. Dacă lucrurile stau așa cum imi place să-mi inchipui, jur pe fluturile Parnassius mnemosyne din zona silvo-stepei și pe fluturile Vanessa atalanta din zona colinară, precum și pe mătrăguna mică, plantă ce crește prin tinutul Neamțului că, la vară, sub umbrarul de la Cireșica din Neptun, îl voi pune pe ingerul meu de la Brăila să recite de zece ori:

Eu, Ingerul Emil Brumaru, / De Dumnezeu zvirlit cu zarul / Unul amurg pe-acest pămînt (...).

Mă opresc aici, fiindcă, Emile, în clipa asta intră pe ușă, spre a da probă de angajare la cabaretul „Spada lui Villon” (sintem între noi, ca să zic așa) una, două, trei, patru, cinci, șase girls... O, de-aș avea o sumă fabuloasă!... M-aș întoarce mai sărac decît am venit.

FANUȘ NEAGU ■

Superlativele anului

Adresîndu-le celor care ne citesc, ca și în anii trecuți, invitația de a formula în scris, sau telefonic, părerea lor în legătură cu cel mai bun roman, cea mai bună carte de poezie, cel mai bun film, regizor, cel mai bun actor, spectacol de teatru, cea mai bună expoziție de artă plastică etc. — am avut plăcută surpriză să constatăm că, și în acest an, opțiunile cititorului și privitorului de frumos din România zilelor noastre nu însumează doar o simplă atitudine a principalului beneficiar al unui foarte larg fenomen cultural-artistic, ci și o obiectivă și mai ales avizată atitudine critică asupra acestuia.

„Superlativele” noastre publicate în acest număr al revistei reprezintă așadar un clasament bazat mai ales pe părerea exprimată de marele public, părere confruntată fiind — așa cum se practică în toate clasamentele care se respectă — cu păreri autorizate ale unor critici, directori de case de film sau teatre, redactori de carte sau comentatori ai fenomenului plastic contemporan.

Superlative in literatură

● Un prozator in linia intii : Laurențiu Fulga ● Poezia lui Adrian Păunescu își continuă ofensiva
● La capătul trilogiei sale critice, Nicolae Manolescu se gindește la noi „tème” ● Polemicile lui Octavian Paler și farmecul provocării cordiale ●

Totuși, poezia

1933 n-a fost un an al exploziei poetice dar, dintre toate genurile literare, poezia este totuși fruntea. Acum au apărut multe volume remarcabile pe care critica și cititorii le-au primit cu satisfacție nemisificată și care, într-o bibliotecă a anului 1983, sînt demne de raftul intii. Cei mai mulți din poezii pe care opiniile criticii și ale cititorilor i-au desemnat ca laureate, desigur neoficial, căci nici o instituție nu poate oferi brevetul de poet fruntaș, sînt de acum consacrați. Amintindu-i, cititorii nu vor trebui decît să-l recunoască pe cei mai de seamă repre-

zentanți ai liricii românești contemporane, în toată diversitatea, afinitatea și diferența lor specifică. O reîntîlnire cu cele mai importante volume de poezie ale anului 1983 e, de fapt, o întîlnire cu poezia română de azi, manifestată în cele mai diverse modalități lirice. Cu **Imnele iubirii** („Cartea Românească”), Ioan Alexandru își continuă avîntul paradiziac, anunțat cu cîțiva ani în urmă, cîntînd în versuri serafice dar și pătimaș-senzuale o existență ideală, pură, de extracție spiritualistă. În totuși, cartea e monografia unei utopii afective. **Constanța Buzea** intensifică în **Cinã bogată în viscol** („Cartea Românească”) dramatizarea sentimentului, oscilînd între disperarea elegiacă și resemnarea încrîncenată. O notă subtilă de paroxism străbate poemele ca un curent de înaltă tensiune. O lirică mallarmeană, noțională și ermetică, parabolică cel mai adesea e cea a lui Ștefan Aug. Doinaș din **Poezii** („Cartea Românească”). Poetul imaginează aici o schiță poetică a devenirii într-o ființă, o ontologie lirică așadar, stîrbind limbajul de semnificație pînă la haloul pur al ideii. Într-o altă asemănătoare, mai apăsătoare, e și lirica lui Cezar Baltag din **Poezii** (Eminescu), densă, plină de simboluri. Cu imaginația-i prolifică, debordantă, Ion Gheorghe se înfățișează cititorilor într-un nou volum de ficțiuni gnoseologice, în care prospectează fondul nostru arhaic într-o manieră sublim-diletantă, oricum poeticească. **Scripturile** (Ed. Eminescu) e o astfel de investigație, memorabilă întii de toate prin delirul liric. **Poezii** de un prozaim ironic și ceremonios publică Mircea Ivănescu în **Poezii nouă** („Cartea Românească”), colocviale și digresive, de o monotonie trucidată. Scenariul narativ joacă în această poezie cu totul insolită rolul bulgărelui de zăpadă. Mai contorsionată este lirica lui Florin Mugur din **Viața obligatorie** („Albatros”), remarcabilă prin malicie, dramatism, sentimentul îndeterminării și schima sarcastică. Un portret al poetului la maturitate e anto-

logia de autor a lui Virgil Teodorescu, intitulată **Cit vezi cu ochii** (Ed. Eminescu), semnificativă pentru evoluția de la frenezia avangardistă la calmul reflexiv. Privită într-o sinteză lirică, poezia lui Virgil Teodorescu se înfățișează acum vitalistă și convulsivă, digresivă pînă la supraabundență, mobilă și vulnerabilă în propria-i inocență. Cu toate acestea, deși anul editorial 1983 a înregistrat mai multe volume de versuri remarcabile, cel mai categoric succes l-a avut antologia **Totuși, iubirea** („Albatros”) de ADRIAN PĂUNESCU. Frenetică, incitantă, persuasivă, combinînd ingenios melancolia crepusculară cu elanul profetic, făcînd din chiasm o tehnică poetică strict personală cu efecte insolite, acaparatoare, abordînd subiecte **up to date** și teme universale, trufașă, egolatră dar și ingenuă, lirica păunesciană continuă să captiveze cititorii cu forța unui magnet, fiind printre puținele modalități lirice de azi care au izbutit să transforme retorismul într-o impecabilă tehnică poetică.

Proza lungă, adică romanul

Revirimentul prozei, scurte, manifestat în chip strălucit în ultimii ani, n-a reușit să complexeze totuși romanul, bătrîna specie care izbuteste să țină încă piept temerării povestiri. O singură excepție a stîrnit în rîndul cititorilor și al criticilor aprecieri unanime. E vorba de volumul lui Mircea Nedelciu, **Amendament la instinctul proprietății** (Ed. Eminescu), savuros, agreabil și incitant prin experimentul ironic pe care-l aplică unor canoane tradiționaliste, făcînd din proza de observație un pretext de meditație metatextuală și din jocul textualității un bun prilej de digresiune balzaciană. Cu volumul IV al romanului **Istoria** („Cartea Românească”), Mircea Ciobanu continuă investigația rafinată a unui „amurg burghez”, profesînd același stil somptuos, cu inflexiuni ironice. Estetismul proliferant al narațiunii ascunde, în fond, o remarcabilă acuitate morală, relevabilă în jocul inteligent al aparențelor ostentative. Lungul roman al lui Mircea Ciobanu poate fi privit și ca o narațiune despre retorica existenței. Mai ironic și mai apăsător, spumos și malitios, mobil în asociații lingvistice și tăios în aserțiuni este Paul Georgescu în romanul **Siesta** (Ed. Eminescu). Un roman al încordării afective și morale și, în subtext, al conflictului perpetuu între realitate și ficțiune este mult controversatul **Placebo** (Ed. Eminescu) de Mircea Săndulescu. Scriitor brebanian doar în punctul de plecare, altfel un prozator original și te-

meinic, autorul face parte din acea categorie pentru care imaginația ideii e mai puternică decît inchipuirea epică. O frumoasă promisiune este cel de-al doilea roman al Alexandrei Stănescu, **Regula paralelogramului** (Ed. Eminescu), amestec de confesiune, rememorare și analiză, pe care personajul îl dă la iveală cu prilejul nefast al unei situații-limită. Eugen Uricaru, prozator de stîrpe lampedusiană, reface, în **Memoria** („Dacia”), evenimentele bizare dintr-un București al anilor '20, punînd în relief mult rafinement descriptiv și un incontestabil farmec al evocării atmosferei vetuste. Controversat dar mult căutat de cititori a fost și romanul lui Sorin Titel, **Femeie, iată fiul tău** („Cartea Românească”), apreciat îndeosebi pentru subtextul parabolic al sacrificiului matern și pentru feerile psihologice, de un farmec indescriptibil, pe care prozatorul le opune mistificării afective. N-a fost trecută cu vederea nici cartea lui Ion Brad, **Leagănul mării** (Ed. Eminescu). Sufragiile majoritare le-a obținut însă romanul lui LAURENȚIU FULGA, **E noapte și e frig, seniori** („Cartea Românească”), care prelungește binecunoscuta-i narațiune patetică, neguroasă, cu inflexiuni sentimentale, melodramatică, de astă dată sub forma unui jurnal trucaț. Ca în marea parte a prozei lui Laurențiu Fulga, eroticul și tanaticul sînt doi poli între care se mișcă dilematic sensibilitatea umană.

Critica artistică

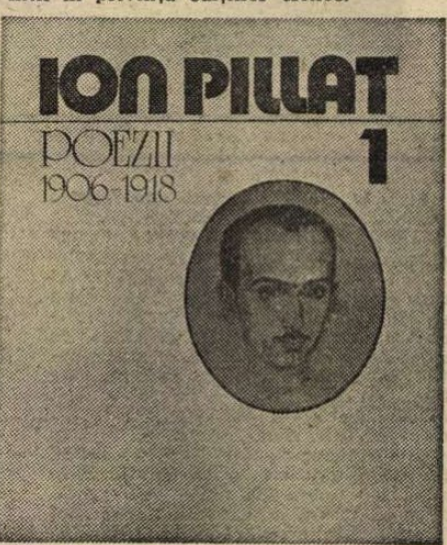
Nu e lipsit de importanță că, de cîțiva timp, critica literară contemporană e tot mai mult orientată spre comentariul suplu, eseistic, expresiv. În locul studiilor încruntate, ticsite de informații anodine, mirosind a naftalină, producția editorială s-a remarcat printr-o remarcabilă serie de volume, ai căror semnatari sînt, de acum, cei mai înzeștrați și mai prestigioși critici contemporani. Volumele lor apărute în 1983 depun garanție despre emanciparea stilistică și intelectuală a criticii de azi. Lucian Raicu cercetează, într-o manieră patetic-persuasivă, misterul creației citorva din scriitorii români și străini, în volumul său **Calea de acces** („Cartea Românească”). Valeriu Cristea reia pasiunea sa pentru Dostoievski, arătîndă într-un volum anterior, întocmind acum un insolit dicționar critic al personajelor dostoievskiene, intitulat chiar astfel, **Dicționarul personajelor lui Dostoievski** („Cartea Românească”). Tot o prelungere a unei obsesii mai vechi dovedește și Edgar Papu în **Motive literare românești** (Ed. Eminescu), analiză erudită a citorva toposuri literare cu valoare simbolică. Volumul poate fi citit și ca o radiografie spirituală a literaturii române, populare și culte. Valeriu Răpeanu a reunit în **Memoria și fețele timpului** („Cartea Românească”) o suită de studii și eseuri despre personalități și fenomene culturale românești dar și citeva articole de atitudine care constituie partea cea mai rezistentă a cărții. Deși au văzut lumina tiparului numeroase cărți de referință, nu poate fi neglijat faptul că NICOLAE MANOLESCU și-a văzut încununată acum activitatea critică prin apariția celui de-al treilea și ultimul volum din amplul eseu **Arca lui Noe** („Minerva”), investigație pertinentă, subtilă și convingătoare în istoria romanului românesc. Acestei cărți i se adaugă și un nou volum de **Tème** („Cartea Românească”), agreabile divagații critice despre scriitori, opere, personaje. Anul editorial a mai înregistrat și volumul de comentarii critice al lui G. Dimisianu, **Lecturi libere** (Ed. Eminescu), precum și pe cel al lui Pompiliu Marcea, **Concordanțe și controverse** (Ed. Eminescu), volum care ilustrează peisajul literar în cele mai varii nuanțe ale sale. Din retrospectiva acestui an literar nu vor putea lipsi nici volumul de eseuri al lui Mircea Zacu **Viatium** („Cartea Românească”), seducătoare prin ineditul perspectivei de analiză, nici partea a doua din exegeza lui Z. Ornea, dedicată lui Dobrogeanu Gherea, **Opera lui C. Dobrogeanu Gherea** („Cartea Românească”), o temeinică reconsiderare a activității criticului.

Spiritul cordial

Trecută adesea în sfera literaturii de frontieră, publicistica a fost privită de multe ori ca o soră vitregă a literaturii beletristice. An de an însă publicul cititor așteaptă cu real interes dezbateri, luări de poziție, articole de atitudine, jurnale, memorii și confesiuni în care să regăsească spiritul intransigent, combativitatea ori, după caz, reconstituirea unor fapte și evenimente exemplare pentru spiritualitatea umană. 1983 a fost un an modest pentru publicistica noastră, deși citeva apariții deosebite au reușit totuși să mențină atenția asupra acestui gen marginalizat. Valeriu Anania, dramaturgul care a petrecut o lungă perioadă în intimitatea literaturii române, reînvie în **Rotonda ploilor aprinși** („Cartea Românească”) chipurile unora din marii noștri scriitori, într-o manieră calm-evocatoare, adesea cu inflexiuni patetice. Farmecător, colocvial, stîrbind interesul prin pitorescul confesiunii și prin inteligența aserțiunilor, D. I. Suchianu revine cu un nou volum de publicistică intitulat **Alte foste adevăruri viitoare** („Minerva”). De o valoare sentimentală aparte este cartea lui Alexandru Rădu, **Autografe** („Albatros”). Prin erudiția expunerii și intransigența etică, prin respectul desăvîrșit față de valoare și, nu în ultimul rînd, prin cordialitatea polemică, OCTAVIAN PALER rămîne cel mai citit autor în această privință. Cartea sa, **Polemici cordiale** („Cartea Românească”), cunoscînd un deosebit succes în rîndul criticilor și al cititorilor.

Valorificarea tradiției

Prin eforturile reunite ale editorilor, istoricilor literari și specialiștilor, bibliofilii și publicul cititor au avut prilejul să vadă citeva ediții demne de interes, concepute cu acurție, profesionalitate și pasiune. Romulus Vulpescu ne-a dat în obișnuita sa dublă investiție, de traducător și grafician, o excepțională ediție bilingvă din **Pajere/Aigles royales** de Mateiu I. Caragiale („Cartea Românească”). Tot anul acesta a fost restituită într-o ediție critică o primă parte din poezia lui Ion Pillat **Poezii** („Eminescu”) sub îngrijirea Corneliu Pillat și cu un studiu introductiv de Adrian Angheliescu. E de consemnat și ediția M. Gaster, **Literatură populară română** („Minerva”), îngrijită de Mircea Angheliescu, dar mai ales cea care deține supremația în acest an și anume G. Dem. Teodorescu, **Poezii populare române** („Minerva”), o antologie de care aveam nevoie. Ediția critică, notele, glossarul, bibliografia și indicele aparțin lui GEORGE ANTOFI iar prefața, lui Ovidiu Papadima. Mai trebuie menționată ediția de autor **Serieri** („Minerva”) de Eugen Jebeleanu, din care anul acesta au apărut 2 volume de traduceri. Cum era și firesc, Editura „Minerva” deține locul intii în privința edițiilor critice.

CAP LIMPEDE

● Deși s-a vorbit mult în ultima vreme despre proza scurtă, 1983 a fost cel mai sărac an în acest gen, ca să nu spunem că povestirea, schița și nuvela au fost ca și absente din librării. ● Dacă cineva ar vrea să-și facă o imagine oarecum fidelă despre poezia română contemporană, altfel decît răsfoind volumele de versuri ori de comentarii critice, ar constata că nu avem încă nici o antologie serioasă a liricii contemporane. Cele citeva care există, utile desigur, sînt parțiale și nu pot da o imagine completă asupra fenomenului poetic. Să avem în continuare încredere în edituri. ● Dacă poezia și critica au fost onorate cu volume de calitate, nu același lucru se poate spune despre teatrul care, în acest an, a putut fi citit doar în 3-4 volume. ● O plăcută surpriză a constituit-o apariția buletinului

editorial intitulat **Semnal**, al Editurii **Cartea Românească**. De fapt, e o autentică revistă, realizată în condiții grafice de excepție care amintesc de adevărate reclame care au dispărut cam demult. Cam așa ar trebui să fie făcută propaganda de carte. ● N-am văzut în librării nici volume de interviuri reprezentative pentru literatura contemporană. Cînd vom mai avea prilejul să citim dialoguri ca cele realizate de Felix Aderca și Ion Fîber? ● Continuă utila serie de „Documente literare”, editată de Minerva, folositoare atît cercetătorului literar, cît și cititorului de rînd. Răsfoirea acestor documente e un real prilej de încinare. ● Cu citeva excepții, observabile mai cu seamă la Editura **Cartea Românească**, grafica de carte a devenit tot mai lădă și mai in-

expresivă. Uniformizarea grafică a volumelor, înainte de a fi un act util, e unul monoton. ● Deși ne-au ajuns în mină citeva ireproșabile ediții, dacă stăm strîmb și judecăm drept, vom constata cu tristețe că, de fapt, nu avem nici o ediție critică integrală, fără croșete și fără omisiuni condamnabile, deși literatura română împlinește frumoasa vîrstă de cîteva secole. Ediția Delavrancea a fost declarată încheiată, uitîndu-se că discursurile parlamentare îi aparțin tot scriitorului editat; exemplele pot continua. ● Un an al poeziei și criticii literare. O atestă volumele apărute, unele greu de găsit. ● Un eveniment important care onorează Editura **Minerva** îl constituie tipărirea într-un nou tiraj a importantei **Istoria a literaturii române de la origini pînă în prezent** de G. Călinescu. Adăugate la reeditarea din 1982, noi-

le volume reușesc să mai satisfacă ceva dintr-o curiozitate ce friza utopia. ● N-avem teoreticieni literari. Cel puțin așa lasă să se înțeleagă absența oricărui volum de teorie în acest an. E-adevărat că și știința literaturii a rămas în urmă! ● O bibliotecă ideală a anului 1984 nu va trebui să omită începutul unei ediții critice Nichita Stănescu, acum cînd este foarte ușor de alcătuit un corpus de manuscrise și cînd opera marelui poet e încă vie în conștiința contemporanilor. Un lucru început la timp e un lucru înfinit mai lesne de făcut. Să nu așteptăm trecerea timpului pentru a face din cercetarea vieții și operei scriitorului un act eroic. Totul poate fi foarte simplu, cu condiția să existe spirit de inițiativă, bune intenții și seriozitate. Nichita Stănescu merită acest lucru.

După apariția, anul trecut, la Zürich, în limba germană, pentru Republica Federală Germania, Elveția și Austria, romanul **Clipa de Dinu Sărașu** a fost tradus recent în limba chineză și tipărit la Beijing.

● Dumitru Radu Popescu, in ipostaza de dramaturg ● Un act de cultură : reeditarea Poeziilor populare române de G. Dem. Teodorescu ● Tinărul scriitor Dumitru Toma, cu adevărat un prozator pentru copii ●

atelier literar

de G. Dumitrescu

Antologie negativă

Tradiționala vitrină de curiozități și ciudățenii a „Atelierului literar” nu poate lipsi nici în acest sfârșit de an. Cititorii și corespondenții o reclamă imperios, iar „colecția” deosebit de abundentă a coșului redacțional o impune, fără doar și poate. Publicăm, deci, în această pagină, o nouă culegere din cele mai bizare și mai insolite înjghebări de versuri primite la redacție, convinși că, pe lângă prietelul zimbetului (atât de rar în ultima vreme), numeroșii corespondenți și ucenici ai „Atelierului” vor avea, și în acest chip, cite ceva de învățat, în străduința lor plină de aspirație către frumos. Dorindu-le, lor și tuturor cititorilor noștri, o lectură agreabilă și semnificativă, le adresăm, în același timp, cordiale urări de bine și la mulți ani !

CĂLDURA TA

Obrazul cald ce-mi sfredeleşte trupul măsoară gradele în sir și calm tu te ridici la gheață și calci pe trupul meu în delir

Ți-e vocea sugrumată de plăcere și ești rozii pe umărul de brad eu te-am mușcat în seară primenită de un amor puternic exemplar

Eu am rămas cu trupul imprăștiat de dragostea ta soarbă și nebună cu vocea răgușită te-am chemat dar tu, iubite, ai fugit în lună

Am gura plină de bănuțelii nătinge dar nu cutesc să ți le spun căldura ta mă stăpânește-n sine și amintirea ta-i de drum augur.

DOINA UTA

PRIMĂVARA

Iată, că iar a venit !
Natura ce ne-a părăsit
Transformind totul în verde
Cu umbre care nu se pierd
Primăvara regina noastră
Ai venit ca o mireasă,

Cu vâul tău de frunze vii
Pe plaiele din cimpii

Cu chipul tău de farmazoană
Pe fruntea tu portă o coroană
Și în loc de talisman
Al soarelei veșnic an de an

Primim tot cu bucurie
Cu cintece și voioșie.
Păsărelele ciripind
Vesteste frumosul anotimp.

B. NICUȘOR

IN GRĂDINA CU MULȚI NUCI

În grădina cu mulți nuci
Te aștept mindr-o diseară,
Lângă mine, să te culci,
Chiar de-o să ploaie afară

Și atunci de ve-l fi udă,
Ne vom spune vorbe dulci
Nimeni n-o să ne audă
Numai frunzele de nuc

Dar și luna se trezește
Cind în brațe mi-te arunci,
Stă de-așupra și privește
Cum mindruța mă iubește
În grădina cu mulți nuci

Vorbele sînt în zadar,
Și tăcut, mult te priveșc.
Din privire î-ți spun iar
Cît de mult eu te iubesc.

Fericită-mi spui tu mie
Căci rămi, nu te mai duci,
După o mică cununie
Casa noastră o să fie
În grădina cu mulți nuci.

NELU SĂNTIOAN

INCERTITUDINI

Deși știam povestea tristă
Huzii totuși mi-am făcut
N-aș vrea ca tu să pierzi prea mult.
Eu nu sînt omul ce insistă

Și parcă sufletul mi-e strîns

Și parcă totul e eroare
Nici eu nu știu ce mă mai doare
Și-n ochi o lacrimă s-a stins

Nu caut scuze, nici regrete
Nu vreau în lacrimi să m-ascund
Mă doare doar un singur gînd
Sînt sau nu sînt motive certe ?

E.I. POPOESCU

HALAL SĂ VĂ FIE...

Halal să vă fie vouă
care-ați rămas drepti între plopi
pe voi încă vă mai plouă
nu vă plac adinele gropi

dar nici nu veți ști ce se-ntimplă
ca atunci cînd te-mpiedici
și te lovești amarnic în timp
înjurînd și uitînd orice predici...

O să fii iubiți cu iubire
ce nici cîmp nici substanță nu-i
știu — o să trăiți în neștire...

o să vorbiți despre fericire
o să vă-mbătați cu nemurire
și-o să călcați într-un cui...

GR. SALVAN

CEEA CE SÎNT

Mă asemăn cu ea deși n-o cunosc
Furtună mi-e risul și valul mi-e leagăn
Sînt plin de tăceri ce azi mă îngeamăn
Cu fratele meu ce nu l-am avut

Tulbură gînd se zbate mereu
În stîlca naufragiatului
Dator nu sînt plagiatului
Și nimănui, inclusiv la mare.

Trombele zboară, eu ca o trombă
Picur plăcerea la semenii mei
Precum picură ceaiul de tei
Tihna bolnavilor de stomac.

VIOREL HOREA

INSOMNIE

Soma letargică nu-mi dă pace
Mă ademenă și ceareș
Cearcă-n sus și cearcă-n jos
Poate ninge lăpturos
Cu idei fără de folos.

MARIANNE C.

GÎNDIRE

La timpla presupuselor mele gînduri
Aluneacă petale
...una, două

Mi-e gîndul aiurea

Purtat de un parfum
...unul, două

Încerc să (mă) gîndesc
La cei mai buni
...una, două.

Însă mă doare timpla
E încărcată de petale
...una, două.

L. LAZARIUC

O MIE DE SISTEME

O mie de sisteme
O mie de probleme
Ce-așteaptă rezolvare
În luna următoare

Înima este rece
Sistemul n-o întrece
Și ea rămîne vie
În zorile marelui

Iubirea nu mai vine
Sistemul tot decade
În noaptea următoare
El nu se mai ivește

LENUTA UMBRA

CREZUL IUBIRII

Între noi vi-fa numai flori
Și-un oîmp inverzit
Unde să le răsădim una cîte una
Udînd cu speranțele noastre.

Între noi vi-fa numai flori
Și-un zimbet duios
Pentru a da putîntă
Luminii să rodească
o indusribilă liniște și dăruire...

E. CHANTAL

CHEMARE

Apropiete frumoasă fantasmă
În întuneric ochii tăi ard
Purificînd aerul nostru
Cu suave soapte incoerente
Ce ilustrează teoria
Instinctelor deslătuite
Vraja candelor tale
Mă învăluie ca un marasam
Copilăresc dar învolabil
Îmbătîndu-mă cu mirosul
Nestăvilit al cărnil
Ce se rostogolește
Spre mine și mă înăbușă
Luînd forma unui sărut
Semnificînd esența
Inculpabilității
Actului în sine.

LUCIAN DORINA

Lumea copiilor

Editurile n-au neglijat nici în acest an micii cititori, a căror ingenuitate și plăcere de a folia cărți frumoase colorate au fost răsplătite prin cîteva apariții demne de reținut. În primul rînd, cele două cărți ale Constanței Buzea și Anei Blandiana, două poete importante, aplecate cu egală pasiune și asupra lumii celor mici : „Cărțile de cîini” (Ion Creangă) și „Alte

întîmplări din grădina mea” (Ion Creangă) sînt cele două cărți pline de lirism și de o subtilă pedagogie ale poetelor amintite. Tinărul prozator Ion Liliă povestește despre „Aventurile lui Pălăriuță” (Ion Creangă). Cel mai frumos volum, de o imaginație întru totul originală, captivantă și fermecătoare, după care copiii se dau în vînt, este „Orașul piticilor mincinoși” (Ion Creangă) de DUMITRU TOMA. Superb ilustrat de Crina Ionescu, volumul este o apariție de excepție

Un nou trofeu pentru poezia română

Acum, la sfîrșit de an, iată, ne parvine știrea că panoplia poeziei române s-a îmbogățit cu un nou trofeu, cu o nouă recunoaștere internațională : poetului Marin Sorescu i s-a decernat Premiul mondial de poezie pe anul 1983. Aflăm că juriul, alcătuit din personalități de prestigiu ale vieții literare internaționale, înfruntat la sediul din Madrid al Fundației culturale spaniole „Fernando Rielo” s-a oprit, după o analiză și selecție efectuate asupra a 304 opere aparținînd unor poeți din 17 țări, la volumul poetului român, „Ecuatorul și polii”. Din mesajul adresat laureatului român din acest an, transcriem că președintele juriului a elogiat opera literară a lui Marin Sorescu, remarcînd că poetul este „reprezentantul unei nobile țări, România.”

La urmă, teatrul

Dacă fenomenul teatral, judecat prin perspectiva spectacolelor, se manifestă încă onorabil, literatura dramatică n-a reușit să lase încă de sub un mai vechi complex. Dumitru Solomon publică o culegere de proză și teatru intitulată „În unghi ascuțit” („Albatros”). Tudor Popescu, un autor în continuă ascensiune, apare cu o antologie la Editura „Cartea Românească”, intitulată „Jolly Joker”, iar Paul Everac își reafirmă în „Parabole dramatice” („Dacia”) stilul său aluziv și ironic. Se poartă teatrul incisiv, parabolic, ancorat în realitate. Succesul cel mare l-a înregistrat cartea lui DUMITRU RADU POPOESCU, 9 piese („Junimea”), grație dezbaterii dramatice cu reală priză asupra cititorului/spectatorului pe care-l face partaș la viața și frămîntările personajelor.

Critici anosti

Îndeobște, cînd lipsește spiritul critic, cercetarea literaturii cunoaște un exces de temelnicie, rivnă și abnegație. Mulți studioși care cochetează cu literatura nu se dau bătuți cu una, cu două și pînă nu își vîd visul, adică ambiția, cu ochii nu cedează. Parte din astfel de compilații sînt utile informării, parte din ele sînt inutile. Livia Cotorcea a publicat volumul „Lirica lui M. I. Lermontov” (Junimea), care ar fi trebuit să stîrnească interesul dar care rămîne o insipidă trecere în revistă a creației poetului comentat. Disertații logoreice despre cele mai insignifiante pretexte publică Gheorghe Iancovici în „Incandescența și penumbra” („Dacia”). Dacă acestora l-am adăuga pe Alexandru Melian, Traian Demetrescu („Scrisul Românesc”) și pe Eleonora Cărcăleanu, „Leopardi în România” (Minerva), avem o imagine și mai fidelă despre polul minus al criticii în anul 1983.

Pagini realizate de
RADU G. TEPOȘU

CAP LIMPEDE

● Editura Litera, condamnată, dintr-o prejudecată, la mediocritate, și-a luat revanșa, publicînd cîteva volume de poezie tinăre, demne de atenția cititorilor. ● Două edituri de prestigiu își impart laurii : Editura Eminescu s-a remarcat prin publicarea celor mai bune volume de proză și a cîtorva ediții excelente iar Editura Cartea Românească deține supremația în privința poeziei și a criticii literare. Volume interesante au apărut, și la Editura Albatros. ● Anul debuturilor în critica literară. În 1983 au debutat cei mai mulți critici tineri : Vasile Popovici, Mariana Vartic, Ioan Holban, Val Condurache, Al. Pintescu, Valentin F. Mihăescu, Costin Tuchiș, Sultana Craia. Lista se va încheia odată cu primele zile ale noului an. ● Se așteaptă ediția Urmuz, sub îngrijirea lui Constantin Crișan, o ediție care

va repune la loc de cinste destulul literar al lui Dem. Demetrescu-Buzău. ● Tot în 1983 a început editarea operei complete a lui Lucian Blaga, sub îngrijirea lui George Gană. ● S-a republicat volumul de exegeze al lui Alice Voinescu, „Întîlniri cu eroii din literatură și teatru”, la Editura Eminescu, cu un studiu introductiv de Dan Grigorescu. Ignorată prea adesea, această comentatoare e încă o dată răsplătită postum. ● Antologia „Călători români despre Țările Române”, îngrijită de Maria Holbanu, M. M. Alexandrescu-Bulgaru și Paul Cernovodeanu, a ajuns la volumul 8. Această nouă suită de mărturii despre poporul român întregeste o largă frescă de confesiuni de care cultura noastră are nevoie. ● Un an sărac în jurnale, memorii, confesiuni. Chiar nu mai

avem ce povesti ? ● Centenarul Agârbiceanu a fost sărbătorit, cum se cuvine, prin apariția volumului 10 de Opere, la Editura Minerva, și printr-un volum colectiv de comentarii și confesiuni, apărut sub îngrijirea lui Mircea Zacu, la Editura Cartea Românească, volum tradus, concomitent, și în limbile franceză, germană, spaniolă și rusă. ● A apărut cea de-a doua exegeză dedicată operei lui Geo Bogza, datorată lui Doru Scărlătescu. După Eugen Barbu și D. R. Popescu, autorul „Cărții Oitului” e al treilea scriitor în viață care se bucură de un asemenea omagiu. Volumul a fost publicat la Editura Minerva. ● Tot în acest an va apărea primul volum de comentarii despre opera lui Emil Botta, intitulat „Apocriefe”, a cărui autoare este Doina Uri-

carlu. Premiera revine Editurii Cartea Românească. ● Tinărul documentarist Nicolae Scurtu a editat, împreună cu Gerda Barbilan, volumul „Ion Barbu în corespondență”, la Editura Minerva, în seria „Documente literare”. Un nou prilej de a ne încînta de spiritul inventiv barbilan care se manifesta cu totul insolit în corespondență. Cine a citit Tante Bubu l. își poate face deja o imagine despre pitorescul inventivității lexicale a autorului Uvedenrodor. ● Un an anost pentru editurile Serisul Românesc și Facla. Unde ne sînt valorile locale ? ● Exce-lentă inițiativa revistei Astra din Brașov care a reușit să editeze, oarecum în regie proprie, un nou volum de proză satirică, intitulat „Se căsătorește dovleceii”. Printre scriitorii antologați se

numără Heinrich Böll, Italo Calvino, Maurice Glorion, Siegfried Lenz, Curzio Malaparte, Alberto Moravia. Să ridem cu ei ! ● 1983 n-a fost un an tocmai fast nici pentru Editura Junimea. ● Se repetă unele ediții, în timp ce altele își așteaptă, de cîteva ani buni, încheierea. ● S-a publicat Trilogia cunoașterii de Lucian Blaga în ediția Dorli Blaga. Dacă și ediția îngrijită de George Gană va ajunge la bun sfîrșit, vom avea opera lui Blaga integrală. ● Cu puține excepții, în 1983 au văzut lumina tiparului foarte puține cărți de filosofie și sociologie. ● O recoltă săracă s-a înregistrat și în privința literaturii politiste. Puține apariții și cu atât mai puține best-sellers.

De Anul Nou

Cu lacrimi în ochi
și cu zăpadă pe umeri
scriu aceste cuvinte,
aceste versuri albe
cum rar îmi este în obicei
scriu aceste cuvinte izvorite
din starea de necesitate a inimii,
din starea de urgență a inimii,
din starea de ritm a inimii.

În camera unde mă-nvîrt,
gîndind și scriind,
pereții sînt capîtonați
cu două hărți ale patriei mele,
una a României de azi
și una a României Marii Uniri.

E frig în camera aceasta,
cum nu e cald mai nicaieri în lume
în această vreme în care
încercăm să supraviețuim ca națiuni
plătindu-ne toate datoriile externe
pe muchia de cuțit a fiecărei zile
în care ne încercăm
probleme,
întrebări,
tensiuni.

E frig în camera aceasta
și nici n-aș răbda să fie altfel,
pentru că am învățat de la Avram Iancu
că e imposibil să înțelegi pînă la capăt
starea alor tăi
dacă n-e trăiești și tu.

Camera mai are ferestre și uși,
cum trebuie să aibă toate zidurile noastre,
fără ferestre și uși
nu se poate respira,
nu se poate circula,
nu se poate face politică externă.

Cu lacrimi în ochi,
poet la vîrstă de 40 de ani ce sînt,
cu grija copiilor mei
și a tuturor copiilor lumii,
privind cum pe celălalt perete
cineva de demult
mi-a așezat operele lui Lenin, Sadoveanu,
ale lui Marx și Engels,
și citeva volume de artă,
mă gîndesc, de asemenea,
că numai lui Avram Iancu
nu i-au apărut operele complete niciodată
și România de la 1918 mi se pare a fi
ediția definitivă a operei lui Avram Iancu,
așa, printr-o translație,
în camera în care scriu,
cu meandre,
cu bucurii,
cu deznădejdi,
de la una la alta
și înapoi la una,
am scris această Lumea ca lume
care Ți-u că niciodată
nu va fi o lume ca lumea.

Nu mi-am făcut iluzia
și nu mi-o pot face nici
în această seară,
în care se presimte Anul Nou,
că lumea va fi vreedată cea visată.

Hotărît lucru, nehotărît lucru,
visul de-aceea e vis,
ca să fie visat
și să fie rîvnit.

Cîtă vreme va mai exista
tensiune între vis și realitate,
va mai fi nevoie de noi, oamenii.

Cînd realitatea va fi
egală cu visul,
pe planeta Pămînt
oamenii își vor fi terminat
rolul lor de zădărnice pururea impetuoasă.

Deocamdată visăm,
deocamdată ne conformăm
ciudatului mecanism
care ne încarcă templele
de-o promoraocă externă
și de-o fierbințeală internă.

Capul gînditor al omului
seamănă cu planeta Pămînt,
multe lucruri seamănă între ele ;
după cum am aflat din
geniala medicină chineză,
forma urechii,
urechea de fapt,
reprezintă fătul în pîntecele mamei.

Între cele existente
sînt conexiuni infinite,
însesizabile și
inimaginabile.

Cineva mi-a spus că
moartea altor oameni minunați
în luna decembrie 1983
s-a datorat unei ciudate
conjunții a planetelor.

Și cineva nu mi-a spus
dar poate că și conjuncția planetelor
se datorează bolilor Pămîntului,
cu cota noastră parte
participăm la veșnica stare de alertă
a universului,
bolile noi se învecșesc și
bolile vechi reapar,

Ceva se va întîmpla pe Pămînt
și încă nu știm ce,
forța realității este imprevizibilă,
chiar și legile au imprevizibilul lor.

Mai degrabă însă apare
ceva neașteptat acolo unde
a intervenit obișnuința noastră.
Cine s-ar fi așteptat
la atîta secetă
și la atîta potop,
concomitent,
pe planeta Pămînt ?

Un ochi orb
în acest cap care e Pămîntul
și un ochi
vărsînd lacrimi
de mila celui orb.

Poem planetar,
fii de acord cu mine
să păstrăm acest ton
și să ne preocupăm
de anul care vine.
Cum va fi el ?

Conjunția popoarelor
va modifica harta cerului,
conjunția stelelor,
conjunția planetelor
va influența mările Pămîntului
și ochii oamenilor.
Toate vor fi altfel
decît au fost în acest an,
în acest an pe care îl încheiem,
în acest an ciudat,
în acest an care ne precizează
că fiecare an e ciudat.

De fapt, cu scăderi și adunări,
cu înmulțiri și împărțiri,
cu modificări imponderabile
am putea spune că
nici nu știm în ce an sîntem.

Uite, oamenii se uită straniu
unii la alții.

Citeodată cad pe Pămînt
serii în care nu-ți vine
să scoți capul din pernă,
alteori e atîta intimitate
sub cer încît toți străinii
de pe stradă îți devin prieteni,
îți vine să-ți inviți pe primul
dintre ei într-o bodegă
și să-ți spui :
Ce vrei să bei ?
Omule, fii prietenul meu !

A fost o săptămînă nenorocită
în decembrie 1983,
cînd au murit atîția oameni buni
încît m-am simțit bîntuit
întîi de moartea lor,
apoi de singurătatea în care mă aflam,
apoi de remușcarea că eu sînt
și ei nu mai sînt.

Și noaptea am auzit la telefon
pe unul dintre cei mai inteligenți
și mai apropiați oameni din vremea mea,
copii și ei al sudului fierbinte,
Stefan Andrei,
pingînd de durerea celor pierduți
și spunîndu-mi :
A intrat moartea în colegii mei...

Cîtiva dintre cei morți
aveau vîrstă lul.
Și cînd s-a închis telefonul
ceva a început să Țiue înalt
în capul meu și-n capul
Pămîntului pe care călcam,
m-a cuprins singurătatea
și cei mai buni oameni din lume,
care au fost bunicul și bunica mea,
nu mai trăiesc
să mă duc să mă ascund de toate
pericolele de care mă ascundeau ei,
și tata era plecat,
și băiatul meu are problemele lui
cu școala și muzica rock,
și fata mea are problemele ei,
cu școala și notele mari
și cu dieta potrivită,
și aceea pe care am lubit-o
mai mult între toate femeile lumii
e departe, prin voința mea
și n-am putut nici să Țip,
nici să dorm,
nici să scriu,
și dacă ar fi strigat cineva numele meu
aș fi întreat
unde e cel pe care-l strigă
să mă însoțesc cu el,

și toate lucrurile lumii erau mai înalte
și luminile puține ale marelui meu oraș
bîntuit de toate lacrimile și crizele,
erau mai înalte,
și mie-mi plac serile joase,
mie-mi plac luminile joase,
acelea de care te lovești,
îmi plac luminările pe mese,
și veiozele,
și oamenii care-ți vorbesc privindu-te-n ochi,
nu de pe scara avionului Playboy,
nu de pe turnul falsei modernități.

Eu am rău de înălțime
și în jos și în sus,
mie-mi face bine
starea normală
și mi-e dor de oameni
la înălțimea la care
au fost ei de cînd e
civilizația noastră încoace.

E ușor să vorbești despre
lucruri mari despre
care vorbesc toți oamenii.

E ușor să vorbești,
dar e greu să îți crezut.
Și nu e vorba de credința teoretică
pe care oamenii pot accepta
ușor să Ți-o acorde.

E vorba despre acea credință
pe care să le-o smulgi oamenilor,
să-i faci să lăcrimeze,
să se bucure,
să trăiască
în numele ideii !

Ce să vă spun eu despre
problema păcii și războiului ?
Această problemă
e azi mai importantă decît oricînd,
ea a fost în fiecare an mai importantă
decît oricînd ;
chiar Domnul Lev Tolstoi
scria Război și Pace
și toți domnii gînditori,
și scriitorii,
și politicienii
n-au putut trece
peste chestiunea fundamentală
a lumii,
războiul sau pacea.

Cum să vă conving eu pe dumneavoastră,
dragii mei,
că problema aceasta,
a păcii și războiului,
nu este una vagă,
una bună să ocupe
spațiul unei ședințe oarecari,
ci este chestiunea esențială,
fără de care totul ar înceta,
inclusiv parlamentele,
inclusiv parlamentele,
inclusiv starea de sănătate
care speră la starea de
confort elementar.

Nimic nu m-a impresionat
dintre toate momentele politice
ale ultimei perioade
așa de mult ca momentul în care,
la tribuna Parlamentului român,
președintele Nicolae Ceaușescu
a ridicat ochii de pe hîrtiile
pe care-și notase adresarea
către popoarele lumii și către poporul său
și, ca un erou din antichitate,
ca un înțelept căruia spiritul
divin al poporului său
și bunul simț universal
ii dictau ce să spună
s-a adresat,
cutremurat și cutremurător,
Țărilor lumii,
Uniunii Sovietice și Statelor Unite ale Americii
și tuturor puterilor și slăbiciunilor lumii,
cu avertizarea shakespeariană
de-a nu uita că
BATE CEASUL AL DOISPREZECELEA.
Mă gîndesc în fiecare clipă politică a mea,
și uneori chiar și în clipele de intimitate,
în care simt aproape de o femeie
sau în care îmi mingii pe cap copiii
sau în care mai am liniștea să parcurg
o carte
ce pot face eu,
eu nenorocitul,
cu toate datele biografiei sale,
cu toate neputințele și puțințele sale,
în fața pericolului morții ?

Uneori sînt bolnav.
Acum nu sînt.
Dar uneori sînt bolnav de-adevăratetea.
Nervii mei se prăbușesc de pămînt

ca niște cortușe trase aruncate cu de-a sila
la descărcătoare,
mîinile mi se răcesc și-mi tremură,
ochii mi se împăienjenesc
și inima îmi bate în piept nebunește,
independentă
este acel fel de independentă
care nu face bine nimănui,
este independența frivolă,
independența mărunță,
menită să descumpănească
independența cea mare a omului,
este obrăznicia motorului împotriva mașinii,
este obrăznicia omului împotriva umanității.

Mi-e teamă că mor înainte de-a termina
ce-aveam de făcut.
Și, atunci, în panica aceea fără sfîrșit,
mă gîndesc cum să scap și
de ce să mă agăț
și de celor ce mă însoțesc
să chema un doctor și
să-l educă pe Valeriu Popa,
și mă zvircolesc
și-mi dau seama că nu m-ajută nimic
decît propriul meu echilibru,
resursa aceea a echilibrului, resuscitată.

Și dacă lumea însăși nu e făcută altfel
decît e făcut omul
și dacă eu sînt om
și fac parte din lume,
cred că din sinea lumii
trebuie să vină salvarea.

Este inadmisibil să murim,
este inadmisibil să moară un om oarecare,
este cu atît mai inadmisibil să moară
o valoare oarecare
și este o obrăznicie,
este o umilință,
este o jignire,
este o incalificabilă crimă
să fie puse în discuție
toate valorile lumii,
din Mesopotamia și pînă în Parisul de azi,
din Grecia antică și pînă în Varșovia acestei ierni,
din Roma veche și pînă-n Roma nouă care e România,
din misterele lui Zoroastrian
și pînă-n misterele cerului străbătut de rachetele noastre,
din China cea veșnică și pînă-n China noii renașteri,
din India veche și pînă în India nouă a Statelor Unite,
din cioburile civilizației aztece și pînă-n steua Kremlinului.

Nu putem accepta nici măcar oroarea
de a gîndi dispariția acestui lumi,
neputem de a participa la congresul cenușilor ei,
la planora miasmelor ei de final.

Nu există război local,
nu mai există pace separată,
toți depind de fiecare,
fiecare depinde de toți.

Lumea planetelor Pămînt
acum la sfîrșitul milenului doi,
se află concomitent,
pe două culmi,
pe-a nădejdi
și a deznădejdi :
ari ne vom uni pentru victoria omului,
ari vom muri din voința celor ce au chef
să împartă lumea
și să subjuge oamenii.

Nici măcar orgoliul
nu mai poate denumi
starea acelor care
nu înțeleg că războiul
este criminal
și-n forma lui pregătitoare.

Nu avem ce minca pe Pămînt
pentru că pregătirile de război
consumă cea mai mare parte din
resursele Pămîntului.

Nu încăpem în casele noastre
pentru că în curțile cetățenilor Pămîntului
sînt arme de toate felurile.

Nicăieri nu se mai poate sta în biserici
de-atîta umbre de rachete și tancuri

Nicăieri nu se mai poate învăța în școli
de-atîta căldură furată de focșe nucleare.

Nu se mai poate lucra pașnic
de-atîta tensiune militară.

Fiecare sîrît e pîndit
de două lunete.

Fiecare întreprindere civilă
este etajul văzut al unei nevăzute,
monstruoase încrîngurări de uzine militare.

Un poem de
Adrian Păunescu

Nu se mai poate !

Situația în care au ajuns oamenii
este limită.
Mai jos de atît începe iadul.

Noi respingem războiul
nu numai ca piesă programată pentru premieră
ci și în variantele lui
de repetiție parțială.

El ne consumă cea mai mare parte a timpului,
a energiei,
a copiilor,
a inspirației,
a pînii,
a căldurii.

Aflăm, repetat,
că fiecare om poate muri azi
de 40 de ori
și planeta însăși poate fi
de 40 de ori
pulverizată
cu armamentul existent.

Ceea ce aflăm mai puțin
și-aș vrea să vorbim despre asta
e cît costă, din banii FIECARUI om,
toate acestea.

Acolo unde cresc salariile
cresc cu 20 la sută
în anii în care înarmarea crește cu 2000 la sută.

În fond, în numele căror principii
ale umanității li se fură oamenilor
pentru înrobirea oamenilor ?
Nu numai că sîntem sărăciți
de atîtea pregătiri de războaie,
dar sîntem și umiliți
de infernala întrebuintare a
puterilor noastre.

Războiul ne-a pus în lanțuri
și tot noi plătim impozite
pentru că purtăm lanțuri de lux.

Și iarăși mă gîndesc
ce pot face eu,
un om simplu,
un om datorat de propriile lui îndoile,
în fața marilor probleme a lumii,
pacea sau războiul ?

Și, dintr-o dată,
îmi dau seama
că și dacă n-aș putea
face nimic,
tot ar trebui să fac totul.

Și, apoi, e cealaltă problemă a noastră,
a celor de aici,
problema felului cum vom putea trăi.

N-avem dreptul să punem nici o problemă
în locul alteia,
problema păcii și dezarmării nu poate
înlocui problema pînii și luptei pentru valori.
Numai împreună aceste două chestiuni
vor avea forța să ne mobilizeze pe toți.

Într-adevăr, trebuie să muncim mai mult
și, tot așa, trebuie să muncească mai mult
cei ce ne reprezintă pe diversele trepte
ale ierarhiei sociale,
mai mult și mai inspirat,
să găsească soluții pentru a ne pune pe toți
în situația de a găsi soluții.

Am mai scris o dată aceasta,
nici un șofer nu e înțelept
dacă în clipa în care are probleme
cu motorul mașinii pe care o conduce
deschide ușa mașinii,
începînd să împingă cu talpa
piciorului sting în asfalt,
ca să miște mașina ; mai bine
să oprească și să umble la motor.

Sînt diverse mașinării
pe care trebuie să le reparăm,
cărora trebuie să le schimbăm motorul,
combustibilul
și, la diverse trepte,
chiar șoferul.
Nici drumurile nu duc totdeauna la Drumul cel mare,
sînt ocălișuri inexplicabile,
sînt accidente regretabile.

Oricum, avem o Gîndire Vizionară,
care știe ce vrea,
care știe să pună problemele
așa cum se cuvine
și așa cum o cere realitatea.

Acea Gîndire Vizionară,
acel Om curat și bun,
îndrăzneț și iluminat de griji,
este așa numai în măsura
în care noi toți ne alăturăm

cu bine, cu puritate, cu grijă,
cu îndrăzneală, la limita puterilor noastre,
Puterii lui Vizionare.

Uite, asta gîndesc eu că avem de rezolvat
în anul viitor,
să ne facem datoria și să pretindem
tuturor să-și facă datoria,
de la Țăran și pînă la ministru,
de la muncitor și pînă la conducător de orice nivel,
asta pare a fi singura soluție,
piinea noastră va trebui să fie
mai multă prin munca noastră
mai bine dirijată și mai bine aplicată.

Nici un strungar nu va putea fi
mai bun în agricultură decît un Țăran de meserie,
așa cum a și spus președintele nostru :
munca în agricultură e o meserie de înaltă calificare.

Problema cheie mi se pare a fi
tocmai justa apreciere a agriculturii
și consecințele acestei juste aprecieri.

Dacă vom avea o agricultură dezvoltată,
o agricultură naturală,
fără false raportări,
(care nu pot ține loc de Țăran)
dacă vom avea o agricultură
nespusă conjuncturilor
solidă și teafără,
cu apă cum trebuie și cu soare cum trebuie,
dacă Țăranul va fi la locul lui,
dacă muncitorul va fi la locul lui,
dacă intelectualul va fi la locul lui,
dacă toți aceștia vor exista în societate
în echilibru cerut de realitate,
atunci se va petrece și a doua
mare vizătoare :
activizarea valorilor.

Sigur că problema e grea și sigur că unii
nu vor accepta ușor,
nu vor înțelege niciodată,
nu vor accepta deloc
lupta pentru calitate,
lupta pentru valoare
pe care ni le cere
Gîndirea Vizionară ce
luminează Creierul Țării.

Dar eu, cu aceste preocupări,
agricultura, problema Țărănească și
problema valorilor,
aș intra în anul nou,
spunînd „Bună ziua !” și
„Bine ai venit, An Nou !”
și-ți făgăduiesc toată puterea mea de muncă,
toate lacrimile mele
și toate bătăliile mele de aripă,
toate temerile mele și
toate îndrăznelile mele,
pentru ca pacea,
piinea și
valoarea
să învingă.

E prea mult să visez acestea ?

Eu, Adrian Păunescu,
poet român,
eu, Adrian Păunescu,
omul care se sperie de serile înstrăinării
și care iubesc mai mult decît orice
pe lume țara lui,
într-atît încît –
cu martori oricînd convocabili spun aceasta –
am preferat călătoriile în țara mea
oricărui călătorii în lume
și nu m-am dus în străinătate
decît cînd mi-a fost imposibil să mai refuz,
eu, Adrian Păunescu,
colindător din neam de colindători,
eu, îndrăgostitul de sărbătorile de iarnă
ale românilor și ale tuturor celor ce,
împreună cu românii,
împart destinul, bucuriile și necazurile României de azi,
eu, poet al țării mele
și al vremii mele,
eu, proprietar al zbuciumului meu
și exploator nemilos al inimii mele,
vă spun doar atît :
aveți grijă de anul ce vine.

Dacă fiecare an a fost o cumpănă,
anul ce va veni va fi cumpăna cumpenelor.

Profetic și naiv,
lubindu-vă și bănuindu-vă,
încălinindu-mă în fața dumneavoastră
și rugindu-vă să vă înclinați în fața soarelui,
vă spun La mulți ani !
și vă doresc atîta sănătate
încît în anul nou
să nu mai moară nimeni,
dar absolut nimeni,
nici prieteni,
nici dușmani,
nici necunoscuți,
să fie un an numai de nașteri
și de vesti bune.

M-am săturat de vesti îngrozitoare,
vreau doar atît :
să trăim, să muncim
și să ne bucurăm cu decență
de viață și de munca noastră.

Cer prea mult ?
Vi se pare prea mult ?
Exagerez ?
O, dragii mei,
La mulți ani !

22 decembrie 1983

Superlative in teatru

- Piesă cu cea mai largă deschidere universală: Amurgul burghez de Romulus Guga.
- Anul cel mai bun al regizorului Gheorghe Harag
- Momentul de vîrf al stagiunii: Richard al III-lea de Shakespeare.
- Cel mai solicitat spectacol: Zbor deasupra unui cuib de cuci
- Forță și imaginație: Ștefan Iordache
- Emoția care convinge: Dana Dogaru
- Un soritor devenit regizor: Romulus Vulpesu

Un amurg fără speranță

Amurgul burghez de Romulus Guga a avut premiera la 4 februarie 1983, în interpretarea colectivului secției maghiare a Teatrului Național din Tirgu Mures. Intre 7 și 14 martie, în cadrul Festivalului de dramaturgie românească de la Timisoara spectacolului i se conferă Marele premiu. Cu această ocazie regretatul Romulus Guga a făcut un rezumat al piesei: „Piesa își propune să vorbească despre condiția umană. Așa cum ea transpare într-o lume care se autoîntitulează cea mai bună dintre toate, o lume care face caz de democrație, libertăți și putința de afirmare a fiecărui individ în parte, de idealurile ei de pace, de bunăstare și de civilizație. Autorul se îndoaie că e așa și probabil că va reuși să vă convingă și pe dumneavoastră că soarta eroilor sau Filip nu este întâmplătoare ci ea, prin natura ei, este unicul model prin care omul sărman, beneficiind de toate drepturile omului, poate să-și îndeplinească condiția sa. Nu ne-am propus să demonstrăm o teză. Nu ne-am propus să scriem o tragedie, cu atât mai puțin o satiră. Uneori tablourile pot părea absurde, departe de realism. E o amăgire. Totul este așa pentru că viața despre care vorbim este așa. Absurdă, nedreaptă, înșelătoare, în care totul se vinde și totul se cumpără, în care pină și moartea e angajată cu ora.” În aceeași ordine de idei să revedem ce declară regizorul Dan Alexandrescu, în momentul premierei: „Iată o operă dramatică, importantă a scrisului românesc. O operă care implică o mare răspundere. O operă care mă emoționează... Larga artă de dezbateră identică a piesei se cere transformată scenic într-un spectacol de mare forță sugestivă, cu imagini scenice de o mare impresionabilitate. Trebuie să mărturisesc că piesa de față mă obligă la o restructurare a mijloacelor mele regizorale. Pornind de la un realism faptic va trebui să ajungem la o metamorfoză a imaginilor scenice. Sperăm să reușim să mobilizăm spiritul celor care ne urmăresc spectacolul la o meditație profundă asupra condiției omului contemporan într-o societate a consumului excesiv care caută să mutilizeze ființa umană.”

În marea galerie de actori

Actorul Ștefan Iordache aruncă în joc, în Richard al III-lea întregul său arsenal de mijloace și efecte pentru a sculpta una dintre figurile cele mai odioase

din istoria universală a teatrului. Nu e numai malefic, e viclean și tandru, e inteligent și cultivat, e abil diplomat, e curtenitor și cuceritor, e senzual și feroc, e crud pină la demență, e singur pină la ecou, e urât dar și frumos cînd se vrea amant, curajos dar și laș, ascuns, tenebros și sticlos. Rar s-a văzut pe scenă în ultimii ani un asemenea portret complex al unui personaj, jucat cu atîta forță și cu atîta risipă de imaginație, în așa fel încît nu s-a repetat niciodată, nici o clipă. Ștefan Iordache a fost întotdeauna prezent cu o altă față, cu o altă nuanță în spectacol. Pentru acest rol Ștefan Iordache poate fi declarat cel mai bun actor al anului.

Poezia și scena

Romulus Vulpesu pune în scenă la Teatrul Davila din Pitești spectacolul cu piesa *Titanic vals* de Tudor Mușatescu. Merită în acest sens de reproduc concepția scriitorului despre activitatea de director de scenă: „În puține cuvinte rostul și rolul regiei este unul de a vizualiza ideile textului dar nu oricum ci în sensul lor dorit (implicit sau explicit) de dramaturg pe de o parte și în cel așteptat de majoritatea spectatorilor pe de altă. Altfel spus, regia traduce — mai înțeles pentru interpreți — în imagine și în sunet (mișcare și rostire) valorile evidente sau tainice ale textului literar. Apoi, grație „purătorilor de cuvînt” al teatrului — actorii — transmite publicului sensurile discursului dramatic. În epoca noastră în care arta de pretutindeni este supusă unor convulsii, benefice uneori, altele mai puțin, cînd multe spectacole răstălmăcesc înconștient sau cu bună știință (din dorința de a „tălmăci”) ideile textului de dragul „noutății”, al „trăsăturilor”, al „căutărilor” și al altor asemenea motivații psihosociologice, originalitatea regizorală, socot eu, stă în a monta normal în cea mai bună linie a teatrului românesc de totdeauna, a cărui tradiție realită nu mai are nevoie de argumente și de justificare. E modul cel mai exact și de aceea onest de a-și sluji pe autori și pe spectatorii cărora le-a destinat momentul de viață pe care li-l înfățișează în lucrarea dramatică. Regizorul care trece rampa în detrimentul dramaturgului îl trădează și se trădează.” Un fragment dintr-o profesie de credință demnă de un curs de regie pentru Institutul de teatru.

A veni din fantastic

Chiar dacă nu sînt încă bine slefuite toate elementele care compun personalitatea ei de actriță, Dana Dogaru are în sine capacitatea de a transmite emoția și gândurile, de a emoționa, de a convinge.

ge. De-a lungul anilor s-a mișcat și cu dezinvoluntă dar și cu dificultate în unele roluri de comedie sau de dramă. Dar a fost întotdeauna pregnantă, o prezență care nu lăsa pe nimeni indiferent în sală. Iată o izbucnind pur și simplu cu ultimul personaj din piesa *Acești ingeri triști* de D.R. Popescu, și anume cu Silvia, pe care o joacă parcă ruptă din adevărul vieții și nu neapărat din realitatea imediată. Ai spune că e ruptă din irealitatea imediată pentru că deși interpretează un personaj al zilelor noastre pe care îl poți întâlni pe stradă, modul în care plonjează în rol vine din fantastic, un fantastic poetic. Ea joacă dinăuntrul personajului și nu din afară. Există o detașare critică de rol dar mai importantă e trăirea și adevărul vieții pe care-l exprimă prin acest personaj. Ca să nu mai vorbim de faptul că întreg spectacolul poate fi considerat unul dintre cele mai bune ale anului.

Ca în teatrul Kabuki

Premiera lui *Richard al III-lea* care a avut loc la 26 mai 1983 la Teatrul Mic a suscitat un enorm interes. Întil pentru că Teatrul Mic anunțase printr-o conferință de presă extrem de minuțioasă intențiile regiei și scenografiei, apoi pentru că *Richard al III-lea* nu mai văzuse luminile rampelor de aproximativ douăzeci de ani, de la stingerea din viață a lui George Vraca, ultimul interpret magnific al acestui personaj impresionant. În plină caniculă, luna mai a fost în acest an o lună cu temperaturi foarte înalte, într-o sală plină pină la refuz, într-o atmosferă aproape sufocantă, Silviu Purcărete, tânăr regizor al teatrului, și-a expus concepția regizorală la rampă. Un spectacol maraton care durează aproximativ cinci ore și care ne amintește de teatrul Kabuki unde se servește în timpul reprezentății și cina (inclusă, dealtfel, în preț de cost al serii). Un *Richard al III-lea* într-o viziune politică, acut politică în care sînt subliniate masinacțiile pentru a accede la putere și mai apoi pentru a o păstra prin crimă și nebunie. Destinul putred al Danemarcei amintit în *Hamlet* își întindește aici aventura descompusă pină la paroxism. O distribuție compactă, unitate de stil în interpretare, decor discutabil, cam acestea sînt, telegrafic, calitățile și defectele spectacolului comentat contradictoriu de spectatori și de către unii critici. Dincolo de tot ceea ce l se poate aclama și reproșa acestui spectacol, esențial este că

el proiectează definitiv, în marea galerie de actori, pe Ștefan Iordache.

Colorist al scenei

După Generoasa fundație, care este, după opinia noastră, cel mai temeinic spectacol pus în scenă în ultimii ani de Horea Popescu, a apărut *Zbor deasupra unui cuib de cuci* pe scena aceluiași Teatrul Național din București. Un spectacol căutat de public și care se joacă mereu, cum se spune în limbajul teatrelor, cu casa închisă. *Zbor deasupra unui cuib de cuci* de Dale Wasserman, dramatizare după romanul cu același titlu a fost realizată la mult timp după ce l-a consacrat o ecranizare celebră care a rulat pe marile ecrane ale lumii cu un succes enorm. Ceea ce impresionează la spectacolul Teatrului Național este tensiunea în care se joacă, tensiune în care e prins și publicul. Apoi, jocul actorilor, partiturile lor, caracterele bine trasate și individualizate regizoral, situațiile limită intens exploatare și cu efect teatral colorat. Dealtfel, Horea Popescu este un „colorist” expresiv al scenei, care știe lucra cu ansamblul, cu decorul, cu lumina, care știe lansa actorii pe culoarele cele mai bune și spectaculoase. *Zbor deasupra unui cuib de cuci* a fost spectacolul cel mai solicitat de public în acest an. Dovadă cererile de bilete înregistrate la casierie și la organizatorii de spectacole.

Prospero, alias Harag

Gheorghe Harag, regizor celebru în țară și peste hotare, montează pentru prima oară un spectacol în București, la Teatrul de Comedie. Piesa aleasă este „Procesul” de Sühovo Koblin. Iată ce spune regizorul despre acest text clasic al literaturii: „Sühovo Koblin a intuit cu decenii mai devreme acea înstrăinare a omului, aceea alienare a mecanismului, puterii, care aveau să-și găsească ecou în secolul douăzeci, în scrierile lui Franz Kafka sau Albert Camus.”

Iată acum ce spune presa despre regizorul și spectacolul său: „Gheorghe Harag debutează acum, abia acum, în București. Procesul la Teatrul de Comedie nu este o întâmplare ci o certitudine: un spectacol semnat de Gheorghe Harag. Imprejurare ce spune pină la urmă totul: trupa, o trupă ce părea obosită, a fost dintr-o dată capacitate în chip aproape incredibil. Este, într-adevăr, aproape de necrezut cum poate lucra Harag cu actorii.” (Contemporanul) „Gheorghe Harag, cu finețea marelui artist, a ținut într-un echilibru perfect cumpăna dintre realitate și simbol... Ceea ce este impresionant la acest spectacol — ce reanșează și revitalizează colectivul Teatrului de Comedie — aflăm în unitatea stilistică și argumentarea ireproșabilă a viziunii lui Gheorghe Harag, care demonstrează punct cu punct, armonios și ritmat, cum omul cîștit poate fi distrus de monstruoasă mecanică socială.” (Săptămîna) „Personalitatea lui Gheorghe Harag și opțiunea sa pentru această satiră atroce a tembelismului criminal, transpusă într-o manieră riguroasă controlată, creațiile mustoase ale citorva actori, ambianța de vestit și cald, senzația de pestilență a mediului larvar au edificat o hiperbolă cosmărescă a urtului. O hiperbolă atrăgătoare altminteri, demonstrînd posibilitățile mari ale amestecului de tragic și ridicol degradat în grotesc, acesta avînd aici un efect purificator... O performanță artistică a Teatrului de Comedie.” (România literară)

Pagină realizată de ADRIAN DOHOTARU

CAP LIMPEDE

● Prima parte a anului teatral a fost explozivă. O stagiune încheiată cu premiere spectaculoase (vezi autorii jucați: Shakespeare, Büchner, Ibsen, Cehov, O'Neill, Tennessee Williams, Peter Hacks, Pinter, Căragiale, Davila, Mușatescu, Lovinescu, Everac, D. R. Popescu, Tudor Popescu ș.a.). A doua parte a anului nu a adus mari surprize în prim plan. ● Iată panorama regizorilor de teatru care au lucrat efectiv în anul 1983: Sanda Manu, Szabo Agnes, C. Dinischiotu, Mircea Marin, Eugen Mercus, Mircea Cornișteanu, Corado Negreanu, Gheorghe Mileteanu, Alexandru Dabija, Dinu Cernescu, Radu Dinulescu, Constantin Codrescu, Ion Simionescu, Gheorghe Jora, Dragoș Galgoțiu, Geta Vlad, Ion Cojar, Gheorghe Harag, Tompa Gabor, Tompa Miklos, Ioan Ieremia, Călin Florian, Radu Boșoiu, Costin Marinescu, A-

drian Lupu, Magdalena Klein, Ioan Pitariu, Dan Alexandrescu, Ștefan Lenkisch, Marius Popescu, Mihai Manolescu, Horea Popescu, Dan Micu, Iosif Maria Bita, Dominic Dembinski, Mirel Iliesu, Nicoleta Toia, Florin Fătușescu, Petre Popescu, Matei Varodi, Dan Stoica, Valeriu Moisescu, Aureliu Manea, Nicolae Scarlat, Silviu Purcărete, Mihail Stan, Eugen Todoran, Virgil Ogașanu, Mihai Raicu, Mușata Mucenic, Raluca Iorga-Mindrilă, Remus Mărgineanu, Mihai Lungeanu. Dintre aceștia au realizat spectacole notabile și foarte bune Gheorghe Harag, Horea Popescu, Mircea Cornișteanu, Dinu Cernescu, Dan Alexandrescu, Dan Micu, Silviu Purcărete, Mircea Marin, Cătălina Buzoianu, Adrian Lupu și Magdalena Klein, Nicolae Scarlat, Virgil Ogașanu. ● Nu putem consemna nici un debut semnificativ în dra-

maturgie în afară de acela al lui Mihai Ispirescu la Teatrul Nottara cu piesa *Trăsura la scară*. Un dramaturg deocamdată publicat „în debut” și care e citit și apreciat de secretariatele literare se numește Matei Vișniec. Cam slabă recolta de piese originale și cam zgîrcite teatrele în acest an cu debutanții. ● Consemnăm cîteva premiere absolute: *Despot Erastidul* de Dan Mutașcu la Teatrul din Brăila, *Primăvara e-roul* de Emil Poenaru la Teatrul din Brașov, *Amurgul burghez de Romulus Guga* la Teatrul Național din Tirgu Mures, *Viața, moartea și învierea lui Gedeon* cel minunat de Sütő Andras, *Pămîntul tăgăduinței* de Radu Bădilă la Teatrul Național din Cluj-Napoca, *Frumoșii marilor orașe* de Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu la Teatrul din Brăila, *Negru și roșu de Horia Lovinescu* la

Teatrul Nottara. ● Față în față cu teatrul de Mirel Iliesu la Teatrul Național din Iași, *Milionarul sărac* de Tudor Popescu la Teatrul dramatic din Brașov, *Rezervația de pelican* la Teatrul Bulandra și la Teatrul din Galați, *Frunzele amăgitoare* nepuținți de Iosif Naghiu la Teatrul din Brăila, *Naghiu albastru* de I. D. Sirbu la Teatrul tineretului din Piatra Neamț, Nu ucideti cați verzi de Radu Iltimovici la Teatrul Național din Tg. Mures, *Arta conversației*, dramatizare după romanul Henei Vulpesu la Teatrul Giulești. ● Cel mai jucat dramaturg: D. R. Popescu, Paul Everac, Tudor Popescu. Jos palaria în fața valorii textelor lor și pentru succesul lor la public. Înseamnă că teatrul lor e fierbinte, se adresează omului din sală în cel mai înalt grad și că un astfel de teatru trebuie inclus în repertoriul cit

mai des și cit mai curajos. ● Consemnăm în același an trei spectacole Shakespeare cu trei din piesele cele mai „grele”: *Hamlet* la Teatrul Național din Tirgu Mures, *Othello* la Teatrul Național din Cluj-Napoca, *Richard al III-lea* la Teatrul Mic. În pregătire, de-a lungul anului 1983, un *Hamlet* cu Ion Caramitru, în regia lui Alexandru Tocilescu la Teatrul Bulandra. ● Trei regizori români au lucrat în Uniunea Sovietică mon-tind: O noapte furtunoasă la Teatrul Academic de Artă din Moscova (Alexa Visarion), *Mobilă și durere* de Teodor Mazilu la Teatrul Gogol din Moscova (Horea Popescu), *Interesul general* de Aurel Baranga la Teatrul Stanislavski din Erevan (Mircea Cornișteanu). Alexandru Tocilescu a pus în scenă la Teatrul Național din Budapesta comedia lui Tudor Mușatescu, *Titanic Vals*.

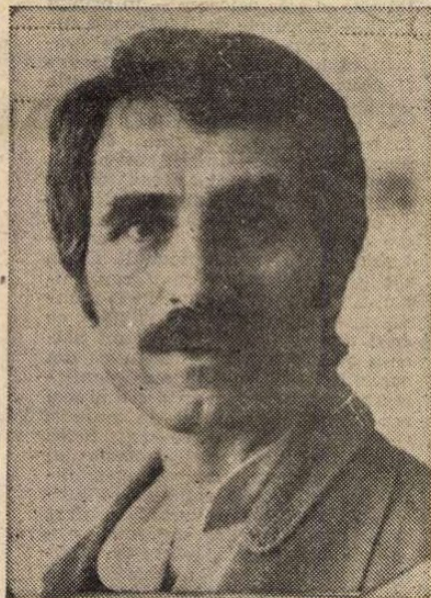
● Filmul cel mai apropiat sufletului nostru în anul care a trecut: FRUCTE DE PĂDURE (scenariul D. R. Popescu; regia Alexandru Tatos) ● Foste speranțe, actuale certitudini: Rodica Negrea, Mariana Buruiană ● Actori care ne-au convins: Dan Condurache, Remus Mărgineanu, Dragoș Pislaru, Dinu Manolache ● Imagine: Vlad Păunescu, Florin Mihăilescu, Doru Mitran ● Sunet: Silviu Camil ● Muzică de film: Adrian Enescu, Lucian Meșianu, Erika Josza — Karoly Horvath ● La decoruri, un debutant: Dragoș Georgescu ● O secțiune mai puțin discutată, afișul de film: Clara Tamas-Blaier

Superlative in cinema

Actori care ne-au convins

Dan Condurache („La capătul liniei”, „De dragul tău, Anca”): Relativ tîrziu descoperit pentru film — de către regizorul Dinu Tănase — Dan Condurache irumpe pe ecran și pare a se simți de-acolo de cînd lumea. Din punct de vedere strict vizual, este caracterizat printr-o surprinzătoare plastică a mișcărilor. Tipul său de erou trece brusc de la duritate la candoare, îl este și drag și detașat totodată acest erou. Chip aparent neutru, greu de reținut, are harul de a transmite spectatorului mai puțin o fizionomie, cit un model uman; mai puțin un individ anume, cit o categorie socială.

Remus Mărgineanu („Întoarcerea din Iad”): Actor de mare forță interioară, în ciuda aspectului său fizic mai mult decît obișnuit. Pătimaș în priviri — aspect sesizat de altfel în presa de specialitate — pătimaș în joc, pătimaș în trăire, „Mîndru” în mișcări, amarnic în suferință și luminos în bucurie. Re-

Anul care a trecut ne-a oferit bucuria reîntîlnirii cu trei dintre „monștrii sacri” ai ecranului românesc: Gheorghe Dinică și Gina Patrîchi (în „Pe malul stîng al Dunării albastre”) și Mariana Mihut (în „Fructe de pădure”).

Foste speranțe — actuale certitudini

Rodica Negrea: „Aș putea să spun că dacă existența mea pe Pămînt am asociat-o întotdeauna cu nevoia de a fi eu însămi în viață, așa și meseria mea de actor de teatru și film o asociez în prezent cu aceeași nevoie. Și cînd spun asta mă gîndesc că a fi actor de film înseamnă Urmă vie a acestui timp peste timp. Urmă lăsată prin munca specifică Artei și Creatorului. Modul meu de a mă concretiza în timp prin Muncă în mijlocul oamenilor. Iar ca Rost consider că Arta Teatrului și Arta Filmului (în care mă implic ca un minuscul meșteșugar), trebuie să însemne purificarea și înnoirea spiritului uman.”

Mariana Buruiană: „La început filmul nu m-a atras, mai mult, l-am combătut cu toată convingerea. Am înțeles mai tîrziu de la alții — și din propria-mi experiență — că dacă la filmare nu te simți decît o mobilă — mutată de ici-colo în cadru — cu personalitatea făcută praf, e greșeala ta.

Confuzia pe care mulți actori o fac între teatru și film nu e o glumă, diferența există, ea e obligatorie.

În film, mai mult decît în teatru, dincolo de text, dincolo de rol, trebuie să ai de spus ceva cu totul personal. După un timp în care am fost împotriva cinematografiei, am descoperit acum o tainică legătură între mine și el, ceva ce nu înțisem înainte, și cu totul diferit de ceea ce înseamnă senzația scenei, ceea ce mă face să-mi doresc un personaj adevărat, căruia să-i dăruiesc tot ce am acumulat, tot ce am acum mai bun în mine!”

ținut în gesturi, puternic prin capacitatea de a îndura, cald prin sinceritate și totodată caustic precum lama unui brici. Îl vom revedea la începutul anului viitor într-un rol episodic de excepție, în filmul realizat de Constantin Vaeni după romanul „Intrusul” de Marin Preda.

Dinu Manolache („Mult mai de preț e iubirea”, „Căruța cu mere”): În fiecare moment pare a fi picat din nori cu numai o clipă mai devreme. Expresie nedumerită și în același timp plină de curiozitate. Este tipul tinărului cumsecade din zilele noastre, ușor depășit de viteza vieții diurne, gata să se incurce și să provoace la rîndul lui încurcături. Totodată, tipul „băiatului” pe umărul căruia se poate sprijini oricine, cu condiția de a fi sincer cu el și a-l respecta; altfel se zburlește, și cînd se zburlește o face rău de tot, fiind la fel de crud dușman cu minciuna precum e de bun prieten cu cei slabi, cinstiți, vulnerabili. Folosit mai ales în registrul comic, cred că ar fi interesant de văzut și într-un rol mai grav; n-ar fi exclus să ne aducă surprize.

Dragoș Pislaru („Ochi de urs”, „Întoarcerea din Iad”): Foarte apropiat lui Remus Mărgineanu, ca manieră de interpretare, avînd în plus o notă de romantism, datorată poate, în parte, virstei. Genul de actor tip „mască”, păstrînd același chip pe tot parcursul interpretării. Incruntat în genere, atunci cînd i se ivește prilejul unui zîmbet întreg ecranul se umple de lumină. Meditativ, interiorizat, mizează mult pe „tăceri” prelungite pe care știe foarte bine cum să le facă să se audă.

Pagină realizată de
HORIA PATRAȘCU

CAP LIMPEDE

● În anul care a trecut, cele patru case de film au produs un număr de 32 filme artistice de lung metraj ● S-a apelat într-o mai mare măsură decît în ceilalți ani la ecranizări după operele unor scriitori clasici sau moderni (Ion Agârbiceanu: „Întoarcerea din Iad”; Marin Preda: „Imposibila iubire”; D. R. Popescu: „Căruța cu mere”; Fănuș Neagu: „Lișca”; Dinu Sărațu: „Dragostea și revoluția”; Paul Everac: „O lebedă, iarnă” etc.) în vederea asigurării unor scenarii de valoare ● Patru tineri regizori au debutat în lung metraj: Dumitru Dinulescu, Ovidiu Drăgănescu, Dan Stoica și Ilie Șterian ● Cu filmul „Pe malul stîng al Dunării albastre” (marele premiu la Festivalul filmului de la Costinești), Malvina Urșianu se menține în plutonul de virfi al regiei noastre cinematografice contemporane ●

mul românesc continuă să se afle sub baremul numeric, și mai ales valoric, așteptat, circula cu insistență zvonul că premiera „Secretul lui Bachus” (scenariul Titus Popovici — regia Geo Saizescu) va constitui o veritabilă surpriză a genului în discuție.

Recent a avut loc premiera noului film „De dragul tău, Anca” (scenariul: Nicolae Cristache, regia: Cristiana Nicolae).

Printre primele filme pe care le vom vedea pe ecrane în

anul 1984, aflăm următoarele de la casele de filme:

CASA DE FILM 1: „Cîșerarii” (scenariul Constantin Chirliță, regia Adrian Petringenaru), ecranizare a cunoscutii serii de volume dedicate celor tineri, căreia orice prezentare, credem, ar fi de prisos ● „Pielul” (debut în scenariul de film: actorul Mircea Diaconu; regia Iosif Demian; precizăm că, în acest film, Mircea Diaconu nu joacă), un film despre adolescență și puritate.

CASA DE FILM 3: „Bocet vesel” (scenariul Sîtă Andriș și Mircea Moldovan, regia Mircea Moldovan), comedie satirică la adresa obscurantismului ● „Rideți ca în viață” (scenariul și regia Andrei Blaier), urmînd preocuparea de acum caracteristică autorului de a realiza filme despre tinerii aflați pe șantierul patriei ● „Scopul și mijloacele” (scenariul Nicolae Țic, regia Dan Mar-

coel), un film de actualitate a cărui acțiune se petrece într-o uzină.

CASA DE FILM 4: „Să mori rînit din dragoste de viață” (scenariul Anghel Moră, regia Mircea Verolui) dedicat activității în ilegalitate a unor tineri U.T.C.-iști ● „Acțiunea Zuzuc” (scenariul Mihai Oprea, regia Gh. Naghi), redînd peripețiile a doi puști fugiți de acasă într-un scop „nobil”, dar recuperați de către miliție, în cele din urmă, cu bine ● „Amurgul finitilor” (scenariul Aneste Petrescu și Mihai Vișoiu, regia Virgil Calotescu) film a cărui acțiune se petrece într-un sat din Bărăgan, imediat după război, în timpul secetei.

CASA DE FILM 5: „Ringul” (scenariul Ioan Grigorescu, regia Sergiu Nicolaescu), film de acțiune — ca toate filmele acestui regizor — a cărui acțiune, urmărită pe două planuri temporale, redau avaturile unui

meci de box consumat undeva în Occident și în care cei doi parteneri se descoperă a fi un fost SS-ist și victima sa ● „Întoarcerea Vlașinilor” (scenariul Ioana Postelnicu, Mircea Drăgan, după romanul cu același nume al Ioanei Postelnicu, regia Mircea Drăgan), urmare a „Plecării Vlașinilor”, firește ● „Galax” (scenariul și regia: Ion Popescu Gopo), film combinat, folosind actori, desene animate și chiar un... robot; pe scurt — un film Gopo!

UN AȘTEPTAT EVENIMENT CINEMATOGRAFIC AL ANULUI VIITOR: ecranizarea romanului „Intrusul” de MARIN PREDĂ. (Scenariul și regia: Constantin Vaeni) „IMPOSI-BILA IUBIRE”, un film avînd în rolul principal pe Șerban Ionescu.

Un muzeu in labirint

O poveste de dragoste

Autoportret.

O tradiție datind din Trecento vroia ca pictorul să ducă o viață fără prihană pentru a fi vrednic de subiectele divine pe care le trata. Nu știm dacă Masaccio a dus o asemenea viață. Vasari vorbește despre „marea lui nepăsare”, dar din ziua când, într-o întincoasă biserică din Florența, am văzut cum și i-a imaginat Masaccio pe Adam și Eva, afirmația lui Vasari mi se pare suspectă. Dintre toți pictorii care i-au zugrăvit pe primii oameni părăsind paradisul, acest tânăr pictor mort înainte de douăzeci și șapte de ani este cel mai puțin nepăsător. Eva lui urlă pur și simplu, desfigurată de durere, iar Adam își acoperă obrazul cu minile ca să-și ascundă rușinea și stupoarea. Incit înclin să cred că dacă Masaccio n-a trăit, cum cerea tradiția, fără prihană, aceasta s-a întâmplat în folosul picturii. Ceea ce a zugrăvit el pe zidul care i-a fost încredințat nu este o legendă divină, ci o omenească și sfîșietoare poveste de dragoste.

Ce altceva este izgonirea lui Adam și a Evei din paradis, așa cum ne-o povestește Masaccio? Din toată istoria „expulzării” pictate, eu nu cunosc alta care să ilustreze mai bine ceea ce a spus Anatole France: că mitul creștin a făcut mult pentru dragoste făcînd din ea un păcat. Deși Masaccio încă nu gîndește astfel sau n-are curajul s-o recunoască. Era încă prea tânăr, n-avea decît douăzeci și cinci de ani cînd picta fresca de la Santa Maria del Carmine și, la douăzeci și cinci de ani, e greu să crezi că dragostea e un păcat. Vasari ne mai vorbește despre un Masaccio cu capul în nori, care n-ar fi vrut să se gîndească la nevoile sau trebuirile lumesti, dar — încă o dată se înșală ori s-a grăbit să ia drept bune simptome banverne — în ciuda tinereții sale, Masaccio știa, se pare, că infernul nu este altceva decît o luciditate împinsă la limită. Bărbatul și femeia pe care, în lumina slabă a capelei, îi vedem ieșind din paradis au aflat, sau cel puțin ne dau această impresie, că nu există decît paradize provizorii, paradize din care plecăm într-o zi, pe care le părăsim sau din care sîntem izgoniți. E aici toată drama umană și toată drama unui pictor care la douăzeci și cinci de ani știa, probabil, că numai ceea ce e provizoriu e adevărat și că tot ce regretăm era inevitabil să pierdem fiindcă am avut șansa posesiunii. Atita luciditate e greu să înțelegi și la pictori în vîrstă. Și nu înțelegător, desigur, s-au perindat prin fața acestui vechi zid, după moartea lui Masaccio, Andrea del Castagno, Verrocchio, Botticelli, Leonardo, Perugino, Ghirlandaio, Michelangelo, Rafael, Andrea del Sarto, Rosso, Pontorno, cu toții simțind, poate, că aici sfîrșește ceva. Adam și Eva întorc spatele nu numai paradisului, ci și Evului mediu, cu credința lui oarbă în absolut. Și că, tot aici, ceva important începe. Viitorul lui Adam și al Evei e încă nesigur, Masaccio nu știe ce le poate făgădui în schimbul paradisului din care sînt alungați, dar incertitudinea e compensată prin sensul neașteptat și profund pe care-l capătă sub ochii noștri acest exil: descoperindu-și vîrniciia, dragostea descoperă că trebuie să ardă mai puternic.

Rareori s-a spus atît de limpede că numai nefericirea e lucidă, că nu inocența e virtutea cea mai umană și că numai intensitatea poate salva o existență limitată. Adam își acoperă fața pentru că, deocamdată, nu-i pasă, probabil, încotro se îndreaptă din moment ce fericirea rămîne în urmă. E încă sub șocul evenimentului. Dar înțelege că e dus pentru totdeauna timpul cînd n-avea trecut. De acum înainte va avea o memorie și o cicatrice pe această memorie: paradisul pierdut și confuz pe care, mai tîrziu, îl va transforma în obsesie și în scandal. Nici el, nici femeia de lângă el nu se vor mai putea preface în viitor că nu știu ceea ce știu, ceea ce au ajuns să știe, iubind, iubindu-se ei — au aflat că n-au nimic mai înalt decît păcatul lor, dragostea lor, și că această dragoste nu e eternă, de aceea n-au dreptul să o risipească. Amîndoi sînt încă sub impresia nedreptății care îi silește să plătească prin suferință adevărul, dar vor sfîrși probabil prin a-și asuma acest adevăr ca pe singura dreptate posibilă. Ceea ce face și Masaccio care la douăzeci și cinci de ani se grăbește să strige pe zidurile bisericii Santa Maria del Carmine ceea ce știa despre om, despre drama și gloria lui, parcă bănuind că nu va mai avea prea mult timp la dispoziție.

Tot ce e inocent, s-a zis, e plictisitor. Poate de aceea Adam și Eva, în loc să se căiască, se maturizează în suferință. Ei nu mai pot crede că dragostea e un joc. Vinovați, pedepsiți, izgoniți, ei înțeleg în schimb că dragostea este unicul răspuns, într-adevăr întreg, la tot ce sfîrșește. Din care cauză pot să nu vadă în exilul pe care-l deplîng un eșec, ci un dezastru care le descoperă, violent, identitatea și îi constrînge s-o trăiască din plin. Dintr-un paradis care era, în fond, o ignoranță luminoasă, ei se trezesc aruncați într-o lume unde păcatul îi va lega pentru totdeauna și unde, fiindcă se știe limitată, pasiunea devine arzătoare. Cădoarea s-a risipit brutal, iar locul ei a fost luat de o luciditate necrutătoare și fecundă, datorită căreia cei doi vor găsi pînă la urmă, dacă se vor supune exigențelor acestei lucidități, ceva mai prețios decît inocența pierdută: libertatea de a fi vinovați și de a-și asuma destinul. Există o singură șansă, descoperă Adam și Eva pe zidul capelei florentine: adevărul dragostei care li se reproșează. De aceea, de acum înainte, vor trebui să se bizuie numai pe ei și pe forța sau slăbiciunea pasiunii lor. Și, plecînd, poartă povara acestei descoperiri ca pe unica aureolă posibilă.

S-a spus vreo dată mai mult într-o altă poveste de dragoste? Masaccio a murit la mai puțin de douăzeci și șapte de ani în împrejurări misterioase, după ce a zguduit începuturile picturii florentine. A murit, oare, pentru că spusese prea devreme totul?

OCTAVIAN PALER

Biblioteca in aer liber

Poetul și iepurii

Acum citiva ani cineva mi-a povestit că, auzi, Petre Stoica, da, am înțeles bine, Petre Stoica, poetul, marele poet, s-a apucat să crească iepuri. Unde? Amicul care-mi comunica știrea — incit de idee — nu știa. N-am aflat nici pînă azi dacă a fost sau nu ceva adevărat în acel frumos poem despre un artist care se amuză, în puținele ceasuri libere pe care i le lasă o zi de muncă, să crească iepurași. Probabil că era o invenție, dar lui Petre Stoica invenția aceea i se potrivea. Din mai multe motive. Pentru că a scris nenumărate poezii despre animalele mici, domestice sau sălbatice, despre viața de apă și despre zburătoare, de neuitat rămînîndu-le celor ce i-au citit opera un poem despre vrabie (apărut, cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, în minunata revistă clujeană *Steaua*), poezie care trăgea spre orizont liniile netremurate ale unui adevărat program poetic: modestie, cultul vieții mărunte și umile, al lucrurilor și al fințelor aparent neînsemnate în absența cărora nimic important nu poate fi dus pînă la capăt. Era și este poetul micilor necuvîntătoare; de ce nu ar fi crescut, dacă nu zeci de iepuri, măcar unul singur? Dar mai exista un motiv: credincios breslei din care face parte, poetul nu e un om care se amestecă în treburi care nu-l priveșc direct. Relativă lui izolare, de om conștient de valoarea lui, făcea și mai credibilă ideea aceea nădrăvană cu iepurii. Poetul, cu barba albă (deși e încă tânăr) apăsîndu-se, în solitudine, deasupra culcușului unui iepure, atîngînd cu un deget întrebător urechea vibratilă, oferindu-le celor o mie de dințori nemiapomenit de activi, un morcov... Poemul despre Petre

Stoica și iepurii se lăsa acompaniat de intima și prietenoasă „muzică de fond” pe care o face iepurele ronțînd cu poftă morcovi sau păstîrnace.

Legenda, pentru că legenda e, are toate șansele să dureze, pentru că, iată, Editura „Minerva” tipărește în decembrie 1983 o carte de Petre Stoica, intitulată *Fluturi, păsări, cai*, și care este „un bestiar al poeziei românești alcătuit de Petre Stoica și prefațat de Vasile Nicolescu”. Iepurile? Înainte de orice, să vedem de unde sare iepurele. Despre iepure scriu — în antologie — Ion Pillat, Marius Vulpe, Mihai Moșandrei, Rezervat, autorul volumului *Iepuri și anotimpuri* nu selectează din multele sale poezii consacrate lumii animale decît trei, nici una despre iepure (sau vrabie), în timp ce alți poezii sînt antologate cu zece sau mai mult de zece. (Și unii, între care Emil Brumaru, poetul fluturilor, sau reprezentanții celei mai tinere generații, cu nici o poezie...) Criteriul antologării e exprimat clar: nu au fost alese nici fabulele și nici poeziile în care prezența animalelor nu e decît un pretext. Deci, nici *Moartea căprioarei*, în care nu e descrisă plastic căprioara, nici *Mistretul cu colți de argint*, legendă și nu descriere, nici (dar de data asta n-am prea înțeles de ce) *După melci*; își află locul între coperti numai poeziile pur descriptive. (Dar cunoașteți poezii care să fie numai descriptive? Ne înțelegem o ușoară îndoială...) Oricum, există un criteriu ferm, există bunul-gust fără sovăială al autorului, iar antologia alege versuri din opera lui Eminescu, Alecsandri, Coșbuc, Pillat, Barbu, Blaga, Argezi, Voronca, Bacovia, Jebeleanu, Bogza, Nichita Stănescu, Labiș, Nina Cassian, Doinaș, Grigurcu, Tomozei, Ioan Alexandru, Păunescu, Felea, Sorescu, Brad, Rău, Gurghianu (dar unde e Adrian Popescu, poetul albinelor?) și din alți aproape șaptezeci de poezii clasici și contemporani. Sînt patru sute de pa-

gini, frumos ilustrate de Nicolae Săftoiu, autor și al unei coperte cu titlul rău așezat, patru sute de pagini care ne ajută să vedem despre ce animale au scris poezii de la noi. Lista, pe care o transcriu fără omisiuni, e impunătoare: meduza, scoică, hipocamp, pisică de mare, sepie, rechin, balenă, știucă, sturion, rac, broască, buratec, brotăcel, șopîrlă, rimă, melc, porci, țînțar, păianjen, licurici, greier, furnică, gîrgăriță, cărăbuș, muscă, albină, viespe, lăcustă, libelulă, omidă, fluture, privighetoare, ciocirle, rîndunică, măcăleandru, mierlă, presură, vrabie, cîntează, pitulice, porumbel, coțofană, cuc, cucuvea, corb, cioară, cocor, sitar, fazan, papagal, vultur, soim, condor, pescăruș, albatros, lebădă (Eminescu!), pelican, bitlan, nagit, cocostirc, păun, curcan, cocoș, gînsac, găină, cloșcă, rățușcă (ultimile patru — Ionel Teodorescu), liliac, soarece, arici, cîrțiță, capră, oaie, miel, taur, vacă, bou, porc, bivol, cal, măgar, pisică, ciine, sarpe, pyton, castor, hermină, vidră, veveriță, dihor, maimuță, iepure, lup, vulpe, mistreț, urs, cerb, ciută, căprioară, capră neagră, zimbru, ris, leu, tigru, panteră, cămilă, struț, antilopă, girafă, cangur, elefant, hipopotam, elefant, ren. Ce bogăție!

Una dintre cele mai frumoase cărți de poezie ale anului se deschide cu *Oh, animalele*, un poem de Eugen Jebeleanu, și își închide portile fragile de hirtie cretată cu aceste versuri ale lui Petre Stoica: „O, dragi animale cu priviri nepo-luate! / Fără voi pămîntul ar fi urit, / în aer n-ar fi muzici, / apele ar curge mohorite fără umbrele voastre-nstelate, / visele copilor ar fi doar fotografii în negativ, / iarba ar năvăli peste lume / acoperindu-ne cu flacăra-i verde — // și nu știu pentru ce să vă laud mai întîi / că iată, aflîndu-mi gîndul / papagalii și pămîii și fazanii / mi-au și intrat în versuri / umplîndu-le de focuri bengalice.”

FLORIN MUGUR

Simple note

BIBLIOFILIE

Am vizitat în zilele din urmă, în două rînduri, superba expoziție de cărți rare, organizată de Biblioteca Academiei R.S.R. exclusiv din donația testamentară lăsată prestigioasei noastre instituții de valorosul om de știință, de sensibilitate și de exemplară umanitate, care a fost profesorul C. Ionescu-Mihăești (1883—1962).

Alcătuirea expoziției a fost incredintată istoricului și criticului de artă Radu Ionescu — nepot al donatorului — care este și autorul catalogului ce s-a tipărit, cu explicațiile necesare pentru fiecare piesă în parte, așa încît lucrurile să poată fi precipite nu numai de specialiști, ci chiar și de profani ai domeniului — dovedind în egală măsură și bun-gust și competență și o dragoste, aș zice evlavioasă, încălzind amintirea aceluia care le-a strîns o viață întreagă și le-a dăruit; iar strădaniile lui Radu Ionescu sînt răsplătite cu agoniseala și înflorirea de frumos cu care părăsește sala orice cercetător.

Sînt etalate în vitrine cărți din secolul XVI, XVII, XVIII, XIX și XX; cărți rare, ediții princeps, tipărituri vechi îmbrăcate integral în pergament sau în pielea de vitel maroniu a epocilor care au urmat pergamentului, cu ilustrații, unele din ele de pictori și de gravori, de la cei clasici, pînă la cei moderni, imprimate toate pe cea mai bună hirtie a timpului — și avem în felul acesta și o imagine vie a progresului realizat și a varietății hirtiei, fabricată în dusele vremi, o adevărată istorie pe care o pipăi — ca să ajungem la aceea velină groasă, la acelea de Olanda, de China, extrem de ușoară, brumată parcă și simțîndu-i tactil porozitatea sau cea de Japonia cu o vagă tentă de paliditate în ea, lucioasă și cu reflexe sidefi. Ca să nu mai vorbesc de litera tipografică în sine, de punerea în pagină, de gravura în alb-negru săpată în lemn la început sau de aceea în metal de mai tîrziu, ca să ne dea acvaforte în culoare, ori de legăturile în fine marochinuri, unele din ele mozaicate, semnate de consacrați artiștii ai genului, meșteșugari cu simțul interpretării tex-

tului, care își semnavă realizările, ca pictorii de cota, pinzele.

Bibliofilia nu e o manie, cum s-ar putea crede. E o pasiune de artă, în sensul major al noțiunii. Cine n-a văzut niciodată vestita ediție în două tomuri a lui La Fontaine, așa numită „a fermierilor generali” tipărită la Amsterdam în 1762 cu bogatele ilustrații executate de Eisen sau cine n-a văzut cele șase volume cu „Operele” lui Molière scoase în 1773 la Paris, cu remarcile gramaticale, aversimentul și observațiile la fiecare piesă ale lui Bret și cu gravurile în lemn ale lui Moreau le Jeune să procedeze la fel.

Dar nu am de gînd să mă ocup aici de cele peste trei sute de volume care sînt expuse. Mi-ar trebui ca să vorbesc de fiecare carte, în detalii, paginile unei cărți întregi. Am vrut doar să semnaliez expoziția care ar trebui ținută des-cubisă încă mult timp ca să fie cercetată de cit mai numeroși iubitori de carte, de la împătimitul de cunoaștere pînă la paginaturul și ze-tarul din tipografie — prietenii noștri de fiecare zi cei mai apropiați — sau aceia care practică meseria de legător, că o carte ca să fie considerată bibliofilică, o primă ediție dintr-un autor preferat, chiar modern și chiar contemporan cu noi, nu se jupoale de coperti și nu se taie sus, jos și lateral. Vor găsi acolo cărți care sînt semnate de meseriași autentici — adevărați bijutieri atenți la lucrul lor — care păstrează în legăturile pe care le fac amîndouă copertile și cotorul iar dimensiunile paginilor rămîn intacte așa cum au ieșit din tipografie.

Am avut la noi în țară citiva împătimiti ai bibliofiliei, în frunte cu savantul Ion C. Cantacuzino (1863—1934), întemeietorul școlii românești moderne de microbiologie și medicină experimentală, pe Alexandru Slătineanu (1873—1939) cu însemnate lucrări în domeniul epidemiologiei și bacteriologiei, a poliemieliției și febrei tifoid, pe Const. Ionescu-Mihăești (1883—1962), microbiolog și patolog cu contribuții serioase în imunochimie, în poliomieliția și viroze și pe Mihai Ciucă (1883—1968), bacteriolog și parazitolog, toți academicieni, toți profesori universitari pe care am avut norocul să-i cunosc de foarte tîrziu și să trezească în mine interesul bibliofilic. Îi vizitam din cînd în cînd și îmi permiteam să le admir tezaurele de incom-

parabile delectări estetice, bogăția cărților, stampele și gravurile. La profesorul Ion Cantacuzino, în afara colecției de gravuri, poate cea mai interesantă la particulari din Europa, care nu știu ce va fi devenit, îmi delectam ochii și sufletul, îndeosebi, cu mapa în care erau închise afișele colorate — în primul tiraj — executate de Toulouse-Lautrec; cum o abundență de gravuri vechi și moderne colecționate C. Ionescu-Mihăești. La expoziția de la Academia mi figurează nici una. Sînt expuse doar cîteva desene în peniță și tuș ale lui, fiindcă efectiv Ionescu-Mihăești avea un remarcabil talent de desenator, cu o linie viguroasă, care nu știu de ce îmi sugera întotdeauna un amestec destul de straniu, de Fantin-Latour, cu ceva din Rouault. De la tot grupul acesta de „cantacuziniști” am învățat atîta, încît ajunsesem să-i întreb, cu sfială, ce cred despre o carte care îmi plăcuse și nu le mărturisisem că am achiziționat-o, ca să am confirmarea parcă dacă merită s-o ai sau nu. Și un alt bibliofil de mare și sensibil calitate, care nu făcea parte din conclavele profesorului Ion Cantacuzino, dar care m-a inițiat ca un dascăl eminent în lungul drum al cărții vechi, a fost omul cu desăvîrșire superior, excepționalul jurist și cărturar, Mihail Antoniadu, de la a cărui ivire pe lume în acest sfîrșit de decembrie se împlinește un secol. Era născut în 1883, ca și C. Ionescu-Mihăești, ca și Mihai Ciucă. Trei personalități marcante ale spiritului și științelor naționale, cu aceleași mini întinse spre zeniturile frumuseții.

Pe unde vor fi cărțile și podoabele de artă ale grupului Cantacuzino? Poate istoria s-o spună odată. Personal, cu toate investigațiile pe care le-am făcut, nu știu nimic. În ce privește biblioteca adunată de Mihail Antoniadu, știu că a fost distrusă de bombardamentul american din iunie 1944, ca să ratifice parcă mereu același adevăr străvechi: *Habent sua fata libelli*, iar în transpunere: „Cărțile își au și ele soarta lor”. Și felicit, în încheiere, călduros pe Radu Ionescu, că a avut bunul gînd să ne deschidă o largă și luminoasă fereastră spre un crîmpei de paradis al tinereții noastre, pe care a avut gingășia să ni-l reamintea.

L. KALUSTIAN

Precizare

În articolul „EMINESCU, CONTEMPORANUL NOSTRU” apărut în ultimul număr al revistei și semnat de Hajdu Győző, au fost omise numele unor interpreți de valoare, care au dat un plus de valoare și căldură spectacolului prilejuit la Iași de cea de a VII-a ediție a Festivalului național de poezie „M. Eminescu”. Aceștia sînt: Adam Erzsébet și Dinu Ianculescu.

● Un miracol care innoilează omul ● A sculpta o muzică celestă ● Lumina care rănește lemnul ● A descoperi viața
gîndurilor și a simțămîntelor ● O nouă etapă pentru peisajul picturii noastre ● Un argument pentru design.
● O lecție deschisă a școlii românești de sculptură ● Arta și pacea planetei Pămînt

Superlative in plastică

Ne-am fi oprit, pentru superlativele anului in domeniul artelor plastice, asupra a două expoziții, cea a maestrului **Ion Muscelanu**, găzduită în toamna acestui an de Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România, și cea, foarte recentă, vernisată în ultimele zile ale anului, tot în spațiile aceleiași generoase instituții, aparținînd maestrului **Ion Irimescu**. Dar, de un succes oarecum asemănător s-au bucurat, în ochii marelui public, și alte expoziții, cum ar fi cea a sculptorilor **Constantin Lucaci**, **Gheorghe Iliescu-Călinești**, a graficienilor **Fred Micos** și **Marcel Chirnoagă**, a pictorului **Viorel Mărginean**, sau, surprinzător, cea a „sticlarului” **Dan Băncilă**.

ION MUSCELANU. Cu ale sale femei citind, sau odihnindu-se, sau pur și simplu visînd, parcă trăind liniștea și lumina ce le înconjoară, cu ale sale interioare în care florile, draperiile, fotoliile, uşile, ferestrele și-n general toate celelalte obiecte au o viață a lor, descifrînd, sau dimpotrivă, amplificînd misterul personajelor în preajma cărora sînt, cu gama sa, mereu aceeași, de roșu și galben și verde și albastru, aflată într-o continuă mișcare și proporție, cu ale sale, destul de rare, peisaje, din care răzbate un stenic și autentic lirism, artistul, ajuns la venerabila vîrstă de 80 de ani, dar fiind la fel de activ, penelul său lucrînd cu aceeași hărnicie și vigoare, ca în anii tinereții, face dovada, cea mai frumoasă dintre toate, că arta sa s-a adresat și se adresează cu precădere omului, innoilindu-l cu acel miracol ce se află și se adevărește împrejurul său, miracolul nefiind altceva decît lumea sa de gînduri și simțămînt, împacarea de sine ce-l cuprinde într-o clipă de răgaz, într-o clipă de vis, într-o clipă de liniște, într-o clipă de lumină.

CONSTANTIN LUCACI. Despre formele și volumele sale, parcă șlefuite de o muzică celestă, parcă făcute anume să răsfîrîgă lumina unor vaste spații siderale, s-a spus, la un moment dat, că ar fi, toate la un loc, dar și fiecare în parte, semnele unui viitor care, nu numai estetic vorbind, bate la ușa unui nou mod de-a vedea și de-a înțelege lumea. Într-adevăr, lucrările sculptorului **Constantin Lucaci** par a fi subansamblele unei uriașe nave cosmice de curînd sosite în preajma noastră. Pînă și spațiul dimprejur lor este stăpînit parcă de o nelămurită stare de imponderabilitate. Firește, vorbind despre tentația zborului, atît de limpede manifestată, de lucrările sale, ale unui zbor intergalactic, nu putem uita că ochiul nostru s-a întîlnit, mai întîi și-nții, cu acea minune brăncușiană care se numește **Pasărea măiastră**, minune care și ea pare a ne fi sosit în preajmă dintr-un fantastic zbor printre nebănuitele și necunoscutele lumi ale cosmosului, ale gîndului, ale spiritului. Subsumate zborului, închipuînd o lume cu totul și cu totul fantastică, aflată doar în teritoriul terifiant al subconștientului nostru, lucrările sculptorului **Constantin Lucaci** continuă și amplifică, într-un registru estetic mult mai larg, sugestia ilustrului său înaintaș cu care este adesea comparat în cel mai bun sens al cuvîntului.

FRED MICOS. De la prima sa expoziție, 1936, și pînă la cea din vara acestui an, a trecut, iată, o viață de om, o viață închinată exclusiv graficii, mai exact spus gravurii, astfel încît a spune că **Fred Micos** este unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai gravurii noastre, înseamnă a-l spune adevărului pe nume. Cît despre arta sa, cu precădere despre lucrările din ultima perioadă, o tulburătoare sinteză între pictură și poezie, între real și abstract, între tradiție și modernism, între concret și fantastic, vom subscrie tuturor celor ce-au descoperit

în ea confesiunea unui spirit mereu însetat de frumusețea eternă a clipei, dar, în același timp, în planul strict al expresivității artistice, un frenetic căutător, drept pentru care arta sa este, totodată, imaginea însăși a unui înalt profesionalism. Și pentru că în vara acestui an am avut șansa de a-l aborda, la sala Dalles, în chiar mijlocul retrospectivei sale, vom reproduce, drept încheiere, una din măturisările ce ni le-a făcut: „Totul e ca oamenii să descopere în lucrările mele viața acelor gînduri și simțămînt ce m-au stăpînit de cînd mă știu.” Credem, fără tăgadă, că acest totul s-a împlinit, încununînd o viață dedicată artei.

VIOREL MĂRGINEAN. Opera de pînă acum a pictorului, înfățișată publicului printr-o amplă retrospectivă, este, am putea spune, imaginea multiplă a celui celebru vers blagian care ține să ne-ncre-

nată de culoare și poezie, se-nstăpînește într-un teritoriu plastic marcat de sugesție și transfigurare, de esențializare și interpretare a tuturor elementelor ce îl compun.

GHEORGHE ILIESCU-CĂLINEȘTI. „Pe aripile de lemn ale zborurilor mele, afirmă sculptorul, am săpat urma razelor, urma luminii, a unei lumini care rănește, mușcînd din carnea corpurilor ce i se opun. Cucerirea ei se împarte cu propria noastră cucerire. Una fără alta își pierde valoarea”. Măturie directă, fără nici un fel de dubiu, stau, la această exactă profesiune de credință, cîteva zeci de lucrări din care vom aminti: **Vestitorul dimineții**, **Razele unui stîlp**, **Victorie I**, **Înărpăre**, **Razele soarelui**, **Pasărea soarelui**, **Rîndunica**, **Ciocirlia**, **Eclipsa**. Comune acestor mai noi și mai vechi lucrări le sînt suprafețele vibrante, străbătute de tăieturi care, la întîlnirea lor cu lumina, o

dintr-o serie industrială, au adus în arta prelucrării sticlei o notă aparte, modernă, transformînd noțiunea de design într-un argument indispensabil pentru competitivitate. Firește, drumul n-a fost nici scurt și nici ușor, dar este meritul ceramistului, de-această dată al „sticlarului” **Dan Băncilă**, că a îndrăznit să caute, să nu se lase angrenat în bătaia pasului pe loc, atît de confortabilă, dacă ne gîndim numai la funcționalitate, dar atît de anostă și lipsită de viață, dacă e să ne gîndim că obiectele trebuie să dea personalitate unui interior. Este deci, repetăm, meritul artistului că obiectele sale sînt realmente jînduite în oricare casă guvernată de legea și necesitatea frumuseții cotidian și ambiant. Dar, dincolo de aceste merite, am îndrăzni să spunem că expoziția sa a fost și este un incitant manifest artistic pentru toți acei tineri artiști ce se simt atrași, tot mai mult, de nobila, dificila, străvechea și totuși noua artă a prelucrării sticlei.

MARCEL CHIRNOAGĂ. Despre acest fabulos grafician, cel mai liber și mai cutezător dintre toți, scriam: „...face parte din acea foarte rară speță de graficieni care nu se adresează neapărat ochiului. Nu ochiului, în primul rînd, ci direct, cit mai direct cu putință, conștiinței noastre. Acolo, în lăuntrul ei, în chiar miezul ei, lucrează, ca o furtună înspăimîntătoare, plină de fulgere și tunete, arta sa, viziunea sa, mesajul său. Acolo, în chiar miezul conștiinței noastre, lucrează, adică ard, ca un fier roșu, incins, rinjetul fioros al cailor săi, ochiul inchiștorial al păsărilor sale, rădăcinile contorsionate ale arborilor săi, înfricoșătoarele sale himere, oamenii săi cuprinși de panică, striviți parcă de efortul supraomnesc pe care-l fac pentru a fi, pentru a supraviețui, pentru a ieși dintr-un halucinant labirint din care, vai, nimeni nu poate scăpa, nu poate evada. Un labirint care este, în ultimă instanță, înălăturînd toate trimerile posibile și imposibile, pămîntul însuși, planeta Pămînt, această lume ale cărei valori morale, spirituale, materiale ș.a.m.d. sînt, mai mult ca oricînd, amenințate, degradate, deformate...” În contextul în care viața planetei este amenințată, plutind deasupra-i pericolele unui înspăimîntător război mondial, în contextul în care pe planeta Pămînt se mai moare de foame și bîntuie secetele și dispare, încetul cu încetul, viața însăși, în contextul în care minunata planetă albastră numită Pămînt își schimbă culoarea și devine o dramatică planetă roșie, ca un bulgăre de singe încheag, comentînd din chiar miezul acestui complex sentiment, **Marcel Chirnoagă** este, în acest context, unul din cei mai de seamă graficieni ai noștri, arta sa fiind un veritabil semnal de alarmă și, în același timp, un argument pentru pace,

ION IRIMESCU. Între numeroasele și remarcabilele evenimente pe care Muzeul de Artă al R.S.R. ni le-a dăruit în ultima vreme se numără și ampla retrospectivă dedicată maestrului **Ion Irimescu**, ajuns la venerabila vîrstă de 80 de ani și sărbătorit cum nu se putea mai frumos, oferînd artei sale un dialog cu publicul și un catalog impresionant, în fapt o excelentă carte de artă. Atît cartea, cît și expoziția, mai ales expoziția, vin să ilustreze măreția acestui artist care, prin arta sa, se înscrie în acea sacră familie din care fac parte **Paciurea**, **Brăncuși**, **Anghel**, **Medrea**, **Jalea**. Firește, îl asemuim acestor monștri sacri ai sculpturii române, nu numai datorită unor afinități estetice, ci și pentru unitatea unei opere care, prin întregul său demers artistic, este una din marile lecții ale școlii românești de sculptură, o lecție a armoniei dintre detaliu și ansamblu, dintre idee și emoție, dintre real și fabulos. Dar, despre **Ion Irimescu** și retrospectiva sa veți putea citi, mai pe larg, un comentariu în primul număr al revistei noastre din 1984.

Pagină realizată de
VICTOR NIȚA

Mircea cel Bătrîn de **ION IRIMESCU**

dînceze că veșnicia s-a născut la sat. Și nu într-un sat oarecare, ci neapărat într-un sat transilvan, înconjurat de dealuri domoale, aidoma unor incremente valuri de mare, deasupra cărora, într-o plutire neclintită, zboară o pasăre. O pasăre ca un colind de-argint venind din îndepărtata noastră copilărie peste care cade de-a pururi o veșnică ninsoare. În consecință, peisajele sale, aparent fastuoase, mai ales ca perspectivă, dar reduse la doar cîteva elemente, simboluri ce alcătuiesc un univers bine delimitat, nu se mai vor a fi lecturate ca atare, ca simple peisaje, sau pasteluri după natură, ci tînd să cuprindă, dintr-un unghi poetic și filosofic, deopotrivă, frumusețea de taină a lumii ce ne înconjoară. Prin **Viorel Mărginean** și prin căutările de pînă acum ale citorva din colegii săi de generație, peisajul din pictura noastră contemporană continuînd o tradiție domi-

decantează printr-un fascinant joc de gol-plin, de umbră-lumină. Aspre, voit nefinisate, robuste și, totodată, grațioase, născute parcă dintr-o îndelungă ascultare a lemnului care trebuia să cînte sub daltă, lucrările sale, desprinse din inima însăși a pădurilor aduse la o nouă viață, au impus o inconfundabilă personalitate al cărei punct de plecare este, ca în cazul mai tuturor marilor noștri sculptori, un substrat arhaic, de factură folclorică, într-o viziune care, ajunsă în abstract, păstrează totuși, vii și detectabile, formele și volumele celui real pe care-l simbolizează continuu.

DAN BĂNCILĂ. Destinate unor funcționalități exacte, dar și ochiului, printr-o armonie a lor, interioară, la care se adaugă culoarea oxizilor și diversele tehnici de șlefuire sau matizare, obiectele sale, fie că sînt unicate, fie că fac parte

CAP LIMPEDE

● Un an expozițional extrem de bogat pe care, în cifre, îl putem aprecia astfel: au avut loc, în București, 97 de expoziții personale, între care 12 retrospective (**Ion Stendel**, **Horea Flămîndu**, **Constantin Lucaci**, **Viorel Mărginean**, **Ion Bitzan**, **Gh. Iliescu-Călinești**, **Ion Muscelanu**, **Costel Bădea**, **Marcel Chirnoagă**, **Izack Martin**, **Fred Micos** și **Ion Irimescu**); în provincie, întîmplător, numărul expozițiilor personale a fost același, adică tot 97 ● Dar, apelînd tot la graiul concis al cifrelor, vom vedea că provincia s-a impus, totuși: Bucureștiul a găzduit doar 11 expoziții de grup și colective, în timp ce provincia se poate lăuda cu un număr impresionant, 135 ● Tot provincia a cîștigat

confruntarea, ca să-l zicem așa, și la capitolul expoziții cu caracter special în diferite medii de muncă, cu 68 de manifestări, față de numai 7 ale Capitalei ● Dar, prin cele trei mari expoziții ale sale, Expoziția de artă plastică dedicată luptei poporului român pentru unitate națională „65 de ani de la fîurirea statului național unitar român”, prin Salonul republican de grafică, prin Expoziția de sculptură mică și prin Locul, faptă și metaforă (o expoziție cu un caracter special, organizată în spațiile Muzeului Satului), să adăugăm acestor ample expoziții și retrospectivile de mai sus, Bucureștiul, ca să zicem așa, își la revanșă ● Vom reveni la activitatea internă a artiștilor noștri,

dar să facem o trecere în revistă a prezenței lor peste hotare: au fost precizii artiștii noștri plastici la 33 de manifestări internaționale, între care **Bienala internațională de artă plastică de la Sao Paulo (Brazilia)**, **Valparaiso (Chile)**, **Bienala internațională pentru ilustrația de carte de la Bratislava (R.S. Cehoslovacă)** sau **Bienala internațională de gravură de la Baden-Baden (R.F. Germania)** ● La același capitol se înscriu și cele 9 expoziții colective de artă românească din care cităm expoziția de grafică de la **Maastricht (Olanda)**, expoziția colectivă (pictură, grafică, sculptură), de la **Laax-Engadin (Elveția)**, sau expoziția itinerantă de artă plastică românească în **S.U.A.**, la **Detroit**,

Columbus, **Youngstown** etc. ● Din reușitele artiștilor români în confruntări internaționale vom aminti în primul rînd premiul „Omagiu lui Rafael” acordat la **Roma** de către Centrul cultural „Caravaggio” următorilor: **Corneliu Baba**, **Traian Brădean**, **Brăduț Covaliu**, **Gheorghe Anghel**, **Viorel Mărginean**, **Ion Gheorghiu**, **Ion Pacea**, **Virgil Almășan**, **Iacob Lazăr**, **Vladimir Zamfirescu** ● Alte premii: premiul III, la **Bienala internațională de sculptură**, „Dantesca” de la **Ravenna (Italia)** acordat sculptorului **Dan Frățicu**, plus medalii de aur acordate sculptorilor **Gabriel Popian** și **Alexandru Călinescu** Arghira, precum și premiul III

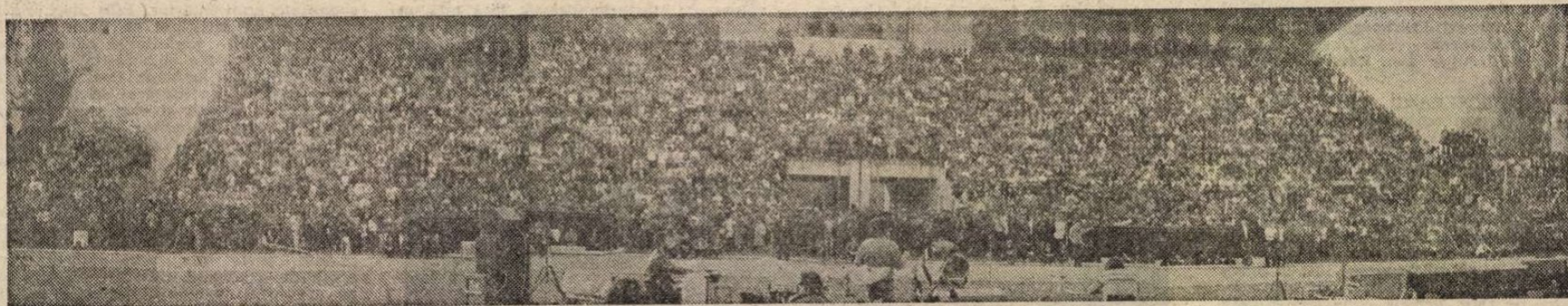
acordat graficienei **Elena Boariu** la **Bienala internațională pentru ilustrație de carte de la Bratislava (R.S. Cehoslovacă)** ● Revenind la activitatea internă, o intensă activitate, și în acest an, în ceea ce privește taberele naționale de creație. Astfel, la **Constanța** și la **Calica**, în deltă, au fost organizate 5 tabere de pictură la care au participat 66 de pictori. Sculptorii, în număr de 45, s-au întîlnit la **Măgura**, la cea de-a 16-a ediție, la **Căsoaia**, lîngă **Arad**, la cea de-a 5-a ediție, la **Săliște**, lîngă **Sibiu**, la cea de-a 3-a ediție, și la **Recl**, județul **Covasna**. Graficienii au avut două tabere, la **Calica** și la **Constanța**, la cea de-a 3-a ediție a **Pon-**

ticii, la ambele tabere participînd 22 de graficieni. Nici artele decorative nu au fost neglijate, la **Calica**, această minune a deltei, organizîndu-se o tabără la care au participat 10 artiști decoratori ● Totodată, la **Lăzarea**, **Calica**, **Doftana**, **Tescani**, **Brăila**, **Sarmizegetusa** etc., au fost organizate tabere mixte (pictură, grafică, sculptură) la care au participat 145 de artiști plastici. Să adăugăm acestor tabere de pînă acum și pe cele organizate prin colaborare cu **C.C. al U.T.C.**, la **Baia Mare**, **Drobeta Turnu-Severin**, **Piatra Neamț** și **Petroșani**, la care au participat 84 de tineri absolvenți ai institutelor de artă plastică.

Un turneu
cît un an

Cenacul Flacăra văzut de prieteni din străinătate

Ziarul tineretului din China a publicat, la 20 noiembrie a.c., sub semnătura celor trei corespondenți în România, Ding Yongning, Luo Dongquan, Zheng Jian, două entuziaste articole, unul despre Cenacul Flacăra și unul despre conducătorul cenacului. Reproducem cu recunoștință aceste articole.

Forța de atracție a Cenacului Flacăra

Recent am avut prilejul să vizionăm spectacolul Cenacului Flacăra al Tineretului Revoluționar — formație literar-artistică de tineri din România. Multimea spectatorilor, entuziasmul, marea forță a programului, noutatea formei spectacolului sînt lucruri pe care nu le-am mai întâlnit pînă acum. Puterea de atracție în rîndurile tineretului depășește de departe cel mai spectaculos meci de fotbal.

Reprezentanții a avut loc pe un stadion iar scena improvizată a fost amplasată în centru. În afară de cele 20-30 de boxe, chitare, orgă electronică și instrumente de percucie, nu există alt aranjament scenic deosebit. Numărul artiștilor care evoluează nu este fix, variînd între 50-20. Ei nu se machiază și fiecare se îmbracă cum dorește. Programul este alcătuit în principal din interpretări instrumentale și vocale, completate de formații instrumentale, recitări, dialoguri spirituale etc.

La fiecare reprezentație oamenii pot observa în partea dreaptă a scenei un bărbat de 40 de ani, ținînd în mînă un microfon. Care, cu aerul că pune pe loc poezii, pe care le recită apoi pe loc. Acesta este Adrian Păunescu, fondatorul Cenacului Flacăra, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, cunoscutul poet contemporan român, redactorul șef al săptămînalului Flacăra, editat de Frontul Democratice și Unității Socialiste. Adrian Păunescu cunoaște tineretul, are talent mobilizator și propagandistic, știe să pătrundă în universul sufletesc al tineretului, știe să imprime elan spectacolului.

Să trezim încrederea și mindria națională

Unul din telurile Cenacului Flacăra este „să trezească în sufletele și în faptele oamenilor încrederea în propria națiune, în forța ei, să trezească mindria națională, precum și respectul pentru istoria patriei”.

Anul acesta, într-o seară de iulie, Cenacul Flacăra a organizat un spectacol în orașul Brad din vestul țării. Aici s-au petrecut de-a lungul istoriei numeroase fapte de vitejie și s-au dat multe jertfe în lupta pentru eliberare socială și națională. Cenacul a valorificat toate acestea și a prezentat cîntece populare patriotice, care au circulat sute de ani în aceste locuri, mișcînd profund sufletul spectatorilor. Un bătrîn în vîrstă de 83 de ani a urcat pe scenă și a evocat cu emoție grandioasă adunare istorică ce a avut loc acum 65 de ani pe aceste meleaguri în cîntecul Marii Uniri naționale a României. În aceste momente de emoționantă trăire, artiștii și bătrînul au cîntat împreună pe scenă cîntece de cinstire a eroiului național Iancu. Zecile de mii de spectatori din stadion au cîntat și ei, cu toții. Spectacolul a luat sfîrșit la ora patru, în zorii zilei. Apoi, artiștii împreună cu publicul au mers pe jos la mormîntul lui Iancu cîntînd „Duhul lui Iancu” și alte cîntece. Un spectator a spus: „Acesta este o vie lecție de istorie și de educație patriotică”.

Cîntecele de dragoste și bucurie nu lipsesc din nici un program. Multe cîntece de dragoste

exprimă, prin melodii calde și versuri simple, năzuința oamenilor către dragostea curată.

Cenacul Flacăra acordă o mare atenție descoperirii, promovării și încurajării artei populare autentice. Programul spectacolelor cuprinde în principal cîntece și melodii populare, poezii populare. Multe din cîntecele populare păstrează melodiile de circulație, dar cu versuri noi. Deseori în program sînt introduse puncte din literatura străină, spre exemplu poezii ale marelui Shakespeare, cîntece ale luptătorilor antifasciști din Spania, sonate de Beethoven ș.a., toate în scopul îmbogățirii bagajului de cunoștințe al tineretului. În spectacol nu poți auzi muzică decadentă și nici furibunda muzică disco.

Melodii vesele, versuri entuziaste

Spectacolul este deosebit de viu. Scenele din program, ordinea lor nu sînt fixe. Durata spectacolului nu este fixă nici ea. Dacă poetul are o idee, aceasta este pusă în valoare în funcție de situația concretă din cursul spectacolului și de reacția publicului. La cele două spectacole la care am luat parte, poetul a folosit prezența noastră ca spectatori chinezi și pe loc a introdus cîntece dedicate prieteniei româno-chineze. Întreaga asistență a scandat „România-China”, a ovaționat 10 minute în șir.

Cenacul Flacăra, în cei 10 ani de existență, a efectuat turnee cu peste 1100 de spectacole în cîteva sute de localități, adunînd peste 4 milioane de spectatori. Numărul cel mai mare de spectatori la un spectacol a atins 50 000. Deseori spectacolul durează cîteva ore, timp în care se păstrează o ordine desăvîrșită. Poetul ne-a informat că uneori sînt persoane, puține la număr, care tulbură atmosfera spec-

lului: la un spectacol cîțiva tineri au făcut scandal. Mulți spectatori au propus să fie sancționați. Poetul însă a adoptat metoda de autoeducare, i-a invitat pe scenă și i-a pus să-și explice la microfon propriile fapte, în fața celor 20 000 de spectatori. Acești tineri s-au roșit de rușine, au bîguit cîte ceva și n-au fost în stare să răspundă.

Astăzi Cenacul Flacăra este compus din 50 de artiști amatori, pricepuți instrumentiști și soliști vocali. Sînt oameni de diferite profesii veniți din toate colțurile țării, majoritatea în vîrstă de 14-15 ani pînă la 20-30 de ani și o mică parte de vîrstă medie. Secretul reușitei lor constă în imbinarea armonioasă a conținutului politic cu forma artistică, îmbrăcînd în manifestări artistice educația ideologică, ei nu practică predici rigide și inculcarea ideilor prin lozinci. Melodiile alese, vesele sau însuflețite și pline de vigoare, versurile simple și emoționante, entuziaste și mobilizatoare, variatele forme de spectacol desfășurate într-o atmosferă relaxată și veselă, toate acestea sînt primite cu căldură de tineri, îndeosebi de elevii între 14 și 18 ani. Tinerii acceptă, într-o înflăcărată atmosferă de cîntece, ovații și dans, primesc pe nesimțite educație politică și patriotică, sînt puși la curent cu evenimentele zilei.

Comitetul Central al U.T.C. din România este călăuză și susținătorul direct al activității Cenacului Flacăra, ne-a spus Adrian Păunescu. Toate spectacolele sînt organizate împreună cu comitetele U.T.C. locale. O mare parte din veniturile obținute din spectacole se dă C.C. al U.T.C., după principiul autogestiei.

În 1978 programul Cenacului Flacăra a cucerit premiul I la prima ediție a Festivalului „Cîntarea României”.

În vizită la Adrian Păunescu, fondatorul și conducătorul Cenacului Flacăra

Nu de mult, i-am făcut o vizită lui Adrian Păunescu, fondatorul acestui cenacului, pentru a cunoaște împrejurările în care a luat ființă cenacul și motivul pentru care tinerii îl îndrăgesc atît de mult.

A. Păunescu ne-a spus: „Cenacul Flacăra a luat ființă în 1973, potrivit orientării inițiate de Congresul al IX-lea al P.C.R. și de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal: «să valorificăm bogăția spirituală națională». După părerea mea, pentru traducerea în viață a orientărilor Congresului al IX-lea este necesar să se stabilească o legătură nemijlocită între cultură și masă. Aceasta este o problemă generală, arzătoare. Masele largi au nevoie de cultură, dar multe din sălile mari de concert sînt goale. Ca om din domeniul artei, mă simt profund îndatorat față de popor. Misiunea culturii este să-l facă pe om fericit, să-l sporească încrederea în sine, încrederea în capacitatea sa, să nu-l facă să-și piardă speranța”.

Poetul are anul acesta 40 de ani. Sub

Noi
producem
bucurie
pentru
oameni

sprincenele groase strălucesc doi ochi mari, pătrunzători. Este ager la minte, are o ținută elegantă, o fire deschisă,

folosește un limbaj curgător, viu, plin de umor. De cum deschide gura, nu-și poate stăvilii noianul de cuvinte.

Referindu-se la spec-

tacolele Cenacului Flacăra, A. Păunescu ne-a spus: „Trebuie să facem ca omul să aibă multe pasiuni. Un specialist nu trebuie să fie un om îngust, să se priceapă doar în domeniul său, ci trebuie să știe să cînte, să danseze. Bogăția de subiecte este viața Cenacului Flacăra. Muncitorii produc mașini, noi producem bucurie pentru oameni”.

Discuția cu poetul a fost mereu întreruptă de soneria telefonului. El ba era ocupat să răspundă la telefon, ba îl cerea secretarei să noteze discuția, ba aranja spectacolul care urma să aibă loc după 3 ore într-un oraș petrolifer, situat la 60 de km de București. Este foarte ocupat, dar are o energie uimitoare. Aseară a fost la un spectacol într-o localitate la 70 km de Capitală și pînă azi dimineață s-a reîntors la București. După o pauză de cîteva ore, la prînz a sosit la redacție să ne primească pe noi și să-și rezolve problemele de muncă.

Poetul și-a încheiat discuția cu noi printr-un celebru vers de Shakespeare:

„La fel cum ziua urmează nopții, să-ți fii credincios ție însuși”.

In românește de ADRIANA CERTEJAN

În anul său jubiliar Cenaclul Flacăra a continuat să cînte patria, pe cîrmaciul destinului ei, istoria poporului român, pacea pe planeta Pămînt

Un turneu
cit un an

● 4098000 de spectatori au participat pînă acum la întîmplările Cenaclului FLACĂRA ●

Primul revelion al Cenaclului Flacăra în public. Braşov 1983. A fost o noapte a muzicii şi poeziei, prima noapte de revelion în care vinul şi sarmalele au trecut pe planul 2, lăsînd spiritul să triumfe. La ora 0 cîntăm Trăiască România. Astfel a intrat Cenaclul Flacăra în cel de-al 10-lea an al existenţei sale.

Pe 2 ianuarie, în faţa hotelului „Carpaţi”, sute de tineri au venit să ne colinde. Vom invada parcul din faţa hotelului şi vom cînta pînă cînd gerul şi nu numai el ne va determina să ne retragem. A doua zi vom porni pe un drum care va însuma pînă la 20 decembrie peste 33 000 km. La Topliţa primim în rîndurile Cenaclului primul primar, tov. Teodor Bendriş. Străbătem un Maramureş înzăpezit şi poposim în Bucovina, unde într-o duminică geroasă dar luminată de brazii care ţineau albastrul cerului de Voroneţ, vom petrece prima zi maraton cu 7 întîmplări de la Putna pînă la Suceava.

Nu a trebuit să ne îndepărtăm prea mult de Suceava, pentru a întîlni la Botoşani o organizare slabă. Uităm repede cele întîmplări, ajungînd în judeţul Iaşi unde vom petrece patru zile fantastice. Ne despărţim greu de publicul ieşean în 24 ianuarie.

O primă noutate la Roman, unde spectacolele din sală sînt transmise afară prin intermediul camerelor de luat vederi, de la întreprinderea „Laminorul”. La Piatra Neamţ, în ziua de 26 ianuarie, ziua aniversării preşedintelui României, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, 40 000 de oameni se adună în centrul oraşului, unde alături de Cenaclul Flacăra sîrbătoreşte emoţionant pe Primul bărbat al ţării. A fost primul spectacol în aer liber din acest an care va fi dominat de spectacolele afară.

După nici trei săptămîni din nou la drum (pe întreg anul am petrecut în turneu 235 de zile). Va fi turneul sîrbătorilor. Cîine dintre noi poate uita drumul spre Craiova, de la Herculane, într-un splendid martie cînd eram depăşiţi de maşini care purtau pancarte cu „U” Craiova? Întreaga ţară se pregătea să sîrbătorească pe campioana unei mari iubiri. Penişoară lansează „Cîntec pentru Oltenia” şi încearcă să se acomodeze cu vinurile oltenesti. Ieşim la geamurile hotelului. Vine lume de la stadion în valuri. Facem rost de steaguri alb-albastre şi le arborăm la geamuri. Hariga blondul de la Pro Musica face greşeala să apară la un geam într-un trening roşu. Prins de multime încearcă să ajungă la hotel Adrian Păunescu. În hol toată lumea se îmbrăţişează fericită. Nea Costică are lacrimi în ochi. Afară, 50 000 de oameni scandează: „Păunescu, Flacăra / Cîntă pentru Craiova”. Adrian Păunescu hotărăşte să facem un spectacol. Unde? În hotel, de la etajul I, unde există singura platformă în afară. Directorul hotelului, Preoteasa, ne spune că acolo au birouri cei de la Olcit. „Nu contează, intrăm peste ei”. Adrian Păunescu decide să urcă la etajul trei, unde ar mai fi camere libere. Nu se găseşte cheia, au căzut toate de la panou, în îngrămădeala din hotel, afară lumea asediază hotelul aşa încît Adrian Păunescu deschide uşa cu puterea sa. Golim camera, cărăm stăpile, Adrian Păunescu stă în genunchi pe per-

vaz ţinîndu-se cu o mîna de rama geamului şi în poziţia asta va rămîne timp de trei ore. Un grup de suporteri germani ne spun că nici la mondiale nu s-a întîmplat aşa ceva! Nu ştiam atunci că fotbalistii noştri vor merge la Paris, că ne dădeam întîlnire acolo la hotel Ritz. Păcat. Sînt sigur că nu ne vom întîlni, aşa.

Culegem pe drum un nou membru al cenaclului, Dinu Olăraşu. El nu bea, nu fumează, mîncînd numai garoafe roşii, şi ai tot timpul senzaţia că vrea să stea într-un picior. Dar media de vîrstă a cenaclului nu va coborî prea mult datorită lui, cît datorită celor doi fraţi, Ioana şi Andrei Păunescu, primii reprezentanţi de seamă ai noului val, care va invada cenaclul în acest an.

27 martie, Sala Polivalentă Bucureşti. Adrian Păunescu ne anunţă că ne va face o surpriză. Nimeni nu ştie de ce gen, aşa că e bine să stai pe scenă. Apare Nichita Stănescu! Cenaclul Flacăra îl sîrbătoreşte pe Nichita Stănescu pentru cel de-al 50-lea an al vieţii sale. 11 000 de oameni primesc, în urale, Poetul. Întregul program, în continuare, îi va fi dedicat. Nichita Stănescu va vorbi la 50 de ani. „Dragii mei, am venit în rîndul dumneavoastră copleşit de emoţie, fiind invitatul personal al tatălui cu cei mai mulţi copii din România — Adrian Păunescu. Mulţumindu-vă dumneavoastră pentru călduroasa întîlnire, lui Adrian pentru generozitatea sa nedezmînjită faţă de mine şi faţă de alţi colegi, dacă mă gîndesc bine, dacă Adrian ar fi avut posibilitatea să-l sîrbătorească aşa la timpul său pe poetul Bacovia tînăr, acela cred că şi astăzi ar mai fi trăit”. Ultimul semn pe care ni l-a făcut a fost cel al victoriei. Apoi încet s-a retras. Întreaga sală l-a urmărit scîndînd: Ni-chi-ta, Ni-chi-ta! La 13 decembrie am aflat că 27 martie a fost prima şi ultima Lui mare sîrbătoare.

A fost şi Gala 1000. La Buzău ţinem un spectacol de 8 ore şi 45 de minute. Ni se pare imens, dar recordurile nu se vor opri aici. În curînd vom trece la spectacole de 10 ore. La Slobozia spectacol scurt, 40 de minute din cauza timpului nefavorabil. A fost prima furtună din acest an, al stadioanelor. Adrian Păunescu ne cere să luăm toate măsurile ca spectacolele să se desfăşoare în orice condiţii. Şi vara care se apropia va dovedi că prevederea este mîna înţelepciunii.

Astfel, la Galaţi, din 8 ore şi 25 de minute, 6 ore a plouat. Mărunt, mocăneşte, fără crutare. Şi nimeni nu a părăsit stadionul. Era cel de-al doilea spectacol la Galaţi în decurs de o lună, tot sub semnul fantasticului. A trebuit să ajungem pînă la Satu Mare, ca să fim martorii celui mai intim spectacol din ultimii ani. Atita linişte era cînd s-a recitat „Repetabila povară” încît aveam impresia că luna a făcut primul zgomot cînd a apărut.

Intrăm bine în vară şi contrar aşteptărilor nu ne îndreptăm spre mare ci ne trezim la cea mai fericită noapte la Arad. 10 ore! 10 ore nu spune mult, dar cînd începi spectacolul pe lumină, te apucă noaptea şi-l închei cînd a răsărit soarele, asta probabil că înseamnă ceva. La Arad

Cenaclul Flacăra a sîrbătorit şi a fost sîrbătorit. Odată intrate în normal spectacole de 10 ore au mai fost, dar primul rămîne întotdeauna primul. În acest turneu (21 iunie—9 iulie) sahal a fost la el acasă. S-a jucat sahal, la fiecare manifestare. Fapt fără precedent. Cine a mai văzut la un spectacol pe stadion, pe muzică rock sau folk, simultan de sahal la 10 mese? Şi asta indiferent de condiţiile atmosferice. Noi, şi aceasta datorită strădaniei marii maestre internaţionale Margareta Mureşan de a scoate sahalul din catedrale, de a-l apropia şi mai mult de oameni, şi mai ales pasiunii neţărmurite pe care o are poetul Adrian Păunescu faţă de sahal.

Alt turneu, alt traseu, dar tot departe de mare. Apare atît de aşteptatul disc „Cenaclul Flacăra în concert”. Pe 15 iulie, la magazinul Muzica a fost o zi de sîrbătoare. Nu apucăm să gustăm prea mult bucuria succesului fiindcă sîntem aşteptaţi la Urziceni. Aci asistăm la cea mai puternică invazie de tînărari. În plus sîntem răscoliţi pînă în adîncuri de mirosul venit de la grătarele instalate prin colţurile stadionului. Apare pe scenă o trupă de minji. „Totuşi”. Ce vor ei, totuşi? „Totuşi” vrea să demonstreze că şi la vîrstă de 16 ani, media pe grup, se poate face muzică rock, totuşi.

Din nou la Galaţi. De data asta într-un spectacol-regal: la intrare în stadion, numărăm vreo 20 de maşini. Televiziune, radio, pompieri, salvări, cinematografia. Toate au avut serios de lucru, toată noaptea. Cînd coborî din autocar realmente ţi-e frică să te uiţi spre tribune. Ai senzaţia că acum se vor prăvăli peste tine. Ce noapte! Spectacolul cu numărul 1000 a fost pe de-a întregul o sîrbătoare, un jubileu al muzicii şi poeziei. O imagine surprinsă în dimineaţa care s-a deschis senină după o noapte nebulă de frumoaşă ne stăruie şi acum în minte: din carul TV, pe la 6 dimineaţa puteai să vezi un Vasile Şeicaru fără vreo trăsătură pe faţă, şi ochii strălucitori, obosiţi dar puternici în continuare, ai lui Adrian Păunescu. Se vedea clar, era singurul în formă la acea oră. De unde atîta putere, de neoboseală, de neremunţare în ciuda atîtor impedimente, în aceşti 10 ani? Din sutele de întîmplări din acea noapte nu putem să nu dezbăluim şi împrejurarea în care Valeriu Penişoară alergînd pe stadion nu a reuşit să evite o ciocnire cu un copil care alerga în altă direcţie, fiind astfel martorii unui Valerică pe post de sanie, pe iarba umedă a stadionului. Cum arătau pantalonii lui crem pe urmă, e simplu de închipuit.

Pe 20 iulie ne aflăm la Suceava. Poetul Adrian Păunescu împlinea 40 de ani. Aşa a vrut viaţa, să fie, ca Adrian Păunescu să se găsească la 40 de ani cît mai aproape de locurile în care s-a născut. Sîntem totîstrîşi într-o singură cameră. A venit şi Mihail Stan. El e cu speechurile! Adrian Păunescu e mai emoţionat ca oricînd. Brusc se enervează. „De ce 40?” Parcă au venit prea repede. Pe urmă, poeziile sale îl vor sîrbătorii la librăria din centrul Sucevei „Totuşi, iubirea”.

În sfîrşit, ajungem la mare! Care cu familii, care singuri, copiii fac cunoştinţă, e o întîmitare care face bine. Cele mai disperate sînt centralistele de la hotelul Meduza. 20 de zile vor trăi un coşmar. Adrian Păunescu bate la tenis de cîmp tot ce există în raza Eforiei Nord. Ca de obicei la mare, încălcările de regulament curg. În aceeaşi măsură şi pedepsele... Totuşi sîntem în turneu, 6 august. Stadionul din Constanţa arhiplin. Va ploua, nu va ploua? A fost potop! Şi nimeni nu va pleca. Apa îţi intra în gură în timp ce cîntai. Noe a avut noroc că nu avea şi staţii de amplificare în dotare. Încercăm în timp record. Premieră absolută, toată lumea, desculţi, dezbrăcaţi, în apă pînă la glesne, cară staţii. Însă balul nu a luat sfîrşit. Ieşirea din stadion, în curbă, în plan înclinat, ne va mai ţine o oră. Frămîntăm tot noroiul din jurul autocarului, am vrea să dăm o mîna de ajutor, dar maşina nu mai poate fi controlată şi pericolul e mare. Tot nea Marin, soferul, va rezolva situaţia. În hotelul hotelului unii ies de la disco, alţii vin de la potop. Ei nu vor şti nicînd că în acea seară am mai numărat o zi fantastică din viaţa noastră.

10 ani de la înfiinţarea cenaclului i-am sîrbătorit la Alba Iulia. Prin modul în care s-a desfăşurat la spectacolele precedente, Alba Iulia a primit dreptul de a fi buna noastră gazdă la aniversarea celor 10 ani. Dar momentul care ne-a emoţionat cel mai mult este legat de Tebea, a fost cel în care după un spectacol desfăşurat în cel mai englezesc stil, pe o ceaţă densă, la Brad, după terminarea spectacolului, spre dimineaţa zeci de oameni au venit pe jos pînă la Tebea unde răsăritul soarelui ne-a găsit în faţa mormîntului lui Avram Iancu. A fost manifestarea cu 99 de spectatori.

Acum doi ani, în judeţul Hunedoara, cenaclul a renăscut, la Romos. Cînd trebuia să se încheie, după cum anunţase poetul Adrian Păunescu, la exact 10 ani de la înfiinţare, din nou ne-am găsit în Hunedoara. Şi tot aici s-a hotărît continuarea activităţii, spre bucuria celor mai mulţi. Deci totuşi cenaclul!

Turneul de toamnă (6 octombrie—3 no-

iembrie) a continuat tot în aer liber. În ciuda vremii mult mai reci, stadioanele au continuat să fie luate cu asalt. Şi dacă în prima parte vremea a mai ţinut cu noi, odată ajunşi mai către munte degetele întepeneau tot mai des pe chitare. Acest turneu a fost în mare parte dominat de cei tineri. Atît de controversatul cîntec „Pustoaica” a prins repede ajungînd să fie cîntat şi de 10 ori pe seară. Cu aceeaşi intuiţie, ca în toţi cei zece ani, Adrian Păunescu a simţit că acum publicul spectator are nevoie mai mult decît oricînd de revenire la sentimentalism. Şi „Pustoaica” a demonstrat aceasta. În aceeaşi măsură cîntecele de pace au fost mai cerute şi mai cîntate ca oricînd. Aportul tinerii interprete Carmen Antal, în acest sens, a fost hotărîtor. Elevă a liceului din Deva, Carmen Antal a acceptat şi a cîntat să cînte în cenaclu cîntece de mare anvergură, cîntece grele, care cer o mare experienţă. Cu toate că se afla la începuturile carierei sale artistice, ea s-a descurcat foarte bine. Şi dacă la Petrosani am crezut că am atins limita celei mai joase temperaturi, şi la acest capitol recordurile nu au rămas mult timp în picioare. La Reşiţa am simţit umeda respiraţie a pădurii din spatele nostru într-un spectacol desfăşurat parcă în faţa a doi munţi. A urmat, în aceeaşi noapte, un drum pînă la Deva, deşi în aceeaşi zi sosisem la Reşiţa de la Tirgu Jiu!

Din nou la Arad, unde printre multe lucruri bune găsim şi doi oameni care nu pricep de ce tinerii poartă pancarte de pace scrise în limba engleză şi rusă. După ce li s-a explicat că nu e nimic rău în asta au fost într-un tot de acord. Tot aici apriga echipă de fotbal a U.T.C.-ului nu ne-a răspuns provocării, pierzînd prin neprezentare. De la Oradea din sală bine c-am scăpat sănătoşi! Atita lume a fost încît desfăşurarea spectacolului a avut deseori de suferit. Dar totul e bine cînd se termină cu bine. Şi am fost şi la Bistriţa, unde termometrul era oprit la —5 grade. Acest lucru nu ne-a împiedicat să ne desfăşurăm spectacolul pînă la capăt. Parcă ştiam că ne pregătăm pentru un viitor spectacol la —10 grade. Cît de departe e ziua cînd am sustînt la Craiova, în toamna lui '82, un spectacol la —3 grade! Venind către casă nu se putea să nu ne oprim şi la Braşov. Aici pe lingă spectacolul care s-a desfăşurat la cea mai înaltă cotă am fost martorii celei mai mari farse care i s-a putut petrece unui membru al cenaclului. Gîndindu-ne să nu-l compromitem pe cel păcălit, vom da numai autorii acestei farse bună de scenariu de film de groază: Valeriu Penişoară şi Adrian Păunescu. Cenaclul Flacăra a dorit enorm să se afle în preajma zilei de 1 decembrie la Alba Iulia. Astfel că pe 3 decembrie, pe stadionul din Alba Iulia, pe o ninsoare de basm şi pe un ger can-iernele siberiene, în faţa a 15 000 de spectatori, Cenaclul Flacăra a repetat spectacolele fantastice petrecute pînă atunci la Alba Iulia.

Nici aici nu au lipsit momentele tari din spatele scenei, culmea fiind cînd unul apropiat prieten al cenaclului i-au dispărut pantofii! Timp de 7 ore am simţit, cu tot frigul de-afară, căldura pe care ti-o pot crea numai marile momente. Felul în care au venit oamenii la această mare sîrbătoare a neamului românesc, felul în care au rezistat în ciuda timpului vitreg ne-a întărit convingerea că noi la rîndul nostru cu puterile noastre, prin artă trebuie să facem tot ce ne stă în putinţă pentru a ne alătura marilor momente ale istoriei neamului românesc.

La sfîrşit de an, după un an greu, dar bogat în fapte, Cenaclul Flacăra, prin acţele sale, consideră că a încercat să fie cît mai mult posibil o formă de cultură prezentă oriunde a fost nevoie de ea, mereu alături de oameni, mereu în sprîjinul lor.

Aşa îşi propusese acum zece ani, prin cuvîntul de deschidere, poetul Adrian Păunescu să fie cenaclul şi după zece ani şi trei luni a rămas neschimbat.

■ DUCU BERTZI ■

Premiile pentru activitatea Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluţionar pe anul 1983

Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist a acordat premiile şi distincţiile pentru activitatea desfăşurată în anul 1983 de Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar, organizat de C.C. al U.T.C. şi revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu.

MARELE PREMIU: Valeriu Penişoară; Magdalena Finna (din grupul Partaj).

PREMIUL SPECIAL PENTRU ÎNTREAGA ACTIVITATE: Ştefan Hruşcă; Vasile Şeicaru.

MAREA CUNUNĂ A CREDINŢEI ÎN POEZIE: Mihail Stan; Mihaela Popescu.

PREMIUL DE CONSACRARE: Vali Şerban; grupul folk Poesis (Eugen Baboi, Marius Baţu); Arpad Domokos.

PREMIUL PENTRU CREATIE: Constantin Dragomir; Gil Ionită.

PREMIUL PENTRU INTERPRETARE: Ducu Bertzi; Doru Ghiaja; Májay Gyözö, fraţii Chiriac.

PREMIUL DE POPULARITATE: Cristian Minculescu (din grupul Iris); Costas Caracostas.

PREMIUL PENTRU ARMONIA POETICO-MUZICALĂ: Dinu Olăraşu; Tatiana Filipoiu.

PREMIUL PENTRU MUZICĂ ROCK: Iris (Cristian Minculescu, Florin Ochescu, Ion Olteanu, Marti Popescu, Ioan Dumitrescu).

MARELE PREMIU PENTRU DEBUT: Carmen Antal; Cristian Bulcă, Ovidiu Hajdu.

PREMIUL PENTRU DEBUT: grupul Totuşi (Andrei Păunescu, Dana Guţu, Ioana Păunescu, Radu Popescu); trupa din Nord (Emilian Onciu, Octavian Bud, Fabry Aladar); Valentin Gere.

PREMIUL PENTRU COMPOZIŢIE: Ştefan Hruşcă („Clopotel reintregirii”); Vasile Şeicaru („La adio”); Valeriu Penişoară („Poporul român, opere complete”); Magdalena Finna, Tatiana Filipoiu („Partaj”); Gil Ionită („Să ne iubim”); Vali Şerban („Din nou Beatles”); Eugen Baboi, Marius Baţu („Elegie II”).

DISTINCŢIE PENTRU MERITE ÎN ACTIVITATEA CENACLULUI: Flapo (Al. Zărnescu, Ionuţ Văduva, Jerry Schwartz, Romeo Beianu); Mesaj (Richard Ştefan, Lucian Popescu, Dan Coveianu, Şerban Chiosan); Pro Musica (Ilie Stepan, Dietrich Krauser, Grigore-Bujor Hariga, Vasile Dolga).

Programul Cenaclului Flacăra

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar, organizat de C.C. al U.T.C. şi revista Flacăra, anunţă pe iubitorii săi că va fi prezent cu începere din 2 ianuarie 1984 cu o stagiune de spectacole în judeţul Prahova şi, între 10 şi 19 ianuarie 1984, în judeţul Braşov. Sînt avute în vedere localităţile Breaza, Cîmpina, Ploieşti, Mizil, Braşov, Făgăraş şi alte. Datele exacte vor fi făcute cunoscute prin mijloacele locale.

În atenţia iubitorilor de muzică şi poezie: **REVELIONUL CENACLULUI FLACĂRA VA AVEA LOC LA BREAZA, LA HOTELUL PARC.**

Valori românești în lume

● Noi dovezi ale prețurii de care se bucură pretutindeni, inteligența românească ●

Un român la G.L.M.S.

Dacă nu vă spun nimic inițialele de mai sus, vi le „traducem”: Grupul Latin de Medicină Sportivă, for care și-a ținut nu demult, la Madrid, cel de-al XIV-lea Congres, manifestare ce a reunit aproape 300 de participanți din 25 de țări, indeobște din Europa și America de Sud. Cu respectul prilej, doctorul Laurian Taus, directorul Dispensarului policlinic pentru sportivi din Brașov, a prezentat o amplă lucrare, realizată în colaborare cu doctorul Ion Sgarbură de la Clinica de ortopedie a Spitalului județean din Brașov, comunicare ce a impus prin abundența cazuisticii și prin noutate. Fără a intra în detalii, să reamintim (vezi „Flacăra” numărul 28/1983) că cei 2 specialiști români au pus într-o lumină nouă artroza la fotbalisti, evaluind într-un mod original leziunea și stabilind un adevărat „program” pentru recuperarea completă a stabilității articulare.

În ultima zi a reuniunii madrilene, desfășurată sub președinția de onoare a principelui moștenitor spaniol Don Felipe, a avut loc ședința Biroului Executiv al G.L.M.S. în cadrul căreia, ca o înaltă recunoaștere a meritelor și contribuțiilor medicinelor sportive din țara noastră (aflată sub îndrumarea conf. dr. Ioan Drăgan), doctorul Laurian Taus a fost ales președinte al grupului, urmând să activeze în paralel cu președintele de onoare al organismului, reputatul profesor francez François Plas. Totodată, României i s-a încredințat, în temeiul activității reprezentanților ei în cadrul G.L.M.S., misiunea de a organiza cel de-al XV-lea Congres, jubiliar, al forului amintit. Iată încă o dovadă, între altele, că medicina românească (sportivă de data aceasta) e respectată și prețuită în lume, recunoscându-i-se pretutindeni stadiul avansat la care a ajuns, ca o expresie a talentului și aplicației practicanților și, totodată, ca o reflectare a excelentelor condiții puse la dispoziție.

Premiul Europa pentru Laurențiu Palade

La începutul lunii mai 1983, reputata fundație internațională „Wolfgang Goethe”, cu sediul la Basel, în Elveția, i-a decernat savantului român Laurențiu Palade, de la Institutul agronomie din Iași, o importantă distincție: Premiul Europa pentru mediul înconjurător. Ceremonia înmînării, condusă de contele Lennart Bernadotte, președintele Curatorului internațional menit să-i desemneze pe laureați, s-a desfășurat în insula Mainau și i-a prilejuit cunoscutului profesor Roelof Jan Benthelm, membru al Curatorului, o prezentare („laudatio”) a activității lui Laurențiu Palade dintre cele mai elogiato-

se, recunoscându-i „marile merite pe înfinita paletă a științei mediului înconjurător”.

Născut la Iași, în 1929, Laurențiu Palade a terminat silvicultura în 1953, remarcându-se prin inițiative originale, îndrăznețe, în domeniul arhitecturii peisagistice, al îngrijirii spațiului verde, al dendrologiei, al economiei forestiere etc. Teza sa de doctorat, intitulată „Contribuții la studiul eroziunii solului în Valea Jijiei și Bahluiului”, cărțile care i-au urmat, 10 la număr (scrise singur sau în colaborare), lucrările științifice, tipărite în țară și peste hotare, activitatea sa de cercetare și pedagogică (distinsul laureat este conferențiar în cadrul Institutului agronomic din Iași) au atras atenția asupra unui specialist de elită, deschizător de drumuri. Drept urmare, Laurențiu Palade (care se caracteriza la Mainau, în cuvîntul de mulțumire, ca „soldat al țării mele pe lărgul front deschis de știință împotriva uritului și răului”) a fost ales între membrii Federației internaționale a arhitecților peisagisti, fiind totodată numit expert al UNESCO și F.A.O. În această calitate, el întreprinde de mai multe luni un studiu privind pădurile tropicale, acordînd asistență tehnică în Republica Congo, împreună cu soția sa, Lucia, de asemenea, inginer agronom.

Despre neodihna savantului român a vorbit, la fel de frumos, profesorul Benthelm: „Cînd l-am cunoscut, cu ani în urmă, în paradisul păsărilor din Delta Dunării, colegul Palade era cu totul dăruit muncii sale. E încurajator să constat că, după atîta vreme, entuziasmul său nu s-a stins, el contribuind în acest răstimp, într-o măsură foarte mare, la promovarea unei idei sănătoase privind mediul înconjurător în frumoasa sa țară”. Așa a și sosit Laurențiu Palade Premiul Europa: nu ca pe o recompensă personală, ci ca pe un semn de prețuire la adresa științei românești, pe care a slujit-o și-o slujește cu devotament.

Diplomă de onoare la „Energia '83”

— Stimată tovarășe inginer Dinu Moraru, ce-a însemnat pentru dumneavoastră anul 1983 ?

— A fost, în două cuvinte, un an de muncă asiduă și, implicit, de satisfacție. Laboratorul pe care-l conduc în cadrul INCERC, cel de combaterea umidității, a realizat cîteva lucruri remarcabile. Personal, am mai obținut cîteva brevete de inventator.

— Cite aveți cu toate, care e cel mai important ?

— Din 63 de brevete, cel mai prețios rămîne cel privitor la electrodermă, adică la scoaterea igrasiei din pereți pe cale electrică. Metoda aceasta, utilizată la Pa-

latul Republicii din București, în aripa Muzeului de artă, la Teatrul Național din Iași, operație în curs de executare, la bibliotecă Muzeului Brukenthal din Sibiu etc., ca și în străinătate, m-a făcut, ca să zic așa, cunoscut în țară și peste hotare. Mi-e însă greu să vorbesc despre mine, mă înțelegeți ?

— Nouă nu ne e greu, ba considerăm chiar de datoria noastră să procedăm așa: sinteți membru al Academiei de Științe din New York, al Academiei „Italia”, ați fost distins, în timp, cu Meritul belgian al invenției, cu Premiul de onoare federal austriac pentru știință și cercetare, cu alte onoruri, recompense ale unei activități valoroase, adesea deschizătoare de drumuri noi, cîtezătoare. Recent, vi s-a conferit o altă distincție internațională, v-am ruga să precizați despre ce este vorba.

— Am primit titlul de academician al națiunilor, „accademico delle Nazioni”, din partea unui organism O.N.U., „Centro Studi e Ricerche delle Nazioni”, cu sediul în Italia, la Salsomaggiore Terme, Parma, „drept recunoștință”, redau din scrisoarea oficială, „a zelului profesional și cultural, a importanței contribuției aduse la progresul societății de azi”. Totodată, Comitetul Mondial al Literaturii, Artelor și Științelor al Academiei Națiunilor mi-a atribuit Premiul Cultural Mondial „Statuia Victoriei”.

— E cazul deci să vă felicităm. Ce ne-ați putea spune în încheiere ?

— M-am întors nu demult din Elveția, unde am fost invitat să aplic metoda electrodermă pentru conservarea zidurilor castelului Beaulieu de lângă Lausanne, construcție datînd din secolul XVII, fostă reședință a primarilor orașului, viitor muzeu. Sper să punem acolo bazele unei colaborări de mai lungă durată, fructuoasă. Tot în Elveția, la Montreux, o idee românească, pusă în practică la INCERC de colectivul format din Dinu Moraru, Ioan Bălăsoiu și Tudor Baba, a fost încununată cu Diploma de onoare a celui de al doilea Salon internațional de invenții „Energia '83”.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Primul dintre cei mai buni

Anul care a trecut a adus o nouă confirmare pe plan internațional a valorii cercetării științifice românești în domeniul agriculturii: Universitatea din Nebraska, S.U.A., coordonatoare a unui important Program al Organizației Mondiale pentru Agricultură și Alimentație, F.A.O., a anunțat inițiativa pe glob a soiului de griu „Fundulea 29”, creat la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice. Am mai avut prilejul să vorbim în „Flacăra” despre acest „rezultat al anului”, pe care îl reevocăm cu aceeași satisfacție în aceste ultime zile

ale anului. „Care este semnificația cercetării efectuate la laboratorul de ameliorare a griului de la Fundulea, care și-a găsit prestigioasă recunoaștere internațională ?”, l-am întrebat pe doctorul inginer Nicolae Săulescu, șeful laboratorului.

„Laboratorul — a arătat interlocutorul nostru — a colaborat la o experiență internațională F.A.O. care își propunea să identifice soiurile de griu cu adaptabilitate la condițiile de mediu cele mai diferite. Institutul a adus în competiție soiul „Fundulea 29”. Experimentat în peste 30 de țări, în U.R.S.S. și Japonia, în Franța, Italia, Suedia etc. (vedeți, o extremă diversitate de soluri, de condiții climatice etc.), s-a clasat pe primul loc, luîndu-se media performanțelor. De subliniat că au fost întrecute soiuri create în cele mai avansate țări din lume în domeniul agriculturii. Ne-am bucurat cu atît mai mult cu cît „Fundulea 29”, omologat în 1979, a devenit predominant în România în 1983. Astfel, numai în decurs de circa trei ani după omologare s-a extins pe sute de mii de hectare, deși, de regulă, înainte treceau cinci-șase ani de la cercetare la producție, adică de la omologare la generalizare”.

De mulți ani, în conștiința noastră Fundulea evoca, mai presus de toate, imaginea unui „cartier general al porumbului”. În sensul cercetării științifice, firește. Nu au lipsit nici realizările în domeniul griului, cărora însă anul care a trecut le-a adus un relief deosebit prin soiul care i-a purtat numele peste granițele țării.

LIONEL NIȚESCU ■

Membru al Academiei de Științe din S.U.A.

Printre personalitățile științifice de renume din lume, anul 1983 a mai confirmat una: doctorul Ioan Pușcas, binecunoscut cititorilor revistei „Flacăra”, cel ce a vindecat de ulcer atîția suferinzi, cercetător pasionat, întemeietor de școală la Șimleu-Silvaniei. Invitat nu demult în S.U.A., de conducerea Academiei de Științe din New-York, la o reuniune științifică avînd ca subiect „Biologia și chimia anhidrazei carbonice”, la care, împreună cu colaboratorii săi, a prezentat patru lucrări, doctorul Ioan Pușcas s-a întors acasă academician. În ultima zi a lucrărilor, medicului român i s-a înmînat, la sediul academiei, de către președintele acesteia prestigioase instituții, profesorul Walter Scott, titlul de membru activ al academiei, în care fusese ales încă din luna august 1983.

În urma căror merite, această distincție ? Răspunsul îl aflăm chiar de la doctorul Ioan Pușcas: „Am descoperit și descris, pentru prima dată în lume, activatorul anhidrazei carbonice, adică acel care produce acid, ca și inhibitorii acestei enzime, precum și unele substanțe care încetinesc activitatea anhidrazei carbonice, care scad aciditatea și vindecă ulcerul”.

Iată acum și opiniile cîtorva oameni de știință din lume:

● „Aportul cercetărilor române în acest domeniu este de o valoare cu totul deosebită” (prof. Walter Scott, președintele Academiei de Științe din New-York);

● „Ceea ce doctorul Pușcas din România a descoperit și comunicat este cu totul remarcabil” (prof. Horace Davenport, din S.U.A., supranumit și „părintele gastroenterologiei moderne”);

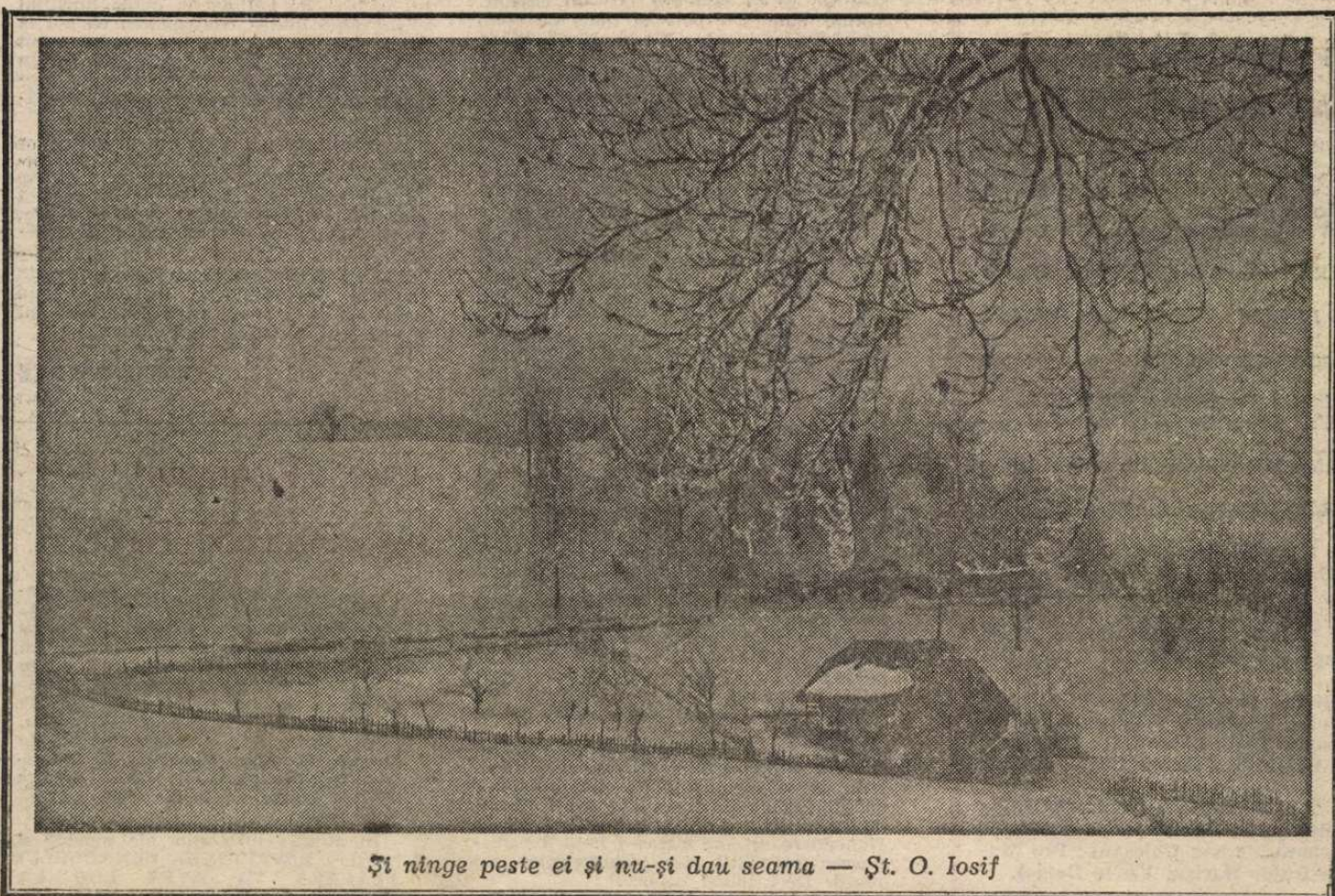
● „Românii au introdus cu rezultate remarcabile și pentru prima dată, înaintea americanilor, inhibitorii anhidrazei carbonice în tratamentul ulcerelor gastro-duodenale, și asta înseamnă o revoluție în tratamentul ulcerelor gastro-duodenale la om” (prof. Thomas Maren, din S.U.A.);

● „Atît colegii mei cit și eu am fost foarte impresionați și intrigați de ceea ce am văzut și auzit despre produsul dv. și al colegilor dv.; în particular ne-au impresionat filmul și diapositivele arătînd vindecarea ulcerelor gastrice și duodenale. Este un entuziasm crescînd printre experții noștri privind produsul dv.” (Leon C. Greene, vicepreședintele Companiei „Smith Klein French” din Philadelphia).

N. GRIGORE MĂRAȘANU ■

Istoria lumii trece pe la Iași

Prof. univ. dr. doc. Mircea Petrescu-Dâmbovița este de multă vreme o autoritate recunoscută în domeniul preistoriei. Prin studiile și sintezele sale de arheologie, rodul unor săpături și cercetări de teren de peste 40 de ani, înmănunchate

Și ninge peste ei și nu-și dau seama — Șt. O. Iosif

Pământul e rotund

Univers

• Minunea din orașul Lourdes • O universitate înființată acum... 1124 de ani •

În peste 120 de lucrări apărute în țară sau în centre de istoriografie dintre cele mai repute din Europa, a contribuit la elucidarea faptului că pe teritoriul patriei noastre au existat civilizații dintre cele mai evoluat încă înaintea erei noastre. Precum și la descoperirea și explicarea unor nebanuite legături și similitudini ale acestora cu ale altor zone, nu numai indo-europene, ci și din Extremul Orient. Participând, vreme de peste trei decenii, alături de alți mari arheologi români, la săpăturile și investigațiile de la Cucuteni-Trusești-Hăbășești și din multe alte locuri, profesorul Petrescu-Dâmbovița a stabilit că strălucita cultură Cucuteni larg reprezentată pe teritoriul României, cu aspectele sale înrudite, descoperite la Ariușd, în sud-estul Transilvaniei, și la Tripolie, în Ucraina, este cea mai reprezentativă cultură pentru eneoliticul european. Punct de vedere înșușit azi unanim de către întreaga istoriografie mondială. Vizitat la Iași și invitat în țara lor de savanți chinezi, arheologul român ajunge, în urma unor studii comparate, la concluzia că străvechea cultură a ceramicii de tip Cucuteni-Tripolie prezintă analogii, uneori până la identitate, în Extremul Orient, respectiv Cultura Yang-Shao din China, pe care a cercetat-o la fața locului în complexe de locuire descoperite de arheologii chinezi la Pan-Pô.

Dar, în ultimii ani, profesorul ieșean s-a dedicat studiului și elaborării unor monografii și lucrări fundamentale privind depozitele de bronzuri de pe teritoriul țării, una dintre cele mai elocvente și puternice mărturii ale continuității de locuire în spațiul nostru de către oameni care au atins înalte forme și nivele de civilizație. Cartea sa de bază, apărută la München, la prestigioasă editură C. H. Beck, „Die Sieben in Rumänien mit Corpus der Jung- und Späbronzezeitlichen Horte Rumäniens”, a devenit una de referință, citată de către specialiștii care studiază în toată lumea epoca și domeniul. Ea face parte dintr-o grandioasă colecție „Prähistorische Bronzefunde — P.B.F. — programată a avea 70 de volume (cu autori din numeroase țări) sub redacția reputatului profesor vest-german Müller Karpe, directorul Direcției Comisiei de arheologie generală și comparată a Institutului arheologic din R.F.G., for științific al cărui membru corespondent este și savantul român. În acest an, 1983, profesorul ieșean Mircea Petrescu-Dâmbovița, la cererea respectivului institut, a predat volumul al doilea al tratatului monografic privind bronzurile de pe teritoriul românesc. O lucrare fundamentală a istoriei patriei, o lucrare importantă pentru preistoria continentului și a lumii, o lucrare care impune, încă o dată, tinuta științifică a istoriografiei românești peste hotare.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Günther Schuller — laureat al Premiului Herder

Anul acesta, lista celor onorați cu premiul „Gottfried von Herder” a cuprins și numele arhitectului brașovean Günther Schuller. Până în prezent, au beneficiat de această prestigioasă distincție 18 oameni de cultură români, printre care Tudor Arghezi, Alexandru Philippide, Zaharia Stancu, Alexandru Rosetti, Eugen Barbu, Nichita Stănescu, Ana Blandiana și alții. Născut la Brașov, autor al unor importante cititorii în urbea sa natală, arhitectul Günther Schuller și-a cucerit o binemeritată stimă și apreciere prin activitatea sa constantă dedicată reconsiderării și valorificării bogatelor tradiții culturale și artistice brașovene. Păstrarea și îmbogățirea moștenirii culturale reprezintă de altfel criteriul principal în acordarea premiului Herder. Or, în această privință, numele arhitectului este indisolubil legat de munca de restaurare a vechilor cartiere ale Brașovului și de folosirea judicioasă a elementelor de specific local în corpul unor edificii înalte în ultimele decenii. Ceremonia decernării Premiului „Gottfried von Herder” a avut loc, prin tradiție, în aula Universității din Viena. În legătură cu acest eveniment memorabil, interlocutorul nostru ne-a declarat următoarele:

„Cînd în acea universitate, unde a studiat marele Eminescu — după poeziile căruia am învățat și eu românește cu vreo 60 de ani în urmă — s-a cîntat, în cinstea mea, imnul de stat al României, mi-am dat seama că premiul omagiază, în același timp, politica înțeleaptă a partidului nostru privind naționalitățile. Iată de ce am fost îndreptățit să mă gîndesc că acest premiu nu îmi este acordat numai mie și Brașovului, dar și țării mele.”

LIVIU TIMBUS ■

■ Cel mai lung zbor de pînă acum al unei nave spațiale a fost cel realizat în noiembrie 1983 de „Columbia”. La capătul a 167 de revoluții în jurul Pământului, naveta spațială americană s-a desprins de pe orbita situată la 255 kilometri înălțime și a aterizat, după un zbor de 10 zile, 7 ore și 47 de minute. Dar „Columbia” a realizat și alte premiere. Astfel, pentru prima oară echipajul unei nave cosmice americane includea și un străin, un vest-german; pentru prima dată nu toți membrii echipajului erau astronauti de profesie; pentru prima oară naveta a fost lansată spre nord-est, și nu spre sud-est, pentru a permite desfășurarea unor experiențe inedite. Dar cea mai importantă premieră consta în lansarea laboratorului spațial „Spacelab”, care însemna și începutul colaborării între N.A.S.A. și E.S.A. (Agenția spațială vest-europeană). Construit în întregime în Europa occidentală, acest laborator spațial, valorind un miliard de dolari, arată ca un cilindru lung de șapte metri, fixat în calea navei „Columbia” și legat de alte compartimente ale navei printr-un tunel; o aparatură științifică extrem de complexă (38 de instrumente de mare precizie) permite un mare număr de experiențe științifice din cele mai diverse domenii. „Spacelab” se deosebește mult de laboratorul „Skylab”, lansat cu ani în urmă, în primul rînd prin înzestrare. Dar deosebirea esențială consistă în dura-

ta de viață. Dacă „Skylab”, plasat pe orbită în 1973, a fost abandonat după doi ani, iar în 1979 a căzut pe Pămînt, dezintegrîndu-se, „Spacelab” a fost readus pe Terra și va putea fi refolosit în cel puțin alte trei misiuni, anul viitor și după 1985. În plus, informațiile obținute cu ajutorul acestuia din urmă sînt cu mult mai complexe.

Cel mai, cea mai...

■ Cea mai veche universitate din lume, aflată încă în funcțiune, este cea din orașul marocan Fes. Ea a fost întemeiată în anul 859 e.n. și continuă să funcționeze în același local în care a fost inaugurată acum... 1124 de ani. Primele universități din Europa au luat ființă mult mai tîrziu, după cum urmează: cea din Bologna — în anul 1100; Sorbona din Paris — în 1150; Universitatea din Oxford — în 1214; Universitatea din Praga — în 1348;

Universitatea din Cracovia — în 1364.

■ Cea mai mică pictură din lume este considerată „Frumoasa noastră Canada”, realizată de M. D. Farvacavac, din orașul Winnipeg. Tabloul a fost pictat cu un fir de păr, cu ajutorul unui microscop. Cu ochiul liber, opera este aproape invizibilă, ea fiind mai mică decît gămălia unui ac.

■ Cele mai lungi mîini din lume — 114 centimetri — le are baschetbalistul american Clifford Ray.

■ Cel mai bogat șase oameni din S.U.A. sînt următorii (cifrele din paranteză înseamnă miliarde de dolari): Gordon Peter Getty (2,2), Daniel Keith Ludwig (2), David Packard (1,85), An Wang (1,6), Nelson Bunker Hunt (1,4) și David Rockefeller (peste 1).

■ Cele mai aglomerate puscării din lume sînt cele britanice, desemnate de autorități cu eufemismul „case de odihnă și reflecție”. Și pentru a nu-i lăsa pe amatorii de asemenea case fără adăpost, Administrația penitenciarelor din Anglia a hotărît construirea a încă opt închisori ultramoderne.

■ Cea mai mare sticlă de vin din lume a fost fabricată recent în Elveția. Sticlă, care are 1,55 metri înălțime și 37 centimetri diametru, a găzduit 111 litri de vin roșu pe care podgorenii din Satigny l-au băut cu prilejul aniversării asociației lor.

Mai cald era în... era glaciară

După părerea unor savanți austrieci, în timpul ultimei glaciații se pare că în munți era mai cald decît acum. În peșterile din munții Warschenek, la înălțimea de 2 400 de metri au fost descoperite schelete de urși de peșteră. Întrucît acest animal era ierbivor, înseamnă că în perioada cuprinsă între 150 000 și 30 000 de ani în urmă acolo trebuia să se fi aflat vegetație. În prezent, flora lipsește aici cu desăvîrșire. Savanții au dovedit că și briul de păduri trecea pe acele vremuri cu aproximativ 200 de metri mai sus decît în timpurile noastre. Toate acestea îndreptătesc presupunerea că în era glaciară temperatura medie anuală în zonele de munte a fost cu cîteva grade mai ridicată decît în prezent.

Waribasi

Orice japonez care se respectă mîncă cu două bețe în loc de furculiță. Anual, în Țara de la Soare Răsare se folosesc 11,3 miliarde de bețe care, de regulă, se aruncă după prima întrebuintare. Din lemnul consumat într-un an la fabricarea betelor — numite în japoneză waribasi —, s-ar putea construi 9 000 de case cu două etaje. Ziarul „Asahi Simbun” s-a adresat chiar cititorilor cu rugămintea de a face propuneri privind modalitățile de a se pune capăt acestei risipe. Fiindcă s-a ajuns la situația că Japonia nu-și mai poate satisface nevoile de lemn pentru waribasi din surse interne, fiind nevoită să importe. Mai demult, cînd casele japoneze se încălzeau cu cărbuni, bețele se puneau pe foc — erau deci folosite drept combustibil. Astăzi însă ele se aruncă pur și simplu la gunoi. S-a încercat și punerea în circulație a betelor de plastic, care s-a poată fi utilizate de mai multe ori, dar japonezii nu se dă deloc în vînt după ele, preferîndu-le în continuare pe cele de lemn.

Minunea cea adevărată

Mai multe ziare franceze au anunțat că la o ceremonie religioasă care s-a desfășurat în orașul Lourdes au luat parte 80 000 de pelerini. A doua zi, tot prin presă, cifra a fost corectată, precizîndu-se că numărul pelerinilor a fost de 150 000. Seara, în cadrul televiziunii, s-a spus că au participat 250 000 de oameni, iar peste cîteva minute, în cadrul aceleiași emisiuni, dar într-o corespondență a trimisului propriu, numărul pelerinilor a crescut la 320 000. Relatînd toate acestea, ziarul „Le Monde” scrie că alte minuni nu se știe dacă s-au produs, dar escaladarea cifrei participanților este prin ea însăși o minune cu totul remarcabilă.

Enigmă dezlegată

De mai mulți ani pescarii englezi au observat că somonii pe care-i prindeau aveau pe corpul lor mici răni. Apariția acestei boli ciudate, care provoca uneori moartea peștilor, avea loc cînd într-un riu, cînd în altul din Anglia, și se presupunea pînă nu demult că ar fi fost

vorba de vreo infecție. Studiînd cazurile de îmbolnăvire misterioasă a somonilor, savanții din Asociația scoțiană de studiere a biologiei marine au ajuns recent la o foarte interesantă concluzie. După părerea lor, cauza deteriorării pielii somonilor este acțiunea razelor ultraviolete, a aceluiași raze care provoacă și arsurile la oameni. Este semnificativ că primele semne ale arsurilor apar în partea superioară a corpului peștelui. Probabil că somonii se expun radiațiilor solare intense în acele zile fierbinți ale verii cînd riurile scad iar peștele este

nevoit să se înghesuie în albiile cu foarte puțină apă ale riurilor. Și mai puțin decît atîta, consideră specialiștii, alimentația somonilor conține substanțe care dau peștilor o și mai mare sensibilitate la razele ultraviolete. Din păcate, nu există nici un mijloc de a veni în ajutorul somonilor, afară dacă nu cumva — notează cu umor „Sunday Times” — s-ar lua în considerație... crema pentru bronzat.

Leacul împotriva sforăitului?

Intrucît a fost practicat și de numeroase celebrități, de la Iuliu Cezar la Winston Churchill, sforăitul n-a fost considerat dăunător, ci doar neplăcut. Se pare însă că lucrurile nu stau așa. Cercetările din ultima vreme, unele din ele efectuate sub egida Organizației Mondiale a Sănătății — statisticile acestui for arată că în prezent unul din zece locuitori al

planetei noastre sforăie —, au dus la concluzia că această anomalie nu este doar stîngheritoare, ci și foarte periculoasă. Ea provoacă apariția bolilor de inimă, duce la obosirea și slăbirea persoanei care sforăie, intrucît organismul ei primește în timpul somnului o cantitate insuficientă de oxigen. În anumite împrejurări, acest defect poate duce la moartea individului. De mult timp specialiștii sînt în căutarea unui mijloc eficient împotriva sforăitului. Au fost propuse cele mai diverse rețete, însă fără vreun rezultat notabil, fapt care i-a determinat pe unii medici mai pesimiști să afirme că sforăitul este fără leac. Iată însă că un grup de savanți de la Universitatea Stanford din California (S.U.A.) au elaborat o metodă eficientă de luptă cu această anomalie dăunătoare. Este vorba de o intervenție chirurgicală în cursul căreia vâlul palatului se îndreaptă și încetează de a mai fi un obstacol în calea aerului inspirat de cel ce doarme. În felul acesta, se înlătură cauza principală a apariției sforăitului. Deja au fost realizate cu succes peste 400 de asemenea operații.

„Capitala incendiilor”

După cum a reieșit dintr-un studiu recent, în care s-a comparat situația din 28 de orașe cu o populație de peste 500 000 de locuitori, titlul de neînvîdit de „capitală a incendiilor” este deținut fără doar și poate de orașul Stockholm. Aici incendiile fac anual 150 de victime, ceea ce înseamnă, avînd în vedere numărul populației capitalei suedeze, 44 de morți la un milion de locuitori, față de 16 la Londra, 13 la Tokio, 12 la Rotterdam. Media pe întreaga Suedie este de 20 de morți de pe urma incendiilor la un milion de locuitori. Și în timp ce în ultima jumătate de veac populația Stockholmului a crescut cu 25 la sută, mortalitatea de pe urma incendiilor a sporit cu 80 la sută.

Spaima rozătoarelor

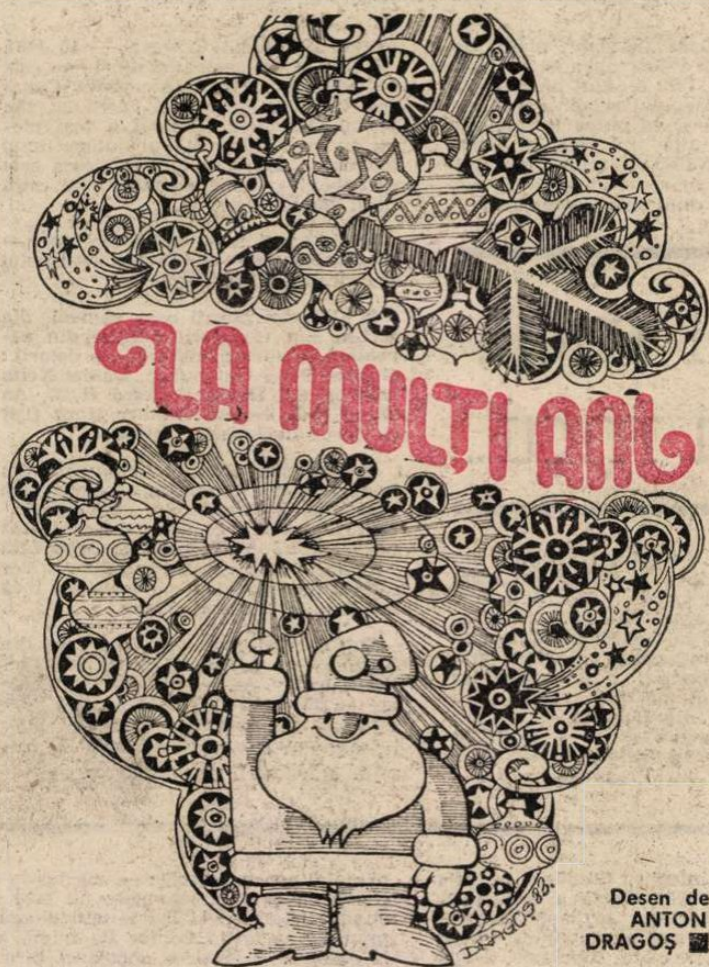
Sobolanii și alte rozătoare au devenit din ce în ce mai imuni la pesticidele clasice. Acest fapt îngrijorător i-a determinat pe oamenii de știință să caute o nouă substanță de combatere a dăunătorilor menționați. Se pare că un asemenea mijloc a fost deja găsit. Este vorba de un preparat, numit bromtalin, care paralizează sistemul nervos central. El nu are miros, fapt ce îi conferă dintr-o dată un mare avantaj față de alte otrăvuri folosite ca pesticide. După ingurgitarea unei doze cit de mici, în organismul viețitorilor începe procesul de distrugere a celulelor nervoase, care duce în cele din urmă la moarte. Spre deosebire de unele substanțe folosite pînă în prezent, de exemplu vorfarina, care acționează de-abia după ce dăunătorii le consumă repetat, într-un anumit interval de timp, bromtalinul își atinge scopul de la prima prundere în organismul rozătoarelor. Simptomele otrăvirii apar după două zile, iar moartea survine a treia zi.

ION D. GOIA ■

Rîdeți, băieți, numai rîdeți!

Umor

● 0 zi fără adverstimente ●

Desen de
ANTON
DRAGOȘ

Un simplu amuzament

Noi cu drag muncim!

Adrian Păunescu — Stimati colegi, de cinci minute programul nostru de lucru a inceput. Mediar, in calitate dumatiale de administrator al revistei, da-mi lista cu cei absenti, pregateste-le hirtile de sanctionare, cheamă-i de pe teren pe cei plecati, trimite-i pe teren pe cei prezenti.

Mariana Baboescu (in timp ce pregatete la bufet un ceai pentru conducere): — Iar se lasa cu adverstimente!

A.P. — De data aceasta n-am sa va convoc la sedinta la mine ci am sa ma adresez dumneavoastra prin intermediul interfoanelor instalate in birouri. Alaturi fi am pe Nicolae Arsenie si Nicolae Cristache. E o dihnitor sa va aud cum bateti la masina articolele si in acelasi timp sa am posibilitatea sa discut cu dumneavoastra. Nu-i asa ca-i o idee buna?

Toti — Genială! Colosală! Nemaipomenită!

Nicolae Cristache — Sa vorbim pe rind! Nu-i spargeti sefului timpulele!

A.P. — Lasă-l in pace! Nu ma deranjează deloc.

Nicolae Cristache — Cum credeți, dar ar trebui puțină ordine.

A.P. — Ordinea o fac eu. Deci, dragi colegi, bateti-va in continuare articolele care fac din revista noastra o revista vie, atractiva, mult gustata de cititori. Apropo, Dohotarule, ce mai scrii? Te-ai cam lenevit, baiatule. Unde-i reportajul de senzatie, viu, colorat?

Adrian Dohotaru — Tocmai am terminat documentarea pentru un astfel de reportaj.

A.P. — Nu incepe cumva asa: „Limuzinele lunecau fisind pe asfaltul pudrat cu nea in timp ce in atmosfera plutea parfumul discret al unei prezente feminine inconfundabile?”

Adrian Dohotaru (uluit) — Ba

da, dar de unde stiți?

Mariana — Aoleu, o fi avind si televizor interfoarul asta! Sa pun mai mult zahar in ceai.

A.P. — Isi inchipui careva ca nu stiu ce scrie si cum scrie fiecare in clipa asta? Uite, de pilda, sint convins ca Victor Nită a scris pe pagina de cel putin doua ori in loc de tocmai tocmai.

Victor Nită (glas intretăiat de emotie) — Așa e, sefu!

A.P. (clocotind ca si ceaiul de la bufet care da in foc) — Iar N. Grigore Mărășanu se gindește acum care frază sună mai bine: „Iepurele o cotigise brusc pe

albul imens al cimpiei la capatul căreia se zărea luciul inghetat al unei bălți sau „Iepurele alunecă pe luciul inghetat al unei bălți dincolo de care incepea albul imens al cimpiei”. Așa e, Grigore?

N. Grigore Mărășanu (incercindu-si degetele in clapele masinii de scris) — Fantastic! E-adevărât!

A.P. — Victor Rădulescu, in clipa asta face... un moment, sa ma concentrez, in ultima vreme mi-e tot mai greu sa ma concentrez, stiți doar cit de solicitat sint, cit de hărțuit, de obosit, iar telefoanele astea sună

in continuu, ei da, in clipa asta, stimati colegi, imi dau seama cu stupoare ca Victor Rădulescu nu face nimic.

Victor Rădulescu — Da, dar ma gindesc la un proiect de fotografie lungă de zece metri si lată de 0,5 metri.

A.P. — Prea bine! Vreau s-o vad imediat. Insa o executi de 15 metri si o faci lată de 1 metru. Altfel, iti dai demisia, Virvici!

Reghina Virvici — Va ascult! **A.P.** — Da-mi legătura cu următoarele localități din țară și de peste hotare: Apahida, Bărcă, Micene, Paramaribo. Dar unde e ceaiul meu?

Reghina Virvici (iese pe coridor si striga) — Un ceai pentru conducere!

Horia Pătrașcu (iese si el pe coridor) — Cine mă striga?

Mariana (speriată) — Vai de mine, sa pun de alt ceai. Altfel ma da la corectură.

A.P. — Da, unde rămăsesem? **Nicolae Arsenie** — La Victor Rădulescu.

A.P. (sever) — Sa stii ca eu nu ramın la nimeni. Ioanitoaia e aici?

Ovidiu Ioanitoaia — Aici sint, sefu! Bat cel de-al treilea articol pe ziua de azi.

A.P. — Bine, bine. După ce termini te duci pină la Paris și vezi care e pulsul vietii in Place Pigalle. Miine dimineată vii cu articolul scris.

Ovidiu Ioanitoaia (mai mult pentru sine) — Iar Place Pigalle! De ce nu si Cucuieții din Vale?

A.P. — Ai zis ceva?

Ovidiu Ioanitoaia — N-as putea sa scriu si despre Obiceirurile de iarnă la parizienii din suburbii?

A.P. — Iată o idee excelentă. Așa va vreau, băieți. Cu nerv, cu idei, cu aplomb.

Mariana — Si cind ti-e lumea mai dragă, incep adverstimentele.

A.P. — Ce oră e?

George Arion — E ora de sorginte milenară.

A.P. — Prea bine. Arion! Pină diseară faci trei interviuri cu trei scriitori de peste un metru optzeci.

George Arion — Greutatea contează?

A.P. — Nu, Mai scrii si un articol despre calitatea pantalonilor pe care il poartă generația in blugi.

George Arion (oftind) — Trece si viața asta.

A.P. — Răzvan Bărbulescu!

Răzvan Bărbulescu — Da, sefu!

A.P. — Nu mai ronțai atita in timpul programului.

Răzvan Bărbulescu — Atunci sa fumez ca un șarpe, ca Victor Nită?

A.P. — Te-nșeli. La noi in redacție nu fumează nimeni. Al văzut pe undeva vreo scrumieră? Dar tot nu-i gata ceaiul ala?

Reghina Virvici (iese pe coridor si striga) — Mariana,

Horia Pătrașcu (iese pe coridor) — Cine mă striga?

Reghina Virvici — Va fac legătura cu Sorin Postolache, trimisul nostru special la faza finală a intreerii dintre legumicultorii județului Dolj.

A.P. (vorbind la telefon) — Ce-i Sorine? Care e situația păstiracului in zonă? Dar a dovleceilor? Guliile sint la fel de frumoase ca anul trecut?

Sorin Postolache — Totul e minunat aici, sefu!

A.P. — Bine. Mai rămii două săptămîni. Sa trimiti zilnic patru articole pe teme agricole si culturale. Pentru numărul asta ne trimiti două. Imediat!

Sorin Postolache — Profesionist sefu!

Nicolae Cristache — Dar in numărul asta nu mai avem loc...

A.P. — Ei, dam afară ce nu e interesant.

Nicolae Cristache — Aveam însă o structură de număr pe care ati considerat-o foarte bună.

A.P. — Ce era bun ieri, nu mai e bun acum. Ei, Rebusul cum merge?

Tudor Octavian — Excelent!

A.P. — Vedeti ca am plingeri impotriva voastră. Dezlegătorii se pling ca nu le oferiți careuri cu bătaie socială lungă.

Tudor Octavian — In acest caz, vom pune orizontul pe vertical si invers.

(Mariana emoționată, aduce ceaiul la conducere; Virvici il ia si i-l da lui Cristache. Acesta gustă, da din cap aprobator si il da mai departe lui Arsenie; il gustă si acesta si i-l da lui A.P.).

Nicolae Arsenie — E bun, sefu! Să-l beți sănătos!

Toti — Să-l beți sănătos!

A.P. — Niteșcu!

Lionel Niteșcu — Da, va rog!

A.P. — Ce proiecte ai?

Lionel Niteșcu — In clipa de față, nici unul. Inca nu-mi revin din uluială. Nu stiam ca la noi in redacție sint interfoane.

A.P. — Asta-i bună! De-un an sint instalate. Da' ce sa va mai spun?

Toti — O poezie!

A.P. — Bine. O sa va recit o poezie mai veche de-a mea aparută chiar in Flacăra.

BASCA Contemporanii mei, sa stam

aproape

Si sa scrutam din nou sarmanul

veac.

De ce mai este oare nedreptate?

De ce abuzuri oare se mai fac?

Am vrut sa-mi iau de sarbatori

o basca

Că mai avem cite ceva de zis

In ce privește dreptul si

nedreptul.

De-aceea strofele de sus le-am

scris.

Toti — Admirabil!

A.P. — Dane! Nu mai fuma Kent! Mai ales ca le ceri de la altii!

Dan Bărlădeanu : Am inteles. Trece pe Nationale.

A.P. — Nu te-aud. Cine-a stricat interfonul? Sa se faca imediat o ancheta. (Iese pe coridor.) Șoferul! Unde e șoferul?

Horia Pătrașcu (iese si el pe coridor) — Cine mă striga?

A.P. pleacă din redacție. Toti ies pe coridor.

Mariana — Uf! Am scăpat! Azi n-a dat nici un adverstiment.

A stricat interfonul
GEORGE ARION

MIHAI PINZARU-PIM

Debut la Racul

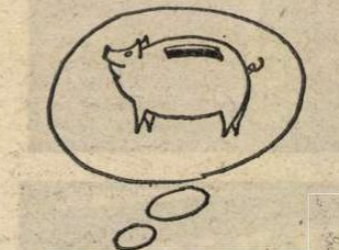
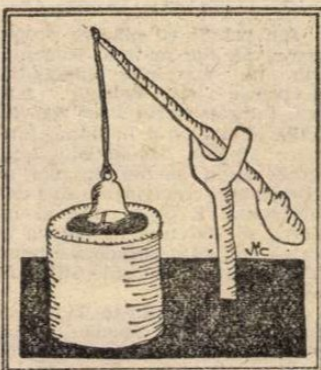
HORATIU MIHAIU

Nu rîdeți, c-așa e!

Umor

● Vorbește mai tare. Sînt surdă! ●

Caricaturi de: AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU, IOAN VICTOR DRAGAN, CONSTANTIN GAVRILA, NICOLAE MIRODONE, CRISTIAN MIHAILESCU, CRISTI VECERDIA, DENEȘ MOLNAR, SORIN POSTOLACHE

Aforisme

Ce garderobă bogată are minciuna! Numai adevărul e gol-goluț.

Viața gratuită costă enorm.

Mi-a slăbit memoria. Ar trebui să renunț la minciuni.

A lipsit de la cîteva ședințe. Se cunoaște după vocabular.

În artă, minciuna încorsetează mai mult decît în sonet.

Pentru un car de oale e suficient o măciucă. Pentru un nume mult mai puțin.

Cel mai prosper poet sînt cei cu giuretă.

Dacă ar avea aur, pisica ar fi cea mai bună prietenă a femeii.

Femeile urite au nevoie de laude. Cele frumoase se mulțumesc cu ce au.

Femeile abile cunosc o sută de modalități de a procura bani și cel puțin o mie de a-i cheltui.

În materie de mizerie spirituală, suveran rămîne principiul vaselor comunicante.

Fără zăbală, plăcerile devin călăi.

MIHAI ZGUBEA

VASILE GHICA

— Femeia suportă mai ușor durerea decît bărbatul.
— Sînteți doctor?
— Nu, sînt vinzător de pantofi.

★
Într-un compartiment de tren, un tînăr mestecă chewing gum. Pe banca din față, o bătrînă îl privește îndelung. La un moment dat se apleacă spre el și-i spune:

— Vorbește mai tare. Sînt surdă.

★
— Johnny, hai să numărăm sacii, să vedem cît de mare e prada.

— Sînt cam obosit. Lasă că aflăm miine din ziare.

★
Și una autentică, transmisă

de Petre Stelian din Arad:
Marele nostru pictor Theodor Pallady a locuit la hotelul Continental, la al cărui restaurant și minca. În timpul celui de-al doilea război mondial, la acel restaurant luau masa și o sumedenie de ofițeri germani. Într-una din zile, mesele fiind ocupate, au venit și cîteva ofițeri germani întîrziți. Pallady stătea singur la o masă unde mai erau trei locuri. Chelnerul s-a adresat pictorului și l-a rugat față de ofițeri să-i primească la masa lui. Pallady care știa perfect limba germană, întrucît studiase un timp ingineria în Germania, le-a spus chiar pe limba lor: „Nu pot domnule să-i primesc fiindcă am și eu nevoie de spațiu vital”.

ÎȚI SPUN EU... CINE NU ARE BĂTRÎNI... SĂ-ȘI CUMPERE!

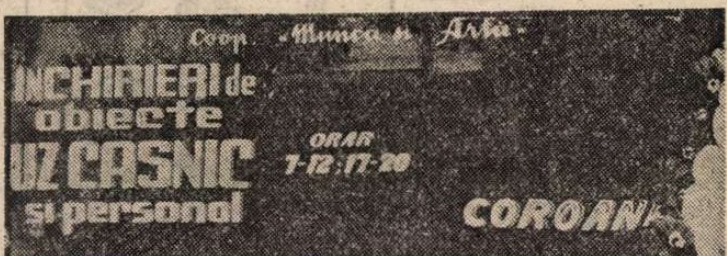
CRISTIAN MIHAILESCU

NUME 22.02.1983
TOTI BĂRBATI DIN CENTRA
LA SPECIE LA CEREȘII
In una vîlă așezată la
DIRECȚIUNEA-

Rîzi, ai?!

AM ÎNȚES
FIND SÎLT - ÎMPOTRIVA
FIND FOARTE MARE
NEAVIND POSIBILITATE
SĂ-L ALDIT

● Lenjeria de corp nu se schimbă ●

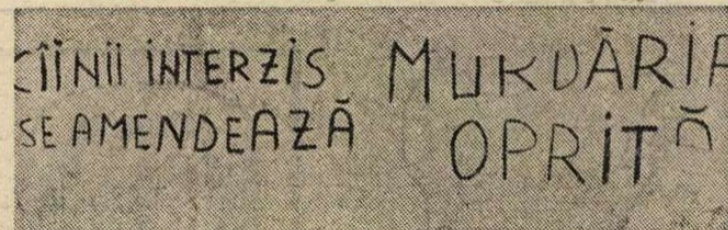
Umor involuntar

Am primit cu plăcere propunerea să fac un mic comentariu pe marginea imaginilor surprinse de colegul nostru, fotoreporterul Paul Agarici. Pînă la creionul în mînă, totul pare simplu. Unele din fotografii n-au nevoie de nici un comentariu. Imaginea însăși este elocventă. E ca și cum ai încerca să convingi pe cineva cu orice preț că o anecdotă e bună. Totuși cîteva considerații nu strică.

Numai uitîndu-te la aceste fotografii îți dai seama că lumea este într-o continuă mișcare și tinde spre perfecțiune. Fără îndoială într-o lume perfectă vom trăi ceva mai bine. Dar nu cumva ne-am plictisit mai mult?

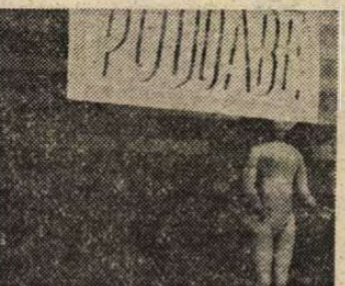
Să remarcăm că și în domeniul umorului involuntar, generat de hazard, grabă și suficiență s-au făcut progrese care nu pot fi trecute cu vederea. Cîta distanță între vechi și cunoscuta reclamă „Vindem boș în fund la madam Popescu” și acest modern și sobru anunț: „Servim deliciosul boș natural, garantat din țările de grâu”, care pare rupt dintr-un pliant tipărit pentru Luna preparatelor culinare. În schimb, între „Luati-vă de pînă agrafe” sau „Lucări pentru copii din cauciuc” și recentul „Executăm confecții pentru bărbați de sezon” în lume nu pare să se fi întimplat nimic deosebit: nici apariția televiziunii sau a ingineriei genetice, nici aselenizarea.

Să recunoaștem însă că principalul lor scop, acela de a ne informa, este în toate cazurile atins. Întîlnite pe ici pe colo sau, iată, grupate în paginile noastre ele ne îmbogățesc considerabil bagajul de cunoștințe. Aflăm bunăoară că monumentele funerare sînt obiecte de artizanat. În schimb, ceea ce e

cu totul altceva, coroanele mortuare par a fi obiecte de uz casnic și personal. Mai aflăm că locatarii din blocul din strada Gabroveni 61 au rezolvat problema mușafirilor nepoftiți și a verilor de la țară care sosesc de regulă neanunțați și cu trenuri de noapte. Intrarea lor în bloc este interzisă cu desăvîrșire. Știm fără urmă de îndoială că bărbaii de la Trustul de construcții-montaj din Rîmnicu Vilcea au fost obligați de propria conducere ca în ziua de 12 octombrie să poarte asupra lor cuțite. La etajul I al magazinului Unirea citim următoarea sentință: „Lenjeria de corp nu se schimbă”. Ce s-ar întîmpla dacă am lua această indicație ad literam e greu de imaginat.

În lupta împotriva flagelului care se numește tutun, primăria comunei Boița, județul Sibiu, este probabil pe primul loc în lume. Cîste lor! Pe teritoriul comunei nu se fumează. Mai ieșe omul pe balcon

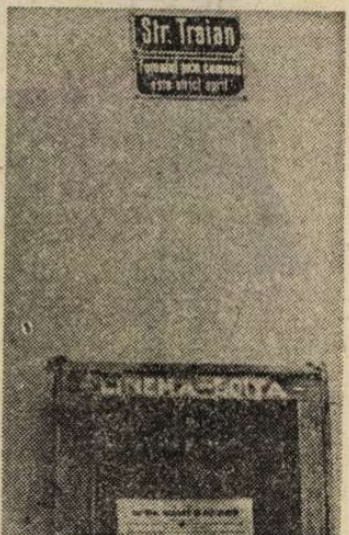
sau în curte să tragă cîteva fumuri dar în Boița trebuie să te urci pe bicicletă și să dai o fugă pînă dincolo de tablă indicatoare de la capătul satului. O performanță greu de atins ni se pare firma MAGAZIN-NEALIMENTAR din comuna

Florești-Stoenești! Parcă n-am mai văzut o firmă care să indice ce fel de magazin nu este acela. Ce-ai zice de o firmă „Unificate care nu repară ceasuri”?

Bine, și ce e de făcut cu aceste anunțuri, firme, inscripții? Nimic. Doar să ne amuzăm pe seama lor.

OPREA GEORGESCU ■

Cărți în curs de apariție — 1984

PROZA

DINU SĂRARU
Dragostea și Constituția

Roman de acută dezbateră morală în care Aurel Broscobie, un tânăr inginer proaspăt repartizat în București, se află în fața unei clase d'lemo între datoria filială și dreptul la vot. Acțiunea are loc în timpul alegerilor de deputați din sectorul 6 unde candidează pentru același mandat Alexandru Broscobie, tatăl lui Aurel, director tehnic la APACA, și Nicuță T. Nicuță, director în Ministerul Educației și Învățămîntului, viitorul socru al tânărului Broscobie. Acest generos cadru problematice este prezentat pe fundalul rememorărilor dramatice pe care le trăiesc cei doi „bătrîni” alături de fosta lor iu-

LEONTE NĂSTASE ■

bire, Matilda Cantunari, cea care în obsedant deceniu, prin originea ei nesănătoasă, firavă, le-a întrerupt o vreme ascensiunea socială. Cu binecunoscuta-i și înaltă epică, autorul rezolvă conflictul sentimental și cel între generații strict constituțional.

ION LÂNCRANJAN
Dihorii și nevăstuica

Frescă de mari proporții epică, scială și psihologică a unui portret de femeie surprinsă de-a lungul mai multor decenii în care recunoaștem etapele unei istorii involburate, uneori vicisitudinare, cu suflă-ele sensibile, mai puțin maleabile. Traectoria existențială a Măriei Almăjan este reconstituită cu patos realist și fidelitate romantică încă începînd din memorabilia primăvară a reformei agrare, cînd se căsătorește cu tînărul arpentor trimis să măsoare loturile sate-nilor din Suhatu, fosta moșie a grofului Telky Lászlo. Printr-un salt epic de trei decenii, o aflăm pe Măria Almăjan redactor de carte la „Ceres”. Aseori, pe marginea manuscriselor trimise spre publicare și respinse, eroina are bruște căderi în trecut, prilej pentru autor de a-și plimba cărbunele cu mișcări ferme, rechizitoriale, prin minele trecutului. Cartea se încheie cu un eseu al autorului în chip de postfață.

CRITICĂ

EUGEN SIMION
Întoarcerea autorului rătăcitor

O frumoasă carte despre autorii hoinari care bat cărările cu grație și care scriu din mers este *Întoarcerea autorului rătăcitor*. Personajele investigației sale sînt cîțiva din cei mai reprezentativi scriitori, precum Danil Scavinschi, Dan Grigorescu, Pop Simion, Badea Cîrțan și Ion Tomoiagă Maramureșanul. Sînt trecute în revistă obiceiurile călătoriei, insistența cu care autorii își iau lumea în cap și refuză să se mai întoarcă acasă. Critic tematis, uzînd de stilul plastic, expresiv și de portretul succint, Eugen Simion reușește să surprindă psihologia autorului rătăcitor, sugerînd și o pledoarie *pro domo* care s-ar putea traduce prin fuga ideii în stil. Cartea fermecătoare, acest eseu este cel mai complet ghid al scriitorilor claustrofobi. Sfîrșitul este patetic și instructiv și conține un tulburător îndemn adresat scriitorilor fugari: „Înapoi la Manolescu!”.

NICOLAE MANOLESCU
Teme pentru acasă

Criticul dezvoltă în această carte temele din școala primară, pe care le-a dat uitării din pricina pasiunii exagerate pentru Jules Verne, marea sa iubire din copilărie. Dedîndu-se

literaturii, autorul și-a reprimat spiritul critic dar a avut inspirația să-și păstreze ciornele din timpul școlii. Cu un plus de imaginație și de erudiție, autorul scrie azi despre ce gîndea ieri, făcîndu-ne părtași la suferințele și bucuriile sale de școlar. Cel mai frumos capitol al cărții este compunerea *Să respirăm aerul proaspăt al pădurilor*, unde, în binecunoscutul-i stil eseistic dizertează despre călătoriile lui Hogaș, despre plimbările în munți ale lui Alecsandri și despre proptirile-i călătorii din jurul Sibiului unde, susține criticul, a îndrăgît scorușul și a avut revelația că veșnicia s-a născut la sat. E îndoelnic faptul că Nicolae Manolescu ar fi cunoscut din copilărie opera lui Blaga. Chiar dacă acest volum este demn de toată stima, e regretabil că autorul nu și-a însoțit cartea și de facsimilele compunerilor sale pentru a stabili în ce măsură maturul Manolescu îl continuă pe tînărul Manolescu.

POEZIE

ADRIAN PAUNESCU
Sub semnul exclamării

A doua ediție din foarte cunoscuta carte de interviuri a lui Adrian Paunescu, intitulată *Sub semnul exclamării*, va apărea anul viitor. Cîștorii se vor reîntîlni cu spiritul incisiv al reporterului și cu opiniile onora din cei mai reprezentativi scriitori contemporani. Reproducăm un fragment din dialogul autorului cu prozatorul Vasile Băran:

A. P.: Ei?
V. B.: Mda!
A. P.: Ai, ai, ai...
V. B.: Mda!
A. P.: Off!
V. B.: Mda!
A. P.: H!
V. B.: Mda!
A. P.: Ohoo!
V. B.: Mda!
A. P.: Aha!
V. B.: Mda!
A. P.: Psst!
V. B.: Mda!

ION GHEORGHE
Torna, torna, frate!

Epopoe gnoseologică versificată în șapte cînturi consacrate fiecare cîte unei silabe din cunoscuta formulă ce dă titlul cărții. Volumul este o ediție bilingvă în limba dacă și în limba latină.

RADU G. ȚEPOSU ■

Redactor la Flacăra — campioană a țării Margareta Mureșan

ȘAH

• Totul e să joci bine • Ah, iarăși Bad Kissingenul! • Cine îl ajută pe Nurmi să iasă din groapă •

— Bravo, Margareta, ioanișoara te deranjează : am fost tot timpul, întreaga redacție, alături de tine, iar acum te felicităm ! Multe am mai făcut noi la „Flacăra”, dar un titlu de campion la șah încă n-avem ! Bravo !
— Mulțumesc. Ce mai e prin redacție ?
— Toate bune, te așteptăm. Spune-ne cum a fost.
— Greu, ediția din acest an a campionatelor fiind cea mai tare din ultimii ani. N-a lipsit nimeni. Nivelul concursului s-a ridicat, în mod logic, peste așteptări. În ceea ce mă privește, cred că am jucat bine : 11 puncte din 15 posibile e un procentaj, nu ? Mai ales într-o astfel de companie.

Nu ne-am omorât noi scriind în „Flacăra” despre marea maestră internațională de șah Margareta Mureșan ! Și dacă am procedat așa, am făcut-o mai ales din modestie, cunoscut fiind faptul că Margareta este colega noastră de redacție. Acum, însă, siliți de împrejurări, căci Margareta Mureșan a devenit, se știe, campioană a țării, rupem tăcerea, oferindu-vă în continuare câteva dintre impresiile proaspetei laureate. Așadar, legătura telefonică la Băile Herculane.

„Sînt fericită : de 17 ani alerg după acest titlu“

— Și totuși ai pierdut două partide, la Boicu și Duminiță !

— Ambele m-au prins în zile rele. N-aș zice că ele nu sînt talentate, Boicu îndeobște, care n-are decît 17 ani, am scris despre ea în revistă, dar nu-i mai puțin adevărat că și eu le-am ajutat să câștige ! Am vrut, cum se spune, să le iau cu fulgi cu tot și imprudențele m-au costat. În schimb, am întrecut clar elita șahului nostru feminin, învingînd pe Nuțu, pe Baumstark, pe Ghindă, pe Polihroniade, realizînd 7-1 cu lotul național și 2,5-0,5 cu lotul olimpic. Astfel, cu 9 victorii, 4 remize și două înfrîngerii, am cucerit primul meu titlu de campioană, titlu după care alerg de 17 ani, de cînd am început șahul !

— Eu ce să adaug : să te mai felicit o dată ? !

— Vreau să-ți spun că am primit, pe toată durata concursului, multe încurajări și cel puțin tot atîtea sfaturi. Din toată țara.

— Sfaturi ? ! Ce sfaturi, cum să muți pionii ? !

— N-o lua așa, dar a trebuit să joc această finală ca să-mi dau seama cîți suporteri am ! Am primit tot felul de telefoane, să fac, să dreg, treaba mea, numai să câștig ! Plus un maldăr de telegrame.

— Și tu ai vrut, firește, să câștigi.

— Nu m-am gîdit la asta decît în al doilea rînd, ea la o consecință. Primul meu gînd a fost să joc bine, să arăt tot ce pot.

— Și ai arătat ? Ești mulțumită ?

— De titlu, da, el m-a făcut fericită, dacă vorbim asta n-o fi prea mare. De joc, așa și așa. Am realizat partide excelente, finalul cu Polihroniade a fost magnific, dar am și greșit uneori.

— Știi că Semenova a ajuns în semifinale, mai are un hop și atacă titlul mondial !

— Cînd mi-aduc aminte cum am ratat la Bad Kissingen, îmi vine să mor ! Dar mai e timp, nu-i așa ?

— Ai avut, la Herculane, vreun moment de cumpănă ?

— După prima partidă pierdută, am fost cîtrănită rău. Maestrul Neamțu, antrenorul meu de la Medicina Timișoara, m-a ajutat mult și m-a mai ajutat șeful nostru.

— Adrian Păunescu ?

— Nu-ți aduci aminte ? Data trecută, după ce-am vorbit cu tine, a luat telefonul și mi-a zis cu voce gravă : „Dacă tot pierdeți timpul pe-aici și tot nu sînteți la redacție, vă invit să câștigați titlul și să considerați asta ca pe o sarcină de serviciu !” Vorbele acelea mi-au făcut tare bine.

— Și-ai îndeplinit sarcina, bravo !

— Știi cum e la noi, intîi munca și-apoi distracția !

— O ultimă întrebare : cum a fost intîmpinată victoria ta ?

— Vreau să cred că pînă și adversarele, cele care sperau să-și adjucece titlul, s-au împăcat cu ideea că am fost cea mai bună, cea mai în formă. Altfel, unele m-au felicitat, altele nu, dar ce contează ? După 17 ani de șah mi-am văzut visul cu ochii !

— Ce urmează, Margareta Mureșan ?

— Un turneu la Jaiice, în Iugoslavia, alte concursuri, dar gîndul meu, nu mă ascund, bate mai departe.

— Cît de departe ?

— Nu-mi iese din cap cum am pierdut la Bad Kissingen ! Poate că data viitoare nu voi mai greși ! Cu asta, te rog, gata, pierd masa !

— Se poate, cine a mai văzut o campioană flămîndă ? Poftă bună și, încă o dată, felicitări.

OVIDIU IOANIȘOARA

Fotografii de ION MIHAICA

Nu împărtășim pesimismul celor care apreciază că a pleda pentru fair play este egal cu o pierdere de timp într-o lume a atîtor inegalități, contradicții și conflicte, într-o perioadă în care rezultatele sportive sînt viciate de multe ori de diverse aranjamente, de nepriceperea sau reaua intenție a unor „cavalieri ai fluierului”. Chiar dacă asemenea lucruri se mai petrec, rămînem la părerea că „lupta” cu fenomenele negative din sport trebuie continuată cu și mai multă energie, abandonul, resemnarea, judecata gen „asta e, n-avem ce face” nefiind soluții. Fără fair play, o competiție sportivă poate deveni umilitoare și degradantă pentru cei care participă la ea. Și chiar dacă spiritul sportului nu mai este cel pe care ni l-au lăsat grecii, degradarea lui fiind accelerată de transformarea sportului de performanță într-o industrie aducătoare de profituri, totuși trebuie să apărăm ultimele „reșete” ale ceea ce Paul Vialar numea „o lume de valori morale care nu poate exista fără fair play”.

Forța exemplului — spun educatorii — are o importanță hotărîtoare în formarea caracterelor. Să folosim și noi exemple cu speranță că îi vom determina pe tinerii sportivi să le urmeze, lăsîndu-i pe cei acriti, alterați, să-și digere scepticismul în suc propriu.

Fiecare generație își aduce contribuția ei în istoria sportului. Nu se poate spune — nu este elegant, nici... fair play — că o generație este superioară celeilalte, că a avut o gîndire mai profundă, succese mai mari, campioni mai valoroși. Fiecare generație, ca și fiecare țară, își are istoria sa sportivă, cu faptele și eroii ei, neîntrecuți, fabuloși pentru oamenii acelor timpuri. Nu este fair play să comparăm alergătorii din gropile cu zgură cu cei din blocstarturile de pe tartan, să-ritorii cu prajina de bambus și pe cei cu fibre de sticlă sau de carbon, schiorii, alpinistii, automobilistii generațiilor diferite. Cine a fost mai mare : Owens sau Borzov, Nurmi sau Zatopek, Weissmüller

sau Spitz, Nuvolari sau Fittipaldi ? Cine ar putea-o spune cu adevărat ? În sport nu este ca în literatură, sculptură sau muzică, toți creatorii egali în fața creației, comparabili chiar în timp, Michelangelo, Shakespeare, Beethoven, Tolstoi — titani încă nedepășiți. Stadionul cunoaște infinite reînnoiri și depășiri de granițe, recorduri mereu schimbate. Și totuși, fiecare generație vine în timpul ei cu aceeași pasiune pătimașă pentru sport, cu aceeași dorință de a se pregăti, cu

tic pentru alergătorul francez Lucien Duquesne, care conducea, să mărească timpul cursei și să se desprindă, de adversarul său nu tocmai comod, finlandezul neînvins Nurmi. Dar francezul, spre uimirea și admirația spectatorilor, se întoarce din drum și simplu, camaradereste, îl ajută pe Nurmi să iasă din groapă. Este apoi rîndul lui Nurmi să facă dovada sportivității sale. Cînd mai avea cîțiva pași pînă la sosire, îl așteaptă pe francez, oferindu-i victoria. Duquesne refuză.

niștește, spunîndu-i în glumă : „Este o minune că ai obținut victoria cu sulita mea, desi eu am prevenit-o să nu zboare chiar atît de departe”.

Și o intîmplare, plină de semnificații, la întrecerile de canotaj ale aceleiași olimpiade, pare-se foarte dărnice în dovezi de fair play. Viaceslav Ivanov, campion olimpic la Roma, cînd își primește ambarcația, cu trei zile înainte de concurs, e cuprins de disperare. Barca avea o spărtură de peste doi metri lungime și părea de nereparat. Ea fusese construită într-unul din vestitele șantiere navale engleze, avea o formă nouă, ideală și era calculată la greutatea sportivului. Și totuși, șantierele japoneze Delta, al căror director concurase cîndva la canotaj pentru Universitatea Waseda, realizează imposibilul, lucrînd cu opt muncitori o noapte întreagă, pînă au reparat complet barca. Lui Ivanov aproape nu i-a venit să creadă și gestul prietenesc al atîtor oameni, de altă naționalitate decît a lui, l-a făcut să lupte mai decis ca niciodată. Ivanov a câștigat, dar pe podium a simțit nevoia să spună, arătînd spre cei care-l ajutaseră : „Victoria mea o datorez acestor oameni !”. Ambarcație engleză. Reparație japoneză. Campion sovietic. Iată o adevărată biruință a spiritului sportului, a fair play-ului. Trei popoare și o singură idee, olimpică.

Stimați cititori ai acestei rubrici, ne despărțim pînă la începutul anului viitor. Mulțumim respectuos tuturor celor care ne-au scris, încurajîndu-ne în tentativa de a readuce fair play-ul în prim planul competițiilor noastre sportive. I

CRISTIAN TOPOESCU

FAIR PLAY

aceeași sete de victorie. Altfel nu se poate. Și așa, generațiile se succed, se continuă în timp, ca olimpiadele antice și cele 22 olimpiade moderne, călăuzite de flacăra olimpică și de simbolul ei etern : prietenie și sportivitate !

Gesturile de sportivitate n-au lipsit la Jocurile Olimpice. Dar, de multe ori, modestia și discreția lor, lipsa de înțelegere a celor din jur le-au păstrat anonime. Ulterior, ele au fost „disecate” în scrieri care au căutat în adîncul lucrurilor miezul lor de altruism, dragoste, omenesc.

Amsterdam, 1928. Finlandezul Paavo Nurmi, neînvins, neobosit, mereu medaliat în probele de fond, concurează de astă dată într-o probă necunoscută lui, 3000 m obstacole. La o trecere peste groapa cu apă, Nurmi, neatent, cade direct în groapă. Ar fi fost momentul tac-

Puterea exemplului

Și astfel, amîndoi, ca doi frați, ca doi sportivi ai aceleiași țări, Nurmi și Duquesne, trec în același timp linia de sosire în uralele mulțimii și aplauzele arbitrilor !

Tokyo, 1964. Intîia olimpiadă care, în atîtea decenii de întreceri olimpice, se organizează pe continentul asiatic. Ungurul Kulcsar conduce la aruncarea sulitei cu 82,32 m și se pare că va câștiga. Dar finlandezul Nevala i se adresează la un moment dat, rugîndu-l să-i împrumute sulita pentru o aruncare. Kulcsar nu ezită și i-o oferă cu plăcere. Finlandezul se concentrează, își ia elan și azvîrle cu toată forța sa : 82,66 m, cu 34 cm mai mult decît Kulcsar. Cînd primește medalia de aur, Nevala încearcă să se scuze că a aruncat atîta. Dar Kulcsar, sportiv, îi li-

Sport

Bătălia pentru Paris

● O problemă în discuție: calendarul competițional de primăvară ● Un lucru clar: campionatul trebuie să fie campionat! ●

MIRCEA LUCESCU:

„Calificarea la Paris, n-a rezolvat problemele fotbalului nostru!”

— Mircea Lucescu, deși a trecut ceva timp, tot cu calificarea la Paris se cuvine să începem, da?

— De acord, dar mai întâi vreau să-mi fac o datorie. Să mulțumesc revistei „Flacăra” pentru modul în care a înțeles să sprijine „campania” pentru europene. De pildă, după meciul pierdut cu Cehoslovacia, când mulți s-au repezit la noi, „Flacăra” a știut să păstreze măsura și luciditatea aceea, nu exagerez cu nimic, ne-a fost nouă, familiei tricolorilor, de mare ajutor. În plus, am fost de citeva ori invitat în Cenaclul „Flacăra”, și băieții au fost, găsind acolo multă simpatie, o atmosferă care mi-a întărit moralul și m-a îmbărbătat. Auzind miile de tineri întonând „Cîntec pentru tricolori”, într-un cor uriaș, mi-am dat seama că n-avem de ales și că trebuie să ne calificăm! Publicul era cu noi, mai strîns și mai entuziasmat ca oricînd, trebuia să fim și noi cu el, să-i dăm satisfacția victoriei finale. Era o datorie.

— Am spus-o și o repetăm: noi am crezut în Mircea Lucescu nu pentru că ne era simpatic, ar fi contat și asta, dar prea puțin, ci pentru că am intuit în el o șansă pentru fotbalul românesc, o deschidere. Acum, că ți-ai făcut datoria, după cum și noi ne-am făcut-o pe-a noastră, să trecem la treabă. Am pregătit o întrebare delicată: cine a decis calificarea?

— Echipa și, așa adăuga, starea de spirit. E o idee mai veche de-a mea: avem jucători, cu nimic mai prejos decît mari-

le puteri ale fotbalului. Se cuvenea, m-am gândit, să-l adunăm, să alcătuim din ei, după ce le vom fi transmis o concepție de joc, o adevărată familie. Era, zic eu, singura poartă pe care puteam ieși spre Paris.

— Ce chei ați folosit?

— Le-am încercat pe toate pînă am găsit-o pe cea potrivită. Uite, îmi vine în minte Răducanu pe care, se știe, l-am alăturat lotului național. Cînd l-am chemat, destul și-au dat coate, socotind că, pe cînd apăra, Rică a fost eroul multor boacane. Noi i-am acordat totuși încredere și n-am greșit. Și-a făcut meseria, antrenându-i pe portari, cu seriozitate și devotament, în plus, a adus o notă de voie bună atît de necesară în momentele grele, de încordare psihică, din ajunul partidelor. Rică a fost și el, nu mă sfîșesc s-o spun, una din „roțițele” calificării. Altcieva. Mi s-a reproșat uneori, mai fătis, mai voalat, că sînt prea apropiat de jucători, prea intim cu ei. Cum ar fi trebuit să procedez? Ce-ar fi trebuit să fac? Alții, în Italia, în Suedia etc., le-ar fi oferit, ca să-i mobilizeze, mai mulți bani. Eu n-am avut bani, nici nu știu dacă mi-ar fi folosit la ceva, mai degrabă nu, și-atunci am căutat să mi-i apropiu, deschizîndu-mi sufletul față de ei. Eram, cum să explic?!, în aceeași barcă, toți depindeam de unul și unul de toți și cel mai frumos e că nimeni n-a rămas dator. Alta e însă problema: o serie de jucători care au contribuit din plin la obținerea calificării nu se bucură, cred eu, de atenția cuvenită.

— Primim reproșul! Băilăni, nu?

— Mai puțin, un fotbalist ca Băilăni e greu de contestat. Dar Klein? El a jucat, tot timpul, ca un metronom, fiind exact omul potrivit la locul potrivit.

— Așa e, numai că Mișă Klein, hai să-l mîngîiem, să-ți facem o plăcere, rămîne, vrei, nu vrei, un jucător nespectaculos. El se vede mai puțin, așa-i?

— Nu-i așa.

— Cu Balaci ar fi fost altceva, de acord?

— Ideal ar fi fost și cu unul, și cu celălalt. Și pentru că tot am ajuns aici, să spun că-mi pare rău că nu l-am avut pe Balaci în ultimele meciuri. Cu el în teren, așa fi stat mai liniștit. Dar Balaci va fi curînd apt de joc și își va relua, sper, locul în echipă. În ceea ce mă privește, contez pe el.

— Mergem mai departe, da? Ai zis recent, la întîlnirea conducerii tehnice a naționalei cu ziariștii, că pătrunderea în turneul final al europenilor nu reprezintă decît o etapă! Modestie, modestie, Mircea Lucescu, dar nici chiar așa?!! Oare uii că această calificare e prima din istoria fotbalului românesc?

— Nu uit, cum aș putea?!! Dar asta nu mă împiedică să repet: cînd am venit la federație, mi-am propus ca obiectiv calificarea la campionatul mondial. Că vom fi prezenți la Paris, cu atît mai bine, dar obiectivul e obiectiv și rămîne. Sînt, al să vezi, și mai îndrăzneț. În ciuda acumulărilor și a calificării la europene, echipa încă nu-i suficient de coaptă. Se va coace pînă la declanșarea bătăliei pentru Mexic? Trag nădejde.

— Te-am mai auzit lăudînd Suedia!

Vizezi cumva postul lui Arnesson?!

— Fără glumă, Suedia e, la ora asta, una din primele 3-4 echipe ale Europei. Dacă sînt mindru de ceva, sînt mindru că i-am eliminat pe suedezi!

— Despre Italia nu spui nimic?

— Îmi pare rău, cu sinceritate, de Bearzot. Într-o bună zi, păstrînd proporțiile, îmi va veni și mie rîndul! Altcieva vreau să spun: firește, calificarea la Paris înseamnă, ca performanță, mult, vom cîștiga datorită ei și experiență, dar nu va fi, după opinia mea, destul. Va trebui să realizăm și mai mult.

— Și mai mult, cît de mult?

— Calificarea ar trebui să aducă o serie de cîștiguri în fotbalul nostru. Să stimuleze activitatea pe plan intern, căci mai avem, se știe, multe probleme de rezolvat. În ceea ce privește numărul de jucători legitimați, de pildă, sîntem penultimii din Europa. La capitolul copiilor și juniorilor nu stăm pe roze. Apar tot mai puțini fotbalisti tineri și apar greu, ici și colo, creșcuți parcă în seră. Valoarea campionatului e scăzută, echipa națională i-a depășit nivelul. Judecînd prin prisma calificării, virful piramidei fotbalului românesc s-a înălțat, dar baza piramidei continuă să fie îngustă. Noi am învățat, tot timpul, din înfrîngeri, iată că a venit timpul să învățăm și din succese. E, ca să zic așa, momentul, să nu-l ratăm.

— Frumos spus, dar nu foarte concret.

— Concret? Actuala formulă, cu 18 divizionare A și 54 B, mi se pare depășită. Din cauza numărului mare de echipe, în A, ne tot batem capul să găsim o soluție în privința calendarului intern din primăvara lui 1984. Se vîntură tot felul de variante, cu 3 grupe valorice, 1-6, 7-12 și 13-18, cu desființarea Cupei, cu amînarea campionatului după turneul final al europenilor etc., pe care o vom alege, pe unde vom scoate cămașa?!

— Indiferent de ce variantă se va adopta, un lucru trebuie să fie clar: campionatul trebuie să rămînă campionat! Asupra acestei chestiuni nu credem că ar trebui discutat. Și-apoi, din cîte sîntem noi informați, anul 1984 va avea tot 365 de zile, iar primăvara lui nu va fi mai scurtă! Care-i problema?

— Va avea chiar 366, fiind bisect, dar cele 14 săptămîni ale lui, rezervate fotbalului în primăvară, nu vor ajunge și pentru un calendar intern obișnuit, cu campionat și cupă, și pentru a onora, cît mai bine, obligațiile internaționale ale fotbalului nostru. Care obligații sînt mai mari ca oricînd: europenele, preliminariile olimpice, cele mondiale, care bat la ușa, și Cupa campionilor, în care Dinamo speră, cum sperăm cu toții, să aibă o carieră cît mai lungă. Ar trebui să reluăm sezonul cît mai devreme, la 15 februarie, să zicem, dar ne va ajuta timpul? O mie și una de probleme: vacanța jucătorilor, un minimum de 20 de zile, turneul în America Centrală, probabil după 20 ianuarie, începerea pregătirilor pentru europene, oricum în mai etc., etc. Dar dacă Dinamo intră în finală? Alte amînări, legitime, alte date în calendar, de unde?, doar calendarul nu-l de gumilastic! Or, mă întorc de unde am plecat, dac-am fi avut mai puține echipe, am fi putut jongla, ne-ar fi rămas mai mult timp pentru a pregăti centralizat o altă experiență cîștigată, confruntările internaționale.

— Ce-i cu echipa olimpică? Mai are ea vreo șansă să ajungă la Los Angeles?

— O șansă, cît de mică, e o șansă care există. Și dacă Iugoslavia nu bate în Olanda? Și dacă noi învingem în Italia?

— Ești un începător sau un vizionar? Apropo, ți-a fost teamă la Bratislava?

— Cui nu i-ar fi fost?

— Și, totuși, ziariștilor cehoslovaci le-a declarat că ne vom califica!

— Ca să-l sperii pe Havranek, nu de altceva!

— Acum, că totul s-a terminat, mare curaj ai avut cu Rednic la mijloc, cu Negri pe fund și, mai ales, cu Gabor în față!! Riscuri enorme!

— Oare? Mai degrabă mișcări calculative, care mi-au ieșit. În rest, așa e: meseria asta implică și riscuri. Nu știu dacă cine riscă cîștigă totdeauna, dar sînt sigur că cine nu riscă pierde. Numai că nu mă amăgesc: toate ideile mele, socotite azi, după calificare, ferice, ar fi fost, la eșec, falimentare!

— Asta e frumusețea fotbalului: o joacă făcută serios. Să încheiem: ce părere ai despre tragerea la sorți pentru mondiale? Ne așteaptă o grupă grea?

— Foarte grea. Anglia, care a mai pățit-o o dată cu noi, va fi foarte circumspectă. Irlanda de Nord, echipa lui Bingham, antrenor foarte controversat, a obținut în ultima vreme o suită de rezultate spectaculoase, între care, recent, 1-0 cu R.F.G., la Hamburg!

— Bingham e cel care-l lăsa pe jucător să bea, în timpul Mondialului spaniol, bere cu lăzile, nu?

— Uneori se reține numai partea pitorească a chestiunii. Billy Bingham e un foarte iscusit antrenor. Așa stînd lucrurile, grupa pare ușoară numai la prima vedere. Iar noi, ca să fiu corect, de unde pornim? Practic, de la început, de la zero. N-am mai fost la mondiale din 1970.

La peluză

Turul s-a încheiat!

Trăiască returul! (I)

Urma să fie sezonul lui Hagî, Co-raș și Movilă și a fost al lui Pușcaș, Gabor și Orac. Părea că sosise timpul Sportului Studențesc și de fapt el sosise pentru Steaua. Probleme!...

A fost un tur fără Balaci și în antracul care urmează se hotărăște dacă el va repeta destinul bizar al lui Dumitru. Nimeni nu-l poate ajuta. Bicu așteaptă. Și Bica.

Lung a continuat seria lui formidabilă. Cămătaru, nu. Prizonier al propriei lui glorii, Rodion uită că între timp jocul său a fost aflat de toți.

Ca să vezi: fără Romilă, Nemeșanu, Cernescu, eterna candidată la retrogradare, Politehnica Iași, rinnește la podium. Pas de mai înțelege. În schimb, Galațiul, cu doi din ei în formație, plus Soare și Hanghiuc se zbate ca pește pe uscat. Victoria împotriva Stelei este mai mult o sinucidere a acesteia din urmă.

Cînd Teacă pleacă de la o echipă, anul următor te așteaptă ca echipa cu pricina să cîștige campionatul. Cînd Mateanu pleacă de la o conducere tehnică, oricare ar fi culbul, el poate să se aștepte la retrogradare. Ce să însemne asta?

În lipsa noilor achiziții, Iamandi și Nemeșanu, (mult timp accidentați), dar cu doi constructori de meserie: Rednic și Andone, Dinamo a descoperit că are două extreme de talie europeană: Orac și Țălnar. Așa merg lucrurile.

În imediata vecinătate a celor trei mari: Dinamo, Steaua și Sportul studențesc, Rapidul privește cu jînd opulența de care pînă acum doar Steaua s-a sesizat.

Ceea ce face Dobrin se numește alchimie: scoate aur din piatră seacă, după principiul că orice piatră seacă la locul potrivit este aur. Fiindcă iubește. Scoateți-l pe Dobrin din județul Argeș și i-ati ne-norocit cu toți. Dobrin nu este atît un antrenor priceput cît un antrenor îndrăgostit: asta-l ține! Vorbind despre Dobrin facem precizarea că aprecierile noastre nu priveșc decît meciul echipei sale cu Dinamo; un meci eminamente jenant care a nemulțumit și a lăsat numai mîhnire în inimile suporteurilor argeșeni.

NICOLAE CRISTACHE ■

— Chiar așa?

— Mondialele sînt una, europenele alta, căciuli diferite. Între calificarea în Franța și cea în Mexic nu vîd nici o legătură. Ne așternem la un drum nou. Cîștigarea grupei pentru Paris nu ne dă nici o garanție. Dar de obligat, veți fi de acord, ne obligă. Ca să rezum: am trecut un hop, ne așteaptă unul și mai greu. Pentru că nici Finlanda și nici Turcia nu-s bătute dinainte.

— Se teme Mircea Lucescu de Finlanda?

— De ce nu? Alt stil, alt temperament, alt climat etc. Nu las nimic la voia întâmplării și, cîutînd, găsesc că Finlanda a fost capabilă de-un 1-1 cu Polonia în deplasare! La fel și Turcia care a bătut, cu puțin timp în urmă, Austria. Antrenorii turci, din cîte cunosc, au renunțat vreo 2 ani la rezultate, urmîrind reconstrucția echipei. Ca și Suedia, dealtfel. Noua formație turcă, întinerită, se arată în sensibil progres.

— Parcă vrei să ne sperii!

— Nici vorbă. Dar nici să vă mint nu pot. N-am făcut-o nicodată, nici ca jucător și nici ca antrenor.

— Așadar, în ianuarie, naționala va juca și în Mexic. Înaintea Parisului, ea a evoluat acolo, cîștigînd un important turneu. Să fie asta un semn că pregătești terenul pentru mondiale, știut fiind faptul că ele se vor disputa în Mexic?

— Încă nu m-am gândit la asta, dar poate fi de bun augur.

— Ne-ar trebui un titlu pentru această discuție, oprește-te la o idee, alege.

— Calificarea la Paris, care ne-a bucurat pe toți, n-a rezolvat problemele fotbalului nostru. Trebuie să fim conștienți de asta și să privim în perspectivă. De-acum, că am ajuns cineva în Europa, în tre primum 8, trebuie să ne respectăm și mai mult. Mai avem, în ciuda calificării, atîtea de făcut.

ODVIDIU IOANIȚOIA ■

Meciurile lui Mircea Lucescu

În intervalul care s-a scurs de la data primului meci (11 noiembrie 1981), echipa națională sub conducerea lui Mircea Lucescu, ajutat de antrenorul secund Mircea Rădulescu, a susținut nu mai puțin de 32 de partide oficiale sau amicale (un adevărat record pentru fotbalul nostru!), dintre care 26 au intrat în palmaresul oficial. Să reamintim cititorilor toate aceste meciuri.

1. Elveția — România 0-0 (preliminari C.M. '82), Berna, 11 XI 1981.
2. Belgia — România 4-1 (amical), Bruxelles, 24 III 1982.
3. Bulgaria — România 1-2 (amical), Ruse, 14 IV 1982.
4. România — Cipru 3-1 (C.E.), Hunedoara, 1 V 1982.
5. Argentina — România 1-0 (amical), Rosario, 12 V 1982.
6. Peru — România 2-0 (amical), Lima, 16 V 1982.
7. Chile — România 2-3 (amical), Santiago, 18 V 1982.
8. România — Japonia 4-0 (amical), Suceava, 15 VII 1982.
9. România — Japonia 3-1 (amical), București, 18 VII 1982.
10. România — Danemarca 1-0 (amical), București, 1 IX 1982.
11. România — Suedia 2-0 (C.E.), București, 8 IX 1982.
12. România — Selec. olimpică a Bulgariei 2-1 (amical, neinclus în palmaresul oficial), București, 12 X 1982.
13. R.D.G. — România 4-1 (amical), Karl Marx Stadt, 17 XI 1982.
14. Italia — România 0-0 (C.E.), Florența, 4 XII 1982.

15. Turcia — România 1-1 (amical), Istanbul, 29 I 1983.
16. Grecia — România 1-3 (amical), Larissa, 2 II 1983.
17. România — Turcia 3-1 (amical), Tg. Mures, 9 III 1983.
18. România — Iugoslavia 0-2 (amical), Timișoara, 30 III 1983.
19. România — Italia 1-0 (C.E.), București, 16 IV 1983.
20. România — Cehoslovacia 0-1 (C.E.), București, 15 V 1983.
21. Iugoslavia — România 1-0 (amical), Sarajevo, 1 VI 1983.
22. Suedia — România 0-1 (C.E.), Stockholm, 9 VI 1983.
23. Norvegia — România 0-0 (amical), Oslo, 10 VIII 1983.
24. România — R.D.G. 1-0 (amical), 24 VIII 1983.
25. Polonia — România 2-2 (amical susținut de selecționata olimpică, dar inclus în palmaresul reprezentativei A).
26. Selecționata jucătorilor profesioniști din Spania — România 2-2 (4-6 după 11 m), amical, neinclus în palmares, Vigo, 20 IX.
27. Olanda — România 0-0 (preliminari J.O., Lucescu preluînd și echipa olimpică), Utrecht, 5 X 1983.
28. Țara Galilor — România 5-0 (amical), Wrexham, 12 X 1983.
29. România — Italia 0-0 (preliminari J.O.), Brașov, 26 X 1983.
30. Israel — România 1-1 (amical), Tel Aviv, 8 XI 1983.
31. Cipru — România 0-1 (C.E.), Limassol, 12 XI 1983.
32. Cehoslovacia — România 1-1 (C.E.), Bratislava, 30 XI 1983.

DUMITRU GRAUR ■

LA MULȚI ANI FOTBALIȘTILOR TRICOLORI!

Sport, timp liber

• Primii 10 jucători din 1983 sînt 11! • Echipa anului se confundă cu echipa națională! •

Premiile fair-play „Flacăra” pe 1983

Urmărind stimularea nobleței și generozității în sport, cultivarea spiritului de onestitate și loialitate pe stadioane, în săli etc., revista noastră a hotărât să decerneze, anual, Premiul fair play, menite să răsplătească atitudini sau gesturi de aleeșă sportivitate. În acest sens o comisie prezidată de poetul Adrian Păunescu, redactor-șef al revistei „Flacăra”, și avînd ca membri pe Lia Manoliu, fostă campioană olimpică, Dumitru Popescu-Colibași, antrenor emerit, Chevere Ghemigean, fost arbitru internațional de fotbal, Radu Cossașu, scriitor, prof. dr. doc. Mircea Olteanu, șeful Catedrei de oftalmologie din I.M.F. București, conf. dr. Ion Drăgan, directorul Centrului de medicină sportivă, Mircea Lucescu, director tehnic al F.R.F., Constantin Lucaci, sculptor, Margareta Mureșan, mare maeștră internațională de sah, Marius Popescu, Gheorghe Mitroi, Ion Bocioacă, Vasile Căbulea și Cristian Popescu, ziariști sportivi, a stabilit ca Premiile fair play „Flacăra” pe anul 1983 să fie acordate lui:

VASILE IORDACHE, portar al echipei de fotbal Steaua și component al lotului național, pentru întreaga sa carieră sportivă desfășurată sub semnul unei înalte sportivități;

NICOLAE VOICU, profesor, antrenor al echipei de ciclism a clubului Dinamo, pentru faptul de a-l fi ajutat (depanat) pe rutierul Gheorghe Vasiliu de la Steaua în timpul etapei a III-a (Calafat-Herculane), a Turului ciclist al României. Fără intervenția antrenorului dinamovist, Vasiliu ar fi pierdut minute prețioase;

AUREL TICLEANU, pentru exemplara mobilizare a resurselor fizice și, mai ales, psihice la reluarea activității fotbalistice.

CLUBULUI STEAUA, care a dat deiegare jucătorului de fotbal Turcu, pentru Dinamo, în vederea întăririi formației noastre campioane pentru o cît mai bună reprezentare a fotbalului românesc.

PUBLICULUI CRAIOVEAN, pentru mîna de ajutor arătată echipei favorite în care a știut să-și încurajeze echipa favorită, Cupa U.E.F.A. și din campionat;

CLUBURILOR U.T.A., F.C. CONSTANTIN, pentru de a fi lansat jucători, acordînd o atenție deosebită tinerelor talente.

(Urmare din pag. 48)

fănescu, 3. Balaci, 4. Cămaru, 5. Lung, 6. Rednic, 7. Klein, 8. Geolgău, 9. Iorgulescu, 10. Gabor; Octavian Știrăanu („Viața studentescă”): 1. Băloni, 2. Lung, 3. Ștefănescu, 4. Cămaru, 5. Balaci, 6. Klein, 7. Coraș, 8. Iorgulescu, 9. Geolgău, 10. Nica.

Introducînd toate aceste sufragii în calculator, a rezultat următoarea ordine:

1. Ștefănescu	436 p
2. Băloni	428
3. Lung	422
4. Cămaru	305
5. Rednic	221
6. Geolgău	181
7. Klein	99
8. Muțescu	93
9. Balaci	90
10. Ungureanu	79

11. Ticleanu 61, 12. Moraru 59, 13. Orac 43, 14. Iorgulescu 36, 15. Augustin 35 etc. pînă la locul 31—40, ocupat de un grup de jucători (Giuchici, Ion Ion, Cîrțu, Mateuț ș.a.) cu un singur punct.

Care specialiști, antrenori, arbitri, conducători de cluburi și reprezentanți ai federației, 37 la număr, n-au făcut altceva decît, spre a nu vă mai pune răbdarea la încercare, să valideze ierarhiile de pînă acum, cu mici și neesențiale modificări:

1. Ștefănescu	334 p
2. Băloni	328
3. Lung	297
4. Cămaru	279
5. Rednic	178
6. Geolgău	136
7. Klein	71
8. Ungureanu	60
9. Moraru	59
10. Muțescu	58

11. Orac 36, 12. Augustin, Iorgulescu 28, 13. Ticleanu 24, 14. Balaci, Al. Nicolae 21, 15. V. Iordache 16, 16. Tălnar, 17. Negrilă, 18. Balint, 19. Lăcătuș, 20. Gabor ș.a. pînă la locul 30 (Grosu, 1 p.). Față de ziariști, primii 7 rămîn aceiași. Diferența dintre Ștefănescu și Băloni e și mai mică, numai

6 puncte! Ultimii 3 (din cei 10) sînt departajați de cîte un punct, iar cota lui Orac urcă pînă la poziția a 11-a, în timp ce Ticleanu continuă să coboare. „Noul val”, e ca și în celelalte ierarhii, firav reprezentat, doar citeva nume intrînd în discuție, cu precădere cele ale lui Lăcătuș, Balint și, firește, Gabor. Un jucător care „vine” e și Mateuț, dar el urmează să confirme.

Nu vom insista asupra opțiunilor antrenorilor (Jenei, Nicușor, Oțet, Halagian, Dobrin, Ardeleanu ș.a.), deoarece și ele au mai apărut, chiar dacă parțial. Ne simțim însă datorii să vă înfățișăm, stimați cititori, citeva. Angelo Niculescu: 1. Cămaru, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Lung, 5. Rednic, 6. Ungureanu, 7. Augustin, 8. Geolgău, 9. Iorgulescu, 10. Negrilă; Cornel Drăgușin: 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Lung, 4. Cămaru, 5. Rednic, 6. Muțescu, 7. Klein, 8. Geolgău, 9. Balaci, 10. Orac; Cornel Dinu: 1. Rednic, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Cămaru, 5. Al. Nicolae, 6. Moraru, 7. Balaci, 8. Geolgău, 9. Muțescu, 10. Ticleanu; Ioan Czako (A.S.A. Tg. Mureș): 1. Băloni, 2. Lung, 3. Ștefănescu, 4. Cămaru, 5. Rednic, 6. Ungureanu, 7. Orac, 8. Negrilă, 9. Augustin, 10. Moraru; Constantin Teacă: 1. Geolgău, 2. Cămaru, 3. Băloni, 4. Muțescu, 5. Lung, 6. Ștefănescu, 7. Orac, 8. Rednic, 9. Moraru, 10. Balint; Ilie Oană: 1. Băloni, 2. Cămaru, 3. Lung, 4. Rednic, 5. Ștefănescu, 6. Geolgău, 7. Muțescu, 8. Klein, 9. Balint, 10. Iordache; Violel Mateianu: 1. Băloni, 2. Lung, 3. Ștefănescu, 4. Cămaru, 5. Rednic, 6. Iorgulescu, 7. Ungureanu, 8. Ticleanu, 9. Negrilă, 10. Geolgău; Valentin Stănescu: 1. Ștefănescu, 2. Lung, 3. Băloni, 4. Cămaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Klein, 8. Ticleanu, 9. Muțescu, 10. Ungureanu.

Iată citeva din părerile celor 10 arbitri divizionari A care au avut amabilitatea să răspundă demersului nostru: Nicolae Răinea: 1. Lung, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Cămaru, 5. Rednic, 6. Klein, 7. Geolgău, 8. Andone, 9. Lăcătuș, 10. Grosu; Dan Petrescu: 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Lung, 4. Cămaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Augustin, 8. Moraru, 9. Orac, 10. Lăcătuș; Cristian Teodorescu: 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Lung, 4. Cămaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Muțescu, 8. Al. Nicolae, 9. Klein, 10. Iorgulescu; Nicolae Dinescu: 1—3. Ștefănescu, Băloni, Lung, 4. Cămaru, 5. Ungureanu, 6. Geolgău, 7. Negrilă, 8. Klein, 9. Moraru, 10. Ticleanu.

Tot din rațiuni de spațiu, ne vedem siliți să restringem și opțiunile conducătorilor de cluburi, alegînd (intimplător) din lista celor 12 pe Ion Alexandrescu (Steaua), Eugen Băncu (Sportul studentesc), Dumitru Dragomir (F.C.M. Brașov) și Corneliu Costinescu (S.C. Bacău). Alexandrescu: 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Cămaru, 4. Muțescu, 5. V. Iordache, 6. Lung, 7. Ungureanu, 8. Balint, 9. Lăcătuș, 10. Al. Nicolae; Băncu: 1. Lung, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Rednic, 5. Iorgulescu, 6. Moraru, 7. Geolgău, 8. Muțescu, 9. Hagl, 10. Orac; Dragomir: 1—3. Lung, Ștefănescu, Băloni, 4. Cămaru, 5. Rednic, 6. Klein, 7. Geolgău, 8. Lăcătuș, 9. Balaci, 10. Gabor; Costinescu: 1. Lung, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Cămaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Klein, 8. Muțescu, 9. Avădanei, 10. Orac.

Înainte de a calcula clasamentul general, cel menit să-l stabilească pe cel mai bun fotbalist al anului 1983, să vedem punctul de vedere al F.R.F. Președintele federației, Ion Dumitrescu, ne-a indicat următoarea ordine: 1. Băloni, 2. Lung, 3. Ștefănescu, 4. Cămaru, 5. Rednic, 6. Muțescu, 7. Geolgău, 8. Moraru, 9. Balaci, 10. Ungureanu; Constantin Dinulescu (secretar al F.R.F.): 1—2. Ștefănescu, Băloni, 3—4. Cămaru, Lung, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Ungureanu, 8. Muțescu, 9. Klein, 10. Orac; Mihai Ionescu (secretar al F.R.F.): 1—2. Băloni, Ștefănescu, 3. Lung, 4. Cămaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Klein, 8. Muțescu, 9. Ungureanu, 10. V. Iordache.

Adunînd punctele acumulate în cele 3 clasamente parțiale (punctul la fel, adică locul 1 = 10 p, locul 2 = 9 p etc.), obținem următoarea ordine finală:

Clasament final

Adunînd punctele acumulate în cele 3 clasamente parțiale (punctul la fel, adică locul 1 = 10 p, locul 2 = 9 p etc.), obținem următoarea ordine finală:

1. COSTICĂ ȘTEFĂNESCU	30 p
2. Ladislau Băloni	27
3. Silviu Lung	23
4. Rodion Cămaru	22
5. Mircea Rednic	17
6. Ion Geolgău	16
7. Michael Klein	11
8. Gheorghe Muțescu	6
9. Aurel Ticleanu	4
10. Ilie Balaci	3

Ținînd cont de acest clasament și de punctele obținute de alți jucători (neincluși în primii 10), putem alcătui și echipa anului, formată din

Lung — Rednic, Iorgulescu, Ștefănescu, Ungureanu, Balaci, Băloni, Klein, Ticleanu, Geolgău, Cămaru

formație pe care (spre lauda lui) Mircea Lucescu a și folosit-o de cele mai multe ori în partidele preliminare ale campionatului european.

Lăsînd o serie de comentarii pentru numărul viitor, autorii anchetei de față doresc să mulțumească, în final, celor ce au avut amabilitatea să răspundă demersului lor, miilor de cititori care au făcut posibil, prin scrisorile lor, acest sondaj, colegilor de redacție Ciel Iordache-Adam, Liviu Timbus, Lionel Nițescu și Duce Bertzi, care i-au ajutat în deschiderea și trierea corespondenței, urîndu-vă tuturor un sincer La mulți ani!

Iată-i și pe ceilalți laureați ai anchetei noastre din acest an (de la stînga la dreapta): Băloni, Lung, Cămaru, Rednic, Geolgău, Klein, Muțescu, Ticleanu, Ungureanu, Balaci.

Toți sîntem pietoni

„Treisute de ani ne-au trebuit să-i învățăm să meargă corect, să-i facem pe pietoni disciplinați”, a fost răspunsul unui reprezentant al municipalității unei mari capitale, la întrebarea „cum ați reușit să-i determinați pe cetățenii citadelei să circule atît de civilizată pe stradă?”

La început toți am fost pietoni. De, așa este și nu numai la început, ci și acum. Acesta este adevărul. La bază, toți sîntem pietoni. Numai cîteodată ne transformăm în conducători de vehicule, automobilisti, bicicliști, motocicliști etc.

Începutul alfabetului circulației e rezervat pietonilor. Nu poți să preținzi că știi să conduci mașina, dacă nu cunoști a, b, c-ul mersului pe jos. Sugestivă era o caricatură apărută cu vreo 10—15 ani în urmă într-un ziar bucureștean. Un director, care uitase să mai meargă și pe jos, era reînviat să facă acest lucru, de doi subalterni care îl țineau de subsuori. „Copăcel, mamă, copăcel”, parcă ziceau ei.

Cert e că viața modernă, obișnuința numai cu mașina ne-au adus mari prejudicii. Obezitate, în primul rînd, și un întreg cortegiu de boli, ori dacă nu chiar boli, favorizarea apariției lor.

Pe țară, circa 40%, în unele orașe 50%,

și chiar mai mult, din accidentele grave sînt cauzate de pietoni. Nu e însă așa de simplu să-i judeci pe pietoni. Oamenii, cu grijile lor, cu stresurile lor, cu problemele lor, deseori nu simple, uită, la un moment dat, că s-au angajat în traversarea unei străzi, că pătrățelele luminoase, de pe partea opusă, arată o siluetă în așteptare, de culoare roșie, și nu una, în mers, verde.

„Tehnica mersului pe jos nu se învață peste noapte, mai ales într-un oraș mare, modern, cu mii de intersecții și semafoare. Dar nici nu putem aștepta trei sute de ani. Nu e vorba, neapărat, de nu știu ce studii, de diplome, ca să știi să mergi pe jos. Sînt situații cînd oameni simpli merg corect, prudent, iar alții, care se gîndesc la rezolvarea unei complicate probleme științifice ori tehnice și au în sertarele bibliotecii de acasă tot felul de diplome, trec strada cu atîta nonșalanță, de parcă ar merge pe o pitorească potecă de pădure, unde nu-i pște nici cea mai mică primejdie. Vrînd-nevrînd ne complicăm și ajungem la psihologie, pedagogie și alte științe care trebuie să-și spună cuvîntul în acest domeniu simplu doar în aparență.

Bineînțeles, e vorba în numeroase cazuri și de o serioasă doză de comoditate. Cum adică, la 20 de metri se află confortabilul pasaj pentru pietoni de la

Universitate și tu treci bulevardul, făcînd slalom printre mașini? Și, vorba aia, nu ești la vîrstă senectuții, ci ai 20 de ani și „plesnești” de sănătate. Măcar așa, de curiozitate, să mai vezi și lumea „subterană”, freamătul ei, pitorescul magazinelor și al întîlnirilor dintre cele mai frumoase fete — bucarestencele, vorba cîntecului, — cu fermecătorii tineri.

Coboară și apoi urcă scările. Mai cu seamă cînd medicii recomandă cit mai multă mișcare și cînd arată cu precizie cu cîte zile îți prelungește viața urcarea unei trepte.

Îmi spunea, mai deunăzi, un prieten: „Mama, ca să-și învețe copilul cu pericolul focului îl apropie un deget de flacăra pînă cînd el își retrace mîna și cel mic zice „Mama, bubă”. După aceea, nu mai are probleme cu el. Vorba aia, se va feri de flacăra ca de „foc”. Nu același lucru îl poate face să-și învețe odrasla cu pericolul circulației. Doar n-o să-și lase copilul să fie călcat pe laba piciorului de roata vreunei mașini, ca să-l convingă că „monștrii” cu patru roți sînt periculoși.”

Obișnuința cu mașinile e un lucru firesc, care a apărut odată cu trecerea anilor și bineînțeles că are efecte pozitive. S-au obișnuit cu automobilele nu numai oamenii, ci și animalele, pisicile, cîinii și chiar lepurii. Pînă mai ieri, cînd intrau în raza de „acțiune” a unor furari, rămîneau hipnotizați și braconierii atîta

la serviciu, că trebuie să ajungă la fabrică, institut, facultate, la o anumită oră că iutesc puțin pasul pe zebra, nu să meargă citind ziarul pe trecerea de pietoni, ori să dau mina cu prietenul sau colegul pe spațiul rezervat trecerii pietonilor, ținînd la „respect” zeci de mașini, numai pentru a abuza de dreptul meu de trecător.

Adevărul, în multe cazuri, e undeva pe la mijloc. Vinovați de nenumeratele accidente în care sînt angajați pietoni sînt nu numai ei, ci și automobilisții. Văd un copil neatenț pe trotuar, gata a se angaja în traversare, ori un bătrîn care, încet-încet, neatenț, trece strada în afara pasajului pietonal și mă limitez doar la o atenționare cu claxonul, baziadu-mă pe frîne, pe o eventuală fandare și mai ales pe acel primejdios și deseori fatal „Las-că mă vede el” ori „Las-că mă aude el”. Periculos și inuman.

VICTOR BEDA

Fotbalistul anului: COSTICĂ ȘTEFĂNESCU

● Destinul unei corăbii, fie ea și sportive, depinde de căpitanul ei ● Contribuția la națională, un criteriu decisiv ●

Atenție! Intră în teren naționala României, în frunte cu căpitanul ei, Costică Ștefănescu!

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU ■

atit la calificarea naționalei la Paris, cît și, în primăvară, la urcarea „campioniei unei mari iubiri” pînă în semifinalele Cupei U.E.F.A., performanță fără precedent în istoria fotbalului nostru. Calm și siguranță, eleganță în joc, „ochiul” versat, spiritul de fair play etc. l-au impus pe Costică Ștefănescu, pe care se cuvine să-l felicităm, în numele tuturor iubitorilor fotbalului, urindu-i lui și echipei naționale, a cărei banderolă o poartă cu mîndrie și răspundere, mult succes la Paris!

Aminind alte comentarii pentru partea finală a anchetei (și chiar pentru numărul viitor al revistei), să vedem cum a decurs sondajul. Am folosit, ca și în anii

precedenți, sistemul de punctaj de la 1 la 10, acordînd 10 puncte pentru locul 1, 9 pentru locul 2, 8 pentru locul 3 ș.a. În cazurile (destul de frecvente, după cum veți constata), în care 2 sau mai mulți jucători au fost plasați pe aceeași poziție, i-am dat fiecăruia numărul de puncte corespunzător locului, fără a împărți. În situațiile în care electorii au așezat, la egalitate, 2 sau mai mulți fotbaliști pe două sau chiar trei locuri (de pildă, 1—3. Ștefănescu, Băloni, Lung), am acordat fiecărui votat punctele cuvenite primului din locurile menționate (adică 10 pentru Ștefănescu, 10 pentru Băloni, 10 pentru Lung).

Votul cititorilor

Am primit 2 710 scrisori, din care am fost nevoiți să anulăm 121, marea majoritate a opțiunilor neluate în considerare fiind anonime, de genul telegramelor „Cel mai bun jucător al anului Lung. Stop. Lucie din Brașov”. Cele mai multe scrisori au sosit din județele Dolj și Mures, explicabil prin faptul că jucătorii din zonele respective aveau să-și dispute titlul în clasament, iar cele mai puține din județele Constanța și Vaslui. Cititorii au hotărît după cum urmează:

11. Moraru 604, 12. Augustin 412, 13. Iorgulescu 330, 14. Ungureanu 314, 15. Negrilă 260, 16. Manea, 17. Orac, 18. V. Iordache, 19. Lăcătuș, 20. Andone, 21. Tălnar, 22. Balint, 23. Nicolae, 24. Gabor, Hagl, Coras, 25. Avădanei etc., etc., clasamentul publicului cuprinzînd 67 de jucători, inclusiv pe Ursu (Politehnica Iași), State (F.C. Olt), Băluță (Jiul) și chiar Șumulanșchi (Gloria Buzău)!

După cum se poate observa, votul a stat sub semnul performanței calificării la turneul final al campionatului european, primii 15 clasări fiind, fără excepție, componenți ai lotului reprezentativ. Anticipînd, să notăm că publicul a fost mai impresionat de golul lui Cămătaru de la Stockholm sau, poate, de excelența prestație a virfului craiovean la Lisabona decît de randamentul constant (și uneori salvator) al portarului Lung, acesta fiind singurul clasament în care Cămătaru este preferat lui Lung. Sub semnul surprizei trebuie pusă, pînă la un punct, „ascensiunea” lui Ticleanu, dar s-ar părea că cititorii, mai sentimentali, au ținut cont de modul bărbătesc, emoționant, în care mijlocasul craiovean a reintrat în formă după operația de ochi.

Opinia ziariștilor

Titlul de mai sus e oarecum impropriu, întrucît, în al doilea clasament al anchetei, cu 47 de votanți, și-au spus cuvîntul, pe lîngă gazetarii de sport, din presa scrisă și vorbită, și cîțiva scriitori, deținători (sau nu) de rubrici sportive. Iată punctul lor de vedere:

Dumitru Radu Popescu: 1—3. Ștefănescu, Lung, Cămătaru, 4. Băloni, 5. Ticleanu, 6. Geolgău, 7. Ungureanu, 8. Balaci, 9. Negrilă, 10. Cîrțu, Donose, Beldeanu, Tilihoi, Irimescu, adică tot lotul Universității Craiova plus Băloni! **Eugen Barbu:** 1. Băloni, 2. Lung, 3. Orac, 4. Ștefănescu, 5. Geolgău, 6. Moraru, 7. Balint, 8. Augustin, 9. Lăcătuș, 10. Tălnar; **Ion Băieșu:** 1. Lung, 2. Ștefănescu, 3. Moraru, 4. Augustin, 5. Băloni, 6. Cămătaru, 7. Mulțescu, 8. Geolgău, 9. Balaci, 10. Ticleanu; **Radu Cosasu:** 1. Băloni, 2. Cămătaru, 3. Lung, 4. Ștefănescu, 5. Geolgău, 6. Rednic, 7. Mulțescu, 8. Orac, 9. Klein, 10. Balint; **Nicolae Cristache:** 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Ungureanu, 6. Balint, 7. Lăcătuș, 8. Geolgău, 9. Klein, 10. V. Iordache; **Dan Claudiu Tănăsescu:** 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Geolgău, 4. Lăcătuș, 5. Orac, 6. Augustin, 7. Hagl, 8. Băluță, 9. Avădanei, 10. V. Iordache, cu o prezență inedită între primii 10, Băluță de la Jiul,

dar și cu două absențe de marcă, Lung și Cămătaru?!; **Fănuș Neagu:** 1. Băloni, Ștefănescu, 2. Lung, 3. Cămătaru, 4. Mulțescu, 5. Geolgău, 6. Ungureanu, Ticleanu, 7. Rednic, 8. Klein, 9. Augustin, 10. Orac; **Adrian Păunescu:** 1. Ștefănescu, Cămătaru, Băloni, 2. Lung, 3. Geolgău, 4. Rednic, 5. Ticleanu, 6. Balaci, 7. Andone, 8. Balint, 9. Stancu, 10. Avădanei, Giuchici, Ion Ion.

Și-au mai spus cuvîntul 12 cronicari de la ziarul „Sportul” (Marius Popescu, Ioan Chirilă, Gheorghe Nicolaescu, Eftimie Ionescu, Mircea M. Ionescu, Laurențiu Dumitrescu, Gheorghe Nerțea, Constantin Alexe, Mircea Tudoran, Ion Cupen, Aurel D. Neagu, Adrian Vasilescu), dar votul lor nu-l vom mai reda, el fiind cunoscut (în ceea ce privește așezarea pe primele 5 locuri) din „Sportul” de joi, 22 decembrie. La fel vom proceda (din motive de spațiu) și cu ceilalți 5 electori ai revistei noastre, **Cristian Popescu, Răzvan Bărbulescu, Victor Niță** și, firește, realizatorii acestei anchete, iată celelalte opinii primite: **Dan Pătrașcu („Informația”):** 1. Lung, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Moraru, 6. Mulțescu, 7. Ticleanu, 8. Klein, 9. Rednic, 10. Balaci; **Cristian Mantu („Munca”):** 1. Lung, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Geolgău, 6. Rednic, 7. Al. Nicolae, 8. Ungureanu, 9. Balaci, 10. Moraru; **Ion Bocioacă („România liberă”):** 1. Ștefănescu, 2. Lung, 3. Băloni, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Mulțescu, 7. Ticleanu, 8. Geolgău, 9. Orac, 10. Al. Nicolae; **Hans Frank („Neuer Weg”):** 1. Băloni, 2. Ștefănescu, 3. Lung, 4. Rednic, 5. Cămătaru, 6. Balaci, 7. Klein, 8. Ticleanu, 9. Moraru, 10. Augustin; **Alexandru Lengyel („Előre”):** 1. Băloni, 2. Lung, 3. Cămătaru, 4. Ștefănescu, 5. Rednic, 6. Moraru, 7. Lăcătuș, 8. V. Iordache, 9. Balint, 10. Klein; **Vasile Căbulea („Scinteia tineretului”):** 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Geolgău, 6. Rednic, 7. Iorgulescu, 8. Ungureanu, 9. Klein, 10. Moraru; **Horia Alexandrescu („Scinteia tineretului”):** 1. Băloni, 2. Ștefănescu, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Geolgău, 6. Iorgulescu, 7. Ticleanu, 8. Balaci, 9. Klein, 10. Orac; **Bodor Toma („Ifjúságunk”):** 1. Băloni, 2. Ștefănescu, 3. Lung, 4. Rednic, 5. Cămătaru, 6. Ungureanu, 7. Balaci, 8. Geolgău, 9. Klein, 10. Augustin; **Valeriu Mironescu („Scinteia”):** 1. Băloni, 2. Balaci, 3. Mulțescu, 4. Rednic, 5. Cămătaru, 6. Ștefănescu, 7. Lung, 8. Moraru, 9. Iovănescu, 10. Mateuț; **Gheorghe Mitroi („Scinteia”):** 1—3. Băloni, Ștefănescu, Lung, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Balaci, 7. Geolgău, 8. Negrilă, 9. Mulțescu, 10. Iorgulescu; **Cristina Bălțeanu („Femeia”):** 1. Ștefănescu, 2. Lung, 3. Cămătaru, 4. Balaci, 5. Băloni, 6. Ticleanu, 7. Lăcătuș, 8. Moraru, 9. Tălnar, 10. Iorgulescu; **Ion Predoșanu („Comerțul socialist”):** 1. Ștefănescu, 2. Lung, 3. Balaci, 4. Cămătaru, 5. Băloni, 6. Ungureanu, 7. Rednic, 8. Klein, 9. Gabor, 10. Hagl; **Dumitru Constantin („Lumea”):** 1. Lung, 2. Cămătaru, 3. Ștefănescu, 4. Băloni, 5. Ticleanu, 6. Ungureanu, 7. Geolgău, 8. Moraru, 9. Iorgulescu, 10. Mulțescu; **Cornel Pumnea (T.V.):** 1. Băloni, 2—3. Ștefănescu, Lung, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Balaci, 8. Klein, 9. Ungureanu, 10. Augustin; **Dumitru Graur (T.V.):** 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Lung, 4. Rednic, 5. Cămătaru, 6. Balaci, 7. Moraru, 8. Geolgău, 9. Orac, 10. Lăcătuș; **Nicolae Soare (Radio):** 1. Băloni, 2. Ștefănescu, 3. Lung, 4. Moraru, 5. Cămătaru, 6. Rednic, 7. Iorgulescu, 8. Ungureanu, 9. Klein, 10. Geolgău; **Octavian Vintilă (Radio):** 1. Băloni, 2. Lung, 3. Ștefănescu, 4. Orac, 5. Geolgău, 6. Tălnar, 7. Cămătaru, 8. Rednic, 9. Balint, 10. V. Iordache; **Dan Voicilă (Radio):** 1. Băloni, 2. Lung, 3. Rednic, 4. Ștefănescu, 5. Cămătaru, 6. Ungureanu, 7. Geolgău, 8. Klein, 9. Augustin, 10. Orac; **Ion Ghițulescu (Radio):** 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Lung, 4. Moraru, 5. Cămătaru, 6. Mulțescu, 7. Ticleanu, 8. Klein, 9. Rednic, 10. Balaci; **Dan Ștefănescu (Radio):** 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Ungureanu, 7. Geolgău, 8. Augustin, 9. Klein, 10. Orac; **Lorin Vasilevici („Viața studentescă”):** 1. Băloni, 2. Ște-

(Continuare în pag. 47)

OVIDIU IOANITOIAIA ■
OPREA GEORGESCU ■

Alegerea lui Costică Ștefănescu ca primul, pentru că, spre deosebire de Băloni, conducătorul de joc și golgeterul (din mijlocas) reprezentativei, fundașul central al Craiovei s-a distins în anul care stă să se încheie pe două fronturi, contribuind

Să stăm de veghe păcii planetare!

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Noiembrie

● Un mare om politic, președintele Nicolae Ceaușescu, cheamă la rațiune, luciditate și urgentă acțiune pe toți cei ce iubesc miracolul vieții în toată marea ei fragilitate ●

„Trebuie să se spună deschis și cinstit popoarelor adevărul. Noile rachete nu servesc și nu pot servi pacea! Dimpotrivă, ele vor mări considerabil pericolul războiului nuclear, al catastrofei nucleare”.

La sesiunea Marii Adunări Naționale în cadrul căreia a fost adoptat în unanimitate Apelul forului legislativ suprem al României socialiste către parlamentele din statele europene, Statele Unite ale Americii și Canada. În cuvîntarea rostită cu acest prilej de tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost adresată o vibrantă și înălțătoră chemare la acțiune și responsabilitate în apărarea păcii și vieții popoarelor

„Noi, în România, sîntem preocupați de dezvoltarea patriei noastre, de asigurarea unei vieți mai bune pentru poporul nostru; dar înțelegem bine că nu putem face acest lucru decît în condiții de pace și colaborare internațională”.

Vizita în țara noastră, la invitația președintelui Nicolae Ceaușescu, a tovarășului Mika Špiljak, a dat un nou impuls dezvoltării relațiilor tradiționale de prietenie, bună vecinătate și conlucrări multilaterale dintre România și Iugoslavia

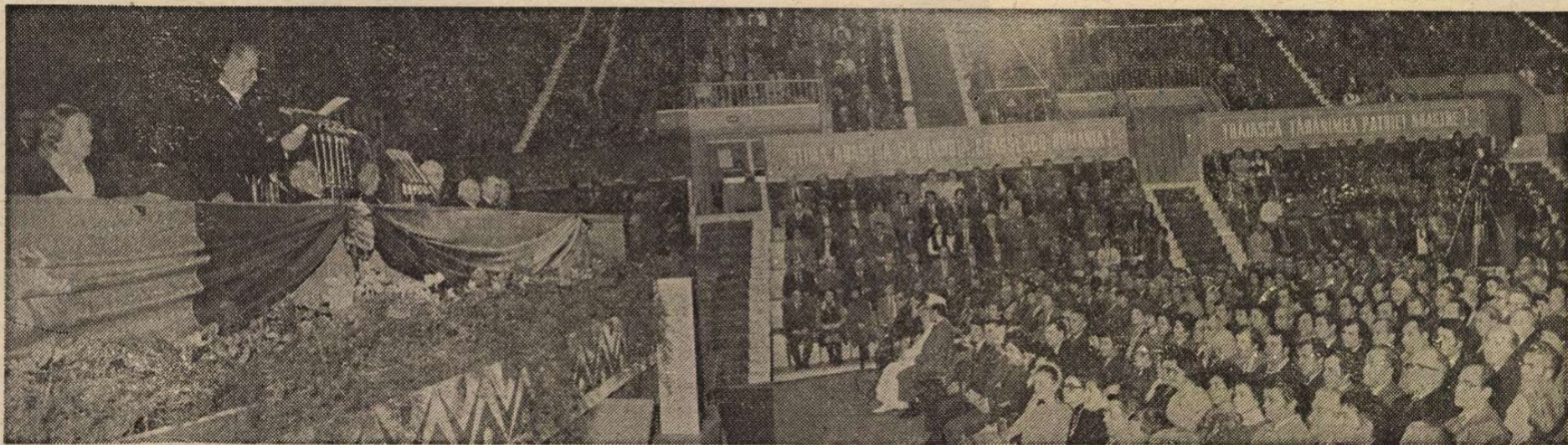
Imagini familiare revelatoare pentru România de azi, imagini ale amplului dialog pe care partidul, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, îl poartă cu țara. Vizita de lucru în județele Dolj și Gorj a stat sub semnul unei cerințe majore: creșterea producției de energie electrică și termică

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Decembrie

Cel ce ne-a redat dreptul de a avea o istorie

• Carpații nu i-au despărțit, ci i-au unit întotdeauna pe români •

„Ne îndreptăm gândurile cu profundă recunoștință spre marii noștri înaintași, spre toți acei care, cu nestinsă dragoste de țară și popor, au luptat și s-au jertfit pentru mărețele idealuri ale Unirii, pentru unitatea, libertatea și demnitatea patriei noastre scumpe”.

Adunarea festivă consacrată Marii Uniri a Românilor

La plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste

Sesiunea Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale

„Avem o perspectivă clară ; avem planul și programe clare pentru activitatea din anul viitor și în următorii ani. Acum, hotărîtor este trecerea la realizarea lor în viață”.

„Recolte bune în orice condiții de lucru”. Iată indemnul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. pe probleme de agricultură

Însuflețitor program de muncă pentru progresul continuu al patriei

Viața
României

• Documente de excepțională importanță adoptate de Marea Adunare Națională •

La sfârșitul săptămânii trecute, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-au desfășurat în plen lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale. Împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, în lojile oficiale au luat loc tovarășii Elena Ceaușescu, tovarășii Constantin Dăscălescu, Iosif Banc, Virgil Cazacu, Lina Ciobanu, Nicolae Constantin, Ion Dincă, Ludovic Fazekas, Alexandrina Gănușe, Petre Lupu, Manea Mănescu, Paul Niculescu, Constantin Olteanu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Ion Pătan, Dumitru Popescu, Ilie Verdet.

Sesiunea Marii Adunări Naționale a avut pe ordinea de zi următoarele puncte: 1. Proiectul de lege pentru adoptarea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1984; 2. Proiectul de lege pentru adoptarea Planului de dezvoltare a agriculturii

și industriei alimentare pe anul 1984; 3. Proiectul de lege pentru adoptarea Bugetului de stat pe anul 1984; 4. Programul privind aplicarea măsurilor de conducere și autoaprovizionare pentru asigurarea unei bune aprovizionări a populației cu produse agro-alimentare și bunuri industriale de consum pe perioada 1 octombrie 1983 — 30 septembrie 1984; 5. Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cuprinzând norme cu putere de lege emise de Consiliul de Stat după sesiunea a șaptea a Marii Adunări Naționale.

În expunerile la proiecte de legi pentru adoptarea planurilor, supuse dezbaterii sesiunii, în luările de cuvânt, s-a subliniat că întreaga activitate de elaborare a acestor proiecte s-a desfășurat sub conducerea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a examinat propunerile și a orientat cu fermitate lucrările de fundamentare în direcțiile determinante pen-

tru îndeplinirea neabătută a hotărârilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

După discutarea pe articole și după adoptarea unor amendamente, Marea Adunare Națională a votat în unanimitate: Legea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1984; Legea Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare ale Republicii Socialiste România pe anul 1984 și Legea Bugetului de stat al Republicii Socialiste România pe anul 1984. Forul legislativ suprem al țării a aprobat, de asemenea, Programul privind autoconducerea și autoaprovizionarea pentru asigurarea unei bune aprovizionări a populației cu produse agroalimentare și bunuri industriale de consum pe perioada 1.X.1983 — 30.IX.1984.

Noi dimensiuni colaborării româno-elene

Avind vechi și trainice rădăcini în trecutul îndepărtat al popoarelor românești și grecești, în lupta împotriva asuprii străine, pentru independență și progres economic și social, relațiile româno-elene au avut în anii României socialiste, mai ales în ultimele două decenii o evoluție mereu ascendentă.

Firește, după cum sublinia președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorii celor două țări sînt chemați să adauge noi și noi, elemente relațiilor tradiționale dintre cele două țări și popoare, să le confere noi dimensiuni. Pe această linie se înscrie și recenta vizită de prietenie în țara noastră, efectuată la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, a primului ministru al Republicii Elene, Andreas Papandreu.

Un loc important în cadrul noului dialog româno-elen la nivel înalt l-a ocupat examinarea problemelor fundamentale cu care se confruntă în prezent omenirea. Președintele României și primul ministru al Greciei și-au exprimat îngrijorarea față de agravarea considerabilă a situației internaționale, în special în Europa, ca urmare a amplasării rachetelor americane cu rază medie de acțiune și de întreruperea, ca urmare a acestor măsuri, a tratativelor de la Geneva și anuntarea de contramăsuri de către Uniunea Sovietică. S-a subliniat că, acum mai mult ca oricând, toate statele au datoria să-și intensifice eforturile în vederea opririi deteriorării situației internaționale, stopării cursei înarmărilor, pentru reluarea și consolidarea politicii de destindere, de securitate și independență națională, de promovare a unei largi cooperări, favorabile dezvoltării și progresului tuturor națiunilor. Profunda neliniște și îngrijorare a celor două țări față de agravarea situației din Europa și din lume își găsește o elocventă expresie în „Declarația comună a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și a primului ministru al Greciei, Andreas Papandreu”, document politic de mare însemnătate, care pune în evidență cu putere primejdiile ce planează în prezent asupra omenirii, ca urmare a trecerii la amplasarea noilor rachete cu rază medie de acțiune în Europa, a întreruperii, ca urmare, a negocierilor de la Geneva. În Declarație se subliniază necesitatea ca toate țările din Europa, și în special cele care fac parte din N.A.T.O. și din Tratatul de la Varșovia, să acționeze mai ferm ca oricând pentru depășirea situației critice la care s-a ajuns. În același timp, Declarația exprimă hotărârea comună a României și Greciei de a acționa pentru eliminarea pericolului războiului nuclear, pentru reluarea politicii de destindere, de independență și pace. Pronunțându-se pentru oprirea noilor rachete nucleare americane și, în același timp, pentru oprirea realizării contramăsurilor nucleare anunțate de Uniunea Sovietică, România și Grecia au reafirmat necesitatea reluării negocierilor. Numai o asemenea cale, a tratativelor, poate duce la realizarea unui acord care să asigure reducerea și distrugerea, în final, a tuturor mijloacelor cu rază medie de acțiune, realizarea unei Europe unite, a păcii și colaborării, fără arme nucleare.

În cadrul convorbirilor oficiale dintre președintele Nicolae Ceaușescu și primul ministru Andreas Papandreu, o atenție deosebită s-a acordat problematicei balcanice, ca parte integrantă a procesului de edificare a securității și de dezvoltare a cooperării în Europa. A fost exprimată voința celor două țări de a depune noi eforturi, alături de celelalte state din regiune, pentru a se impulsiona colaborarea balcanică în domeniul de interes comun, pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și cooperării, lipsită de arme nucleare. În vederea îndeplinirii acestui obiectiv major, pentru popoarele balcanice, a fost relevată importanța organizării unei conferințe la nivel înalt a țărilor din această regiune, cu scopul examinării căilor și mijloacelor practice de întărire a încrederii și păcii în Balcani, reuniune ce ar avea o influență pozitivă asupra vieții internaționale.

Desfășurate într-o atmosferă de caldă înțelegere și stimă reciprocă, recente convorbiri dintre președintele Nicolae Ceaușescu și premierul Andreas Papandreu reprezintă un nou moment important în dezvoltarea colaborării în toate domeniile între țările și popoarele noastre, aducând o contribuție de seamă la concurență, destindere, înțelegere și pace în Balcani, în Europa și în întreaga lume.

ION D. GOIA ■

Sub semnul înaltei responsabilități și al angajării patriotice

Plenara Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist

Desfășurată într-o atmosferă de puternic avânt tineresc, recenta plenară a C.C. al U.T.C. a ales în unanimitate pe tovarășul Nicu Ceaușescu în funcția de prim-secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist. În cuvântul rostit cu acest prilej, tovarășul Nicu Ceaușescu, mulțumind pentru înalta încredere ce i-a fost acordată prin alegerea în această funcție, a asigurat conducerea partidului, pe toți membrii Uniunii Tineretului Comunist, tineretul țării noastre că va acționa cu toată forța și capacitatea sa, cu întreaga energie, putere de muncă și pasiune pentru îndeplinirea marilor îndatoriri ce-i revin, pentru ca organizația revoluționară a tineretului nostru să-și îndeplinească în condiții tot mai bune misiunea de supremă răspundere încredințată de partid, pentru formarea revoluționară a tinerii generații.

Plenara C.C. al U.T.C. a analizat în continuare activitatea desfășurată de Uniunea Tineretului Comunist pentru aplicarea orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, privind întărirea spiritului revoluționar în munca de educație a tineretului, consolidarea politică și organizatorică a U.T.C., îmbunătățirea continuă a stilului și metodelor de muncă. Totodată, plenara a stabilit direcțiile concrete de acțiune pentru creșterea contribuției tinerii generații la îndeplinirea obiectivelor acestui cincinal, la traducerea în viață a Programului partidului.

Participanții la Plenara C.C. al U.T.C. au adoptat o telegramă adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu în care se arată că, din perspectiva răspunderii calitative noi puse în fața tinerii generații de conducătorul partidului și statului nostru, însușindu-și întru totul prețioasele indicații cuprinse în cuvântarea la Consfătuirea de la Mangalia, tinerii din țara noastră vor acorda și în continuare o atenție deosebită întăririi capacității de mobilizare și acțiune a organizației lor comuniste, revoluționare. Cei prezenți la plenară s-au angajat, în numele tuturor tinerilor țării, să participe în primele rânduri ale măreței opere de îndeplinire a obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea și de Conferința Națională ale partidului, dovedind, cu puterea faptelor concrete, atașamentul neîmbrăcat la politica clarvăzătoare a partidului, la cauza edificării socialismului și comunismului pe pământul patriei noastre.

Plenara Consiliului Central al U. G. S. R.

Intrunită cu puține zile înaintea sfârșitului acestui an, Plenara Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România a analizat și dezbătut activitatea desfășurată de Consiliu, de organele și organizațiile sindicale pentru îndeplinirea planului pe anul 1983 și sarcinile ce le revin, în lumina orientărilor și indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru mobilizarea și creșterea responsabilității oamenilor muncii în îndeplinirea exemplară a obiectivelor economico-sociale ale planului de stat pe anul 1984, a programelor și hotărârilor adoptate de Congresul al XII-lea și de Conferința Națională ale partidului.

În telegrama adresată conducătorului partidului și statului nostru se arată că participanții la plenară, manifestându-și deplina adevărată, aprobarea și satisfacția față de obiectivele prevăzute în planul de

stat pe anul viitor și în celelalte documente-program menite să asigure dezvoltarea continuă, în ritmuri înalte a economiei naționale, a venitului național, baza creșterii nivelului de trai, și-au exprimat hotărârea de a acționa cu toată fermitatea pentru mobilizarea energiei creatoare ale celor peste șapte milioane de oameni ai muncii, membri ai sindicatelor, la îndeplinirea lor exemplară. Omagiiind cu profund respect — se spune în telegramă — activitatea prodigioasă și exemplul de strălucit conducător al partidului și statului nostru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, participanții la Plenară U.G.S.R. și-au exprimat angajamentul ferm, în numele a milioane de oameni ai muncii, membri ai sindicatelor, de a acționa cu răspundere și abnegație patriotică, în spirit revoluționar, pentru îndeplinirea planului de stat, a tuturor obiectivelor stabilite pentru 1984, spre a întâmpina cea de-a 40-a aniversare a eliberării patriei și Congresului al XIII-lea al partidului cu noi și mari succese în dezvoltarea economico-socială a țării.

Plenara Consiliului Național al Femeilor

Lucrările Plenarei Consiliului Național al Femeilor, care a avut loc marți, 20 decembrie, au prilejuit analiza contribuției aduse de Consiliul Național, de comitetele și comisiile femeilor la îndeplinirea planului pe 1983 și a sarcinilor ce le revin în mobilizarea maselor de femei la îndeplinirea exemplară a hotărârilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

În telegrama adresată de plenară tovarășului Nicolae Ceaușescu au fost exprimate sentimentele de profundă stimă, dragoste și recunoștință pe care femeile de pe întreg cuprinsul României le nutresc față de secretarul general al partidului, președintele Republicii, fiul cel mai de seamă al poporului nostru. În același timp, în telegramă se exprimă sentimentele de aleasă stimă, de profundă dragoste, admirație și recunoștință ale tuturor femeilor față de tovarășa Elena Ceaușescu, pentru contribuția sa remarcabilă în conducerea partidului și statului, la elaborarea și îndeplinirea politicii de construcție socialistă, pentru prodigioasa sa activitate științifică, care se bucură de înaltă stimă și considerație a întregului popor, de o largă recunoaștere internațională.

Plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor

Recenta Plenară a Consiliului Național al Organizației Pionierilor a analizat activitatea desfășurată de consiliile și comandamentele pionieresti pentru formarea în spirit revoluționar a tinerii generații, pentru însușirea de către toți copiii a normelor morale și de comportament ale societății noastre socialiste, perfecționarea întregii activități educative, pe baza sarcinilor care decurg din cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative din 2-3 august 1983.

Participanții la plenară au adresat, într-o atmosferă de puternic entuziasm tineresc, în numele tuturor copiilor țării, o telegramă tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care sînt exprimate cele mai calde și vii mulțumiri, profundă recunoștință pentru minunatele condiții de muncă și viață create celor mai tinere vîlăstare ale țării.

ION CODRU ■

Republica
XXXVI

Atențiune, atențiune! O știre extrem de importantă

• Ziua în care România a devenit Republică •

30 decembrie 1947. Orele 17.30. La intersecția de pe Calea Victoriei sergentul de stradă, în manta groasă și cu mânuși albe, dirijează circulația cu gesturi obosite dar elegante. Nu e o circulație prea fierbinte. Dar, oricum, mai intensă ca de obicei. Astăzi începe sezonul de schi la Predeal. Oamenii coboară pe rind prin stații de tramvaie vechi, în lumina tristă de iarnă, cu minile în buzunarele paltoanelor și pardesiurilor căptușite cu vată. Se poartă haine de celofibră și bocanci cu talpă de carton presat. E la modă bluza cu plastron. Distribuția săpunului pe luna decembrie continuă pe cartelele A, B, C și D 2. Soda caustică se va distribui începând de la 1 ianuarie 1948. Se repun în circulație 12.000 de vagoane pentru transportul de călători și mărfuri. Direcția generală a teatrelor interzice manifestările de hipnotism, magie, vrajă și ghicit. Sunt îngăduite în schimb spectacolele cu jongleurii, prestidigitatorii și transformiștii.

Oamenii trec întinecați pe stradă, se salută, își string minile. Miroase a țuică fiartă și a sarmale până în bulevard. O mulțime de miști te opresc și îți înmânează cărți de vizită: Pivnițele York din strada Constantin Nacu numărul trei urează clientele sale sărbători fericite. Ziarele sunt pline de știri extrapolate. După ultimele statistici, în București trăiesc 950.000 oameni. Europa e bintuită de: „lipsă de bani, joc de prețuri, gripă mortală și raționalizarea benzinei”. Fred Astaire, regele dansului, a renunțat la film și a deschis la Hollywood o mare școală de dans. Charlie Chaplin declară: „M-am săturat de Hollywood!”. Parisul nu mai seamănă cu Orașul Lumină. Londra e tristă, austeră și imposibilă. Viena: un tablou lugubru, străzi dărimate, domul lovit de bombe și nărușit. La Paris cafenelele se închid la orele zece seara. Vitrinele stinse invită la somn și melancolie. Meteorologul D. Topor afirmă că „trăim de o bucată de timp vremuri de mari frământări atmosferice”. Un gazetar se întreabă cu tărie: „Așa se cheamă?”

Iată acum o imagine de interior a orașului, așa cum a fost redată în ziarele apărute a treia sau a patra zi după eveniment. Autorul acestui colaj nu inventează nimic. Transcrie: Maistrul țesător Gh. P. ajunge acasă târziu, când întinericul e compact. Deschide aparatul de radio cîștigat la loteria din 1933 și în timp ce se spală pină la briu cu apă rece ascultă o muzică greu de identificat. Operatorul de trafic feroviar I. P. s-a întins în pat și a adormit cu ziarul „Adevărul” pe față, uitînd deschis aparatul de radio „Orion” cumpărat în rate de la un prieten. Soția sa coase la mașină o rochie pentru nunta de simbrătă seara a unei vecine. M. I., inspector de bancă, își soarbe cafeaua liniștit. E în halat și în papuci. Își aprinde o havană și se lasă adînc în fotoliul de piele, sub veioza cu imagini japoneze. Va răsuci butonul aparatului de radio „Philips” mai târziu, ca să prindă știrile de la Monte Carlo. În salon, soția cu prietenele sale joacă rîmi, din cînd în cînd, comentează cancanurile mondene ale orașului și izbucnesc în ris. Pe străzi se redeschid magazinele. Miștii sînt la post. Pe una din cărțile de vizită înmînate cu tam-tam la colț de bulevard scrie: „Stringeți bani albi pentru icro negre!”, la care se adaugă un „La mulți ani”, dorit tuturor clienților de... Apostolescu, proprietarul magazinului Delta de pe strada Kretzulescu numărul unu. Plouă mărunț. Străzile devin ca oglinzile. Este ora la care saloanele de coafură și de manichiură sînt luate cu asalt. Femeile se pregătesc pentru spectacolele de seară și pentru noaptea albă de revelion. Coafeza S. P. nu și mai simte degetele potrivind mereu și mereu aceleași bucle și aceiași zuluți din revistele de modă dinainte de război. Manichiuristele gresesc și rabdă cu stoicism invectivele clientelor. La frizeria de alături, de pe Academiei, domnul Gică V. anunță că știe din sursă sigură că peste cîteva zile va avea loc o mare gală de box, pentru că reîntră Titu Sărbătoare, chalangerul oficial al lui Petre Brătescu. Titu Sărbătoare? Mai boxează? Da. Deocamdată, ca să-și „facă mina”, va boxa cu proaspătul profesionist Mihai Voinea, o mare speranță pentru categoria semimijlocie. Mîinincă bătaie Voinea. Nu se știe. Ba mîinincă bătaie. Nu. E o partidă echilibrată, contrazice domnul Gică, pentru că Voinea a făcut egal cu Grigore Jelesneac, care l-a bătut pe Sărbătoare acum cîteva luni. Cît se joacă? Zece reprize bine înțelese. Zece reprize a cîte trei minute fiecare. Afară continuă să plouă nedelicat și chiar otrăvitor pentru oamenii care străbat străzile în căutarea magazinelor alimentare în prag de faliment.

Calea Victoriei e plină de mașini cu farurile luminate strident. Agentul de circulație e tot la post. Alături, la Athenaeu, bărbați și femei urcă treptele. Holul cu boltă ferică e luminat discret. Concert. Dirijează George Georgescu. La pian, Monique de la Bruchollette, adică, în limbajul melomanilor, „Monique de la Musique”. (Din nefericire, marea pianistă avea să-și încheie cariera concertistică treizeci de ani mai târziu, în urma unui bîs prelungit la Cluj, de unde a fost nevoită să ia un taxi-metru ca să prindă din urmă acceleratul la Cîmplea Turzii, dar, pe drum, a avut un grav accident de mașină). La ora la care George Georgescu ridică bagheta pentru concertul numărul unu pentru pian și orchestră de Cealovskî, cu figura sa de efigie în bronz sau de basorelieu și strateg al sunetelor, la radio se aude limpede, o voce puternică și categorică: „Atențiune, atențiune! Peste cîteva minute vom da o știre extrem de importantă”. După care s-a lăsat o clipă de liniște și de recul. Apoi s-a revărsat iarăși muzica, o muzică, într-adevăr, imposibil de rememorat din perspectiva timpului.

Anunțul l-a surprins pe maistrul Gh. P. cu prosopul în mînă; acesta își amintește că l-a aruncat și s-a apropiat de radioul care se afla în cealaltă cameră. Soția lui I. P. a întrerupt pedalarea la mașina de cusut, și a năvălit în camera sotului care s-a trezit aproape sufocat de emoție din pat. Maistrul Gh. P. își amintește că a deschis fereastra și a strigat vecinilor făcîndu-le cunoscut să dea drumul aparatelor de radio. Cîțiva s-au strîns în curtea casei, în apropierea ferestrei lui Gh. P. În apartamentul inspectorului de bancă M. I. izbucnește fiul cel mai mic anunțîndu-l să deschidă aparatul de radio „pentru că se transmite un comunicat important. Toată lumea vorbește pe străzi, la cozi, la cinematografe, în circumi și chiar la facultatea de medicină”. Ziaristul M. A. își aduce aminte că tocmai intra în frizeria lui domnului Gică voia să-și salute exuberant amicii, cînd i s-a făcut semn încruntat să tacă. Pretutindeni domnește o stare de încordare. Toți așteaptă ceva. În aer plutește, spun mai târziu contemporanii, un teribil presentiment că se va petrece o mare schimbare. Cînd privești fotografiile

timpului, expuse în muzee sau în albume de familie, îți dai seama că privirile acelea aprinse, chipurile cu pomeții obrazilor proeminenți și fețele supte de foame, scrutează un viitor imprevizibil, o schimbare care să-i scoată din inerția vieții murdare și triste de fiecare zi. În așteptarea comunicatului anunțat prin radio se opresc muncitorii în halele de la Vulcan, de la Laromet, femeile de la Dacia-Filatură și de la Chiajna-filatură, de la Wander, de la Atelierele Grivița. Numai telefoanele zbrîlnesc la ora aceasta. Rețeaua de telefoane a devenit ca o imensă plasă de păianjen în care a fost prins întreg orașul. Telefoane prin care oamenii se anunță unii pe alții de eveniment, de comunicat important care privește pe fiecare în parte. Nu e prima oară cînd generația matură în anul 1947 a avut parte de comunicate importante rostite cu voci metalice sau mai puțin metalice, amenințătoare sau mai puțin amenințătoare, triste sau mai puțin triste. De aceea, fiecare comunicat important e ascultat cu neliniște, cu încordare. Aproape întreaga lume își ține răsufletul. Unii oameni părăsesc teatrele unde se joacă în seara asta Tartuffe, la Teatrul Național sala de la Liceul Sf. Sava, Insula Păcii în sala Studio și Chestiunea rusă la sala Comedia. Baladiera la Alhambra, Maldare de bani la Teatrul nostru, Imi amintesc de mama la Odeon, Cu lăutarii după mine la Savoy, Dragoste pe puncte la Boema, Frou-Frou la Teatrul „Maria Filotti”. Ali Baba la Colorado, Pygmalion la Victoriei, Coloniale și delicatețe la Ateneului, Nu se știe niciodată la Muni-

IMN de Iustin Năstase

cipal, Vestea bună la Teatrul Mic, Palos Volnicul la Teatrul Armatei, Cîntecul Muncii la C.G.M. și Moștenirea la Teatrul Poporului. Ca să nu mai vorbim că la cinematografe se proiectau pe ecrane filme cu Stan și Bran, cu Charlie Chaplin, apoi Colț alb, Neînfrînți, Dragoste sacrificială, Feciorii, Dubrovski, Căluțul năzdrăvan, Secretele contraspaionajului, Aventurile lui Casanova, Între două femei, Liliacul, Alexandr Nevski, Castelul fermecat, Deputat de Baltica, Numai un sărui etc. Iar cinematografele se numeau ciudat, ca o constelație bizară: Aro, Scala, Orfeu, Femina, Ritz, Tivoli, Excelsior, Trianon, Regal, Luxor, Mignon, Fantasio. O lume care încerca să-și revină din dezastrul care o coborîse pentru cîțiva ani în infern.

„Atențiune, atențiune! Regele Mihai I a abdicat. România a devenit Republică!”

Martorii spun că orașul a intrat brusc într-o explozie. Zece de mil, poate sute de mil de glasuri au izbucnit dintr-o dată într-un strigăt. Nimeni nu mai știe exact ce a strigat, ce a spus în acele momente. Cîțiva reporteri au consemnat totuși unele reacții înregistrate pe viu. Gh. P. a deschis ușa și a năvălit în curte îmbrățișîndu-se cu vecinii. După care, de fericire, s-au trezit toți în casa unui tipograf unde au băut și apoi au ieșit pe străzi. Femeile, a căzut regele, trezește-te!, i se adresează M. P. de la căile ferate soției sale. Croitoreasa scoate un steag tricolor pe fereastră și-l sărătește cu flutur ca de sărbători. M. P. se grăbește spre gară, sigur că e nevoie de el. Un rege care cade aduce schimbări în mișcarea trenurilor dacă aduce în mișcarea istoriei. În casa inspectorului de bancă are loc următorul dialog: consoarta dumnealui întreabă „ce înseamnă asta, dragă?” Fiul cel mic răspunde: „Înseamnă că am intrat și noi în rîndul țărilor civilizate”. Fata care face curat în salonul de coafură lasă telefonul din mînă și o strigă cu voce tare pe patroană: „Coniță, coniță, a telefonat conu Alexa și a zis că s-a făcut republică”. Răspunsul: „Ești

nebună? Ce republică, fă? Întreabă ce republică?” Fata, în receptor: „Ce republică, domnu’?” În salonul de coafură e vacarm. În frizeria la fel. Fata face semn că nu înțelege. Se face o clipă liniște. Fata: „Conu Alexa zice că vodă a primit un picior în fund!” Toată lumea lasă baltă coafurile de an nou. Toată lumea simte nevoia să iasă în aer liber, să respire aer liber. Nea Gică de la frizerie, rămas singur (ultimul client l-a plecat cu clăbucii de săpun pe față urînd și sărînd într-un picior), se urcă pe un scaun și scoate din perete portretul regelui Mihai, îl mai privește odată cu milă și-l aruncă în sertar.

Străzile sînt pline de oameni. Femei, bărbați, bătrîni, tineri, copii, foarte mulți copii care aleargă pe stradă, se îmbrățișează chiar dacă nu se cunosc și se strigă pe nume! Cetățene! Cuvîntul sună încă ciudat, neverosimil. Un reporter al momentului comentează astfel: „Cetățene! Cuvîntul are astăzi ceva din asprimea și noutatea cu care a răsunat în ceasurile primei republici omenestă”. Și oamenii strigă „Trăiască republica!” Mulți nu știu încă ce înseamnă acest lucru, acest cuvînt. Sînt unii care cred chiar că, odată regele plecat, nici jocul de șah nu mai poate fi jucat cu piesa, numită de cîteva secole, rege! Prin urmare, trebuie schimbat jocul de șah. Dar acest amănunt intră în anecdoticul momentului. Pentru cei care știu însă ce înseamnă republică, senzația e că au descoperit un nou pămînt, o nouă lume. Mulți oameni se salută cu pumnul ridicat. Fotoreporteri ad-hoc îi surprind în plin suris. Ca și cum ar înregistra o victorie a lor, personală. Se prind în hore femei și bărbați în Piața Palatului, în Piața Gării de Nord, la Malaxa, la Grivița, la Bariera Vergului, în Piața Unirii și în Piața 7 noiembrie. Se cîntă internaționala. Se strigă primele lozinci republicane: „Muncitori, țărani, soldați, Republica s-apărăți!”, „Să trăiască, să-nflorească / Republica Românească!”, „Să muncim și să luptăm / Republica s-apărăm!”, „Muncitori, soldați, țărani, / Toți sîntem Republicani!”, „De undeva se aud fanfarele de la S.T.B., de la U.C.B. și de la regimentul de transmisiuni din Bucureștii Noi. O studentă scoate, în Piața Universității, o eșarfă roșie. Ca niciodată la ora asta, e plin de flăcări și pretutindeni apar buchete de flori. A fost ziua în care s-au vîndut primii ghiocei din iarnă aceea.

În clădirea Parlamentului de pe Dealul Mitropoliei, dr. Petru Groza citește deputaților actul de abdicare a regelui. Membrii guvernului, deputații, publicul din balcoane se ridică în picioare și ovaționează minute în șir după fragmentul proclamației care cuprinde: „Poporul român a dobîndit libertatea de a-și face o nouă formă de stat — Republica Populară Română”.

E o seară caldă. O seară în care oamenii așteaptă să se dezlanțue fragilă, tremurătoare, în întreg văzduhul, ninsorea albă a copilăriei. Mobilizată de eveniment, Zaharia Stancu scrie imediat, în clipele afliării urașei vestii: „Acum se poate spune totul! Înălțarea monarhiei înseamnă înălțarea celui care cercă mîrginea, fereca dezvoltarea artei”. Căderea unui rege, spune un reporter al momentului, are în sine ceva dintr-o piesă de Shakespeare...

Aceiași reporteri al momentului, anonimi, fixează imaginea palatului din noaptea de 30 decembrie ca într-o peliculă cinematografică: „Undeva sînt probabil aprinse luminile. Fantomele acelea cu fireuri, cucoanele care se împlică în scroabele taftalelor, majordomii care au înghițit bastoane colorate cu funde roșii și verzi la capete, spionii (...) acțiuți după malacovurile principeselor își fac pe undeva bagajele și vorbesc în șoaptă numărînd, numărînd, numărînd. Îngrămădînd în cuferule jetoane, cu poame, titluri, alămuri, pînteni, cămăși cu plastron”. Magazinul universal (înrușit cu multe alte case regale și de șampanie de pe continent) a dat faliment. Undeva, în noapte, în zvonul valurilor tipografice, paginatorul cu numărul 1000 al Scintei legale, F. B., culege de mînă, pe șapte coloane, sus, în prima pagină: „Trăiască Republica Populară Română!”. Se pregătește o „editie specială”. Dă apoi o perie pe pagină și o păstrează pentru că are de gînd să o pună în ramă.

Și, dintr-o dată, într-un oraș fascinat de eveniment, revărsat în stradă, cu același agent de circulație din Calea Victoriei transpirînd abundent, asediat de mașini care claxonează și se grăbesc în cele mai contradictorii direcții, știrile de pe mapamond curg prin undele radio și prin agențiile de presă și de telegraf. Un milion de muncitori în grevă la Bombay. Viscol puternic la Budapesta. Holeră în Siria. Ultima apariție în librăriile pariziene: „Batailles pour la Republique” de Jacques Duclos. Spania a înregistrat cel de-al 91.410 deținut politic. Scriitorul Knut Hamsun (laureat al Premiului Nobel) a fost judecat și condamnat la o amendă de 425 mil de coroane suedeze pentru delictul de trădare în timpul războiului ca membru al partidului nazist. Forțele populare chineze au străpuns perimetrul exterior de apărare al orașului Mukden și se îndreaptă împotriva capitalei Manchuriei din trei direcții diferite. Domnul Henry Wallace și-a anunțat oficial candidatura la președinția Statelor Unite în alegerile din 1948: „Eu combat doctrina Truman și planul Marshall deoarece împarte lumea în două tabere”. (principali oameni politici al momentului sînt Stalin, Truman, Leon Blum, Alee, Bevin, Marshall, De Gaulle). Agențiile de presă preiau evenimentul de la București și primele comentarii sună astfel: „România s-a debarasat de regele său. Republica Română nu s-a născut în singe (...) și este cu atît mai bine pentru România”. Borba scrie imediat: „Proclamația Republicii Populare Române reprezintă victoria forțelor democratice în lupta lor pentru reconstrucția țării și întărirea democrației”. L’Humanité: „Cum să nu salutăm cu emoție nașterea celei mai tinere Republici din Europa?” Manchester Guardian recunoaște că „în vremurile actuale continuarea monarhiei în România ar fi fost o anomalie istorică”.

Aplecat deasupra spăltului, la lumina de plumb a tipografiei, George Călinescu își corectează editorialul care urmează să apară de Anul nou în Națiunea: „Avea nevoie de fabrici, de statul, de tablouri, de piese de teatru, de romane, de poeme. Trebuie să dovedim lumii că există un popor român. Asta nu se face cu pușca. Nici Homer, nici Horațiu, nici Dante, nici Shakespeare n-au tras cu arcul sau cu musqueta. Opera lui Da Vinci sau Verrocchio sînt rodul păcii. Cîte n-avem de făcut? O, tu, an 1948, înfringe egoismul acelor care se îngrijesc numai de avutul lor personal, fă să învingă dorința de cultură și de civilizație a poporului. Fă să răsără prin muntea noastră colectivă șosele și poduri, amfiteatre și catedrale, colonade și statui. Pune idealuri în minți și putere în brațe”.

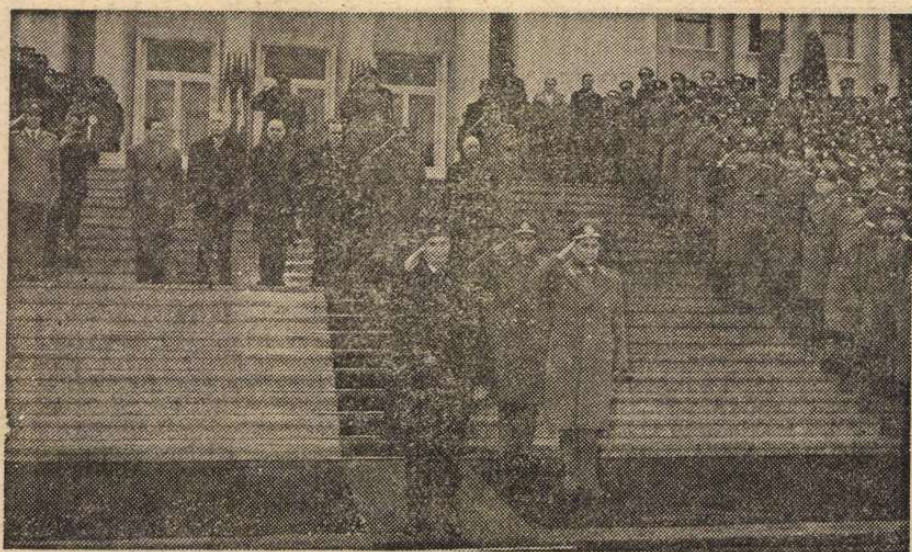
ADRIAN DOHOTARU

0 clipă de istorie care vibrează în inima patriei: 28 martie 1974

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Martie

● Intreaga țară aniversează împlinirea a zece ani de la un mare eveniment: alegerea întiiului președinte al României moderne ●

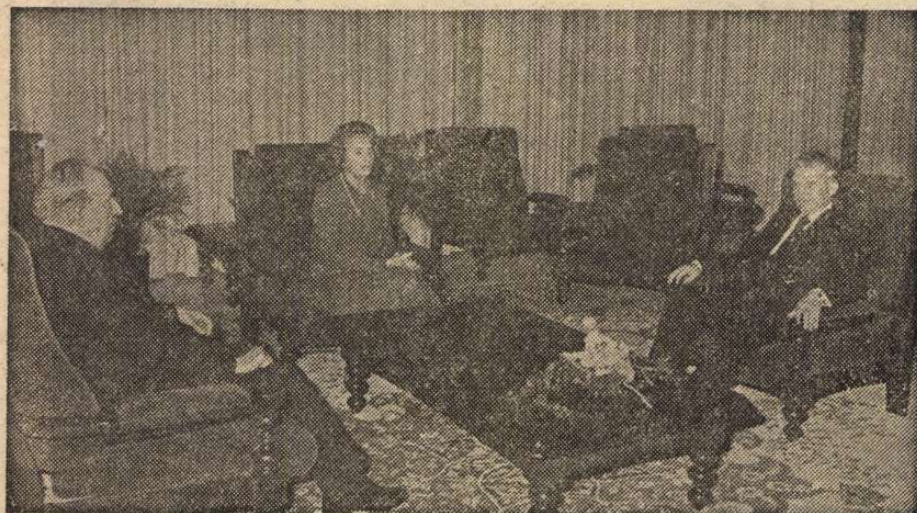
*„Jur să slujesc
cu credință patria,
să acționez
cu fermitate
pentru apărarea
independenței,
suveranității
și integrității țării,
pentru bunăstarea
și fericirea
întregului popor,
pentru edificarea
socialismului
și comunismului
în România“.*

Ordinul comandantului suprem — ordinul României eterne

Prahova — Leagănul independenței energetice a României îl primește cu entuziasm pe cel mai iubit fiu al poporului român

România — Bulgaria : o prietenie de nezdruccinat pe două maluri ale unui mare fluviu

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român sub președinția secretarului general analizează bilanțul activității economico-financiare pe anul 1982, precum și activitatea organizatorică a partidului, politica de cadre și rezolvarea scrisorilor oamenilor muncii

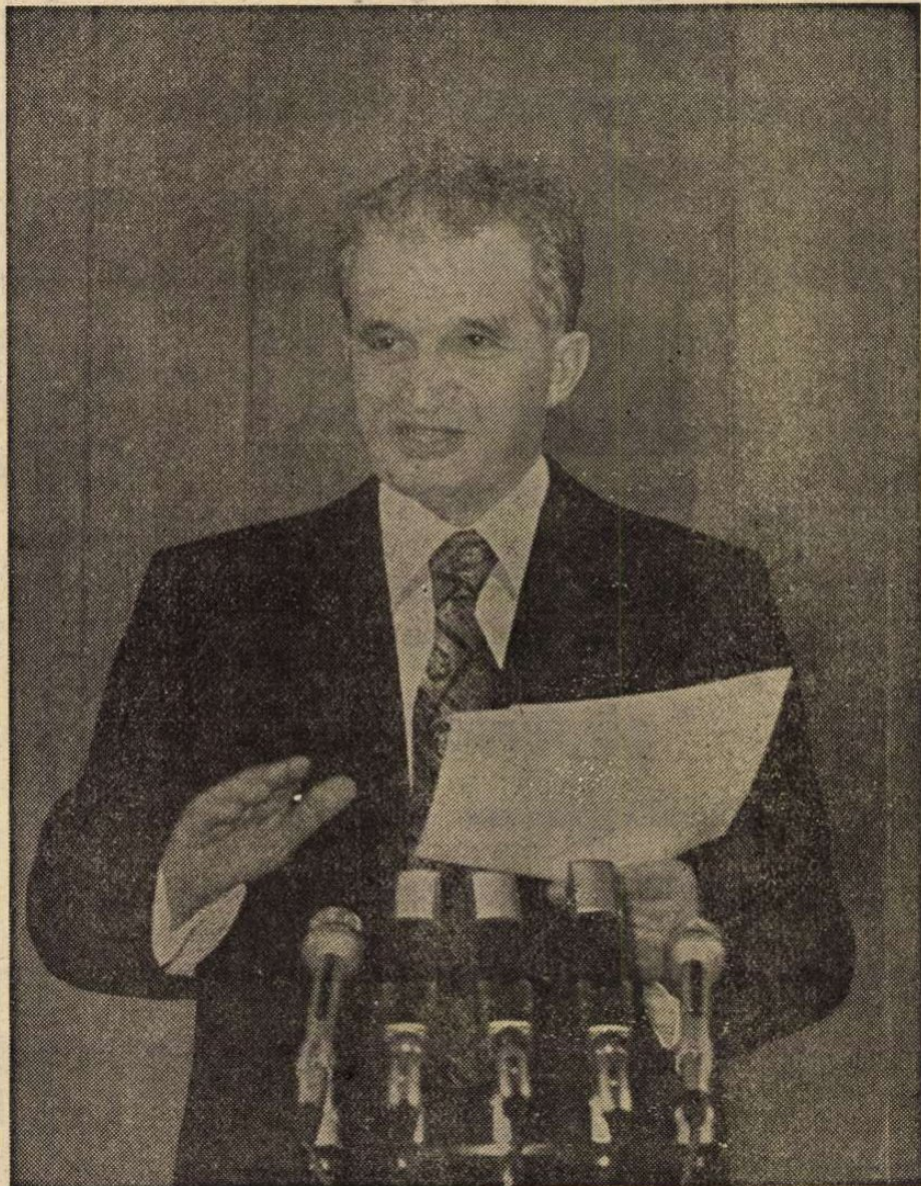
Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Aprilie

Sub ochii noștri, politica devine istorie

● În dezbatere: calitatea construcțiilor de locuințe, arhitectura orașelor țării, industria materialelor de construcții ●

Memoria națiunii reține aceste cuvinte rostite de tovarășul
Nicolae Ceaușescu la Ședința comună a consiliilor oamenilor muncii
de naționalitate maghiară și germană

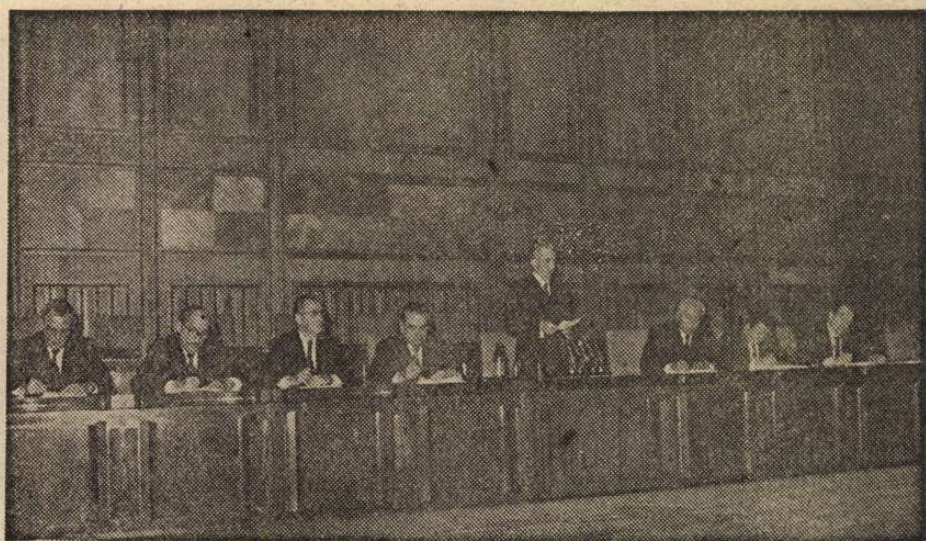
*„Numai priceperea, capacitatea de a învăța,
capacitatea de a exercita o profesie sau o activitate
intelectuală la cel mai înalt nivel constituie și azi —
și vor constitui și în viitor — criteriile unice
de apreciere a activității fiecăruia.”*

România — Iugoslavia : prietenie exemplară

În timpul convorbirilor româno-iugoslave

Vizită de lucru la o expoziție cu materiale de construcție, urmată de Constătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. cu cadre de conducere și specialiști din domeniul materialelor de construcție și construcțiilor

Întîiul muncitor al țării omagiază sărbătoarea muncii

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Mai

● Ziua Muncii, ziua Tinereții, ziua Partidului, ziua Independenței și a Victoriei ● Noi solii de pace în România ● Distincții internaționale

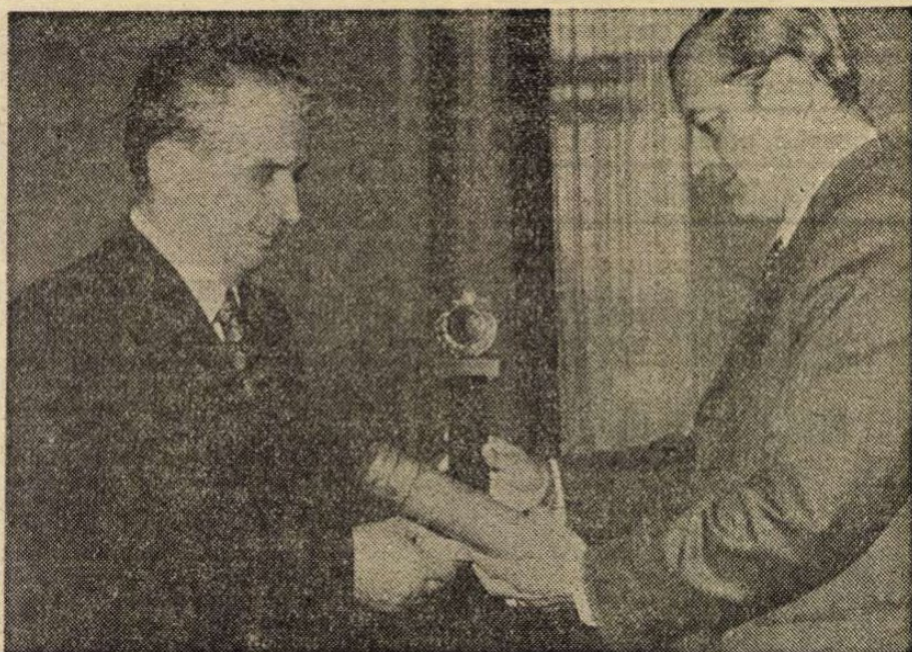
La marea adunare populară
consacrată sărbătorii zilei de
1 Mai, gândurile de recunoștință
ale tuturor s-au îndreptat spre
tovarășul Nicolae Ceaușescu,
eroul națiunii noastre, artizanul
consecvent al unei politici in-
terne și externe clarvăzătoare,
prin a cărei gândire și activitate
chipul României de azi s-a im-
pus umanității întregi.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu și alți conducători de partid și de stat la tribuna marilor adunări populare consacrate zilei de 1 Mai

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Hu Yaobang, în cadrul noului dialog la nivel înalt de la București

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost înmânate „Diploma de onoare” și „Premiul Internațional al Relațiilor Diplomatice”, conferite de Institutul de Relații Diplomatice din Bruxelles

Tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a primit pe primul ministru al Malaeziei, Dato Seri dr. Mahathir Mohamad

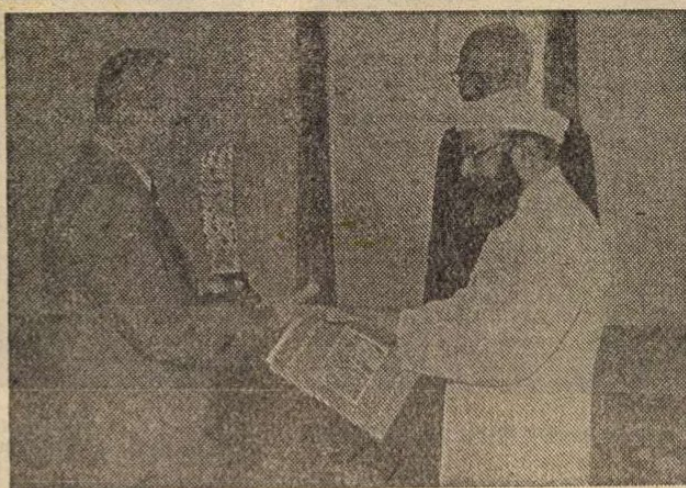
Vizita de stat a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în Turcia

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Iunie

Sub zodia unității naționale, a muncii și a luptei pentru pace

● Vizitele de lucru, momente de lucidă analiză și bilanț, în județele Timiș și Caraș-Severin ● Participant la întâlnirile de la Moscova a conducătorilor de partid și de stat din unele țări socialiste europene ● O nouă înaltă distincție ●

Demnitatea și elocvența demersurilor de pace ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, conducătorul iubit al partidului și poporului nostru, reprezintă în lumea contemporană un factor important al procesului de atenuare a tensiunii internaționale și de regăsire a unei necesare și fertile lucidități, o contribuție esențială la cauza păcii mondiale, în absența căreia nici o națiune nu își poate îngădui nădejdea progresului și a prosperității. Distincțiile multiple oferite de înalte foruri internaționale președintelui Nicolae Ceaușescu, vin să confirme de fiecare dată meritele importante ale acestui neobosit OM AL PĂCII ROMÂN.

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în județul Timiș.

Dialog la nivel înalt între tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Yumaaghiin Tedenbal.

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarăsei Elena Ceaușescu, se-a vizitat țara președintelui Republicii Arabe Egipt, Mohamed Hosni Mubarak, împreună cu doamna Suzanne Mubarak.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, la întâlnirea de la Moscova a conducătorilor de partid și de stat din unele țări socialiste europene.

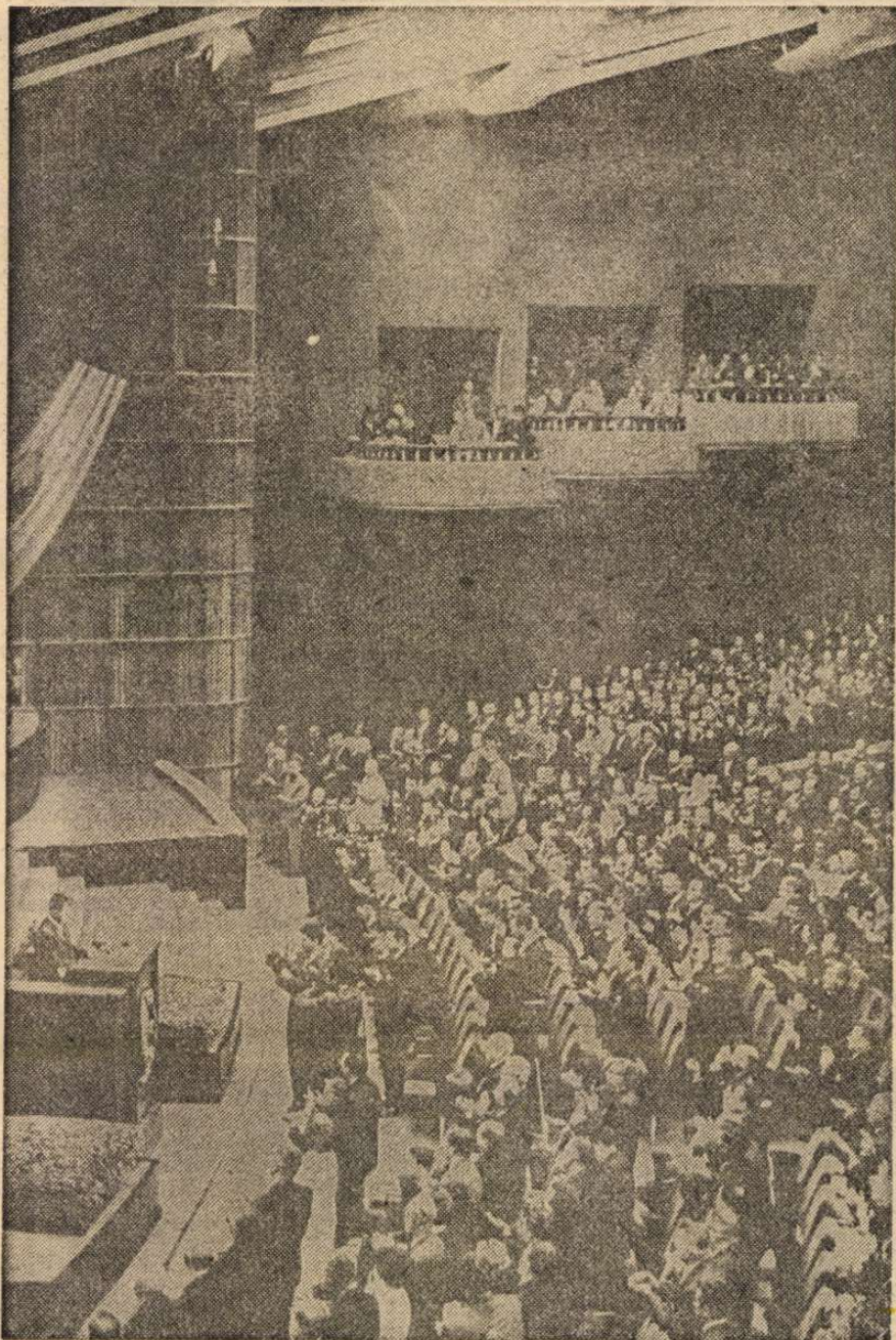
Tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a fost înmărmurât o înaltă distincție indiană — statueta de tildes Shiva — din partea Comitetului pentru Unitate Națională pe întreaga Indie.

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în județul Caraș-Severin.

S-a pus în lucru cel mai grandios proiect al Epocii Ceaușescu: Reconstrucția pământului

Un an extraordinar din extraordinara viață a unui mare conducător
Iulie

● Principiul director al vieții și luptei noastre : totul pentru om ● Trăim perioada marilor ctitorii din istoria României : socialism, libertate, pace, democrație muncitorească revoluționară

O nouă solie de pace, prietenie și colaborare pe continentul african

Vechi și trainice legături între România și Somalia

Noi perspective conlucrării fructuoase româno-zimbabweene

Moment de importanță istorică în relațiile româno-mozambicane

Toate ceasurile României
arată clipa istorică a libertății și dezvoltării noastre

Constanța : prima vizită de lucru după ce a fost lansat Programul național pentru asigurarea unor producții sigure și stabile prin creșterea potențialului productiv al pământului, mai buna organizare și folosirea în mod unitar a terenurilor agricole, a întregii suprafețe a țării, realizării irigațiilor pe circa 55-60 la sută din suprafața arabilă a lucrărilor de desecări și combatere a eroziunii solului

Convorbiri rodnice între delegațiile oficiale ale României și Zambiei

Etapă importantă în dezvoltarea colaborării multilaterale între România și Etiopia

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător

August

Supremul țel, edificarea omului nou

● Revoluția nu s-a încheiat, revoluția continuă, să muncim, să luptăm și să trăim în spirit revoluționar ●

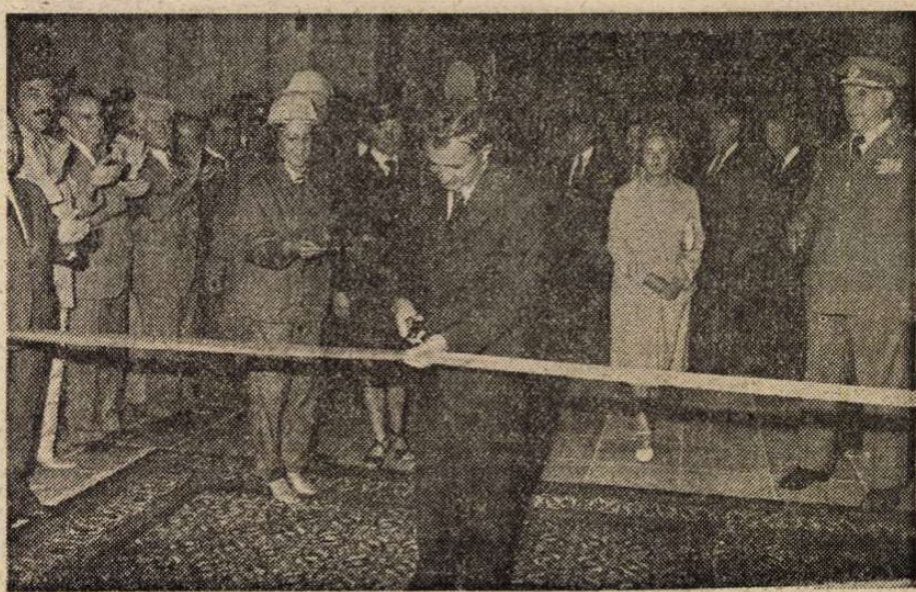
Ideea-forță a cuvântării tovarășului Nicolae Ceaușescu la consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative, un limbaj adevărat care descătușează energii creatoare: „SOCIALISMUL NU ESTE UN MARȘ TRIUMFATOR, CI UN DRUM DE MUNCA ȘI LUPȚĂ REVOLUȚIONARĂ”

La sărbătoarea libertății, unit în dragostea fierbinte pentru țară și partid, în jurul cirmaciului destinului național, președintele Nicolae Ceaușescu, poporul român și-a reafirmat cu putere voința nestrămutată de a-și făuri viitorul dorit într-o lume mai bună și mai dreaptă, într-o lume a colaborării și păcii

Sub semnul luptei pentru o nouă calitate a muncii și a vieții, tovarășul Nicolae Ceaușescu a efectuat o nouă vizită de lucru în județul Tulcea

Un jubileu romantic, un capitol monumental, plin de patos revoluționar, patriotic scris de generațiile de brigadieri de pe marile șantiere ale țării și care se regăsește în chemarea tinerului revoluționar Nicolae Ceaușescu, secretar general al Uniunii Tineretului Comunist în anul 1945: „Prima sarcină a tineretului este unirea într-o largă mișcare pentru mărirea efortului de război, pentru refacerea țării, pentru progres. Prin munca noastră să contribuim la clădirea unei Români înflăcărate și frumoase cum n-a fost niciodată până acum”.

Conștiința muncitoare a națiunii

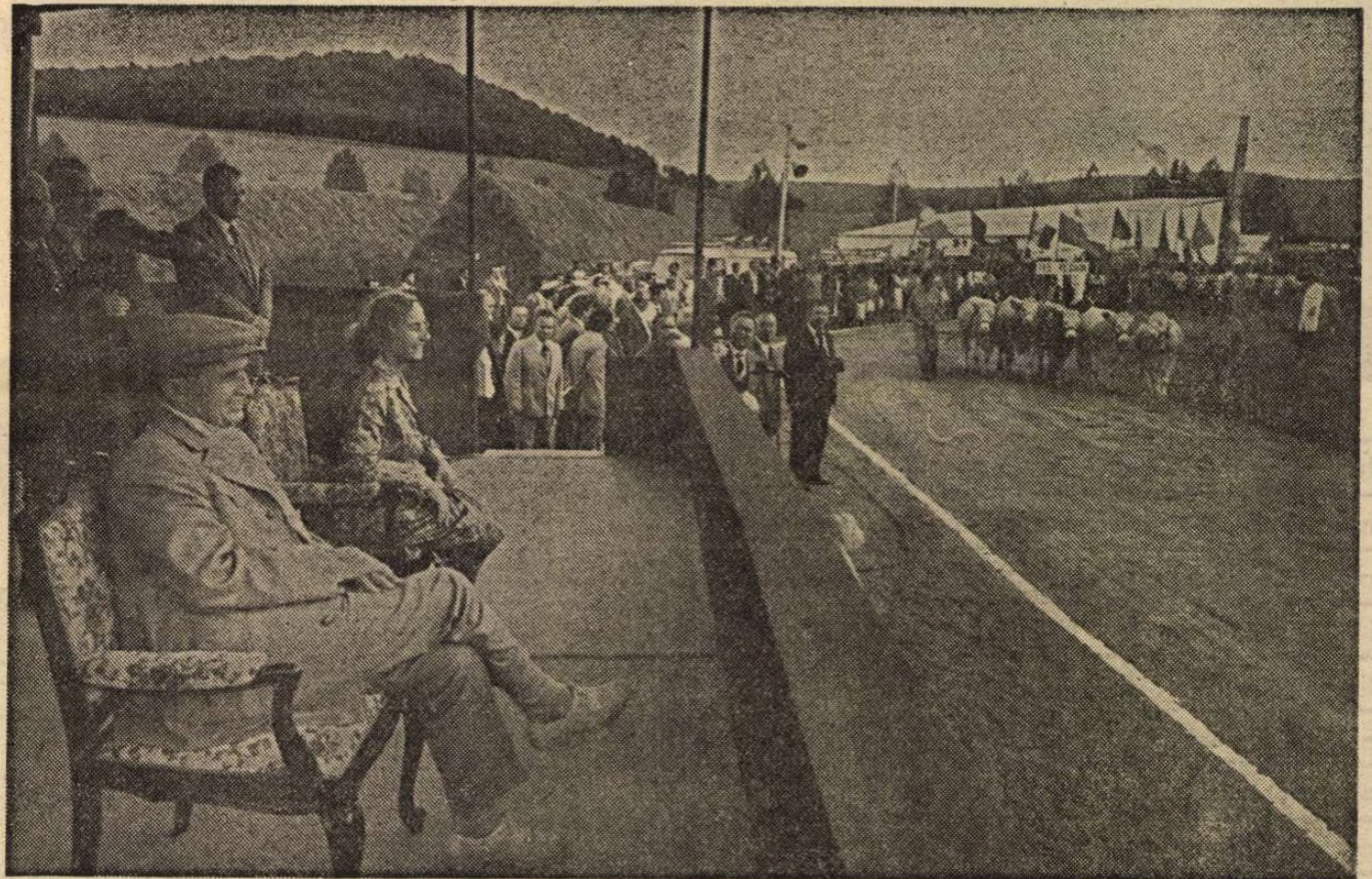
Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Septembrie

● Cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la deschiderea anului de învățămînt — veritabil program de muncă și acțiune pentru elevii și studenții patriei ●

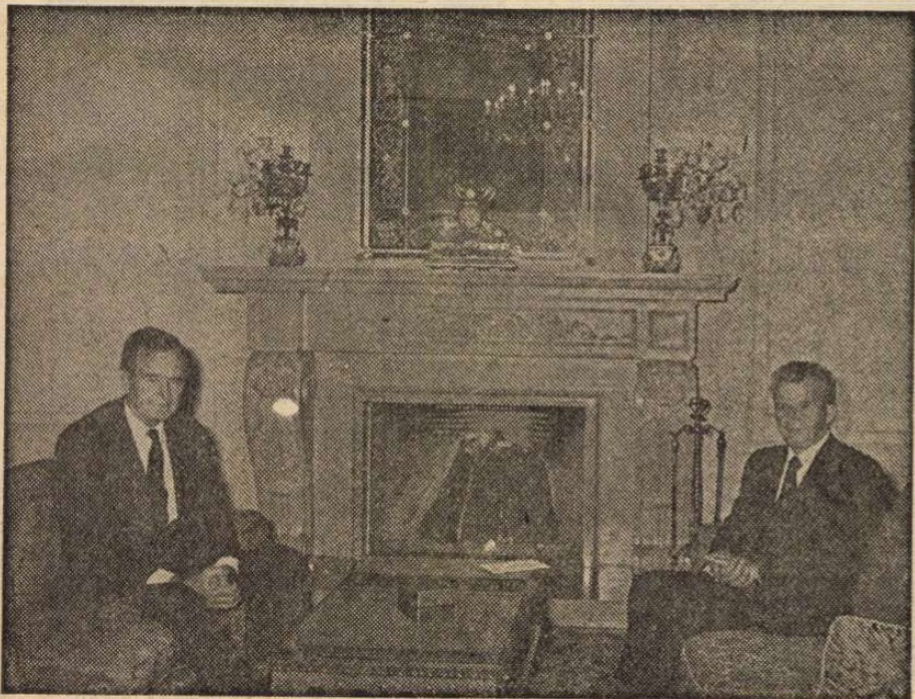
Deschiderea anului de învățămînt 1983/1984 a avut loc în cadrul marilor adunări populare din municipiul Cluj-Napoca, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu

„Să facem în așa fel încît,
prin întreaga sa activitate, în-
vățămîntul să constituie factorul
fundamental pentru educarea
și formarea omului nou, pentru
crearea unui cetățean cu o înal-
tă conștiință revoluționară și
patriotică, înarmat cu tot ce este
mai nou în toate domeniile —
constructorul societății comunis-
te, al unei Români libere și
independente”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Moment din timpul vizitel de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în județul Mureș

Pe linia practicii pozitive statornicite în ultimii ani între România și Statele Unite ale Americii de a promova contactele româno-americane la diferite niveluri, au avut loc convorbiri între președintele Nicolae Ceaușescu și vicepreședintele S.U.A., George Bush. Șeful statului român și-a exprimat convingerea că aceste convorbiri, prilejuite de vizita în țara noastră a vicepreședintelui american, vor contribui la dezvoltarea în continuare a raporturilor dintre cele două țări în toate domeniile de interes comun

„Doresc să exprim convingerea că vizita dumneavoastră, convorbirile și acordurile încheiate vor deschide largi posibilități pentru dezvoltarea relațiilor dintre țările noastre, în interesul ambelor popoare, al cauzelor păcii și colaborării internaționale” — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul vizitei oficiale de prietenie în țara noastră a președintelui Republicii Botswana, Quett K. J. Masire

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Octombrie

Eroul crezului și faptei comuniste

• Oaspete drag și sfetnic bun •

„Salut pe președintele Ceaușescu ca important om de stat care luptă pentru cauza păcii internaționale, a dezarmării și destinderii. Titlurile onorifice, premiile pentru pace și numeroasele distincții ce i-au fost acordate sint o dovadă clară a stimei înalte, internaționale, de care se bucură președintele Ceaușescu”.

AGATHA BARBARA

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au efectuat, în cadrul noii solii de pace, vizite oficiale de prietenie în Republica Malta (fotografia din stînga, în care înalții oaspeți români se află împreună cu Agatha Barbara, președintele acestei țări, și cu primul ministru Dom Mintoff), în Republica Arabă Egipt, în Republica Democratică Sudan și în Republica Cipru.

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, a făcut o vizită în țara noastră tovarășul Todor Jivkov. Vizita s-a inserat ca un moment de deosebită importanță în tradiția relațiilor de prietenie, colaborare și bună vecinătate dintre România și Bulgaria.

„Comuniștii bulgari, poporul bulgar cunosc bine viața dumneavoastră, de fiu credincios al poporului român și al Partidului Comunist Român. Comuniștii bulgari, oamenii muncii bulgari vă cunosc ca pe un renumit militant al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, unul din marii prieteni ai țării noastre”.

TODOR JIVKOV

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a inaugurat cea de-a IX-a ediție a Tîrgului Internațional de la București. Avînd la bază inițiativa conducătorului partidului nostru, Tîrgul Internațional de la București (T.I.B.), care se desfășoară sub deviza „Comerț, cooperare, dezvoltare”, s-a consacrat ca unul din tîrgurile economice cu tradiție

Întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu lucrătorii ogoarelor din Județele Olt (fotografia noastră) și Giurgiu a prilejuit manifestarea celor mai profunde sentimente de dragoste și prețuire pe care țărănimea le nutrește față de conducătorul partidului și statului pentru grija statornică pe care o poartă agriculturii și înfloririi satului românesc